

MURATHAN MÜNGAN'IN SEÇTİKLERİYLE

ERKEKLERİN HİKÂYESİ

Metis Edebiyat

CESARE PAVESE ■ HENRY MILLER ■ VLADİMİR NABOKOV
BERNARD MALAMUD ■ JOHN CHEEVER ■ RAYMOND CARVER
ALBERTO MORAVIA ■ HANIF KUREISHI ■ TRUMAN CAPOTE
CHARLES BUKOWSKI ■ PAUL BOWLES ■ J. L. BORGES
MILAN KUNDERA ■ BERNHARD SCHLINK
KAZUO ISHIGURO ■ ERNEST HEMINGWAY

Murathan Mungan'ın Seçtikleriyle Erkeklerin Hikâyeleri

İÇİNDEKİLER

MURATHAN MUNGAN Önsöz I 9

CESAREPAVESE Kendini Öldürenler I 13

HENRY MILLER Madmazel Claude I 29

VLADIMIR NABOKOV Sesler I 38

BERNARD MALAMUD Meslek Seçimi I 51 JOHN CHEEVER Merhem I 66

RAYMOND CARVER Kameriye I 77

ALBERTO MORAVIA Fazla Karıştırma I 84

HANIF KUREISHI Gün Boyu Gece Yarısı I 90 TRUMAN CAPOTE Benim Anlatışım I 107

CHARLES BUKOWSKI Buluşma I 118

PAUL BOWLES taçen'le Hıdır'ın Öyküsü I 124 JORGE LUIS BORGES Araya Giren I 133

MILAN KUNDERA Otostop Oyunu I 138

BERNHARO SCHLINK Benzin istasyonundaki Kadın I 157 KAZUO ISHIGURO Bir Aile Yemeği I 175

ERNEST HEMINGWAY Aydınlık ve Temiz Bir Yer I 185

Elinizde tuttuğunuz kitabın, anlam esnekliği bakımından yorumla- maya açık olan adı, "Bu da erkeklerin hikâyeleri," diye okunabilir. Ya da erkeklerin nasıl gördüğü, nasıl hissettiği, nasıl yağadığı ve nasıl anlattığı üzerine olan bu hikâyeler için "bir de erkeklerden dinleyelim bakalım," denebilir. Yazarların yalnızca erkeklerden seçildiğine bakılırsa, "erkek yazarların hikâyeleri" diye de yorumlanabilir. Bir kitabın adı, hemen her kitapta olduğu gibi, okurun kulağında asıl okunup bittikten sonra yankısını bulur; okurun kendi okumasının, kendi anlamlandırmasının tınısını tağır. Bana öyle geliyor ki, sonuçta adı erkeklerin hikâyeleri olsa da daha çok kadınlar okuyacak bu kitabı.

Ğliğki kurmada ya da sürdürmede, birlikte yağamanın ortak dilini tutturmada çeğitli güçlükler yağayan; kadınlar tarafından kapana kısı- tırılma, tuzağa düğürülme, kafeslenme kuğkuları tağıyan erkeklerin iliğkiden anladıklarıyla kadınlarınkı birbirinden farklı olmuğ tarih boyunca. Anlağıldığı kadarıyla yüzyılları dolduran bütün bu hikâye- lerin, oyunların, romanların, filmlerin gürültüsü de buradan çıkıyor. Erkeklerin bağımsızlık merakları, serüven tutkuları, sevgi gereksi- nimleri, sahiplenme istekleri, bağlanma korkuları, toplumsal rolleri ve birlikteliğin tuzaklarından kalkarak çoğaltılabilecek nice durumun yarattığı iki cins arasındaki ezeli sorunlar içinde sıkığıp kalmıç bu hi- kâyeler toplu olarak okunduğunda bağka bir boyut kazanıyor.

Okuduğunuz onca hikâye arasından bir gün bir tanesi öne çıkarak size içinizi kamağtıran yeni bir kitap düğüncesi esinler. Hemen ardından hızlı bir çağrığımla aklınıza düğen ilk birkaç öykü kendi aralann-da eğleğerek birbiri ardına dizilmeye bağlar ve birkaç dakika içinde

kitabı kafanızda neredeyse yarılmağı olursunuz. O hikâyelerin sizde, içinizde bir yerlerde bunca zaman bir saklı su gibi beklemiği olduğunu fark eder, edebiyatın saklama gücüne duyduğunuz hayranlıkla bir zamanlar tanımağı, tanımağı olduğunuz, bir biçimde hayatınıza karış- mış kişileri anar gibi o hikâyelerdeki kişileri anarsınız. Sanatın hayatın önüne geçtiği anlardır bunlar. Sonuçta sanat, hayatı çoğaltmak için değil midir?

Oluşturduğunuz bu bağlam çerçevesinde kuracağınız kitaba uygun yeni hikâyelerin avına çıkar, her şeyi neredeyse bu gözle okuma- ya başlar, kendinizi birdenbire bir tutkunun izinde hikâye kitaplarına gömülüp gitmiş bulursunuz. İlk çağrışımlarla hemen anımsadığınız hikâyelerin yanı sıra, bir zamanlar okuyup unuttuğunuz, aklınızda kalan solgun imgelerden yola çıkarak ardına düştüğünüz, sizi yeniden okumalara çağıran hikâyelerle, bu çalışma sırasında keşfedeceğiniz hikâyeler iç içe geçerek bağlı başına bir serüven oluşturur. Bir kitabın yazılma serüveni gibi, bir kitabın yapılma serüveni de vardır. Birikimine, belleğine, edebiyat beğenisine güvendiğiniz ve bu kitap için seferber ettiğiniz bazı arkadaşlarınızın önerileriyle sürmeye başladığınız izler, sizi başka konaklamalara çıkarır; bazı yazarlara yeni- den uğrar, kimi kitapları yeni keşfedersiniz. Bütün bu süreç, farkında olmasanız da sizi yeniden öykü sanatının eğitiminden geçirir; sizi yeniden hikâye anlatmak, hikâye kurmak üzerine düşünmeye, derin- leştirmeye; önceki bilgilerinizi gözden geçirmeye yönlendirir. Bir hikâ- ye seçkisi hazırlama sürecinin benim için aynı zamanda böyle bir an- lamı da vardır. Her seferinde kendi açtığım bir okula yeniden öğrenci yazılırım.

Raslantılar, birikimlerin kıvılcımlarıdır; bazen başlatmak, bazen sonuçlandırmak için - bazen de bir döngüyü yeniden katetmek için. Bu kitabın ilk öyküsündeki Pavese'nin yakıcı, sade anlatımı, koyu bir yalnızlığı seyreltmeden sadeleştirme gücü olmasaydı, bu kitap ortaya çıkar mıydı, bilmiyorum. Bu örnekte olduğu gibi, o güne kadar er- kekler, kadınlar, ilişkiler, roller üzerine düşündüğünüz, biriktirdiğiniz her şeyin ışığında bir öykü birdenbire kendinden daha geniş bir alanı aydınlatmaya başlar. Kitaba kadar giden bir alanı.

Belki de bu nedenle ilk hikâyenin taşıdığı temel duygu, kitabın bütünü de kurmaya başlar. Ardına düşülen hikâyelerde yalnızca konu ve izlek benzerliği değil, duygu benzerliği de aranır. Nitekim

10

ÖNSÖZ

bu kitaptakilere topluca bakıldığında, hepsinin de erkeklere özgü belli bir bakış açısının, bir yaklaşımın, bir tutumun benzer özelliklerini taşıdığı görülür.

Söylediğim gibi, bu kitabın fikri Cesare Pavese'nin öyküsünden yola çıktı. Ben de bu nedenle kitabı onunla açmak istedim. Yazık ki, böyle dergilerde kalmış, unutulmuş nice güzel öykü vardır. Belki de bu çeşit seçkilerin bir hizmeti de, onları yeniden su yüzüne çıkarmak, yeniden okumaya açmak oluyor. Pavese'nin öyküsünün bendeki çakımının hemen ardından Henry Miller'ın, Bernard Malamud'un, John Cheever'ın, Nabokov'un, Raymond Carver'ın belleğimde tazeliklerini koruyan öyküleri neredeyse aynı anda üşüştüler kafama. Birden kitap zihnimde çatılmış oldu. Şimdi bu yanı, yeni bir oyun öğrenmeye benzeyen hırsız bir sevinç ve heyecan kaynağıdır. Size yeni bir kitap yapmanın

heyecanımı, telaşımı yaşıyan canlı bir süreç bağlar. Her ne kadar bir yanıyla benzese de, her şeyini sizin uydurduğunuz bir kitabı sıfırdan yazıyor olmaktan farklı bir süreçtir bu; en azından oyun kurma duygusu farklıdır. Bu sürecin sonunda, birbirinden farklı ya- zıların elinden çıkmış parçalardan yeni ve bütünlüklü bir yapı çıkar- tacaksınızdır ortaya.

Gster yazılmış, ister yapılmış olsun, bir hikâye kitabında benim için bütünlük, tutarlılık, süreklilik, izlek birliği sağlanmış olması önemlidir. Bu öykülerin art arda gelişleriyle kitabın genel havası, kazandığı tempo, yarattığı süreklilik duygusu, kitabın toplamının çalış- tığı üst cümle önemlidir. Her kitap aslında bir üst cümleye çalışır. Tek tek anlattıklarından bağımsız, ama hepsinin toplamından ortaya çıkan bir üst cümledir bu.

Her zaman söylediğim gibi, dilerim bu kitap okuru, başka kitap- lardaki başka öykülerin varlığını keşfetmeye, edebiyatçıları başka seçkiler için başka toplamalar yapmaya kıstırmayı başarmış olsun.

Erkek yalnızlığımı en iyi anlatan hikâyelerden biri olduğunu dü- şündüğüm Hemingway'in öyküsü ile kapatmak istedim bu kitabı. Her zaman olduğu ve hepimizin bildiği gibi, bütün gürültülerden sonra geriye yalnızlık kalır.

Mayıs - Haziran 2004

i.

BAZI günler oluyor, yaÇadığım Çehir, gelip geçen insanlar, arabalar, ağaçlar, sabah tuhaf bir görünümle uyanıyor her Çey, her zamanki gibi ama tanınamaz bir biçimde, insanın aynaya bakıp da "Bu da kim?" diye kendi kendine sorduğu anlarda olduğu gibi. Benim için, yılın tek sevilecek günleri bunlar.

Böyle günler biraz erken kaçıyorum iÇten, becerebilirim, sokak- lara inip kalabalığa karıÇıyorum, yoldan geçen herkesi gözlemekten alamıyorum kendimi, sanırım, bazılarının da bana baktığı gibi, bu an- larda gerçekten pervasız oluyorum, baÇka bir insan oluyorum çünkü.

YaÇamdan daha değerli bir Çey alamayacağıma inanıyorum, bu anların bana verdiği tattan daha değerli bir Çey. Bazen uzatma yolunu buluyorum bu anları, birkaç kez baÇardım bunu, camlı aydınlık bir kahveye oturarak, sokağın, geliÇ gidiÇlerin gürültüsünü, parıldayan renklerle sesleri ve iÇerinin bütün bu uğultuyu dengeleyen dinginliğini algılayarak.

Çok hayal kırıklığına uğradım, çok vicdan azabı çektim birkaç yıl içinde, yine de en iÇten istediğim Çeyin bu susku, bu dinginlik ol- duğunu söyleyebilirim. Fırtınalara, kavgalara göre değilim ben: Bazı sabahlar tir tir titreyerek insem de sokakları dolaÇmaya, meydan okur gibi atsam da adımlarımı, yine söylüyorum, tek istediğim Çu yaÇam- dan, bıraksın gözleyeyim onu.

Ama bu alçakgönüllü zevk bile bazen bir kusur acılığı bırakıyor bana. Farkına ilk dün varmadım insanın yaÇamak için baÇkalarından önce kendisine karÇı kurnaz olması gerektiğinin. Önceden, yaptıkla- rını kendi bilinçlerine karÇı doğru gösterecek bir nedenler zinciri ha- zırlayıp kötü bir davranıÇta bulunmayı, bir haksızlık yapmayı ya da

yalnızca bir kaprislerini yerine getirmeyi isteyen insanları -özellikle kadınlar bunlar- kıskanıyorum. Büyük kusurlarım yok -bu, gü- vensizlik yüzünden savaştan çekilip sessiz bir yalnızlık aramak kusurların en büyüğü değilse- ama bana verilen o pek az şeyin tadını çıkarırken kendimi kurnazca kullanmayı, kendime sahip olmayı bile beceremiyorum.

Sonunda ne oluyor, bazen caddede duruyor, çevreye bakmıyor, bu pervasızlıktan tat almaya hakkım olup olmadığını soruyorum kendi kendime. Özellikle, çıkışlarım daha süreklileştiği zamanlar oluyor bu. Gımden zaman çalışıyorum anlamına gelmesin: Rahat geçiniyor, annem denilen o yağlı kadının evde istemediği tek şeyimi yatılı okulda okutuyorum. Kendi kendime sorduğum, o çokkulu gezintilerde gülünç olup olmadığım: gülünç ve iğrenç. Çünkü gerçekte buna değmediğimi düşünüyorum arada bir.

Ya da, geçen sabah olduğu gibi, bir kahvede, bağıngıçta kişile- rinin olağanlığıyla beni aldatan bir sahneyi ihtiyatsızca izlemem, suçlu bir yalnızlık duygusunun içine, ne kadar uzaklaşırlarsa, korkunç anlamları, kıymıtsız yaşamları içinde kıvrım kıvrım o kadar ortaya çıkan nice sıkıcı anıya düşmem için yetiyor.

Yanında arkadaşı olan açık renk pardösülü genç bir müşteriyle kasadaki genç kız arasında beş dakika süren bir şakalaşmaydı bu. Delikanlı bağırarak kasadaki kızm kendisine yüz lirenin üstünü ver- mesi gerektiğini söylüyor, eliyle kasaya vuruyor, çantasını, ceplerini arayacağını öne sürüyordu.

"Müşteriye böyle davranılmaz küçük hanım," diyordu, sıkılgan arkadaşına göz kırparak. Kasadaki kız gülüyordu. Delikanlı o yüz lirenle birlikte bir otelin asansöründe yapacakları bir yolculuk hikâyesi uydurdu. Güçlkle durdurulan neşe patlamaları arasında o parayı, ellerine geçtiği zaman, bir bankaya yatırmaya karar verdiler.

"Allahısmarladık, küçük hanım," diye bağırdı sonunda, çıkar- ken. "Beni düşün bu gece."

Kasadaki kızsız, kıkır kıkır gülerken, garsona, "Ammı tip," diyor- du.

Başka sabahlar da gözlemiştım bu kıızı, bazen bakmadan gülüm- süyordum ona, bir unutuş anında. Ama dinginliğim çok oynaktır be- nim, bir hiçten yapılmıştır. Sonunda, her zamanki gibi pişman oldum.

KENDİNGİ ÖLDÜRENLER

"Hepimiz iğrenciz bu dünyada, ama bir gülümseyen, gülümseten, içten bir iğrençlik var, bir de çevresinde boşluk yaratan, başka, yalnız bir iğrençlik. İki, sonuç olarak, en aptalcası da değil."

Beni her seferinde yenilenmiş yakalayan, böyle sabahlar, yaşa- mımda suç olarak gerçekten aptallıktan başka bir şey olmadığı düşün- çüncesi. Başkaları, hesaplama, kendine güvenle, kurban ve oyunla ilgi- lenerek, esaslı bir kötülüğe neden olacaklar belki -böylesine harcan- mış bir yaşamın çok sayıda hoşnutluk verebileceğinden de çokkulu- yum-; bana gelince, büyük, beceriksizce bir

kararsızlığın acısını çek- mekten, bağkalarıyla iliğkiye girdiğim anda, kendimi budalaca bir acımasızlığın içine atmaktan başka bir şey yapmadım. Birkaç saniye yalnızlığımın vicdan azabına eğilmem -başka çare yok- yetiyor çünkü, çünkü Carlotta'yı düşünüyorum yine.

Öleli bir yılı geçti, anısının beni ansızın bastırmak için geçebile- ceği bütün yollar da biliyorum artık. Göstersem, belirivermelerini ha- zırlayan, bağlatan ruh durumunu da tanıyabilir, sarsıp kurtarabilirim kendimi. Ama, her zaman istemiyorum; hâlâ bir yıl öncenin titreyen kuğkusuyla incelediğim karanlık köğeler, yeni noktalar getiriyor bana o vicdan azabı. Öyle çeliğkili bir biçimde gerçek oldum ki karğısında, o eski günlerin her biri, belleğime, belirli bir şey değil, benim için bugünkü gerçeği, aynı gerçeği tağıyan aldırılmaz yüzünü sunuyor.

Carlotta'nın bir gizem olduğı anlamına gelmez bu. Tersine, o bir an kendilerine bağı kalmayı bırakıp bir kurnazlığa sapmaya, nazlan- maya kalktıklarında insanı kızdıran ağın basit kadınlardan -zavallı- cıklar- biriydi. Ama basit olduklarından kimse bakmaz bile. Kasa- darlık yaparak yağmaya nasıl dayandığını hiçbir zaman anlatmadım. Tam bir kız kardeğ olabilir.

Bugün hâlâ köküne inemediğim şey, o zamanki duygularım, dav- ranışım. Carlotta'nın beni iki odalı küçük dairesinde kabul etmek için kadife bir elbise giymiğ olduğı -eski bir elbiseydi bu- benim kendisini mayoyla görmeyi istediğimi söylediğim o akğam için ne demeli sözgelimi? Onu görmeye ilk gidiğlerimden biriydi, daha bir kez bile öpmemiğtim.

Neyse, Carlotta bana ürkek bir gülümseyiğten sonra öbür odaya geçmiğ ve inanılmaz bir şey bu, mayo giyip geri dönmüğtü. O akğam oldu, kucaklayıp divanın üstüne atmam da, ama, bittikten sonra, se-

viğmeden sonra yalnız olmaktan hoşlandığımı söyleyip çıktım, üç gün görünmedim, döndüğüm zamansa sizli bizli konuşuyordum.

Sonra, onun titrek iç açmalarıyla benim tek tük sözcüklerimden oluşan saçma bir kırışırma bağladı yeniden; sonra ansızın sen diye konuşmaya başladım ama Carlotta yanaşmadı bu kez. O zaman kocasıyla barışıp barışmadığımı sordum. Ağlamaklı oldu Carlotta. "Asla sizin davrandığınız gibi davranmadı bana karış," dedi.

Başımı göğsüme yaslatmak, okşamak, kendisini sevdiğimi söylemek kolay oldu - yalnız olduğuma göre, bu bir tür dul olan kadını sevmeymişim miydi sanki? Kendisini bıraktı Carlotta^ içini döktü hafif bir sesle, beni ilk andan beri sevdiğini, onun için olağanüstü bir adam olduğumu, ama şimdiden, tanıştığımız bu kısa süre içinde, ona çok acı çektirdiğimi, ona bütün erkeklerin böyle davrandığını - neden bilmiyordu - anlattı anlattı.

"Bir sıcak, bir soğuk", saçlarının üzerinden gülümsedim, "ağkın sürmesini sağlar."

Solgundu Carlotta, yorgunluktan donuklaşmış iri gözleriyle, gövdesi bile solgundu. O gece, geçen sefer vücudunu beğenmediğim için mi bırakıp gittiğimi sordu, odasının karanlığında.

Ama bu defa da acımadım, geceyarısı, giyindim, bahane filan ileri sürmeden, hareket etmek zorunda olduğumu söyleyip çıktım. Carlotta da benimle çıkmak istiyordu. "Olmaz, yalnız kalmayı seviyorum," diye bir öpücükle bıraktım onu.

II.

Carlotta'yı tanıdığım da, neredeyse yaşamıma mal olacak bir fırtınayı atlatmak üzereydim; beni sevenden kaçmış, Gehrın ıssız sokaklarından dönerken buruk bir sevinç duyuyordum. Uzun süre, gecelerimi gündüzlerimi bir kadının kaprisiyle ağağılanmış ve çılgına dönmüş olarak geçirmek düşmüştü payıma.

şimdi, hiçbir tutkunun, o tutkuyu içinde taşıyan kişinin yapısını değiştirecek kadar güçlü olmadığına inanıyorum. Ölünebilir, yine de değişmez hiçbir şey. Coğkunun doruğu ağıldıktan sonra, yine onurlu

16

KENDİNGİ ÖLDÜRENLER

kişi ya da dolandırıcı, aile babası ya da çocuk olur insan, daha önce neyse; hayatını yaşamayı sürdürür. Ya da daha iyisi: Kendi gerçek kişiliğimizi görürüz bunalım sırasında, bizi deşete düşürür bu, olağanlık bıktırır, uğradığımız ağağılamanın ağırlığı ölçüsünde ölmek isteriz belki, ama kendimizden başka suçlayacak kimse de yoktur. Bu yalnız yaşamı sürüyorsam, günlerimi amaçsız, dünyayla bağ kurmakta yeteneksiz yakınlarıma sevgi duymadan -dayandığım anneme, sevmediğim yeğenime karış kayıtsız- geçiriyorsam, ona borçluyum bütün bunları: Her şeyi ona borçluyum, ama başka biriyle daha iyi olmaz mıydım acaba? Beni, doğamın istediği gibi ağağılama

ye- teneğinde olan bağka biriyle demek istiyorum.

Bununla birlikte, bana kötülük yapıldığı, kadınının beni aldatmış olabileceği düğüncesi biraz rahatlatıyordu beni, o sırada. Acının bir derecesinde, haksız olarak acı çekildiğinin düğünülmesi, kaçınılmaz bir Ėey, doğal bir uyuğturucudur: En kıskanç isteklerimize göre, yağamın büyüüne güç kazandırır yeniden bu; nesnelere karĖısına değerimizi duyurur yeniden; yükseltir. Denedim bunu ve haksızlık, nankörlük daha da vahĖice olsun isterdim, ayrıca. Bir hava ya da ığın yayılması gibi gizli, yaygın bir duygu -o uzun günlerde, o acı dolu gecelerde- anımsıyorum: Bir ĖaĖkınlık bu, bütün bunların böyle ol- masının, kadının gerçekten kadın olmasının, sayıklamaların, kasıl- maların böyle olmasının, iç çekiğlerin, sözlerin, olayların, benim kendimin gerçekten böyle olmamın verdiği ĖaĖkınlık.

ĖĖte böyle, bir haksızlığa uğrayınca, ben de bir bağkasına, bu dün- yada hep olduğu gibi, suçluya değil bir bağkasına haksızlık ederek karĖılık veriyordum.

DoymuÇ, dinlenmiğ olarak çıkıyordum gece Carlotta'nın daire- sinden, özgür, uzayıp giden bulvarın tadına vararak, her türlü sevgi gösterisinden uzak, ilk gençliğimin duygulanmaları, düğünceleri pe- Ėinde, tek bağına dolağmak hoğuma gidiyordu. Gecenin basitliği -ka- ranlık, lambalar- her zaman Ėefkatle almığtır beni içine, en sevgili, saçma düğleri kurdurtmuğtur bana, karĖıtlılıđıyla renklendirmiğtir on- ları, büyümüğ büyümüğtür. Arzulu alçakgönüllülüğu yüzünden Carlotta'ya duyduğum hınç bile, karĖısında duyduğum acımanın beni içine düğürdüğu tutukluktan kurtuluyor, yalnızca bir oyun oluyordu burada.

Ama genç değildim artık. Carlotta'dan daha iyi kopmak için uzun uzun düşünüyordum, gövdesini, okuyuşlarını inceliyordum. Carlotta gibi kocasından ayrılmış, henüz genç, çocuksuz bir kadının benimle avunabilmesi olacak iş mi diye düşünüyordum, acımasızca. Ama çok basit bir sevgiliydi zavallıcık, belki bunun için aldatmıştı ya kocası da.

Yarı karanlık sokaklardan kol kola geçerek sinemadan döndüğü- müz akşamı anımsıyorum:

"Memnunum. Seninle sinemaya gitmek çok güzel bir şey," dedi miydi Carlotta.

"Kocanla da gider miydin?"

Gülümsüyordu Carlotta. "Kıskanıyor musun?"

Omuz silktim. "Kıskanmam neyi değiştirir?"

"Yorgunum," diyordu Carlotta, sıkı sıkı koluma girerek, "bizi bağlayan bu yararsız zincir hem benim hem onun yaşamını yıkıyor, bana yalnız kötülüğü dokunan bir ada saygı göstermek zorunda bırakıyor beni. İnsan hiç olmazsa çocuğu olmayınca boğuşabilmeliydi."

Uzun ılık dokunuşun, isteğın verdiği bir yumuşaklık vardı üzerimde o akşam.

"Ne çok derdin varmıŒ!"

"Ah sevgilim," dedi Carlotta, "niçin her zaman bu akşamki gibi iyi değilsin? Düşün, bir boğuşabilseydim."

Hiçbir şey söylemedim. Yine boğuşmaktan söz ettiği bir defasın- da patlamıştım. "Biraz insafli ol ama, senden rahatı var mı? Canının istediğini yapıyorsun, ayrıca, seni aldattığı doğruysa bile, sen de kar- ılığın veriyorsun sanırım."

"Hiçbir şey yapmak istemedim," diye karşılık vermişti Carlotta. "O günden beri çalışıyorum." Bana bakarak: "Üstelik şimdi sen var- sın, öyle bir şey olsa, seni aldatmış duyumsardım kendimi."

Ağzını öperek kapatmıştım o sinema akşamı. Sonra istasyon kahvesine götürüp iki bardak içki içmiştim.

Camların buğulu ışığında bir köşede iki sevgili gibi oturuyorduk. Ben de epey içtikten sonra, yüksek sesle:

"Bu gece bir çocuk yapalım mı, Carlotta?" dedim.

Birkaç kişi dönüp baktı, eliyle ağzını kapatmıştı çünkü Carlotta, yüzü kıpkırmızı, ama gülerek.

Konuşuyor konuşuyordum ben. Carlotta filminden söz ediyor, aptalca Geyle söylüyordu, tutkulu ve aptalca. Ben içiyordum, Carlotta' yi ancak öyle sevebileceğimi bildiğim için.

DıÇarıya çıkınca soğuk canlandırdı bizi, eve koğtuk. Bütün gece onunla kaldım, sabah uyandığmda, saçları dağılmığ, uykulu, bana sarılmaya çalığır duyumsadım onu yanımda. Ėtmedim; kalktığmda bağım ağrıyordu bununla birlikte, Carlotta'nın Ėarkılar mml olarak bana kahve hazırlamasındaki sevinç öfke veriyordu. Sonra da birlikte çıkmak zorunda kalacaktık, neyse kapıcı kadını anımsadı da beni önden gönderdi, kapının arkasında sarılıp öpmeyi unutmadan elbet.

O uyanığtan kalan en canlı anım caddedeki ağaçların dalları: Odanın perdelerinin ardından, sisten belli belirsizdiler. Ėerdeki o ılık- lık, o üstüme düğme, bekleyen sabahın çıplak havası diriltti beni; is- tediğim tek Ėey, tek başıma, çok başka bir uyanış, çok başka bir eş düğleyerek çevreyi seyretmek ve sigara içmektir, yalnızca.

Carlotta'nın bu durumlarda benden kopardığı yumuğaklığ, ondan ayrılır ayrılmaz kızmaya bağılıyordum. Onun en zavallı anısından kurtulmak için ruhumu didik didik ederek, zaten yeterince katı olan yüreğimi daha da katılağtırarak, öfkeli anlar geçiriyordum. Boğluktan ya da kötülüğ eğilimli olduğumuz için, ama onun kendini aldatmak istediğinden başka herhangi bir nedenle seviğtiğimiz açıldı. Seviğme- den sonraki ağır, mutlu bakığını anımsamak öfkelen diriyordu beni, yüzüne bakmak istemiyordum; bu bakığ istediğim tek insansa onu hep esirgemiğti benden.

"Beni böyle olduğum gibi kabul edersen et," dedim bir defasında, "ama yağamıma girmeyi kafandan çıkar."

"Beni sevmiyor musun?" diye kekeleyordu Carlotta.

"Bir parça sevme yeteneğim vardı, gençliğimde yok ettim onu da."

Bazen de, utanç ya da Ėehvet yüzünden onu biraz sevdiğim için öfkeleniyordum kendime.

Carlotta gülümsemeye çalığıyordu.

"Hiç olmazsa iyi birer dostuz, değil mi?"

"Bak," diyordum, ciddi, "iğreniyorum bu hikâyelerden: Sıkılan bir erkekle bir kadını biz, yatakta iyi anlağıyoruz..."

"Ah, bu doğru," diyordu tırnaklarını koluma geçirip yüzünü saklayarak, "hoşuma gidiyorsun."

"O kadar iğte."

Ondan haftalar boyu kaçmam, kahvesinden daireye telefon eder- se çok iğim var diye yanıtlamam için, böyle bir konuşmadan sonra zayıf davrandığımı düşünmem yetiyordu. İlk defasında darılmayı de- nedim Carlotta. Üzüntülü bir akşam geçirttim o zaman, soğuk soğuk divanda oturuyordum, abajurdan dizlerine beyaz bir ışık düşüyor, ba- kışlarındaki acılı titremeyi duyumsuyordum yan gölgede. Bu daya- nılmaz gerilim içinde, "Teşekkür edin bana, signora: Bu oturumu belki de diğerlerinden daha çok anımsarsınız," dedim sonunda.

Carlotta kımıldamadı.

"Niçin beni öldürmüyorsun, signora? Bana kadın tavrı takındığı- nı sanıyorsan vakit kaybediyorsun. Ben kendim yaparım kaprisleri."

Soluğu duyuluyordu.

"Mayo bile," dedim, "iğine yaramaz bu akşam..."

Birden önüme atıldı Carlotta, siyah başının atılmış bir eğya gibi beyaz ışıktan geçtiğini gördüm. Ellerimi ileri uzattım. Ama Carlotta, dizlerime kapanmış ağlıyordu. Elimini iki-üç kez başından geçirdim, sonra kalktım.

"Ben de ağlamalıydım Carlotta. Ama bir çeye yaramayacağını biliyorum. Senin denediğin her çeyi denedim. Kendimi öldürme de- recesine geldim, cesaretim yetmedi ama. Oyun burada iğte: Kendini öldürmeyi düşünecek kadar zayıf olan, öldüremeyecek kadar da za- yıf oluyor... Hadi, kendine gel, Carlotta."

"Böyle davranma bana," diye kekeliyordu.

"Sana böyle davranmıyorum. Ama yalnız olmaktan hoşlandığımı biliyorsun. Yalnız gitmeye bırakırsan beni, dönerim; yoksa, bir daha görüşmeyiz. Bak, seni sevmemi ister miydin?"

Elimin altında, bozulmuş yüzünü kaldırdı.

"Öyleyse beni sevmeyi bırak. Başka yolu yok. Asıl avcı tavşan- dır."

Bu tür sahneler, Carlotta'yı, beni bırakmayı düşündürecek kadar sarsıyordu. Bir mizaç benzerliğinin belirtileri değil miydi bunlar son- ra? Aslında basit, çok basitti Carlotta, açıkça göremiyordu bunu, ama seziyordu mutlaka. Beni, iğ alaya vurarak bağlamayı deniyor, "Ya-

Çam böyle iÇte," diyordu arada bir -talihsiz-, arada bir de "Ne kadar zavallıyım."

O zamanlar cesur davransa, beni itmeyi bilseydi, biraz dayanabi- lirdim ona. Ama beni itmeyi bilmiyordu. Çki akÇam üst üste uğrama- sam, gözleri ÇiÇ karÇılıyordu beni. Bazen acıma ya da yumuÇaklık gi- bi bir nedenle kahvesine uğrayıp birlikte çıkmamızı istediğimde he- men alevlenip kalkıyor, allak bullak oluyor, hatta güzelleÇiyordu.

Hıncım ona karÇı değıl, iliÇkimizin beni içine sokar gibi görün- düğü sınırlamalara, köleleÇtirmelere karÇıydı. Onu sevmediğimden, üzerimde en küçük bir hakkı olması canavarca bir Çey gibi görünü- yordu bana. Öyle günler oluyordu ki ona sen demek içime bir iğren- me, bir aÇağılanma duygusu veriyordu. Koluma girmek için neyim oluyordu benim bu kadın?

KarÇılık olarak, iÇimi bitirdikten sonra, güneÇli, serin havada, on- dan, her Çeyden uzak, gövdem doymuÇ, bir zamanların o eski acısı yatıÇmıÇ, ıÇıklı yollarda dolaÇabildiğim bazı öğleden sonraları, bazı saatler yeniden doğuyormuÇum gibi geliyordu bana: genç olduğum zamanlardaki gibi görmeye, koku almaya, duymaya hazır. Carlot- ta'nın benim aÇkım yüzünden acı çekmesi, geçmiÇ acılarımı hafifle- tip zavallılaÇtırıyor, gülünecek bir dünyayla ilgiliymiÇler gibi bana yabancılaÇtmıyordu onları; kendimi, ondan uzakta, el değmemiÇ, da- ha az görmüÇ geçirmiÇ buluyordum. Beni temizleyen bir süngerdi, sık sık böyle düÇünüyordum onu.

m.

Bazı akÇamlar konuÇuyor konuÇuyor, oyunun içinde erimiÇ, yeniden çocuklaÇıyor, hıncımı unutuyordum.

"Carlotta," diyordum, "nasıl âÇık olunur? Uzun süredir âÇık de- ğilim. Güzel bir Çey olmalı, diye düÇünüyorum. Çyi giderse tadı çika- rılır, kötü giderse umulur. Günü gününe yaÇandığını söylediler bana. Nasıl oluyor, Carlotta?"

Carlotta gülümseyerek baÇını sallıyordu.

"Sonra ne güzel düÇüncelerimiz oluyor Carlotta. Sevdiğimiz, aÇ-

kızımın lafını bile duymak istemeyen kiŞi, hiçbir zaman bizim kadar mutlu olamaz. Yalnız," gülümsüyordum, "baŞkalarıyla yatıp iŞi alaya almasın."

Carlotta kaŞlarını çatıyordu.

"Güzel Şey aŞk," diye bitiriyordum sözlerimi, "Kimse kaçamaz aŞktan."

Herkes gibi bana da iŞecek bir Şey veriyordu Carlotta. Kendi adı- ma konuŞuyordum böyle akŞamlar. En güzel konuŞmaktır bu.

"AŞk da vardır, aldatma da. Gerçekten aŞkın tadını çıkarabilmek için, aldatmanın da olması gerekir. Gençlerin anlamadığı Şey de bu iŞte. Siz kadınlar daha çabuk öğreniyorsunuz bunu. Sen hiç kocanı aldattın mı?"

Carlotta kızarak gülümsemeye çalıŞıyordu. "Biz erkekler daha aptaldık. Bir oyuncuya ya da bir kadın arkadaŞımıza âŞık oluyor, en iyi düŞüncelerimizi sunuyorduk ona. Yalnızca, söylemeyi unutuyorduk bunu. AŞkın bir kurnazlık sorunu olduğunu bilmeyen bizim yaŞımızda tek kız tanımıyorum. Erkeklerin genelevlere gidip sonra dıŞardaki kadınların farklı olduğu sanısına varmaları olacak iŞ değil. On altı yaŞında sen ne yapıyordun Carlotta?"

Ama Carlotta'nın baŞka bir düŞüncesi vardı. Yanıtlamadan önce gözleriyle kendisinin olduğunu söylüyordu bana; bense bakıŞlarında parlayan o üstüme düŞmenin katılığında nefret ediyordum.

"On altı yaŞında ne yapıyordun?" diye yineliyordum yere baka- rak.

"Hiç," diye yanıtlıyordu, ağır.

Ne düŞündüğünü biliyordum.

Sonra baŞılamamı diliyor, zavallının biri olduğunu söylüyor, bir hakkı olmadığını kabul ediyordu. Ama, gözlerindeki o parıltı yetmiŞ oluyordu. "Aptalın biri olduğunu biliyor musun? Benim için önemli olan Şey yüzünden kocan yeniden alabilirdi de seni." Soma, rahatla- mıŞ, çekip gidiyordum.

Ertesi gün ürkek bir telefon geliyor, kuru bir yanıt veriyordum. AkŞama görüŞüyorduk.

Carlotta, kolejdeki yeğenimden söz ettiğim zaman eğleniyor, asıl annemi koleje kapatıp çocukla birlikte yaŞamak isterdim, dediğim zaman, inanmaz bir tavırla baŞını sallıyordu. Bizi, dayıyla yeğenmiŞ

gibi davranan, ama gerçekte, kendilerini hoŞnut eden, içinde eridikleri bir gizler ve alaylar dünyası olan ayrı iki varlık olarak düŞlüyordu. Benim kızım olup olmadığını soruyordu, ters bir tavırla.

"Tabii, doğduğunda on altı yağındaydım. Bana inat sarığın oldu. Nasıl olur da sansın doğulur? Sarığınlar hayvandır benim için, may- mun ya da aslan gibi bir Ğeydir. Hep güneĞteymiğim gibi gelirdi bana."

"Ben küçükken sarığındım," diyordu Carlotta.

"Bense keldim."

Bu son sıralarda, Carlotta'nın geğmiğine karđı, zaman zaman bana daha önce anlattıklarını unutturan, sıkıcı bir merak duyuyordum. Bir tarih inceler gibi inceliyordum onu. Onunla oynuyor, garip çıkığlarla değiyor, acımasız sorular sorup yanıtlarım kendim veriyordum. Gerçekte, kendimden bağkasını dinlemiyordum.

Ama Carlotta beni anlamığtı. "Kendinden söz et bana," diyordu bazı akđamlar, kolumu sıkarak. Beni kendimden konuğturmanın, dostu kalmam için tek yol olduğunu biliyordu.

"Sana hiç anlattım mı, Carlotta?" dedim bir akđam, "birinin be- nim için kendini öldürdüğünü?" Gülererek, ama Ğağırmığ, baktı bana.

"Gülecek ne var," diye sürdürdüm. "Ğkimiz birlikte denedik ken- dimizi öldürmeyi, o bağardı. Gençlikte olur böyle Ğeyler." Garip, diye düğünüyordum o zaman, bunu hiç kimseye anlatmamığtım. Anlatacak tam da Carlotta'yı buldum. "Bir arkadağım, sarığın bir çocuk. Gerçek bir aslana benziyordu. Siz kızların böyle arkadağlıklarınız olmaz. O yaçta ağır kiskanç olursunuz. Okula birlikte gider, ama hep akđamları görüğürdük. Çocukların hep yaptığı gibi, pis Ğeyler konuğurduk, ama bir hanıma âğık olmuğtuk. Bizim ilk ağkımızdı bu, Carlotta. Akđamları ağktan, ölümden söz ederek geğirirdik. Hiçbir âğık, arkadağının kendisini anladığına bizden daha çok güvenmemiğtir. Beni utandıran, atak bir hüznü vardı Jean'ın - adı Jean'dı. Siste gezdiiğimiz o akđamların bütün hüznünü o yaratırdı. Bu kadar acı çekilebileceğine hiç inanmazdık..."

"Sen de âğık miydin?"

"Jean'dan daha az hüznü olduğum için acı çekiyordum. Sonun- da kendimizi öldürebileceğimizi buldum, ona da söyledim bunu. Her zaman bir hayalci olan Jean bu düğünceyi yavaç yavaç benimsedi. Bir tek tabancamız vardı. Patlayacak mı diye denemek için tepeye

çıktık. Ateş eden Jean oldu. Gözüpek bir çocuktü, kadını sevmekten vazgeçse ben de vazgeçerdim, inanıyorum. Denemeden sonra -çıplak bir geçiyolundaydık, kığıtı, kıyıya yakın- hâlâ patlamanın Gıddetini düğünüyordum ki Jean namluyu ağzına koyup: '...yapanlar da var...' derken ateş aldı tabanca, öldürdü onu."

Carlotta, dehşet içinde, bana bakıyordu.

"Ne yapacağımı bilemedim ben, kaçtım."

O akşam, "Gerçekten seviyor muydun o kadını?" diye sordu Carlotta.

"O kadını mı? Jean'ı seviyordum ben, söyledim ya."

"Sen de kendini öldürmek istiyor muydun?"

"Elbet. Bir aptallık olacaktı tabii. Yapmamaksa büyük bir alçaklık oldu ama. Bazen vicdan azabı çekiyorum."

Carlotta bu hikâyeyi sık sık anımsıyor, Jean'dan söz ediyordu bana tanıdığı gibi. Bana onu tanımlattırıyor, o zamanlar benim nasıl olduğumu soruyordu. Tabancayı saklayıp saklamadığımı sordu.

"Kendini öldürme sakın. Hiç kendini öldürmeyi düşündün mü?" derken bir yandan inceliyordu beni.

"Her âçık olan düşünür bunu."

Carlotta gülümsemiyordu bile.

"Hâlâ düşünüyor musun bu olayı?"

"Jean'ı düşünüyorum, ara sıra."

IV.

Öğlen daireden çıkıp kahvesinin camlarının önünden geçerken, girip onunla konuşmak zorunda kalmamak için saklandığımda çok acıyordum Carlotta'ya. Öğlenleri eve dönmüyordum, o bir saatçik, bir lokantada, gözlerim yarı kapalı sigara içerek oturmak çok hoşuma gidiyordu. Carlotta, iskemlesinde, oturduğu yerde, makinalağmığ biçimde fiğ kesiyor, bağıyla iğaretler yapıyor, gülümsüyor, kağlarını çattıyordu, birkaç müşteri de ona takılıyordu bu arada.

Sabahın yedisinden öğleden sonra dörde kadar orda oluyordu. Mavi bir giysi oluyordu üstünde. Ayda dört yüz seksen liret alıyordu.

Çalışma saatlerini ara vermeden doldurduğu için memnundu. Öğlen yemeğini, yerinden ayrılmadan, büyük bir fincan sütle yiyordu. Gelip gidenlerin sürekli kapı çarpmaları olmasa kolay bir iş olduğunu söylüyordu bana. Sanki beynine tokmakla vurulur gibi oluyormuş bazen.

O zamandan beri, kahveye girince yavaşça kapatırım kapıyı. Müşterilerin yaptıklarını bana anlatmaya çalışırdı Carlotta, ama benim gibi konuşmayı başaramazdı, bazı yağlı müşterilerin yaptığı önerilerden üstü kapalı söz ederek sarsmayı da başaramadığı gibi.

"Sen de kabul et," dedim ona, "yalnız bana gösterme. Tek sayılı günlerde kabul edersin onu. Hastalık almamaya dikkat et."

Carlotta ağzını büzüyordu.

Birkaç günden beri bir düşünce kemiriyordu içini. "Yeniden âşk mı olduk, Carlotta?" dedim bir akşam.

Dayak yemiğ bir köpek gibi bakıyordu bana. Bense yine sabır- sızlanmaya bağlıyordum. Akşam, yarı karanlık odada, o ıçıklı göz atışlar, o el sıkışlar öfkelen diriyordu beni. Hep Carlotta'yla bağlan- maktan korkuyordum. Yalnızca düşünmekten bile nefret ediyordum bunu.

Sessizleştim yeniden, kabalaşım. Ama Carlotta bir zamanlarki alçakgönüllü coşkuyla karışılmıyordu artık sarılışlarımı. Kımlıtsız kalıyor, donuk bir bakışla bakıyordu bana; arada bir, şefkatli bir davranışla, onu dinginleştirmek için uzattığım okşayışlarım a katılıyordu.

Bu, daha da az hoşuma gitti. Ona sahip olmak için kur yapmak zoruma gidiyordu. Ama olanlar birdenbire olmadı. Carlotta:

"Başım çok ağrıyor... o kapı! Bu akşam oturalım. Bir şeyler anlat bana," diyordu.

Carlotta'nın ciddi olduğunu, kendine yıkıma uğramış havası verdiği, pişmanlıklar yarattığını fark ettiğim zaman, ben de, eskisi gibi sarılmadım artık: Basit bir şekilde aldattım onu. Bir zamanların, bir randevuevinden dönerken, sevinçsiz ve hüzensüz, bunalmış bir kahvede oturup dinlendiğim donuk akşamlarını yeniden yaşadım. Bunun doğru olduğunu düşünüyordum: Ya bütün tehlikeleriyle kabul edilir aşk ya da fahişelere gitmekten başka yol kalmaz.

Bunun Carlotta'nın kıskançlık yapma gösterisi olduğunu düşünüyordum, gülüyordum. Ama çektiği acıdan yararlanabilmek için çok basit-

ERKEKLERİN HİGİYELERİ

ti. Tersine, gerçekten acı çekenler gibi, çirkinleŞiyordu. Üzülüyor, ama onu bırakmak zorunda olduğumu duyumsuyordum.

Carlotta darbeyi önceden sezdi. Yatakta olduğumuz, içgüdüme uyararak konuŞmaktan sakındığım bir akŞam, beni birden itip duvarın dibine büzüldü.

"Ne var?" diye sordum, öfkeyle.

"Ben yarın kendimi vursam," dedi birden bana dönerek, "senin için hiç önemi olur mu bunun?"

"Bilmem," diye kekeledim.

"Ya seni aldatsaydım?"

"YaŞam baŞtan sona bir aldatmadır."

"Ya kocama dönseydim?"

Ciddi konuŞuyordu. Omuz silktim.

"Zavallı bir kadını ben," diye yeniden baŞladı Carlotta. "Seni aldatmaya yeteneğim de yok. Kocamı gördüm."

"Nasıl?"

"Kahveye geldi."

"Peki Amerika'ya kaçmamıŞ mıydı?"

"Bilmiyorum," dedi Carlotta. "Kahvede gördüm onu."

Belki söylemek istemiyordu ama ağzından kaçtı: Kocasının ya- nında kürklü bir bayan varmıŞ.

"Öyleyse konuŞmadınız mı?"

Carlotta duraksadı. "Ertesi gün yine geldi. Benimle konuŞtu ve eve kadar getirdi sonra."

Kendimi sıkılmıŞ duyumsuyordum, kabul etmeliyim. Hafif bir sesle, "Buraya mı?" dedim.

Carlotta bütün gövdesiyle sarıldı bana. "Ama ben seni seviyo- rum," diye fısıldadı. "Sanma ki..."

"Buraya mı?"

"Önemli değil sevgilim. Gİçlerinden söz etti bana. Yalnız, onu ye- niden görmekle seni ne kadar çok sevdiğimi anladım, bana yalvarsa bile dönmezdim artık ona."

"Demek sana yalvardı?"

"Hayır, bir daha evlenmek zorunda kalsa, yine benimle evlene- ceğini söyledi bana."

"Sonra yine gördün mü onu?"

26

KENDİNGİ ÖLDÜRENLER

"Kahveye geldi yine o kadınla..."

Carlotta'yla geçirdiğim son gece oldu. Gövdesine veda etmeksizin, yakınmasız, onu aramayı, evine gitmeyi kestim. Bana telefon etmesine, kahvede beklemesine izin veriyordum, her akşam değil ama, ara sıra. Her defasında geliyordu Carlotta, gözleriyle parçalıyordu sanki beni. Ayrılacağımıza yakın, sesi titriyordu.

"Onu bir daha görmedim," diye fısıldadı bir akşam.

"Gyi yapmıyorsun," diye karşılık verdim, "onu yeniden elde etmeye çalışmalıydın."

Carlotta'nın kocasını kaybettiğine üzülmeye yüzde yüz üzülmüyordu buna- öfkelen diriyordu beni, bu konuşmalarla beni kendine bağlayacağını umması da öfkelen diriyordu. Ne Carlotta'nın vicdan azabı çekmesine, ne benim kendimi tehlikeye atmama değ erdi bu beyaz aksam.

Bir akşam evine uğrayacağımı söyledim ona telefonda. İnanmaz, kuşku lu bir tavırla açtı kapıyı. Salon da, biraz kuşkuyla, çevreme bakındım. Üzerinde kadife bir giysi vardı. Nezle olduğunu, elinde mendilini buruşturup durduğunu, arada bir de kızarmış burnuna götürdü- ğünü anımsıyorum.

Anlamış olduğunu gördüm hemen. Uysal, sessiz, zavallı bakışlarla karşılık veriyordu sözlerime. Mendilin üzerinden kaçamak bakarak her şeyi söylemeye bıraktı beni. Sonra ayağa kalktı, karşıma gelip gövdesini yüzüme dayadı, sarılmak zorunda kaldım.

Hafifçe, "Yatağa gelmiyor musun?" dedi her zamanki sesiyle.

Gittim yatağa, yattığımız sürece nezleden alev alev yanan, nemli yüzü sinirime dokundu. Geceyarısı yataktan atlayıp giyinmeye başladım. Işığın yakıp bir an baktı Carlotta. Sonra söndürdü ve "Git, git," dedi. Ne diyeceğimi bilemeyerek, yolumu el yordamıyla bulup çıktım.

Sonraki günlerde telefon etmesinden korkuyordum, ama hiç rahatsız etmedi beni. Haftalarca dinginlik içinde çalıştıktan sonra, bir akşam Carlotta'yı arzuladım yine, ama utancım gitmeme engel oldu. O kapıyı çalsam mutluluk götürceğimi de biliyordum oysa. Hep kesinlikle bildiğim bir şeydi bu.

Gitmedim, ama ertesi gün kahvesinin önünden geçtim. Kasada bir sarığın vardı. Saatlerini değiştirmiş olmalıydı. Akşam da görme-

yince, hasta ya da kocasına dönmüş olabileceğini düşündüm. Bu düşünce canımı sıktı.

Ama, kapıcı kadın sert, kötü kötü bakan gözleriyle beni süzerek, onu bir ay önce yatağmda ölü ve gazı açık bulduklarını söylediğinde, o zaman bacaklarım titredi.

HENRY MILLER I Madmazel Claude

ÇEVİREN : E G E M E N B E R K Ö Z

BU ÖYKÜYÜ ilk yazmaya başladığımda, Madmazel Claude'un orospu olduğunu söyleyerek söze girmiştım. Orospu tabii, yadsımaya çalışmıyorum, ama demek istediğim şu: Madmazel Claude orospuysa, tanıdığım öbür kadınlara ne demeli? Nedense, orospu sözcüğü yeterince kapsamlı değil. Madmazel Claude orospudan öte bir şey. Onu nasıl tanımlayacağımı bilemiyorum. Belki yalnızca Madmazel Claude diye. Soit.1

Onu her gece oturup bekleyen bir teyzesi vardı. Bunu pek yutmamıştım, doğrusu. Teyzesiymiş! Büyük bir olasılıkla, maquereau' suydum bekleyen. Ama bu da ondan başka kimseyi ilgilendirmezdi... Gene de bozuluyordum bu işte - o pezevenğin onu beklediğini, paralan sökülmezse belki de bir tane patlatıverdiğini düşünüyordum. Ve Claude ne denli sevecen olsa (yani Claude, gerçekten sevmesini biliyordum), kafamın içinde, aslan payını alan o kan emici, ağızlık piçin imgesi vardı. Kendinizi aldatmayın orospular konusunda - ne denli cömert olurlarsa olsunlar, kendilerini ne denli verirlerse versinler, onlara bin frank bile verseniz (kim verir? O başka), arkada bekleyen bir herif vardır hep, sizin aldığınız da bir tadımlıktır ancak. Aslan payını arkadaki alır hep, bundan emin olabilirsiniz!

Ama boğuna heyecanlanıp öfkelendiğimi sonradan anladım. Ortada maquereau falan yoktu - Claude'un maquereau 'su yoktu yani. Claude'un ilk maquereau'su benim. Kendime maquereau da demiyorum üstelik. Pezevenk diyorum. Onun pezevengi benim şimdi. Tamam.

1. Olsun. 2. Pezevenk.

Onu odama ilk getirişimi ayrıntısıyla anımsıyorum - nasıl rezil etmiştim kendimi. Şişin içine kadınlar girdi mi, hep rezil ederim ken- dimi. Sorun, benim kadınlara tapmamdan çıkıyor, kadınlar da kendi- lerine tapılmasını istemiyorlar. Onların istedikleri... Her neyse, o ilk gece, ister inanın ister inanmayın, sanki ömrümde hiçbir kadınla yat- mamışım gibi davrandım. Bugüne dek de anlayamadım niçin öyle ol- duğunu. Ama öyle oldu işte.

Anımsıyorum, daha üstündekileri çıkarmaya bile bağlamadan yatağın yanında durup bana baktı; bir şey yapmamı bekliyordu her- halde. Titriyordum. Kahveden çıktığımızdan beri titriyordum. Hafifçe öptüm - dudaklarından galiba. Bilmiyorum -belki de alnından öp- müştür- beklenir benden böyle şeyler... Şişin içinde kadınlar oldu mu, bilemiyorum. Bana çok büyük bir iyilik yaptığı duygusu vardı içimde nedense. Bir orospu bile bir adama bu duyguyu verebilir ba- zen. Ama dediğim gibi, yalnızca bir orospu değil Claude.

Daha Çapkasını bile çıkarmadan gitti, pencereyi kapayıp perdeleri çekti. Sonra Şöyle bir yan gözle baktı bana, gülümsedi ve soyunmakla ilgili bir şeyler mırıldandı. O, muslukla haşır neşir olurken, ben de soyundum. Sinirliydim aslında. Onu seyredersen, utanacağını düşündüm, onun için de masamın üstündeki kâğıtları karıştırdım biraz, anlamsız birkaç not yazdım, yazı makinesinin üstünü örttüm. Döndüğümde musluğun yanında kombinezonuyla duruyor, bacakla- rını siliyordu.

"Çabuk! Yatağa gir!" dedi. "Isıt!" Ve biraz daha sildi orasını bu- rasını.

Her şey öylesine doğaldı ki, huzursuzluğum, sinirim geçmeye bağladı. Çoraplarını özenle yuvarlamış olduğunu gördüm. Belinden jartiyer gibi bir şey sarkıyordu, onu da az sonra çıkarıp iskemlenin arkasına astı.

Oda gerçekten soğuktu. Bir süre, uzunca bir süre, birbirimize so- kulup sarıldık ve sessizce yattık, birbirimizi ısıttık. Bir kolumu boy- nuna dolamış, öbürüyle de kendime çekmiştim onu. Odaya ilk girdi- ğimizdeki o bir şeyler uyan bakışını gözlerime dikiyordu durmadan. Titremeye bağladım gene. Fransızcam yok olmaya bağlıyordu.

Onu sevdiğimi hemen o anda söyleyip söylemediğimi anımsaya- mıyorum. Söylemişimdir herhalde. Her neyse, söylediysem de, he-

30

MADMAZEL CLAUDE

men unutmuştur. Giderken de ona, okumadığını söylediği "Afrodit" romanını ve bir çapkası için aldığım bir çift ipek çorabı armağan et- tim. Çorapları beğendiği belliydi.

Onu bir daha gördüğümde otel değiştirmiştim. O aceleci, hevesli bakışıyla ortalığa bir göz attı ve durumun pek parlak olmadığını kav- radı hemen. Giyi beslenip beslenmediğimi sordu, büyük bir saflıkla.

"Burada uzun süre kalmamalısın," dedi. "Çok hüzün verici buyur burası."

Hüzün verici sözcüklerini kullanmadı belki, ama anlatmak iste- diği oydu, eminim.

Oda hüzün vericiydi gerçekten de. EĞyalar dökülüyordu, pencere camlan kırık, halı yırtık ve pisti, su akmıyordu. IĞık da soluk, yatak örtüsüne gri, küflü bir renk veren soluk, san bir ıĞıktı.

Nedense o gece beni kıskanıyormuĞ gibi davrandı. "Sevdiğin bir baĞkası var," dedi.

"Hayır, baĞka kimse yok," dedim.

"Öp beni öyleyse," dedi ve sıcak, diri gövdesi sevgiyle sanldı ba- na. Etinin sıcaklığında yüzüyor gibiydim.. Yüzüyor değil, boğulu- yordum, zevk içinde boğuluyordum.

Sonra Pierre Loti'den, Ğstanbul'dan söz ettik. Bir gün Ğstanbul'a gitmek istediğini söyledi. Ben de istediğimi söyledim. Sonra birden- bire galiba Ğöyle dedi: "Sen ruhu olan bir adamsın." Yadsımaya ça- lıĞmadım - çok mutluydum herhalde. Bir ruhunuz olduğunu bir orospu söyleyince daha anlamlı oluyor nedense. Orospular genellikle ruhtan falan söz etmezler.

Sonra tuhaf bir Ğey daha oldu. Para almadı benden.

"Parayı düĞünmemelisin," dedi. "YoldaĞız Ğimdi. Ve sen çok yoksulsun..."

Onu kapıya kadar yolcu etmek için yataktan kalkmama izin ver- medi. Çantasından birkaç sigara döküp baĞucu masasının üzerine yerleĞtirdi; birini dudaklarımın arasına koyup, birisinden armağan küçük bronz bir çakmakla yaktı. Beni öpmek için eğildi.

Kolundan tuttum. "Claude," dedim, "vous etes presque un an- ge"3

3. Siz bir meleksiniz, neredeyse.

"Ah, non!"4 dedi hızla; acıya, ya da dehşete benzer bir Ğey vardı gözlerinde.

O "presque"5 sözcüğü mahvetti aslında Claude'u, eminim. Hemen anladım bunu. Bir de, kısa bir süre sonra ona verdiğim mektup - ömrümde yazdığım en güzel mektuptu, Fransızcasının tüm berbatlığına karđm. Her zaman bulduğumuz kahvede, birlikte okuduk mektubu. Dediğim gibi, Paul Valery'den yürüttüğüm bir-iki paragraf dıĞında, mektubun Fransızcası iğrençti. O paragraflara geldiğinde bir an duraladı. "Çok güzel yazmışsın!" dedi. "Gerçekten çok güzel!" Sonra da bana tuhaf tuhaf bakıp yeniden okumasına döndü. Valery değildi ona koyan. Valery'siz de idare edebilirdim. Hayır, ona koyan o meleklikle ilgili sözlerdi. Aynı numarayı çekmiştim gene - ama bu kez elimden geldiğince ince ve inandırıcı bir biçimde süslemiştim konuyu. Oysa, mektubun sonuna geldiğimizde oldukça huzursuz olmuştum. Ondan böylesine yararlanmak boktan bir iğti. Yazdıklarımın içten olmadığını söylemiyorum, ama o ilk, içten yazıĞtan sonra - ne bileyim, yalnızca edebiyattı, geriye kalan. Sonradan yatağı birlikte oturup Claude da ısrarla mektubu yeniden okuyarak bu kez dil yanlışlarını düzeltince, durum daha da boktanlağtı. Biraz sabırsız davrandım ona karđı, o da alındı. Ama gene de çok mutluydu. Mektubu ömür boyu saklayacağım söyledi.

Tan yeri ağarırken gitti. Teyze sorunu gene. Alışmaya bağlamıştım bu teyzeye. Hem de, gerçekten bir teyze yoksa ortalıkta, nasıl olsa yakında öğrenirdim. Claude gizli kapaklı iğlerde bağarısızdı - sonra bir de o meleklik sorunu... Ğyice koymuştu.

Yatağı uzanıp onu düşünüyordum. Gerçekten çok iyi davranmıştı bana. Ya maquereaul Onu da düşündüm, ama pek değil, endiğı kaynağı olmaktan çıkmıştı artık. Claude'u - yalnız onu ve onu nasıl mutlu edebileceğimi düşündüm. Ğspanya... Capri... Ğstanbul... Onu, tembel tembel güneğın altında dolağarak güvercinlere ekmek kırıntıları atıp yıkanmalarını seyrederken, ya da elinde bir kitapla -benim ona salık vereceğim bir kitapla- bir hamağı uzanmış yatariken getiriyordum gözlerimin önüne. Kim bilir, yavrucak ömründe Versailles'dan öteye gitmemişti belki de. Trene binerken yüzündeki bakığı

4. Hayır. 5. Neredeyse.

32

MADMAZEL CLAUDE

görür gibi oluyordum, sonra da bir yerlerde, bir çeğme bağında... Madrid ya da Seville'de. Onun yanımda yürüdüğünü içimde duyuyordum; yakındı, hep yakındı bana, çünkü bir basma kalırsa ne yapacağı bilemeyecekti ve bu, salakça bir düşünce de olsa, hoşuma gi- diyordu. Allahın belası bir kaltaktan, yanında yatariken bile seni en kısa yoldan ekmeği düşünen kuğbeyinli bir Ğırfintıdan çok daha iyiydi tabii. Hayır, Claude'a güvenebilirdim. Somadan can sıkıcı olabilirdi bu - sonradan... somadan. Bir orospu seçmiş olmaktan mutluluk duyuyordum. Sadık bir orospu! Bu sözleri benden duysalar, kahkahalarla gülecek bir yığın insan biliyorum.

Her Ğeyi en küçük ayrıntısına dek tasarlıyordum: duracağımız yerleri, giyeceğı giysileri, konuğacağımız Ğeyleri... Her Ğeyi.: her Ğeyi. Katolik olduğunu sanıyordum, ama ipliğim yoktu.

Aksine, hoşuma bile gidiyordu. Kiliseye Tanrı'ya yakarmak için gitmek, mimarlık öğrenmek ya da benzeri boktan bir gerekçeyle gitmekten yeğdi. Ğstese ben de Katolik olurdu... Ne olacak! Hoşuna gittiği sürece, ne istese yapardım. Ğoğunun olduğu gibi, onun da bir yerlerde bir çocuğu olup olmadığını düşündüm. Düşünün, Claude'un çocuğu! Kendi çocuğumdan da çok severdim onu. Evet, bir çocuğu olmalı Claude' un - üzerine eğilmem gerek bu için. Bir gün, balkonu, ırmağa bakan bir odası, pencere kenarında çiçekleri olan ve Ğakıyan kuğlarla dolu bir evimiz olacağını biliyordum. (Elimde bir kuç kafesiyle eve girerken görüyorum kendimi. Tamam. Yeter ki o mutlu olsun.) Ama ırmak - aslında birçok ırmak olması gerekli. Bayılırım ırmaklara. Anımsanın, bir seferinde, Rotterdam'da... Ama o sabah uyanma düşünce, güneğ pencereleden içeri dolmuğ, yanında seni seven, ölesiye seven, iyi, sadık bir orospu, kuğlar Ğakıyor, sofraya kurulmuğ, ve o yıkanıp, saçlarını tarar ve eskiden birlikte olduğu tüm erkekleri aralarından atarken, Ğimdi sen, yalnız sen, ve gemiler geçiyor tekneleri ve direk- leriyle, yaçam akıp gidiyor içinizden, onun için, senden önceki tüm heriflerden ve belki sonrakilerden, çiçekler ve kuğlar ve güneğ doluyor içeri ve bu koku boğuyor seni, bitiriyor. Ulu Tanrım! Hep, hep bir orospum olsun!

Claude'a birlikte yağamamızı önerdim, reddetti. Yıkım bu benim için. Yoksul olduğumdan değil bu, biliyorum - Claude parasal duru- mumu, yazdığım kitabı falan biliyor. Hayır, daha bağka, daha derin

bir nedeni olsa gerek. Ama ne olduğunu söylemiyor.

Sonra bir Gey daha var - ermiş bir adam gibi davranmaya bağla- dım. Tek başıma uzun yürüyüşlere çıkıyorum, şu yazdıklarımın da kitabımla hiç ilgisi yok. Sanki evrende tek başımayım, sanki yaşamım bir heykelinki gibi bütün ve ayrı. Yaradammın adını bile unuttum. Sanki tüm yaptıklarım yükseklerden bir yerlerden esinleniyor, sanki bu dünyaya sırf iyilik etmek için gelmişim gibi bir duygu var içimde. Kimsenin onayını beklemiyorum.

Claude'dan yardım kabul etmiyorum artık. Ona olan her borcu- mun çetelesini tutuyorum. Üzgün görünüyor bugünlerde Claude. Ba- zen, oturduğu kahvenin terasının önünden geçerken, gözlerinin yaşlı olduğuna yemin edebilirim. O da bana âçık Gimdi, biliyorum. Dehşetli seviyor beni. Saatlerce, saatlerce oturuyor kahvenin terasında. Ben de onu alıp götürüyorum bazen, çünkü orada, tek başına, hüzün içinde beklerken, beklerken, beklerken görmeye dayanamıyorum.. Bazı arkadaşlarıma ondan söz ettim, kulaklarına fısıldadım bir bakıma. Evet, ne de olsa, Claude'u orada oturup beklerken, beklerken gör- mekten iyidir. Orada tek başına otururken neler düşünüyor?

Bir gün gidip ona bir bin franklık veriversem ne der acaba? Göz- leri o hüzünlü bakışla doluyken, yanına gidip, "Void quelque chose que j'ai oublié l'autre jour"⁶ diyeyim. Bazen, birlikte yattığımızda, o uzun, dolu sessizliklerden biri oluşuverince, soruyor: "Que pensez- vous maintenant?"¹ Ben de hep, "Rien,"⁸ diye karşılık veriyorum. Ama aslında içimden geçirdiğim, "Void quelque chose que.." ⁹ L'amour a crédit'nin¹⁰ güzel yanı bu.

Benden ne zaman ayrılrsa, çanlar çalınca çalıyor. Gçimdeki her Geyi öylesine güzelleştiriyor ki. Sırtımı yastığa verip bana bıraktığı hafif içimli sigaranın keyfini çıkarıyorum. Hiçbir Gey için kımıl- mama gerek yok. Eminim, ağızda takma diğ olsa, başucu masamın üstüne, çalar saatin, kibritin ve öbür zırlıtların arasında duran barda- ğın içine koymayı unutmayacaktır. Pantolonlarım özenle katlanmıŒ,

6. Gçte geçen gün unuttuğum bir Gey. 7. gimdi ne düşünüyorsunuz? 8. Hiç.

9. Gçte geçen gün...

10. Taksitle aĒk.

34

MADMAZEL CLAUDE

paltomla Ēapkam kapının yanına asılı. Her Gey yerli yerinde. Harika! Gnsanın bir orospusu olsun, milyon borcu olsun...

En iyisi de, bu güzel duygunun sürmesi. Mistik bir duygu bu, mistik olmak da yaşamın bütünlüğünü kavramak demek. Ermiş mi- yim, değil miyim, pek iplemiyorum artık. Ermişler fazla çaba harcı- yorlar. Ben iyilik, barış, huzur saçıyorum. Claude'a gittikçe daha çok müğteri buluyorum, yanından geçtiğimde de o hüzünlü bakış yok artık gözlerinde. Hemen her gün birlikte yemek yiyoruz. Beni hep

pahalı yerlere götürmekte direniyor, ben de artık nazlanmıyorum. Yaşamın her evresinden keyif alıyorum - pahalı yerlerden de, ucuz yerlerden de. Claude mutlu olsun da...

Pourtant je pense à quelque chose. Küçük bir şey tabii, ama ka- famda gün geçtikçe önem kazanıyor. Önceleri bununla ilgili hiçbir şey söylemedim. Gstenmedik bir incelik diye düğündüm kendi kendime. Çok hoştu üstelik. İkinci seferinde - incelik mi, dikkatsizlik mi? Gene de, rien à dire. İkinciyle üçüncü arasında, denebilirse, aldattım onu. Evet, bir akşam, biraz sarhoş, Grands Boulevards'daydım. Place de la Republique'den Le Matin'e. dek her yere girip çıktıktan sonra, olağan halimde üzerine iğmeyi bile istemeyeceğim koskoca,» çibanlarla dolu bir akbaba kaptı beni. Eğlenceli bir olaydı. Dakika bağı kapımızı çalan konuklar. İyi yürekli mösyönün kendilerine bahşiş vermesini isteyen zavallıcık Folies Bergeres kızları, çok değil -otuz frank kadar. Peki, ama niçin? Pour rien... pour le plaisir. Acayip, gülünç bir gece. Bir- iki gün sonra da kağıntı. Endişe. Amerikan Hastanesini acele bir ziyaret. Kapkara puntolarıyla Ehrlich geliyor gözümün önüne. Ama bir şey yok. Yalnızca endişe.

Konuyu Claude'a açtığımda, bana hayretle bakıyor. "Bana sonsuz güvenin olduğunu biliyorum, Claude, ama..." Claude zamanını böyle bir konuya harcamayı reddediyor. Bir kadına bile bile hastalık geçiren bir adam katildir. Claude durumu böyle görüyor. "C'est vrai, n'est-ce pas?" H diye soruyor. Vrai tabii. Gene de... Ama konu ka il. Oysa bir şey düşünüyorum.

12. Diyecek bir şey yok.

13. Hiç... zevk için.

14. Doğru, değil mi?

15. Doğru.

MADMAZEL CLAUDE

panmıdır. Böyle bir Gey yapan adam katildir.

Bugünlerde her sabah parafin yağını yutarken -yanında bir de portakal yiyorum hep- kadınlara hastalık bulaştırılan katilleri düşünüyorum. Parafin yağı, kağıdı yapıp yapıp ediyor. Çok iyi yıkamak gerek. Bıçağı ve kağıdı büyük bir özenle yıkıyorum. Her Gei özenle yapıyorum - yaradılışım böyle. Yüzümü yıkadıktan sonra havluya bırakıyorum. Otelin sahibi haftada üç havludan fazlasını vermiyor; salı günü leğ gibi oluyor hepsi. Bıçağı ve kağıdı havluya siliyorum, yüzümü kurulamak için de yatak örtüsünü kullanıyorum. Silmiyorum yüzümü - yatak örtüsünün ayakucuna yakın bir köşesini hafifçe yüzüme basıyorum.

Hippolyte Mandron sokağı iğrenç görünüyor gözüme. Bu çevre- deki pis, dar, kargacık burgacık, romantik adlı sokakların tümünden nefret ediyorum. Gri, çirkin bir çibana benzetiyorum Paris'i. Sokaklar kangren olmuş. Herkes hasta - ya belsoğukluğu, ya frengi. Avrupa'nın tümü hasta ve tümünü hasta eden de Fransa. Voltaire'le Rabelais'ye hayran olursa insan, böyle olur işte. İlk niyet ettiğim gibi, Moskova'ya gitmeliymişim. Rusya'da pazar günü yokmuş, ne olacak? Pazarları da öbür günler gibi şimdiye, yalnız sokaklar daha kalabalık oluyor, daha çok sayıda garip ortalarda dolaşıp birbirine hastalık bulaştırıyor.

Yanlış anlaşılmasın, Claude'a karşı değil öfkem. Claude bir hari- kadır, un ange, 16 bu işin presque'ini falan da yok üstelik. Kuş kafesi pencerenin dışına asılı, çiçekler de var - ama Madrid ya da Seville değil, çeşmeyle güvercinler de yok. Hayır, her gün kliniğe gidiliyor. Bir kapıdan o giriyor, bir kapıdan ben. Pahalı lokantalar bitti. Her akşam sinemaya gidilip huzursuz olmamaya çalışılıyor. Döme'u ya da Coupole'u görmeye bile dayanamıyorum artık. Kahve teraslarında sağlıklı görünümleri, bej takımları, kolalı gömlekleri ve kolonyala- nyla oturan o piç kurulan. Suç yalnız Claude'un değil. Bu şık giyimli puçlara dikkat etmesini söylemişim ona. Ama çok güveniyordu kendine - ağılar, mağalar. Ondan sonra da her gelenle... Tam da öyle oldu işte. Bir orospuyla yaşamak -dünyanın en iyi orospusu bile olsa- güçlüklerle dolu. Her ne kadar bazen can sıkıyorsa da, adamların

sayısı değil önemli olan; bitmek tükenmek bilmeyen temizlikler, önlemler, yıkanmalar, incelemeler, endişeler, korkular. Sonra da, her Geiye karşı... Claude'a söylemişim oysa... Kaç kez söylemişim - "Dikkat et bu bitirimlere!"

Hayır, olanların hepsi benim suçum. Ermekle yetinmeyip bir de ermişliğimi kanıtlamaya kalktım. Kişi bir kez erdiğini fark edince, durmalı orada. Küçük bir orospuya ermişlik taslamak, cennete arka merdivenlerden çıkmak gibi bir Gei. Bana sokuluverdiği zamanlar - her zamankinden çok seviyor şimdi beni- ruhuna işlemeyi başarmış baktan bir mikropmuşum gibi geliyor bana. Bir mekle birlikte yapıyor olsam bile, kendimi adam etmem gerektiğini düşünüyorum. Bu iğrenç izmeden çıkıp güneşte bir yerde, bir ırmağa bakan balkonlu bir odada yaşamalıyız, kuşlar, çiçekler, yaşam, akıp gitmeli önümüzden, yalnız o ve ben, başka kimse olmamalı.

16. Bir melek. 17. Neredeyse.

36

37

PENCEREYĖ kapatmak gerekiyordu. Yağmur pervaza çarpıp parkeyle koltukların üstüne sıçırıyordu. Dev gümüğ hayaletler canlı, hığırtılı sesler çıkartarak bahçede, yaprakların arasında, portakal renkli kum- ların üstünde koğuğuyorlardı. Yağmur oluğu takırdıyor, boğulurcası- na gurulduyordu. Sen Bach çalıyordun. Piyano cilalı kanadını kaldır- mıÇtı, kanadın altında bir lir vardı ve küçük çekiçler teller üzerinde dalgalanıyordu. Brokar örtü kaba kıvrımlar oluğturarak yarığma kadar piyanonun kuyruğundan ağağı kaymığ ve sayfaları açık bir nota defterini de beraberinde sürüklemiğti. Haziran sağanağı durmadan, görkemle camları döverken füğün coğkusu arasında tuğlara çarpan yüzüğünün tıkırtısı duyuluyordu. Ve sen, çalmaya ara vermeksizin, baÇını hafifçe geri atarak, ritme ayak uydurarak haykırıyordun: "Yağ- mur, yağmur... Onun sesini bastıracağım..."

Ama bastıramıyordun.

Masanın üstünde kadife tabutlar gibi duran albümlerden baÇımı kaldırmığ, seni izliyor, füğü ve yağmuru dinliyordum. Ėçimi her yan- dan, raflardan, piyanonun kanadından, avizenin uzun prizmalarından süzölen ıslak karanfillerin kokusuna benzer bir ferahlık kapladı.

Gümüğsü yağmur hayaletleri ile harelenen ığıltıya parmaklarını bastırduğında ürperen eğik omuzlarının arasındaki müzikal bağı du- yumsadığımda esrik bir dengelenmiğtik duygusu sardı beni. Ve kendi benliğimin derinliklerine çekildiğimde bütün dünya da öyle göründü bana: türdeğ, uyumlu, armoni yasalarına bağlı. O anda sen, ben, karanfiller, hepimiz porte üzerinde dikey notalar oluverdik. Evrendeki her Ėeyin -ağaçların, suyun, senin- özdeğ tanecikler arasında farklı farklı titreğim uygunlukları oluğturan bir etkileğimden iba-

38

SESLER

ret olduğunun ayırdına vardım. Her Ėey bir, eğit ve kutsaldı. Sen ye- rinden kalktın. Yağmur hâlâ gün ığığını biçmekteydi. Su birikintileri koyu renkli kumlar üzerinde birer delik, yeraltından süzölüp geöen bağka gökkubbelere açılan birer menfez gibiydiler. Bir sıranın üze- rinde Danimarka porseleni gibi parlayan raketin unutulmuğ duruyor- du; telleri yağmurdan kahverengileğmiğti, kasnağı sekizgen biçiminde idi.

Patikaya girdiğimizde alacalı gölgeler ve çürümüğ mantar kokusu baÇımı döndürdü.

Seni güneğin tesadüfen üstüne vurduğu bir andaki halinle anım- sıyorum. Dirseklerin sivri ve solgun, bakığların bulanıktı. Konuğurken küçük elinin kemikli kenarıyla ve ince bileğindeki bileziğın pı- nltısıyla havayı yarardm. Saçın eriyerek çevresinde titreğen ığıltılı havayla kaynağırdı. Sinirli sinirli çok miktarda sigara içerdin. Dumanı her iki burun deliğinden üfleyip, külü bir fiskeyle yana silkerdin. Kumru grisi malikânen bizimkinden beğ verst uzaklıktaydı. Ėçerisi yankılı, tımtıraklı ve serindi. Gösteriğli bir metropol dergisinde fo- toğrafı çıkmıÇtı. Hemen her sabah bisikletimin deri selesine atlayıp patika boyunca ormandan, sonra anayol boyunca köyün içinden, der- ken bir bağka patikadan rüzgâr gibi geçerek sana gelirdim. Sen koca- nın eylölde gelmeyecek olmasından cesaret alıyordun. Hiçbir Ėeyden korkumuz yoktu, senin ve benim - ne hizmetkârların dedikoduların- dan, ne

de benim ailemin kukulanmasından. Her ikimiz de farklı bi- çimlerde kadere güveniyorduk.

Ağkın da sesin gibi biraz pes perdedendi. Göz ucuyla sevdiğin söy- lenebilirdi ve asla ağktan söz etmezdin. Sen suskunluklarına hemen alıılan her zaman ketum kadınlardandın. Ancak, arada bir içinde bir ey patlayıverirdi. te o zaman kocaman Bechstein'in gümbürderdi ya da buğulu gözlerini dosdoğru ileri dikerek bana kocandan ya da onun bölükteki yoldalarından dinlediğın son derece gülünç fıkralar anlatırdın. Ellerini anımsıyorum - mavimsi damarlarıyla uzun, solgun eller.

Yağmurun kamçı gibi sakladığı ve senin Çağırıcı bir ustalıkla piyano çaldığın o mutlu günde ağızımızın ilk haftalarının ardından aramızda belli belirsiz oluşan tanımsız bir Gece çözümleniverdi. Benim üzerimde bir gücün olmadığını, sevdiğimin yalnızca sen değil, tüm dünya olduğunu ayımsadım. Sanki ruhum her yana sayısız duyargalar uzatmıştı ve ben aynı anda hem okyanusun ötesinde, çok uzaklarda gürleyen Niagara gelaleleri'ni, hem de patikada hışırdayıp tıırdayan uzun altınsı yağmur damlalarını algılayarak her Gece içinde yaşıyordum. Bir kayın ağacının parlayan gövdesi ilişti gözüme ve ansızın kollarımın yerine küçük ıslak yapraklarla örtülü eğik dallarım, bacaklarımın yerine toprağın içine büküm büküm uzanarak onu emen binlerce narin köküm olduğunu duyumsadım. Tüm doğayla böylece hemhal olmak, süngerimsi sarı alt yüzeyli olgun bir mantar, bir yu- sufçuk ya da güneş küre olmanın neye benzediğini yaşamak istiyordum. Öyle mutluydum ki, birden kahkahalarla gülmeye başladım ve boynunla köprücük kemiğinden öptüm seni. Sana bir Gece bile okuya- bilirdim, ama sen Gece'den hiç hoşlanmazdın.

Yüzünde cansız bir gülücük belirdi ve "Yağmur sonrası ne hoş," dedin. Sonra, bir an düşünüp ekledin: "Biliyor musun, Gece aklıma geldi - bugün çaya davetliyim, Gece, adı neydi... Pal Paliç'e. Sıkıcı adamın biridir. Ama, anlarsın ya, gitmem gerek."

Pal Paliç'i eskiden beri tanırdım. Birlikte balığa çıkardık ve ansızın, durup dururken gıcırtilı tenor sesiyle "Akşam Çanları" Gece'sini söylemeye başladılar. Onu pek severdim. Ateşten bir damla bir yaprak- tan dudaklarımın tam üstüne düştü... Sana eşlik etmeyi önerdim.

Ürpererek omuz silktin. "Orada can sıkıntısından öleceğiz. Ne korkunç." Bileğine bir göz atıp göğüs geçirdin. "Gitme zamanı. Ayakkabılarımı değiştirmeliyim."

Puslu yatak odanda inik jalezilerin arasından sızan gün ışığı yer- de iki altın merdiven oluşturmuştu. Pes sesinle bir Gece'ler söyledin. Pencerenin dışısında ağaçlar hoşnut bir hışırtıyla soluklanıp üzerlerinden sular damlatıyorlardı. Ve ben bu hışırtıya gülümseyerek sana hafifçe, tutkusuzca sarıldım.

40

SESLER

Olay Geceyle gelişti. Irmağın bir kıyısında senin parkın, senin çayırının, karşı kıyıda ise köy vardı. Ana yolda yer yer derin tekerlek izleri oluşmuştu. Çamur canlı bir menekşe moruydu ve tekerlek izlerinin içleri sütlü kahverengi suyla doluydu. Kütüklük kara ağaçların eğik gölgeleri özellikle belirgindi.

Gölgelerin altında sık kullanılan bir patikayı izleyerek yürüdük, bir manavın, levhası zümrüt yeşili bir hanın, buram buram gübre ve taze saman kokan güneşli avluların önünden geçtik.

Okul binası yeniydi, taştan yapılmıştı ve çevresine akça ağaçlar dikilmişti. Okulun eşiğinde bir köylü kadın bezini bir kovaya sıkarken beyaz baldırları parlıyordu.

Sen sordun: "Pal Paliç evde mi?" Çilli, örgülü saçlı kadın güneşe karşı gözlerini kısıtı. "Evde, evde." Topuğuyla ittirdiğinde kova çingırdadı. "Gçeri buyrun, hanımefendi. Gçlikte olmalılar."

Gıcırtilar arasında karanlık bir holden, derken ferah bir derslik ten geçtik.

Giderayak gözüm gök mavisi bir haritaya takıldı ve iğte bütün Rusya böyle, diye geçirdim içimden - gün ıçığı ve çukurluklar. Bir köçede ezilmiç bir tebeçir parçası ıçıldıyordu.

Daha ilerde, küçük içlikte hoç bir marangoz zamkı ve çam talaçısı kokusu vardı. Ceketsiz, iriyarı ve terli Pal Paliç sol ayağını öne uzat- mıç, inilleyen beyaz bir keresteyi içtah kabartacak biçimde planya- lamaktaydı. Nemli, çıplak kafası tozlu bir ıçık demetinde ileri geri sallanıyordu. Tezgâhın altında, yerde talaçlar cılız saç lüleleri gibi kıvrık kıvrıktılar.

"Pal Paliç, konukların var!" diye seslendim.

Çrkildi, anında eli ayağına dolandı, uzattığın eline tanıdık bir ha- reketle son derece kayıtsızca edepli bir öpücük kondurdu, sonra nemli parmaklarını bir an avcumun içine boçaltıp benimle tokalaçtı. Sarkık bıyıkları ve Çaçılası derin çizgili yüzü tereyağımsı kilden biçim- lendirilmiç gibiydi.

"Kusura bakmayın - görüyorsunuz ya, henüz giyinmedim," dedi suçlu bir gülümsemeyle. Pencere pervazında yan yana iki silindir gibi duran bir çift gömlek mançetini kapıp alelacele kollarına geçirdi.

"Ne üzerinde çalışıyorsunuz?" diye sordun sen, bileğini bir an ıçıldatarak. Pal Paliç elini kolunu savurarak ceketini giymeye çabalıyordu. "Hiç, yalnızca oyalanıyordum," dedi tükürükler saçarak ve dudaksız ünsüzlerde hafifçe dili dolanarak. "Bir çeğit küçük raf. He- nüz bitmedi. Daha zımparalanıp cilalanacak. Ama Çuna bir bakın -ona Sinek adını verdim.." Avuçlarının arasında sürterek hız verdiği minyatür bir tahta helikopteri havalandırdı, araç vızıldayarak yükseldi, sonra tavana çarpıp yere düştü.

Senin yüzünde nazik bir gülücüğün gölgesi görünüp kayboldu. "Ah, ne aptalım!" diye yeniden söze bağladı Pal Paliç. "Dostlarım, yukarda bekleniyordunuz. Bu kapı gıcırıyor. Kusura bakmayın. Çzinizle önden gideyim. Korkarım odam çok dağınık..."

"Beni davet ettiğini unutmuş galiba," dedin sen, İngilizce konu- Çarak, gıcırıtılı basamakları çıkmaya bağladığımızda.

Senin sırtını izliyordum, bluzunun ekose ipeğini. AÇağda bir yerlerden, herhalde avludan, çınlayan bir köylü kadın sesi yükseldi: "Gerosim, hey Gerosim!" Ve ansızın dünyanın yüzyıllardır sırf Çu anda aÇağda çınlayan sesi, senin ipeklere bürünmüş köprücük kemik- lerinin devinimini ve çam kerestelerinin kokusunu birleştirip tek bir dikey akor halinde kaynaçtırmak amacıyla açarak, solarak, dönerek değıtiğini kavrayıverdim apaçık.

Pal Paliç'in odası güneşli ama oldukça sıkıÇıktı. Ortasına san bir aslan iÇlenmiş kıpkırmızı bir halı yatağın üstündeki duvara çivilen- miÇti. Bir baÇka duvarda Anna Karenina'nın çerçevelemiş bir bölü- mü asılıydı ve öyle düzenlenmiş ki koyu ve açık renkli harflerin di- ziliÇleriyle satırların ustalıklı yerleÇimi Tolstoy'un yüzünün resmini oluÇturuyordu.

Ev sahibimiz ellerini ovuÇturarak sana yer gösterdi. Bunu yapar- ken ceketinin eteğıyle bir sehpanın üstünde duran bir albüme çarpıp onu yere düÇürdü. Albümü yerden kaldırdı. Çay, yoğurt ve birtakım yavan bisküviler çıktı ortaya. Pal Paliç bir büfenin çekmecesinden çi- çekli bir Landrin Çekerlemesi kutusu çıkarttı. Öne eğilince yakasının arkasından sivilceli bir deri kıvrımı pırladı. Pencere pervazındaki bir örümcek ağının ince telleri arasında sarı, ölü bir yabancı vardı. Sen bir koltuğun üstünden kayıtsızca almış olduğun bir gazetenin yapra- ğını hıÇırdatarak ansızın, "Saraybosna nerede?" diye sordun. Pal Pa-

liç bardaklara çay koyarken seni yanıtladı: "Sırbistan'da."

Ve dumanı tüten gümüş zarflı bardağı eli titreyerek, dikkatle sana uzattı.

"Buyrun. Size bir parça bisküvi ikram edebilir miyim? Hem ne diye bomba atıyorlar ki?" diye sordu bana bakıp omuzlarını sertçe silkerek.

Ben kocaman cam bir kâğıt ağırlığını belki de yüzüncü kez ince- lemekteydim. Camın içinde pembeye

çalan bir gök ve altın rengi kum tanecikleriyle nokta nokta bezenmiş Aziz Gshak Katedrali bulunuyordu. Sen güldün ve yüksek sesle okudun: "Dün İkinci Esnaf Birliği üyelerinden Yeroğın adlı bir tüccar Quisisana Lokantası'nda tutuklanmıştır. Yeroğın'ın yalan vaatlerde bulunarak..." Yeniden güldün. "Yo, gerisi pek yakışsınız."

Pal Paliç telaşlandı, yüzü kahveye çalan bir kızılığa büründü ve kaşım düğürdü. Pencerenin hemen dibinde akçaağaç yaprakları pırlıladı. Bir yük arabası takırdarak geçti. Bir yerlerden kederli, dokunaklı bir feryat yükseldi: "Dondur-maa!.."

Pal Paliç okuldan, sarhoşluktan, ırmakta beliren alabalıklardan söz etmeye başladı. Ben de onu incelemeye koyuldum ve eski tanışmamıza karşın onu gerçekte ilk kez görüyordum duygusuna kapıldım. İlk karşılaşmamızda bende oluşan imgesi, benimsenip alışkanlığa dönüşmüş bir Gey gibi beynime kazınıp hiç değişmeden kalmıştı sanki. Pal Paliç'i ne zaman zihnimde canlandırırsam her nedense yalnız koyu sarı bıyıkları değil onlara uyan küçük bir sakalı da varmış gibime gelirdi. Düğ ürünü bir sakal pek çok Rus çehresinin karakteristiğidir. Şimdi ona, deyim yerindeyse, içsel gözümle özel bir bakış atınca gerçekte çenesinin yuvarlak, tüysüz ve hafifçe çukur olduğunu gördüm. Burnu etliydi ve sol göz kapağının üstünde seve seve kesip alabileceğim sivilemsi bir et beni çarptı gözüme - ama bu beni kesmek onu öldürmek olurdu. Tam anlamıyla, benzersiz bir biçimde onu içeriyordu ben. Bunların tümünün ayırma vanp onu bir bütün olarak inceledikten sonra yokuş ağı kaymasını sağlamak için ruhumu dürter gibi belli belirsiz bir hareket yaptım ve Pal Paliç'in içine süzülverdim, onun içinde rahatça yayıldım ve adeta içinden kuruydım

gözkapağının üstündeki o çıkıntıyı, yakasının kolalı uçlarını, kafasının kelinde yürümekte olan sineği duyumsadım. Onun her yanını de- vingen, kuru gözlerle inceledim. Yatağın üstündeki san aslan Gımdı çocukluğumdan beri benim duvarımda duruyormuş kadar tanıdıktı. DıĞbükey camın arkasındaki renkli kartpostal olağanüstü, zarif, keyifli bir Çeye dönüştü. Önümde, sırtımın artık benimsediği o alçak hasır koltukta oturan artık sen değil, okulun bir hamisi, hemen hiç ta- nımadığım suskun bir hanımefendiydi. Anında aynı kolaylıkla senin de içine süzüldüm, dizinin üstünde jartiyerinin kurdelesini ve onun hemen üstünde ince patiskanın gıdıklayışını algıladım ve senin yerine, havanın çok sıcak, çok sıkıcı olduğunu, insanın canının sigara çektiğini düşündüm. Tam o anda çantandan altm bir tabaka çıkarttın ve ağızlığına bir sigara taktım. Gıte ben her Çeyin içindeydim - senin, sigaranın, ağızlığın, beceriksizce kibriti yakmaya çalışın Pal Paliç'in, cam kâğıt ağırlığının, pervazdaki ölü yaban arısının.

Aradan yıllar geçti, ürkek, tombul Pal Paliç'in Gımdı nerede ol- duğunu bilmiyorum. Yine de bazen, aklımın ucundan bile geçmezken, onu o andaki yaĞantımın mekân ve zamanına aktarılmış olarak düşümde görüyorum. Elinde rengi solmuş Panama Çapkası, telağlı ve güleç, bir odaya giriyor, yürürken eğilerek selam veriyor, kocaman bir mendille kafasının kelini ve pembe ensesini siliyor. Ve ne zaman onu düşlesem sen sırtında düşük belli bir ipek bluzla, tembelce düşümün içinden geçiyorsun.

O olağanüstü mutlu günde konuĞkanlığım üstümde değildi. Sütün kaygan kesmiklerini yudumlayıp her sese kulak kabartıyordum. Pal Paliç sustuğunda karnının mırıldanışını duyabiliyordum - hafif bir gıcırta ve ardından minnacık bir gurultu. Bunun üzerine alayığlı bir biçimde boğazını temizliyor ve alelacele herhangi bir konuda konuĞ- maya bağılıyordu. Takılıyor, doğru sözcüğü bulmaya çalışarak kaĞla- rını çatıp parmaklarıyla masanın üstünde tempo tutuyordu. Sen alçak koltuğa gömülmüş, aldırılmaz ve suskun oturuyordun. Bağıını yana çe- virip sivri dirseğini kaldırarak ensedeki firketeleri düzeltirken kir- piklerinin arasından bana bir bakış atıyordun. Gkimiz birlikte geldiği- miz için Pal Paliç'in iliĞkimizi anlamış olabileceğini düşündüğümü

44

SESLER

1

ye bu yüzden onun yanında tedirginliğe kapıldığımı sanıyordun. Se-, nin böyle sanman beni eğlendiriyordu. Kasıtlı olarak kocandan ve kocanın içlerinden söz ettiğinde Pal Paliç'in hafifçe ve kederle kızarması da beni eğlendiriyordu.

Okulun önünde güneğin sıcak sarısı akçaağaçların altma saçılmıştı. EĞikte Pal Paliç uğradığımız için teĞekkür ederek önümüzde eğildi, sonra kapı aralığında durup bir kez daha eğildi ve dıĞ duvarda bir ter- mometre, cam beyazı ıĞıldadı.

Köyü geride bırakıp, köprüden geçip evine giden yolu çıkmaya bağıladığımızda seni dirseğinden tuttum ve sen mutlu olduğunu gösteren o özel çarpık gülücüğünü patlattın. Birden Pal Paliç'in küçük

kırıGıklarından, pullarla bezenmiG Aziz Gshak Katedrali'nden söz etmek istedim sana, ama daha konuGmaya baGlar baGlamaz ağızımdan yanlıG sözcüklerin döküldüğü, garip Geyler söylediğim duygusuna kapıldım ve sen sevecenlikle, "Gariban," deyince konuyu değıtirdim. Nelere ihtiyaç duyduğunu biliyordum: basit duygulara, basit sözcüklere. Suskunluğun kendiliğinden ve durgundu, bulutların ve bitkilerin suskunluğu gibi. Her suskunluk bir gizemin kabulüdür. Sende gizemli görünen pek çok Gey vardı.

Kabarık gömlekle bir iGçi orağımlı çınlata çınlata, sertçe biliyordu. Bi- çilmemiG uyuzotu çiçeklerinin üstünde kelebekler uçuşuyordu. Omuzlarına açık yeGil bir baGörtüsü atmıG, koyu saçlarının arasına papatyalar takmıG bir genç kız yoldan bize doğru geliyordu. Onu daha önce üç-beG kere görmüGtüm ve güneG yanığı ince boynu belleğimde yer etmiGti. Kız geçerken hafifçe çekik gözleriyle sana dikkatle baktı. Sonra hendeğın üstünden dikkatle sıçrayarak kızılağaçların ardında gözden kayboldu. Mat dokulu çalılardan arasından gümüGsü bir titreGim geçti. Sen, "Bahse girerim, benim parkımda hoG bir gezintiye çıkmıG. Bu tatilcilere öyle sinir oluyorum ki..." dedin. Bir av köpeğı, yağlı, GiGman bir diGi, sahibinin ardı sıra yolda koGturuyordu. Sen köpeklere bayılırdın. Küçük yaratık karnının üstünde sürünerek, kulakları geriye yapıGık, kuyruk sallayarak yanımıza geldi. Uzattığın

i ■

elinin altında sırtüstü yuvarlanıp sana haritamsı gri beneklerle kaplı pembe göbeğini açtı. "Ay, ne Çeker Çeysin," dedin o özel okÇayan - tüyleri karıÇtıran sesinle.

Av köpeği bir süre yuvarlandıktan sonra nazikçe cıyıkladı ve hendeği bir koÇu aÇıp yoluna devam etti.

Alçak park kapıÇma yaklaÇtığımızda sen canının sigara çektiğine karar verdin, ama çantanın içini karıÇtırınca hafifçe dilini Çaklattın. "Ne aptalım. Ağızlığımı Pal Paliç'te bırakmıÇım." Omzuma dokun- dun. "Hayatım, bir koÇu gidip getiriver. Yoksa sigara içemem." Ben senin kırpıÇan kirpiklerini ve tutuk gülücüğünü öpüp kahkahayla gül- düm.

Arkamdan seslendin: "Acele et!" KoÇmaya baÇladım - acele et- memi gerektiren bir Çey olduğundan değil, yalnızca çevremde her Çey -çalıların yanardöner ıÇıltıları, nemli çimenlerde bulut gölgeleri, çimen biçme makinesinin çakan ÇimÇeği önünde can havliyle kendi- lerini bir hendeğe atan morumsu çiçekler- koÇturduğu için.

On dakika kadar sonra kan ter içinde okulun basamaklarını çıkıyor- dum. Kahverengi kapıyı yumrukladım. Çerde bir Çilte yayı gıcırdadı. Kapının kolunu çevirdim ama kilitliydi. Pal Paliç'in, "Kim var orada?" diyen telaÇlı sesi duyuldu.

"Haydi, aç kapıyı!" diye bağırdım. Çilte yine çingırdadı ve çıplak ayakların Çapırtısı iÇitildi. "Kapıyı neden kilitledin ki Pal Paliç?" Bunu söyler söylemez gözlerinin kızarmıÇ olduğunu fark ettim.

"Gel, gir içeri... Seni gördüğüme sevindim. Gördüğün gibi, uyu- muÇum. Haydi, gir içeri."

"Burada bir ağızlık unutmuÇuz," dedim bakıÇlarımı "kaçırarak.

Sonunda yeÇil mineli tüpü koltuğun altmda bulduk. Onu cebime tıktım. Pal Paliç mendiline sümürüyordu.

Durup dururken, "O harika bir kadın," dedi, kendini yatağın üs- tüne atarak. Göğüs geçirdi ve göz ucuyla beni süzdü. "Rus kadınla- rında öyle bir Çey var ki, belirli bir..." Yüzü çizgi çizgi kırıÇıklarla doldu ve alnını ovuÇturdu. "Belirli bir..." Ağzından hafif bir homurtu döküldü, "...özveri ruhu. Dünyada bundan daha yüce bir Çey yoktur. Olağanüstü incelikli, olağanüstü yüce bir özveri ruhu." Ellerini baÇı-

run arkasında kavuÇturdu ve yüzüne coÇkulu bir gülücük yayıldı.

"Olağanüstü..." Sustu, derken bambaÇka bir ses tonuyla, sık sık beni güldürmek için kullandığı tonla sordu: "Pekâlâ, bana baÇka neler söyleyeceksin dostum?" Çimden ona sarılmak, ihtiyaç duyduğu

sımsıcak sözcükleri söylemek geldi. "Yürüyüğe çıkmalısın Pal Paliç. Ne diye havasız bir odada oturup somurtuyorsun?"

Elini, boğ ver dercesine salladı. "Görülecek ne varsa gördüm. Dı- Ğarıda sıcaktan bunalmaktan başka ne yapılır ki..." giğ gözlerini ve bıyığını sıvazladı. "Belki bu akĞam balığa çıkanm." Gözkağındaki sivilcemsi et beni seyirdi.

Ona Ğunları sormak gerekiyordu aslında: "Sevgili Pal Paliç, de- min neden yüzünü yastıklara gömüp yatmıĞtın? Saman nezlesi mi ol- dun, yoksa büyük bir derdin mi var? Sen hiç bir kadma âĞık oldun mu? Hem dıĞarıda pırıl pırıl bir güneĞ ve su birikintileri varken böy- lesine güzel bir günde neden ağlıyorsun?.."

"Neyse, kaçmalıyım, Pal Paliç," dedim, kendi hallerine bırakılmıĞ bardaklara, tipografik olarak yeniden yaratılmıĞ Tolstoy'a, masanın altındaki, ilik halkaları kulakları andıran postallara göz gezdirerek.

Kırmızı zemine bir çift sinek kondu. Biri ötekinin üstüne bindi. VızıldaĞıp ayrıldılar.

Pal Paliç soluğunu ağır ağır koyverdi ve "Kırılmak yok!" dedi. "Gülümseyip sineye çekeceğim - git, seni tutmayayım."

Gene patikada kızılağaçların yanı sıra koĞuyordum. Sanki bir başka- sının üzüntüsüyle yıkanmıĞtım, onun gözyağılarıyla pırıl pırıl olmuĞ- tum. O gün bugündür pek ender yaĞadım böylesi bir mutluluğu: yal- nızca yerlere eğilmıĞ bir ağacın, delik bir eldivenin, bir atın gözlerinin karĞısında... Herhangi bir devinim ya da ıĞıma nasıl mutlu olursa, öyle bir mutluluktan bu. Bir zamanlar milyonlarca varlığa ve nesneye bölünmüĞtüm. Bugün birim. Yarm yine bölüneceğim. Evrendeki her Ğey bu biçimde damıtılıp düzenlenir. Ben o gün bir dalganın te- pesindeydim. Çevremdeki her Ğeyin tek bir armoninin notaları oldu- ğunun bilincindeydim; içten içe, bir anlığına bir araya gelen seslerin kaynağını ve kaçınılmaz çözümlüğünü ve dört bir yana dağılan nota-

ların her birinden doğacak yeni akorları da biliyordum. Ruhumun müzik kulağı her Çeyi bilip anlıyordu.

Beni bahçenin taçlık bölümünde, verandaya çıkan basamakların önünde karşıladın. Ve söylediğin ilk söz şu oldu: "Ben yokken kocam Gherden aramış; On treniyle geliyor. Herhalde bir Çey oldu. Belki de tayini çıkmıştır."

Bir kuyruksallayan gri-mavi bir rüzgâr gibi kumların üstünde hızla sekmekteydi. Duraklıyor, iki-üç adım sekiyor, yine duraklıyor, birkaç adım daha sekiyor... Kuyruksallayan, elimdeki ağızlık, senin gözlerin, elbisenin üstünde güneş ışığı benekleri... Başka türüsü ola- mazdı.

"Aklından geçenleri biliyorum," dedin kaşlarını çatarak. "Birilerin ona her Çeyi anlatacağını filan düşünüyorsun. Ama fark etmez... Biliyor musun, ben..."

Dimdik yüzüne baktım. Bütün varlığımla, dosdoğru baktım. Seninle çarpıştım. Gözlerin, değerli kitaplardaki resimleri korumakta kullanılan incecik ipek kâğıt tabakaları üzerlerinden kaldırılmışçasına duruydular. Sesin de ilk kez duruydu. "Ben neye karar verdim, biliyor musun? Dinle. Sensiz yaşayamam. Kocama aynen bunu söyleyeceğim. Beni hemen boşayacaktır. İşte o zaman, diyelim sonbahara, biz..."

Suskunluğumla sözünü kestim. Sen hafifçe geri çekilince bir ışık benliği eteğinden kumların üstüne kaydı.

Sana ne diyebilirdim? Özgürlükten, tutsaklıktan dem vurup seni yeterince sevmediğimi mi söyleseydim? Yoo, bu çok yanlış olurdu.

Bir an geçti. Bu an süresince dünyada pek çok Çey oldu: Bir yerlerde dev bir gemi denizin dibini boyladı, bir savaş ilan edildi, bir dâhi doğdu. An geçip gitti.

"İşte ağızlığın," dedim. "Koltuğun altından çıktı. Ne oldu biliyor musun? Ben içeri girdiğimde Pal Paliç..."

"Tamam, artık gidebilirsin," dedin sen. Döndün ve basamakları hızla koşarak çıktın. Camlı kapının kolunu tuttun ama bir an açamadın. Senin için tam bir iğkence olmalıydı.

48

SESLER

Tatlımsı ıslaklığın ortasında bahçede bir süre durdum. Sonra ellerimi ceplerime daldırıp evin çevresini dolanan alacalı kumluk boyunca yürüdüm. Ön balkonda bisikletimi buldum. Gidonun alçak kollarının üstlerine eğilerek park yolunda sürdüm. Sağda solda kara kurbağalar vardı. Elimde olmadan birini ezdim. Lastiğin altında "poff" etti. Yolun sonunda bir sıra vardı. Bisikleti bir ağaç gövdesine yasladım ve davetkâr beyazlıkta tahtanın üstüne oturdum. Birkaç güne kadar senden bir mektup alacağımı, beni çağıracağım, ama sana geri dönme-yeceğimi kurdum. Kuyruklu piyanosuyla,

Sanat Dergisi'nin tozlu dilleriyle, yuvarlak çerçeveler içindeki siluefleriyle birlikte evin ha- rikulade, hüznü bir uzaklığa doğru süzüldü. Seni yitirmek harikaydı. Camlı kapıyı sertçe çekiştirerek gittin. Ama bir başka sen, coşkulu öpücüklerimin altında soluk gözlerini açarak başka türlü ayrıldın.

AkGama kadar orada öylece oturdum. Tatarcıklar görünmez ipler ta- rafından çekiştiriliyormuş gibi açağı yukarı zıplıyorlardı. Ansızın ya- kınlarda bir yerde parlayan bir leke ilişti gözüme - senin elbisendi ve sen...

Son titreşimler durulmamış mıydı? Bunun için bir kez daha bu- raya gelmen, yan tarafta bir yerde, görüş alanımın dışında durman, yürüyor, yaklaşıyor olman beni tedirgin etti. Kendimi zorlayarak ba- şımı çevirdim. Gelen sen değildin, şu yeşilimsi başörtülü kızdı - anımsadın mı, hani yolda karıştıığımız kız? Bir de onun şu komik göbekli av köpeği...

Yaprakların arasındaki boşluklardan geçip gitti ve renkli camlan olan küçük bir kameriyeye uzanan köprüyü geçti. Kızın canı sıkılıyor, senin parkında geziniyor, herhalde bir ara onunla tanışırım.

Yavaşça yerimden kalktım, bisikletimi ağır ağır sürerek kıpırtısız parkı geçip anayola, doğruca görkemli bir günbatımına çıktım ve bir dönemecin sonuna doğru bir at arabasını geçtim. Bu tıngır mıngır is- tasyona gitmekte olan arabacın Semyon'du. Beni görünce yavaşça kasketini çıkardı, başının arkasındaki parlak saç tutamlarını sıvazladı ve yeniden başına geçildi. Oturma yerinin üstünde ekose bir diz

örtüsü katlanmış duruyordu. Siyah beygirin gözünde Çağırıcı bir yansıma çaktı. Hareketsiz pedallarla ırmağa doğru yokuş ağı uçar- casına indiğimde köprünün üstünden ağıda avcunda bir balık olta- sıyla plaj kabininin bir uzantısı üzerinde oturan Pal Paliç'in Panama Çapkasını ve yuvarlak omuzlarını gördüm.

Frene basıp elimle köprü korkuluğuna tutunarak durdum.

"Hey, hey, Pal Paliç! Oltaya geliyorlar mı?" Yukarıya baktı ve sevimli, içten el salladı.

Gül rengi aynamsı yüzeyin üstünde bir yarasa ok gibi havalandı. Yaprakların yansılarını siyah danteli andırıyordu. Pal Paliç uzaktan ba- na sesleniyor, el ediyordu. İkinci bir Pal Paliç kara dalgacıkların aras- sında titreşiyordu. Bir kahkaha savurarak korkuluğun yanından çe- kildim.

Zemini iyice sıkıştırılmış patika üzerinde bir tek sessiz savrulula kütüklük ağaçların önünden geçtim. Donuk havada asılı inek bö- gürtüleri uzaklaştı. Bir-iki yaban kuşu gıklayarak havaya yükseldi. Derken, daha ilerde, anayolda, günbatımının uçsuz bucaksızlığında, hafifçe puslu tarlaların arasında, sessizlik.

ÇEVİREN : SENİ HA AKAR

50

BERNARD MALAMUD I Meslek Seçimi

CRONIN, karısı Marge'ın kendisini bir arkadaşıyla aldattığını fark et- tikten sonra aylar süren bir bunalıma girdi. Marge'ı sevmişti ve onu deliler gibi kıskanıyordu. Bir süre kendisini ağağlanmış hissetti ve acı içinde kıvrandı. Boğanmasından birkaç ay sonra, Chicago'daki ka- zanlı işini bıraktı ve öğretmenliğe başladı. Her zaman öğretmenlik yapmak istemişti. Kuzey California'da küçük bir üniversite kasaba- sında kompozisyon ve edebiyat dersleri vermeye başladı. Bağlanışta bu iş ona heyecan veriyordu, ancak bir süre sonra sıkılmaya başladı. Bu durum onu kaygılandırıyor, çünkü işinde huzur bulmayı umuydu. Bu gerçek bir can sıkıntısı mıydı, yoksa hayatın geri ka- lan kısmında öğretmenlik yapmayı isteyip istemediğini bilmemek miydi, bundan emin değildi. Onu daha çok dersler dışındaki angarya işler sıkıyordu; okunacak ve notları hesaplanacak bir sürü sınav kâğıdı vardı, kendisinin de sürekli ders çalışması gerekiyordu. Öğretmenlik mesleğinden çok şey umduğunu fark etti. Öğretmenliği her zaman kutsal bir iş olarak düşünmüştü, hâlâ da öyle düşünüyordu. Öğretmenlik, bir bakıma kendini bağkaları için feda etmektir; bu, ev- liliğinde hiçbir zaman bağaramadığı bir şey olmuştur. Cronin, uzun boylu ve geniş omuzluydu; duyarlı gözleri ve kahverengi sık bıyıklan vardı. Çok fazla sigara içiyordu; sürekli fırçaladığı pantolonları sigara küllerine bulanmış oluyordu. Son zamanlarda bir süre kendi kendisiyle savaş vermiş, ama ne yazık ki daha sonra içki içmeye de başlamıştı. Öğrencilerin dışında çevresinde evli olmayan birkaç bayan vardı, ama genellikle yalnızdı. Bağlanışta onu okul partilerine davet ediyorlardı, ancak Cronin, meslektaşlarının eğleriyle vakit geçirmek istemiyordu.

51

Sonbahar geçip gitti. Cronin, kış tatili için bir plan yapmamıştı ve kasabada kaldı. Bahar döneminde edebiyat derslerine yaşı büyükçe olan bir kız öğrenci girmeye başladı, öbür kızların aksine, bu kız çekici parlak elbiseler ve yüksek topuklu ayakkabılar giyiyordu. Cronin, onun parlak saçlarını dağınık topuz yaptığını, ancak bununla beraber, zarif ve olgun bir bayan olduğunu fark etti. Aslında pek sevimli değildi, ama temiz yüzlüydü ve çekiciydi. Cronin, onun anlamlı gözlerine ve dolgun göğüslü vücuduna hayran kalmıştı. Yuvarlak omuzlan, kaim ama biçimli bacakları vardı. Başlangıçta onun, hocalardan birinin eşi olabileceğini düşünmüştü, ancak o kadınlardaki cüretkâr ve çekingen havayı taşııyordu ve büyük bir ihtimalle evli değildi. Bu kızın derslerde kendisini dinlemesi de hoşuna gidiyordu. Cronin ders anlatırken öğrencilerin yüz ifadeleri uykulu, sersemlemiş ya da heyecanlı olurdu ama, o, Cronin'i sanki ondan bir mesaj beklermişçesine ya da mesajı almışçasına bir ciddiyetle dinliyordu. Cronin, sınıftaki öbür öğrencilerin iiri dinlemediğini, ama onun kendisini dinlediğini fark etti. Kızın ismi oldukça sıradan bir isimdi: Mary Lou Miller. Mary Lou kendisine baktığında, kendisini tam bir erkek olarak hissediyordu. Tedirgin geçen uzun bir süre sonunda o da Mary Lou'ya bir kadın olarak bakmaya başladı. Öğrencilerle ilişkiye girmeyi düşünmediği halde, zaman zaman "neden olmasın" diye düşündüğü de oluyordu; ancak prensipte buna karşıydı. Ağkta bazı kuralları olsun istiyordu, ama bir öğrenciyi sevmek kural sayılmazdı.

Cronin, Mary Lou'ya ilgi duyuyordu. Kız da zaman zaman derslerden sonra onu bekliyor ve ofisine kadar ona eşlik ediyordu. Cronin, her defasında onun kendisine söyleyeceği özel bir şeyler olduğunu hissediyordu, ama kız konuştuğu zaman şu ya da bu iirin kendisini nasıl etkilediğini anlatıyordu. Cronin'e göre oldukça geniş kapsamlı bir zevke sahipti. Mary Lou sınıfta nadiren konuşuyordu ve birlikte beş dakikadan fazla konuştuklarında biraz sıkıcı oluyordu ama bu durum içten içe Cronin'in hoşuna da gidiyordu, çünkü onu oldukça çekici buluyordu ve bu durumu bir garanti olarak görüyordu. Bir sabah boş bir saatinde bir şeyleri bahane edip kayıt bürosuna gitti ve onunla ilgili notlara baktı. Mary Lou yirmi dört yaşındaydı ve hâlâ birinci sınıf öğrencisiydi. Onun hakkında öğrendikleri Cronin'i oldukça şaşırtmıştı. Zaman zaman kendisini kırklarında hissetmesine

MESLEK SEÇİMİ

rağmen henüz yirmi dokuz yaşındaydı. Malum sebeplerin yanı sıra, yaşlarının birbirine denk olmasından dolayı ona çıkma teklif etmeye karar verdi. Aynı günün akşamı, Mary Lou onun kapısını çaldı ve henüz öğrendiği bir sınav sonucu hakkında görüşmeye geldi. C almıştı ve bu da kendisini oldukça üzmüştü. Cronin kızın sigarasını yaktı ve sınavda neler yazması gerektiğini açıklarken onun kendisini, gözlerini, bıyığını, ellerini dikkatle izlediğini fark etti. Birbirlerine yakın oturuyorlardı ve Mary Lou topuzunu düzeltmek için kollarını kaldırdığında, elbisesinin altında belirginleşen göğüs uçları dikkatini çekti. Cronin, hafta sonu bir akşam arabayla gezintiye çıkmayı teklif etti. Mary Lou bir yerlerde oturup bir şeyler içebileceklerini de söyleyerek kabul etti. Karar verilmişti. Tüm bu konuşmalar sırasında kız ona derinlerden bir yerlerden bakıyordu, ancak Cronin içten içe onun yüzeysel bir insan olduğunu düşünüyordu.

O gece çıktıklarında, Mary Lou, Cronin'e oldukça yakın oturdu. İlk önce kapı kenarında oturmuştu, ama sonradan Cronin, onun hareket ettiğini fark etmediği halde yanında sıcaklığını hissetmeye

bağladı. Güneş batarken yola çıkmışlardı ve bir saattir yolda olmalarına rağmen gökyüzü hâlâ aydınlıktı. Kuzey California'nın kışları Chica- go'dakilere göre daha ılıman geçiyordu. Gerçi Cronin burada kış daha soğuk geçeceğini ummuştu, ama hayatından memnundu, çünkü burada baharı hissedebiliyordu ve uzun günleri severdi. O gece tekrar bir kadınla beraber olmak onu rahatlatmıştı. Daha önce hiç görmediği kasabalardan geçtiler; hepsi de neon ışıklarıyla aydınlatılmıştı. Önlerinden geçtikleri otellerin aralıklarla yanan ışıklı tabelaları vardı. Cronin bir yandan hayatında yeni bir dönemin başladığını hissediyor, bir yandan da bu durum kafasını kurcalıyordu, ama sonunda tasalanacak bir şey olmadığına karar verdi, çünkü Mary Lou kendisinden faydalanılacak on sekiz yaşında bir çocuk değildi, aksine yetmiş yaşında bir kadındı; kendisi de ne evliydi ne de zina yapmak üzereydi. Ona daha da yakınlaştığını hissediyordu.

Arabayla yaptıkları bu hoş gezinti mart bağlarında bir akşama rastlıyordu. Dönüşte, Red Bluff da bir barda mola verdiler; burası okula kırk mil uzaklıktaydı ve burada onları kimsecikler göremezdi. Garson içkilerini getirdi. Mary Lou kendininkini bitirince izin istedi, tualete gitti ve dönüşünde sekiz bir viski ısmarladı. Üzerinde oldukça

kısa parlak mavi bir elbise vardı ve çorap giymemişti. Daha önce hiç ruj ya da oje gibi kozmetik ürünleri kullanmadığı halde, o gece her ikisini de sürmüştü. Ancak Cronin, onun sade haliyle daha hoş olduğunu düşünüyordu. Mary Lou gülümsüyordu; ikinci içkiden sonra yüzü kızarmıştı. Gülümsemesinde alaycılıkla katıgık derin bir acı ifadesi vardı ve Cronin bunun sebebini merak etmişti. Arabada kendilerinden bahsetmişlerdi; Cronin açık vermemeye gayret etmiş, Mary Lou ise az konuşmuştu. Mary Lou, Idaho'da bir çiftlikte büyümüştü. Cronin ise hayatının büyük bir kısmını büyükbabasının protestan bir papaz olarak yaşadığı ve vaaz verdiği Illinois, Evanston'da geçirmişti. Babası, o on dört yaşındayken ölmüştü. Mary Lou ona, bir zamanlar evli olduğunu, ama sonradan boşandığını anlattı. Cronin onun farklı bir hikâyesi olduğunu hissediyordu ve kendisinin de boşanmış olduğunu söyledi. Masanın altında Mary Lou'nun bacağının kendisine değdiğini hissediyordu ve bunu onun bilerek yaptığını fark etti. Cronin birinci içkiyle, Mary Lou ise ikincisiyle gevşemişti; Mary Lou üçüncüyü ısmarladığında, Cronin daha birincisini bitirmemişti. Mary Lou bir an suskunlaştı, ama göz göze geldiklerinde tekrar gülümsedi.

"Sana Mary Louise diyebilir miyim?" diye sordu Cronin.

"Eğer istiyorsan tabii ki," dedi, "ama benim gerçek ismim Mary Lou. Nüfus cüzdanımda öyle yazar." Cronin ona, ne kadar evli kaldığını sordu.

"Üç sene kadar. Bir senesinde ayrı yaşadık. Peki ya sen?"

"Eki," dedi Cronin.

Mary Lou içkisinden bir yudum aldı. Geçmişini çok fazla kurcalaması Cronin'in iğine gelmişti. Birbirlerinin sırlarını bilmek için daha çok erken olduğunu düşünüyordu. Cronin bir sigara yaktı; geldiklerinden beri bu ikinci oluyordu. Mary Lou ise birini söndürüp diğerini yakıyordu. Cronin, onun niye bu kadar gergin olduğunu merak ediyordu.

Cronin, "Mutlu musun?" diye sordu.

"Giyim, sağ ol." Yeni yaktığı sigarayı söndürdü, biraz düşündü ve bir tane daha yaktı. Bir şeyler söylemek ister gibiydi, bir an durakladı ve, "Ne kadar zamandır öğretmenlik yaptığını sorabilir miyim?" dedi.

54

MESLEK SEÇİMİ

Cronin, onun aklından neler geçtiğini merak ediyordu. "Çok uzun zamandır değil," diye yanıtladı. "Gök senem."

"Kesinlikle iyi bir hocasın."

Cronin, Mary Lou'nun bacaklarının kendisine sıcaklık sürdüğüünü hissediyordu. Mary Lou çevredekileri göznetmeden, dikkatsizce davranıyordu.

Cronin, "Senden ne haber?" diye sordu.

"Ne bakımdan?"

"Nasıl oldu da bu fakülteye bu kadar geç bağıladın?" Mary Lou içkisini bitirdi.

"Liseyi bitirdiğimde devam etmeyi hiç istemedim. Onun yerine birkaç sene çalıştım, sonra da orduya katıldım." Suskunlaştı. Cronin, bir içki daha isteyip istemediğini sordu.

"Henüz değil." Mary Lou dikkatle Cronin'in yüzüne bakıyordu. "Önce sana kendim hakkında bazı şeyler anlatmak istiyorum. Duy- mak ister misin?"

"Tabii, eğer anlatmak istiyorsan."

"Geçmişim hakkında," dedi Mary Lou. "Ordudayken Rhode Is- land bölgesinde T-5 olarak görev yapan bir adamla tanıştım; adı Roy A. Miller idi. Bir süre sonra gizlice Las Vegas'ta evlendik. Birinci sı- nıf bir bağı belasıydı."

Cronin ona baktı, daha bağıka şeylerin de olup olmadığını merak ediyordu; o anda kalkmalarını önermeyi düşündü, ama Mary Lou pa- ketteki son sigarayı içerken orada öylece oturuyordu ve anlatmaya devam ediyordu.

"Ona bağı belası dedim, çünkü gerçekten öyleydi. Benimle sadece benden faydalanmak için evlendi. Bana ne istiyorsa yaptırıyordu; ben de hayır diyemeyecek kadar aptaldım çünkü o zamanlar onu seviyordum. Ordudan ayrıldıktan sonra beni San Francisco'da pire dolu üç gözlü bir daireye tıktı, orada telekızlık yaptım. O sefasını sulu- yordu, ben de cefasını çekiyordum."

"Telekız mı?" diye inledi Cronin.

"Fahişe de denebilir."

Cronin'in bağından ağı kaynar sular dökülmüştü. O anda kalbi- nin sıkıştığını hissetti; bir yandan korkuyor, bir yandan da tuhaf bir şekilde kısılanıyordu. Ardından içini hayal kıklığı ve umulmadık

bir boşluk duygusu kapladı. "Üzuldüm," dedi. Mary Lou'nun bacağı Cronin'inkine yapışmıştı. Cronin kendi bacaklarının titrediğini hissediyor, ancak onları kıpırdatamıyordu. Sigarasının külü dökmüştü ve külü silerken bacaklarını çekmeyi başardı. Mary Lou'nun yüzü donuklaşmıştı.

Mary Lou usulca topuzunu düzeltti; tokalarını çıkarttı, sonra hepsini sıkıca geri taktı. "Herhalde şu anda hakkımda kötü şeyler düşünüyorsundur..." diye sordu saçını düzelttikten sonra.

Cronin öyle bir şey düşünmediğini söyledi, ama aslında düşünüyordu. "Sadece böyle şeyler yaşadığına üzuldüm."

Mary Lou dikkatle ona baktı. "Bilmeni isterim ki, artık öyle bir hayatım yok. O tür bir hayat ilgimi çekmiyor. O iş olacaksa olur, ama artık para için yapmam. Bir daha bana böyle şeylerin olmasına izin vermeyeceğim."

Cronin böyle bir şeyin nasıl olabileceğine şaşırdığını söyledi.

"Bu bir işti ve yapmam gerekiyordu," dedi Mary Lou. "Hep bir iş olarak düşündüm. Yaptım çünkü Roy'un beni terk etmesinden korkuyordum. O hep ne istediğini bilirdi, ama ben bilmiyordum. O güçlüydü, ben ise değildim."

"Seni terk mi etti?"

Mary Lou başını sallayarak onayladı. "Parayı ne yapacağımız konusunda kavga ederdik. Hep bir iş kuracağını söylerdi, ama hiç yapmadı."

"Sen de işi bıraktın?"

Mary Lou bakışlarını yere çevirdi. "Tam olarak değil. Bir süre devam ettim. Fakülteye bağlanmam için para gerekiyordu, ama yeterince param yoktu. Ben de bir kafeteryada çalışmaya başladım."

"Tam olarak ne zaman başladın?"

"Üç ay sonra tutuklandığımda."

Cronin bu konu hakkında her şeyi bilmek istiyordu.

"Daireme iki San Francisco polisi baskın yaptı. Ama ilk suçum olduğu için şartlı tahliye edildim. Gözetimim bunun dışında bir sene daha sürecek."

"Anladığım kadarıyla büyük sıkıntılar geçirmişsin," dedi Cronin gözlüğüyle oynayarak...

"Tabii ki geçirdim," diye yanıtladı Mary Lou, "ama artık eski

ary Lou değilim. Çok Gey öğrendim."

"Kalkmadan önce son bir içki alır mısın?" diye sordu Cronin. |Seç oluyor; daha bir saatlik yolumuz var."

"Hayır, gene de sağ ol."

"Ben son bir içki daha içeceğim." Garson Cronin'e bir viski getirdi. "Bana bunları niye anlattığını söyler misin?" diye sordu içkisini yudumladıktan sonra.

"Emin değilim," dedi. "Belki biraz seni beğendiğim için. Sınıfta ders anlatışın hoşuma gidiyor. Bir bakıma sana açılmamın sebebi bu."

"Ama tam olarak neden?"

"Çünkü şimdi her Gey daha farklı."

"Geçmişte yaşadıkların seni rahatsız etmiyor mu?"

"Pek değil. Sana bunları daha önce de anlatmak istedim, ama Ofi- sinde olmazdı. Hem içki içerek daha rahat konuşabileceğimizi düşün- düm."

"Senin için yapabileceğim bir Gey var mı?" diye sordu Cronin.

"Ne gibi?" dedi Mary Lou.

"Birileriyle konuşmak istersen sana bir psikiyatrist ayarlayabili- rim."

"Sağ ol," dedi. "Buna ihtiyacım yok. Birisiyle konuşacağım za- man bunu gerçekten istediğim için yaparım, laf olsun diye değil."

Mary Lou bir sigara istedi ve Cronin içkisini yudumlarken o da sigarasını içti. Kalkmak için hazırlanırken Mary Lou, "Bunlar tam olarak benim hatam değildi. Her Gey yaşandı ve bitti. Artık geleceğimi düşünmeyi hakediyorum," dedi.

"Tabii ki ediyorsun," dedi Cronin.

Yolda Cronin Mary Lou'ya daha tarafsız bir gözle bakabildi ve hatta onun neler hissedebileceğini dahi anlamaya çalıştı. Ama hâlâ hayal kırıklığı içindeydi ve zaman zaman kendi kendine kızıyordu.

"Olan olmuş," dedi Cronin, "bundan sonra yeni bir hayat kurma- ya çalışırsın."

"Eğitim görmek istememin sebebi de bu," dedi Mary Lou.

Cronin, Mary Lou'nun anlattıkları yüzünden büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı ve bunu atlatması oldukça uzun zaman aldı. Onu hep, birlikte hoş vakit geçirebileceği bir kadın olarak hayal etmişti, ancak Mary Lou'nun itiraflarının yarattığı çalkantı ve hayal kırıklığı o kadar uzun sürdü ki, Cronin'in tüm planları altüst oldu. "Bu da ne böyle, başka bir Marge daha mı?" Daha önce yaşadıklarını bu kızla yeni baştan yaşamak istemiyordu. Onu eskiden olduğu gibi haftada üç kere derslerinde görüyordu. Mary Lou, kendisini aynı ilgiyle dinler görünüyordu, belki biraz hevesi kırılmıştı, ama artık ona yaklaşmıyordu ve ofisine kadar eşlik etmek için onu kapıda beklemiyordu. Cronin tüm bunların ne demek olduğunu anlamıştı ve ilk adımı kendisinin atması gerektiğini de biliyordu, ama yapmadı. O ne diyebilirdi ki, tüm bunları bilmemesinin daha iyi olacağını mı söyleseydi? Ama artık her şeyi biliyordu ve zaman zaman derste Mary Lou'ya baktığında, onu yattığı son adamdan parasını alırken görüyordu. Zamanının büyük bir kısmını onu düşünerek geçiriyordu. Eğer Mary Lou ona bu itirafta bulunmasaydı, beraber neler yaşayabileceklerini hayal ediyordu. Acaba yataktaki halinden onun bir profesyonel olduğunu anlayabilir miydi? Onunla birlikte olduğunu hayal ediyordu ve kimi zaman bu hayaller yüzünden o kadar yorgun düşünüyordu ki, derslerde onun yüzüne bakamıyordu. Arzuları o kadar şiddetlenmişti ki, artık dayanamaz hale gelmişti, ancak bir ay sonra hepsi tükendi. Artık Mary Lou'ya ilgi duymuyordu, hatta kızın ifadesindeki iticiliğin bile farkına vardı. Cronin, Mary Lou için üzülüyordu, zaman zaman ona selam bile veriyordu ve hatta bir keresinde o da ona alaycı bir ifadeyle karşılık verdi.

Cronin, George Getz adında bir ressamla arkadaş olmuştu. Sanat bölümünde asistan olan George oldukça hareketli bir yapıya sahipti ve saçları erken yaşta dökülmüştü. George genellikle cumartesi veya pazar akşamları resim yapabileceği yerler arar, Cronin de ona eşlik ederdi. Ressam bir şeyler çizip boyayla su renklerini elde etmeye çalışırken, Cronin de bir ağaca yaslanıp sigarasını içerdi. Bazen nehir kenarında ya da ormanda dolaşırlardı. Genç yaşta evlenmiş olan ressam, şimdi üç kız çocuğu babasıydı. George hafta sonları meşgul olduğunda, Cronin ya tek başına arabayla gezinir ya da yürüyüşe çıkardı; ama aslında kasabada dolaşmaktan pek hoşlanmazdı ve ne ya-

58

MESLEK SEÇİMİ

pacağını bilemezdi. Nisan ayında güzel bir pazar günü George ailesi ile birlikteydi; Cronin ise yürüyüşe çıktı, ancak bir süre sonra sıkılıp evine geri döndü ve yatağına uzandı. Bir arkadaşına ihtiyacı vardı, ama bu kim olabilirdi? Biraz tereddüt ederek Mary Lou'nun telefon numarasını buldu ve çevirdi. Aslında çok çekiniyordu ve bunu neden yaptığından pek emin değildi.

"Buyrun?"

Mary Lou, Cronin'in sesini duyduğunda bir an duraksadı, ama sonra oldukça samimi bir ifadeyle konuştu. Cronin ona arabayla dolaşmayı teklif etti; o da kabul etti. Mary Lou arabaya geldiğinde biraz mesafeli davranıyordu, ancak oldukça çekiciydi. Cronin, Mary Lou'dan çok etkilenmişti ve onun sıcak havalarda daha tatlı görünüşünü düşünüyordu.

"Göğler nasıl gidiyor?" diye sordu Cronin ona kapıyı açarken.

"Sanırım iyi, ya seninkiler?"

"Gyi," dedi Cronin.

"Öğretmenlik nasıl gidiyor?"

"Oldukça iyi. Gİmiden eskisine göre daha çok zevk alıyorum." Aslında çok da zevk alıyor değildi, ama Gİmdi bunun sebebini açık- lamak oldukça zor olurdu.

Mary Lou rahat görünüyordu. Cronin'in daha önce George ile keGfettiği yollardan geçerek dağlara doğru gittiler ve sonunda uçan bir kuG Geklindeki uzun mavi bir göle geldiler. Cronin arabayı park etti ve beraber çam ağaçlarının arasından geçip göl kenarına geldiler. Cronin'in isteği üzerine göl kenarında biraz yürüyüG yapıp geri dön- düler. Bu yürüyüG bir saatten fazla sürmüGtü ve Mary Lou yıllardır bu kadar çok yürümediğini söyledi.

"Hayattan zevk almak kolaydır," dedi Cronin.

"Hayır, değildir," diye karGılık verdi Mary Lou.

Cronin bu konu üzerinde pek fazla durmadı. Her ikisi de daha önceki görüşmeleri hakkında konuşmak istemiyordu; aslında söyle- necek pek bir Gey de yoktu. Her Geyin yolunda gitmesi Cronin'i keyif - lendirmiGti; daha bir gece önce Mary Lou'yu hayal etmiG ve huzursuz bir gece geçirmiGti. Ama Gu bir gerçektir ki, Mary Lou ile arkadaşlık etmekten ve onunla beraber göl kenarında yürüyüG yapmaktan büyük keyif duymuGtu. Mary Lou vücut hatlarını belli eden pamuklu sarı bir

elbise giymişti ve saçlarını ensesinde büyük ve ilk kez düzgün bir to- puzla toplamıştı. Oldukça sessizdi; sanki hata yapmaktan korkar gi- biydi ama zamanla rahatlardı ve tatlı bir sohbete koyuldular. Cronin, Mary Lou'nun yanında göle bakarak öylece otururken, onun şimdiye kadar tanıdığı kadımlardan çok farklı olmadığını düşünüyordu. Aslında Mary Lou hatalarının kurbanı olmuştu. Cronin de kendi hatalarının kurbanı değil miydi? Mary Lou'nun geçmişi hakkında bildiklerini unutmaya çalışıyordu, ancak onun bir zamanlar fahişelik yaptığı gerçeği Cronin'i rahatsız etmeye devam ediyordu. Birçok erkekle ya- tıp kalkmıştı; Cronin onun kaç kişiyle beraber olduğunu düşünmek bile istemiyordu. Daha önce böyle biriyle hiç beraber olmamıştı ve şimdi Mary Lou ile arkadaşlığı kendisine tuhaf geliyordu. Ama gene de Cronin o anda yaşadıklarının çok olağandışı olduğunu düşünüyor- du. Çünkü bir insan geçmişte yaşadıklarına göre değerlendirilmeme- lidir. Önemli olan, geçmişte değil, şu anda nasıl bir insan olduğunuz- dur. Mary Lou, üzerinde sarı elbisesi, dolgun ancak biçimli bacakla- rıyla Cronin'in yanında oturuyordu ve genç adam onun ait olduğu yerde olduğunu hissediyordu. Cronin, bu durumun kendisi için ilginç bir ders olduğunu düşünüyordu. Kendi geçmişi kişiye zarar verebilir; insanlar geçmişlerinden çekinirler çünkü geçmiş geleceğin belirleyi- cisidir. Ancak yaşamın ne kadar değişken olduğunun farkına varır, onu ne şekilde değiştirebileceğinizi düşünür ve bunu yaparsınız, geç- mişiniz geleceğinizin belirleyicisi olmaktan çıkar. Cronin, Mary Lou ile tekrar arkadaş olabileceklerine inanmaya başladı.

Mary Lou elbisesindeki çam ağacı iğneciklerini silkeleyerek ayağa kalktı. "Hava çok sıcak," dedi. "Soyunup suya girmemin sence bir sakıncası var mı?"

"Hayır, yok," diye yanıtladı Cronin.

"Neden sen de geliniyorsun?" diye sordu Mary Lou. "Gstemiyor- san çamaşırlarını çıkarmazsın, nasıl olsa güneşte kururlar."

Cronin, "Yok, istemem," dedi. "Pek iyi bir yüzücü sayılmam." "Ben

de değilim," dedi Mary Lou, "ama suyu seviyorum." Mary Lou

fermuvarını indirdi ve elbisesini kafasından çıkardı. Sonra ayakkabılarını çıkardı, kombinezonundan sıyrıldı ve son olarak beyaz

külotunu çıkardı. Vücudunun güzelliği ve göğüslerinin dolgunluğu

Cronin'i etkilemişti. Mary Lou suya girdi, önce tüyleri

ürperdi, ama sonra zevkle yüzmeye başladı. Cronin bir sigara yaktı ve onu seyretmeye koyuldu. Mary Lou bir süre yüzdükten sonra sudan çıktı. Çıplak vücudu güneşte parlıyordu. Geç çamaşırlarını giydi. Bir yandan ıslak saçlarını topluyor, bir yandan da güneşte kurumaya çalışıyordu. Kızın ıslak

vücudu Cronin'i heyecanlandırmıŒtı.

Mary Lou giyindiğinde, Cronin ona akŒam yemeğini birlikte ye- meyi teklif etti; o da kabul etti. "Ama önce bir Œeyler içmek için da- ireme gel, sana orayı nasıl düzenlediğimi göstermek istiyorum." Cro- nin bu teklifi memnuniyetle kabul etti.

DönüŒ yolunda Mary Lou oldukça konuŒkandı. Cronin'e çocuk- luğunu anlattı. Babası Idaho'da bir buğday çiftçisiydi. Evli bir kız kardeŒi ve evli iki erkek kardeŒi vardı. Büyük ağabeyinin tam bir piç kurusu olduğunu söyledi.

"ğimdi çok zengin," dedi, "sürekli Tanrı'nın rahmetinden bahse- der ama gerçekte tam bir piç kuruŒudur. On üç yaŒındayken beni ahırda yakaladı ve zorla benimle iliŒkiye girdi."

"Aman Tanrım," dedi Cronin, "yani siz ensest iliŒkide mi bulun- dunuz?"

"Evet, ama o zamanlar daha çocuktum."

"Neden bunları kendine saklamıyorsun?" diye sordu Cronin. "Bütün bunları duymak istediğimi de nereden çıkarıyorsun?"

"Sanırım sana güvenebileceğimi hissettim."

"Bana sakm güvenme," diye bağırdı Cronin.

Cronin arabasıyla Mary Lou'yu evine kadar götürdü ve onu kal- dırımın köŒesinde indirdi. Daha sonra da çekip gitti.

Ertesi sabah Mary Lou, Cronin'in dersine girmede; birkaç gün sonra da onun dersi bıraktığı haberi geldi.

Aradan bir hafta geçmiŒti ki, bir gün Cronin, Mary Lou'yu George Getz ile beraber yürürken gördü ve birden içini büyük bir kıskançlık duygusu kapladı. Ona karŒı hissettiğı arzulardan arındığını hissediyordu; ama iŒte Mary Lou ressamın yanı baŒında yürürken neŒeyle konuŒuyordu ve George da onu ilgiyle dinliyordu. Mary Lou üzerin- deki yazlık beyaz elbiseyle çok hoŒ görünüyordu ve Cronin'siz de her Œey yolunda gidiyordu. Gördükleri Cronin'de büyük bir boŒluk ve

kıskançlık duygusu uyandırdı ve hatta Mary Lou'ya âşk olabileceğini dahi düşündü. Cronin, onların sanat binasının merdivenlerinden çıkışını seyretti ve birdenbire onları George'un stüdyosundaki kane- pede çırılçıplak birbirlerinin kollarında görür gibi oldu. Hayalinin kendisi üzerinde bıraktığı etki dehşet vericiydi.

"Aman Tanrım," dedi Cronin, "içte Marge için hissettiğim sefil duygulan Mary Lou için tekrar hissediyorum. Aynı şeyleri tekrar ya- şamak istemiyorum."

Mary Lou'yu aklından çıkarmaya çalışıyordu. Acaba o ve ressam arasında bir ilişki olabilir miydi? Mary Lou'nun göldeki ıslak vücu- dunun hayalini hatırlamak, yabancı erkeklerle yaşadığı tecrübeleri hayal etmek; mesela George'la neler yaptığını ve eğer sevgili olsalar- dı, kendisiyle neler yapabileceklerini düşünmek Cronin'i çileden çı- karıyordu. Bu kızla yaşadıkları Cronin için sürekli kanayan bir yaraya benziyordu ve bu yaranın sancısı ancak başka bir yara kanamaya bağlarsa unutulabilirdi. Cronin sadece sarhoş olduğunda teselli bulu- yordu, ama kendine geldiğinde daha da kederleniyordu.

Bir sabah, yoğun bir kıskançlık duygusu Cronin'in içini kemir- meye bağladı. Aslında bu çok yersiz bir duyguydu; Mary Lou'nun kendisi için hemen hemen hiçbir şey ifade etmediğine inandığı bir sı- rada niye böyle hissediyordu ki? Hem kızın geçmişi kendisinin tüm inanç ve iyi niyetine rağmen kabul edilir gibi değildi. Ama gene de onları saatlerce sanat binasının karşı tarafındaki mimarlık bölümünün önünde bekledi. Cronin ilk başta niye ve neyi beklediğini bilmiyordu, ama beklemek zorunda olduğunu hissediyordu, çünkü onların gerçekten bir ilişki yaşıyor yaşımadığını öğrenmesi gerekiyordu. Fa- kat o gün ikisi de görünmedi. Ertesi akşam Cronin, ressamı uzaktan Mary Lou'nun apartmanına kadar takip etti ve saat beşe birkaç dakika kala onun içeri girdiğini gördü. George, on buçukta Mary Lou'nun apartmanından çıktığında Cronin hâlâ umutsuzca caddenin karşısında bir ağacın altında bekliyordu. O gece hiç uyuyamadı.

Cronin, bu duruma daha fazla katlanamayacağını hissederek çıkış yolları aramaya koyuldu. Acaba Mary Lou'yu aramalı ve ona dersini tekrar almasını mı teklif etmeliydi; böylece ilişkileri bir kez daha düzelebilirdi. Ama kayıt bürosu bu durumu kabul etmeyebilirdi. Belki de onu arayıp davranışı için özür dilemeliydi, daha sonra da

62

il "

MESLEK SEÇİMİ

tekrar arkadaşlık teklif ederdi. Yoksa Mary Lou'nun geçmişinden bahsedip George'un gözünü korkutmak daha mı iyi olurdu?

Ressam saygın bir aile babasıydı ve Gayet Mary Lou ile ilişkisi fark edilirse, bu işi hemen bitirirdi. Cronin bundan emindi. Ne de olsa bakılacak üç kızı vardı. Ancak ona Mary Lou'nun geçmişini anlatmak ağırlık bir davranış olurdu ve Cronin böyle bir şey yapamazdı. Bununla beraber her şey

öyle sarpa sarıyordu ki, Cronin en sonunda George ile konuşmaya karar verdi. Ressamın Mary Lou ile ilişkisi olmadığını öğrenecek olursa, kıskançlığının geçeceğini ve kızın kendi hayallerinden silineceğini düşünüyordu.

Cronin, George'un kendisini bir akşam gezintiye davet etmesini bekledi. Onunla ofiste ya da stüdyoda konuşmaktansa, konuyu böyle bir ortamda açmak daha iyi olurdu. Cronin Mary Lou'dan bahse dip, George'a onun San Francisco'da birkaç sene fahişelik yaptığını bilip bilmediğini sorduğunda ormandaydılar ve George resim yapmaya çalışıyordu. George bir bez parçasıyla fırçasını kuruladı ve Cronin'e bu bilgiyi nereden edindiğini sordu.

Cronin, Mary Lou'nun kendisinden öğrendiğini söyledi. "Onu bu işte kullanan herifin tekiyle evlenmiş, adam bütün parayı almış, sonra da çekip gitmiş. Adamın kendisini terk etmesinden bir süre sonra Mary Lou da işi bırakmış."

"Vay orospu çocuğu vay," dedi George. Bir süre çalışmaya devam etti, sonra Cronin'e dönüp sordu: "Bana bunları niye anlatıyor- sun?"

"Bilmen gerektiğini düşündüm."

"Neden bilmem gerekiyormuş?"

"Senin öğrencin değil mi?"

"Hayır, değil. Ofisime geldi ve bana modellik yapabileceğini söyledi. Buralarda çıplak poz verecek birilerini bulmak oldukça zor oluyor, o yüzden ben de kabul ettim. Aramızdaki tek ilişki bu." George duyduklarına şaşırarak görünüyordu.

Cronin kafasını çevirdi. "Zaten aranızda bir şey olduğunu düşünmemiştim. Sadece öğrencin olduğuna göre bilmek isteyeceğini düşündüm, tabii öğrencin olmadığını bilmiyordum."

"Evet," dedi George, "artık biliyorum, ama gene de onu model olarak kullanmaya devam edeceğim."

"Neden olmasın ki?"

"Gene de söylediğin için sağ ol," dedi George. "Zaman zaman o kızda hafif bir sürtüklük havası seziyordum. Aman canım boğ ver, uğraşmaya değmez."

Cronin, kendinden biraz da tiksinierek: "Doğrusunu söylemek gerekirse George, bu konuda ben de çok masum sayılmam. Kızı ya- tağa atmak istemiştim."

"Attın mı?"

"Hayır."

"Ben attım sayılır," dedi George.

Cronin, ressamın bu işi yapıp yapmadığından emin değildi, ama kesinlikle emin olduğu bir şey vardı; artık Mary Lou'ya yaklaşmaya asla cesaret edemezdi. Eve döndüğünde utançla karışık bir rahatlama hissediyordu ve bir süre kendi kendine söylendi, ama o gece çok daha iyi uyudu.

Birkaç gece sonra, Mary Lou Cronin'in kapısını çaldı, merdivenleri çıktı ve dairesine girdiğinde onunla konuşmak istediğini söyledi. Cronin pijamasını giymişti ve bir şeyler okumaya çalışıyordu. Mary Lou'ya bir içki ikram etti ama o kabul etmedi. Mary Lou'nun yüzü solgundu ve ifadesi acılıydı. Üzerinde kot pantolon ve sarımsı bir ka- zak vardı; topuzu darmadağın olmuştu.

Mary Lou, Cronin'e, "Bana bak," dedi. "Buraya seninle sohbet etmeye gelmedim. Profesör Getz'e başıma gelenleri anlattın mı? Yani San Francisco'da olanları..."

"Anlattığımı mı söyledi?" diye sordu Cronin.

"Hayır, ama onunla tam dost olmaya başlamıştık ki, birdenbire bana karşı değişti. Ben de birilerinin ona bir şeyler anlatmış olabileceğini tahmin ettim. Bu da ancak sen olabilirsin, çünkü senin dış- rında kimse bir şey bilmiyor."

Cronin, George'a her şeyi anlattığını itiraf etti. "Bu şeyler altıda bilmesi gerektiğini düşündüm."

"Hangi şeyler?" diye sordu Mary Lou yüzünü asarak.

Cronin bir an duraksadı. "O, evli ve üç çocuklu bir adam. Ciddi sorunlar çıkabilirdi."

64

MESLEK SEÇİMİ

"Bu onun problemi."

Cronin ona hak vermişti: "Üzgünüm, Mary Lou. Söyleyebilece- ğim tek bir şey var; o da hayatımın

son zamanlarda çok karmaşıklaştığı ve zorlaştığı..."

"Peki ya benimki?" Mary Lou sandalyede oturuyordu, kafasını çevirdi ve ağlamaya başladı.

Cronin ona bir içki hazırladı, ama Mary Lou içmedi.

"Sana bunları anlattım, çünkü sana güvendim, hatta arkadaş olabileceğimizi dahi düşündüm. Ama yanıltıcıydım. Anlattıklarım seni sıktıysa özür dilerim, ama dahası da var ve bilmeni isterim ki, artık bunlar beni üzmüyor, çünkü hayatla barışık olmayı öğrendim."

"Ama ben öğrenemedim," dedi Cronin inleyerek.

"Bunları duymak istemiyorum," diye yanıtladı Mary Lou ve Cronin ondan kalmasını rica ettiği halde çekip gitti.

Mary Lou gittikten sonra, Cronin kendi kendine düşündü. Mary Lou yaşadıklarından birçok şey öğrenmişti, ama Cronin kendi yaşadıklarından hiçbir şey öğrenememişti ve Mary Lou'ya yaptıklarından dolayı pişmanlık duyuyordu. Ahlaklı olmak kolay değil, diye düşündü Cronin. Yatağına girmeden önce bir karar verdi; güz döneminde okula geri dönmeyecekti ve öğretmenliği bırakacaktı.

Diploma günü Cronin yolda Mary Lou ile karşılaştı; Mary Lou'nun üzerinde sarı elbisesi vardı. Her ikisi de konuşmak için durdu. Mary Lou kilo almıştı ve pek iyi görünmüyordu. Konuşurlarken midesi guruldadı, o da utanarak karnını tuttu.

"Çok çalışmaktan," dedi. "Finallerim için çok endişeleniyorum. Revirdeki doktor kendime dikkat etmemi yoksa ülser olabileceğimi söyledi."

Cronin de ona, kendisine dikkat etmesini öğütledi: "Sağlık her şeyden önce gelir."

Vedalaştılar. Cronin Mary Lou'yu bir daha hiç görmedi, ama bir sene sonra Chicago'da ondan bir kart aldı. Mary Lou kartta hâlâ okula devam ettiğini, eğitim konusunda uzmanlaştığını ve bir gün öğretmen olmak istediğini yazmıştı.

ÇEVİREN : YASEMİN GÜNİZSERTEL

ğGMDĞ anlatacaklarım, yazın oldu. Hava çok sıcaktı, anımsıyorum. New York'ta da boğucuydu, bizim oturduğumuz banliyöde de. Ka- rımla kavga ettik, o da çocukları alıp steyĞına atladı, gazladı gitti. Di- kizci, onların gidiĞinden iki hafta sonraya kadar görünmedi - ya da ortalıktaydı da ben görmedim - yine de Rachel'ın gidiĞiyle onun geliĞi arasında bir bağlantı vardı. Rachel geri dönmeyecekti. Daha önce de iki kere beni terk etmiĞti -ikincisinde boĞandık, sonra yine evlendik- ve ben her keresinde, pek mutluluk sayılmasa da acı bir gerçekle yüzleĞmenin ödülü olan eski saygınlığıma ve sağlam sinirlerime kavuĞma duygusunu yaĞamıĞım. Dediğim gibi mevsim yazdı, karımın çıngar çıkarmak için bu mevsimi seçmesine bir bakıma se- vinmiĞim.

Ayrılığımızı bir an önce yasallaĞtırma telaĞından kurtuluyorduk. Birkaç kopukluk sayılmazsa, on üç yıl birlikte yaĞamıĞtık, üç çocu- ğumuz, birtakım ortak banka hesaplarımız vardı. Onun da benim gibi, eylüle ya da ekime kadar resmi iĞleri savsaklamaktan yana olduğunu düĞünüyordum.

Ayrılığın yaza denk gelmesine sevinmemin nedeni, yılın o mev- siminde iĞlerimin yoğunluğuydu, o kadar ki akĞamları kolumu kaldı- ramayacak kadar yorgun olurdu; bir baĞka neden de yaz, tek baĞıma en kolay geçirdiğim mevsimdir, önceki deneylerimden biliyorum. Ayrıca, dava sonuçlandığında evin Rachel'a kalacağını seziyordum, evimizi çok sevdiğimden önümdeki günlere orada geçireceğim son günler gözüyle bakıyordum. Evde birkaç önemsiz huzursuzluk çıkmadı değil. Önce köpek kaçtı, sonra da kedi. Derken bir gece eve geldiğimde hizmetçimiz Mrs. Maureen'i zil zurna sarhoĞ buldum.

66

MERHEM

Bana kocasının ĞĞgal Ordusu'yla Almanya'da görev yaparken baĞka bir kadına âĞık olduğunu anlattı. Hüngür hüngür ağlıyordu. Önümde diz çöktü. Ğkimizin, içinde kadın ve çocuk yokken ıpıssız görünen bir evde bir yaz akĞamı baĞ baĞa kalmamız, hiç olağan değildi, bu tür grotesk olayların kiĞinin kararlılığını sifıra indirdiğini görmüĞümdür. Ona kahve yaptım, iki haftalık ücretini peĞin verip arabamla evine götürdüm, birbirimize iyi geceler dilerken, kendini toparlamıĞ, ol- dukça ayılmıĞ görünüyordu, demek grotesk durumlar unutulabiliyor- du pekâlâ. Bu olaydan sonra, sonbahara kadar uygulayacağım basit bir program çizdim kendime.

KiĞi, duygusal açıdan romantik, cinsel açıdan azgın bir evliliğin belalarından pekâlâ kurtulabilir, dedim kendime, ama tıpkı bakım sü- recinin sancılarını çeken bir bağımlı gibi attığın her adımı çok ince hesaplamalısın. Gelen telefonları açmamaya karar verdim, çünkü Rachel'ın piĞmanlığa kapılma olasılığı vardı, bizi yeniden bir araya getirebilecek Ğeylerin boyutları ve özellikleri artık apaçıktı gözümde. Diyelim yağmur beĞ gün boyunca yağsa, çocuklardan birinin ateĞi çıksa, aldığı mektupta üzücü bir haber okusa, bu tür olaylarda Rachel hemen telefona sarılırdı, ben de bu berbat iliĞkiyi sürdürmeye kıĞkırılmak istemiyordum. Ğlk aylar merhem gibi gelecek düĞünce- siyle zamanımı düzene oturttum. Sabahları sekizi on geç treniyle kente inip akĞamları altı otuz treniyle döndüm. Yaz alacakaranlığında bomboĞ bir eve girmenin iyi gelmeyeceğini bildiğimden, istasyona park ettiğim arabama atlayıp Orpheo'nun Yeri denilen Ğık bir lo- kantaya gidiyordum. Orada konuĞacağım biri nasılsa çıkıyordu, birkaç martini içtikten sonra bifteğimi yiyordum. Sonra, Stony-brook Açık hava

Sineması'nda iki film izliyordum peÇ peÇe. Bütün bunlardan -yani martiniler, biftekler, sinemalar falan- bir çeÇit uyuÇturucu iÇlevi bekliyordum, oluyordu da. GÇyerimdekilerin dıÇında kimseyi görmek bile istemiyordum artık.

Ne yazık ki bomboÇ bir yatakta kolay kolay uyuyamam, Çimdi baÇıma bir de uykusuzluk sorunu çıkmıÇtı o yetmezmiÇ gibi. Sinema- dan döndüğümde hemen uyuyordum ama birkaç saatliğine. Ben de uykusuzluğun tadını çıkarmaya karar verdim. Yağmur yağıyorsa, yağmura, gökgürültüsüne kulak kabartıyordum. Yağmıyorsa, turni- keden geçen kamyonların uzaktan gelen seslerine kulak kabartıyor-

dum, bana Bunalım Dönemi'ni anımsatan bir sestir, o aralar boğta ge- ziyordum. Kamyonlar -tavuklar, konserveler, sabun tozları ya da mobilyalarla tepeleme dolu olarak- dalıyorlardı turnikeye. O ses, karanlık demekti benim gözümde, karanlık ve serüven duygusu - bir de gençlik herhalde, kulağa iyi geliyordu çünkü. Ara sıra ya yağmurun sesi, ya trafiğin gürültüsü ya da ona benzer bir Gece aklımı çelince ye- niden uyuyabiliyordum, ama bir gece hiçbirinin yararı dokunmadı, sabahın üçünde aÇağıya inip okumaya karar verdim.

Oturma odasındaki ıGığı yaktım, Rachel'm kitaplarına bir göz at- tım. Lin Yutang adlı bir yazarın yapıtını seçtim, sedire ıGığın altına kurulup okumaya baÇladım. Oturma odamız çok rahattır. Kitap da il- ginç gibiydi. Ön kapıların çoğunun kilitlenmediği bir mahallede, yaz geceleri ıpıssız kalan bir sokaktaydım. Bütün hayvanlar evcilleştiril- miştir burada, seslerini geceleri duyduğum tek kuğlarsa, istasyon ya- kınlarındaki baykuğlardır. Yani çok sessizdi ev. Barstow'larn köpeği- nin, bir karabasandan uyanmıÇçasma kesik kesik havladığını duydum, sonra sustu. Her Gece yine sessizliğe gömüldü. Sonra çok yakınımda bir ayak sesi, bir öksürük duydum.

Tüylerim diken diken oldu -o duyguyu bilirsiniz- yine de baÇımı kitabımdan kaldırmadım, izlendiğimi hissetsem de. Sezgi denilen türden Gece belki gerçekten vardır da ben yok sayınca daha mutlu oluyorum, yine de gözlerimi kitabımdan kaldırmadan yalnızca izlen- diğimi değil, oturma odasının öbür ucundaki geniş pencereden beni Özellikle dikizleyen, düpedüz kişisel yaÇamıma el atan biri tarafından izlendiğimi anlamıÇtım. Parlak bir ıGığın altında karanlık bir odada oturmak, silahlarımı elimden alıyordu. Bir sayfa çevirip okur gibi yaptım. Derken müthiş bir korku, pencerenin dışındaki kaçığın duy- duğundan çok daha beter bir korkuya kapıldım. O öksürük, o ayak sesi, o izleniyormuÇluk duygusu benim kuruntum muydu yoksa. Ba- Çımı kaldırdım.

Onu gördüm görmesine, o da zaten görmemi istiyordu ki sırtı- yordu. ıGığı söndürdüm ama dışarıyı çok karanlıktı, gözlerim parlak okuma ıGığına o kadar alıÇmıÇtı ki camın dışındaki herhangi bir ka- raltıyı seçemezdim. Sofaya koÇarak ön kapıdaki fenerleri yaktım (ıGıkları parlak değildi ama çimenliği geçen birini görmeme yetiyor- du), gelgelelim pencerenin baÇına döndüğümde çimenlik bomboÇtu,

68

MERHEM

onun durduğu yerde kimse yoktu kesinlikle. Gizlenebileceği sürüyle yer vardı tabii.

Yolun ucunda bir adamı rahatça gözden gizleyecek bir ful öbe- ğiyle leylak dalları var, bir de yaprakları çatallı bir akçağaç. Yok ca- nım, samurai kılıcımı çekip onun peÇine düGecek değildim. Bana göre iÇ değil. Yine fenerleri söndürdüm, karanlıkta durup kim olabilir acaba diye düÇündüm.

Gece kuğlarıyla hiçbir iliÇkim olmamıÇtır, ama öyle birilerinin varlığından haberim var; bu da demiryolunun oradaki döküntü kulü- belerden birinden gelme çatlak bir ihtiyar olsa gerek, diye düÇündüm, belki de her Geceyi güler yüzle -en azından anlayıÇla- karÇılama kararım ya da gereksinimimden ötürü onu o yaÇta evinden atılmıÇ, gece-yansı yabancı bir semtte köpeklerle

polislerin insafına bırakılmıŒ, bütün bunların karŒılıđında da Lin Yutang okuyan bir adam, hasta çocuğuna ilaç veren bir kadın ya da buzdolabındaki kıymalı fasulyeyi atıŒtıran birinden bağka hiçbir ey dikizleyememiŒ bir zavallı ihtiyar olarak görüp acımayı bile baçardım ona. Karanlık basamaklardan çıkarken gökgürültüsünü duydum, bir saniye sonra da bir yaz yağmuru boğaldı, ortalığı seller götürdü, ben de zavallı dikizcinin o fırtınada uzaktaki evine nasıl yürüyeceğini düğündüm.

Saat dördü gemiŒti, karanlıkta yatağımda yağmurun, erkenci trenlerin seslerini dinliyordum. Buffalo'dan, Chicago'dan, Batı'dan gelir, Albany'den geçerek sabahın erken saatinde ırmak boyunca yol alırlar, çoğunda yolculuk etmiŒtim, karanlıkta yatarken, Pullman'lar- daki acı esinti, pijamaların kokusu, yemekli vagondaki suyun tadı, Cleveland'de ya da Chicago'da bir günü bitirip New York'ta yeni bir güne bağlama duygusu -hele birkaç yıl uzakta kaldıktan sonra, hele mevsim yazsa- nasıldı, bir bir anımsadım. Karanlıkta, trenin ıŒıksız vagonlarını, kahvaltı masalarını, kokularını getirdim gözlerimin önüne.

Ertesi gün uykumu alamamıŒtım ama iŒlerimi bitirdim, eve d- nerken trende uyukladım. O anda yatsam uyurdum belki ama riski göze alamazdım, Orpheo'nun Yeri'ne, oradan da sinemaya gitme döngüsünü sürdürdüm. Feci iki film seyrettim art arda. Serseme dn- düğümden olacak, yatağa yatar yatmaz uyudum, bir ara telefonun zi- liyle uyandım. Saat ikiydi. Telefonun zili durana kadar yataktan ık-

madım. Gece sesleri -rüzgâr ya da trafik uğultusu- beni uyutamazdı artık, uykum kaçmıyordu bir kere, açağı indim. Dikizci'nin döneceğini sanmıyordum, yine de okuma lambamın ışığı karanlık mahallede gö- zü alıyordu, ben de kapıdaki fenerleri söndürüp Lin Yutang'ın kitabını okumaya koyuldum yine. Barstow'lann köpeğinin havladığını du- yunca kitabı elimden bıraktım, Dikizci'nin gelmediğine iyice inanmak için geniş cama diktim gözlerimi -böylelikle gelse bile- o beni görmeden ben onu görebilecektim.

Gerçi hiçbir şey görmedim ama birkaç dakika sonra yine kaskatı kesildim, biri mutlaka gözlüyordu beni. Kitabımı yine elime aldım, okuyacağımdan değil, ona geri gelmesini umursamadığımı göstermek amacıyla. Tabii odada bir sürü pencere vardı, bir an onun hangisinin arkasında pusuya yatmış olabileceği düştü aklıma. Birden anladım, tam arkamda durduğunu kavramak, beni o kadar çileden çıkarmıştı ki ışığı söndürmeden ayağa fırladım, piyanonun üstündeki daracık pencerede gördüm yüzünü. "Defol git burdan!" diye bağırdım avaz avaz. "Rachel gitti! Seyirlik hiçbir şey yok! Git başımdan!" Pencereye koştum ama gitmişti. Sonra, bomboş bir evde böyle avaz avaz bağırdığım için acaba aklımı mı kaçıırıyorum diye düşündüm. Belki de penceredeki yüz benim kuruntumdu, hemen feneri kapıp dışarı çıktım.

Dar pencerenin altında bir çiçek tarhi vardır? Fenerin altında tarhi inceledim, evet, kesinlikle gelmişti. Toprakta ayakizleri vardı, çi- çeklerin bazılarını ezmişti. Tarhtan çimenliğin kıyısına kadar uzanan ayakizlerini sürdüm, rugan bir erkek terliği duruyordu karşımda. Azıcık eskiydi, derisi çatlamıştı, belki de ihtiyar bir adamın terliğiydi, ama temizlik işleri gören birinin terliği olmadığı kesindi. Galiba Dikizci, komşularımdan biriydi. Terliği benim çitin ötesine, Bars- tow'lann gübre yığımına doğru savurdum, eve girip ışıkları söndür- dükten sonra yukarı çıktım.

Ertesi gün birkaç kere polise haber vermeyi düşündüm ama kesin bir karara varamadım. Akşam, Orpheo'nun Yeri'nde barda durup bifteğimin pişmesini beklerken de düşündüm bir ara. Gerçi durum ilk bakışta gülünçtü, o kadarını biliyordum, ama onun yüzünü yine pen- ceremde görme korkusu hem gerçekti hem de giderek büyüyüp kat- lanıyordu, peki neden, özellikle de bütün yaşamımı yeniden rayına

70

MERHEM

oturtmaya çalıştığım bir sırada buna göğüs gerecektim ki? Hava ka- rarıyordu. Bir telefon kabinine gidip polisi aradım. Ara sıra istasyonda trafik memuru olarak çalışan Stanley Madison açtı. Mahallede kuşkulu birinin dolaştığını ihbar ettiğimde, "Ya," dedi. Rachel evde mi diye sordu. Sonra da kasabamız 1916'da anonim şirket kapsamına gireli beri polis kayıtlarında böyle bir şikâyetle rastlanmadığını belirtti. Hepimizin yaşadığımız mahalleden duyduğumuz o anlaşılır gurur vardı sesinde konuşurken. Gerçi kendimi güç bir duruma sokacağımı kestirmiştim, ama Stanley yöredeki emlak fiyatlarını özellikle kırma çabasına girişmişim gibi konuşuyordu. Beş kişilik bir polis timinin yetersiz olduğunu, zaten az para karşılığında çok ağır koşullarda çalıştıklarını, kapımda bir bekçi istiyorsam, önümüzdeki kurul toplantısında polis örgütünün genişletilmesini önermem gerektiğini belirtti. Sesinin düğmanca çıkmamasına özen gösteriyordu, konuşmayı Rachel'la

çocukların hatırlarını sorarak bitirdi, yine de ben kulübeden çıktığımda, bir yanlış yaptığımı biliyordum.

O gece filmin ortasında müthiş bir fırtına koptu, yağmur sabaha kadar yağdı. Galiba Dikizci fırtına yüzünden dışarı çıkmadı, ne yüzünü gördüm, ne sesini duydum. Ama ertesi gece sükun etti yine. Saat üç sularında geldiğini, bir saat sonra gittiğini duydum, gözlerimi kitabımdan ayırmadım. Zararsız bir bağı belasıydı herhalde, yalnızca kim olduğunu bilsem -adını bilsem- sınırlarımı bozmayacaktı bence, iyileşme programını başarıyla sürdürecektim. Kim olduğu üstüne kafa yormaktan vazgeçmeden yukarı çıktım. Bizim ordan olduğu kesin gibiydi. Acaba arkadaşlarımdan ya da komşularımdan birinin yazı geçirmek için evlerine gelen çatlak bir akrabaları mı vardı? Tanıdığım herkesi tek tek gözden geçirdim, onlara çatlak bir amca ya da dede yakıştırmaya çabaladım. Yabancıyı gecedan, şu karanlıktan çekip çıkarırsam, her şey yoluna girecekti.

Sabah istasyonda, perondaki kalabalığın arasına karışıp sanık adayı yabancı bir yüz aradım. Gerçi yüzünü şöyle bir görmüştüm ama tanıyacağımdan emindim. Derken buldum aradığım adamı. Hem de Gıp diye. Hepimizle birlikte sekizi on geçe trenini bekliyordu, ama yabancı falan değildi.

Blenhollow Yolu'ndaki kocaman sarı evde oturan Herbert Mars- ton'du. Bağta ufak bir kuşku olsa bile, onu tanıdığımı fark ettiği an-

da yüzünün nasıl bozulduğunu gördüğümde sinirli, korkmuş, suçlu bir hali vardı. Ona doğru yürüdüm, aklımdan geçenleri söyleyecektim. Tam tersine duyabileceği bir sesle, "Geceleri pencerelerimden evimi dikizlemenize itirazım yok da karımın ettiği çiçekleri ezmese-niz Mr. Marston," demeye hazırlanırken durdum. Durdum çünkü yalnız değildi. Karısı ve kızıyla birlikteydi. Arkalarından yürüdüm, bekleme salonunun köşesinde durup aileyi gözden geçirdim.

Mr. Marston'm yüz çizgilerinde de bir gariplik yoktu -belki ya- kasını bırakacağını anladığından davranışında da. Ak saçlı, uzunca boylu bir adam, gençliğinde yakışıklı olduğu, kemikli yüzünden belli. Düzenbazlığın, inmeler, seyirmeler ve benzeri sağlıksızlık belirtileriyle kendini ele verdiği inancı kolay kolay pes etmiyor. O sabah onun yüzünde bu tür bir belirti ararken ben pes ettim ama. Kararlı, dingin, dürüst görünüyordu - hele bir türlü iç bulamayan Chucky Ewing'den, oğlu çocuk felcine yakalanan Larry Spencer'dan, peronda tren bekleyen düzinelerce erkekten kesinlikle üstündü. Sonra kızı Lydia'ya baktım. Lydia bizim oranın en güzel kızlarından biridir. Bir- iki kere trende karıştığıımızda Kızıl Haç için gönüllü olarak çalıştığını, yazışmalarını yürüttüğünü öğrenmişim. O sabah mavi bir giysi vardı üstünde, kolları çıplaktı, o kadar körpe, o kadar tatlı ve güzeldi ki onu incitecek, üzecek hiçbir şey yapmak gelmezdi elimden. Sonra Mrs. Marston'a baktım, aradığım içaret onun yüzündeydi nedense, her ne kadar kocasının serkeşliğinin ona bulaşmasına akıl er-diremedimse de. Hava çok sıcaktı, Mrs. Marston'sa kahverengi bir tayyör giymiş, omuzuna kürk bir etol almıştı. Yüzü, karasarı, kaba bir yüzdü, yine de sabah trenini beklerken bile yalıtılmış bir gülümsemeyle içiyordu. Uzun yıllar önce çizgileri şiddetli, hatta kara bir tutkuya göre biçimlenmiş bir yüzdü. Ama yıllarca süren sofuluk ve perhiz sonucu, şiddet belirtileri silinmişti bence, geriye kala kala ağzın ve gözlerin çevresindeki birkaç çirkin çizgi kalmıştı, Mrs. Marston'a katı bir hoşgörüsüzlük, ekşi bir sevimlilik havası katan. Herhalde kocası evlerin arka bahçelerinde bornozuyla dolanırken bu kadın onun için dua ediyordur, diye düşündüm. Dikizcinin kimliği kafamı çok kurcalamıştı, ama artık öğrenmeme karşın düzeldiğim söylenemezdi. Saçları aklağan ihtiyarın güzel kızıyla ve o kadınla yan yana duruşları, içimi büsbütün kararttı.

MERHEM

O gece kentte kalıp bir kokteyl partiye gitmeye karar verdim. Dev otellerin birinin üst katındaki bir dairedeydi parti - ta tepede. Daha gider gitmez, benimle akşam yemeğine gelmeye razı olacak birini ayarlamak üzere taraçaya çıktım. Gönlümde yatan, yeni pabuçlarını giymiş güzel bir kızdı, ama bütün güzel kızların kıtlığına kıran girmişti sanki. Az ötede ak saçlı bir kadın duruyordu, eski püskü bir şapka giymiş bir kadın daha, bir de daha önce birkaç kere karıştığıım Grace Harris - ünlü oyuncu. Grace Harris, solgun dilberlerdendir, daha önce birbirimize söyleyecek fazla bir şeyimiz olmamıştı ama o akşam bana içtenlikle gülümsedi. Geçten, yine de hüzünlü bir gülümsemeydi, herhalde Rachel'm beni terk ettiğini öğrenmiş diye geçirdim içimden. Ben de ona gülümsedim aynen, bara yürüdüğümde Harry Purcell çıktı karşıma. Onunla üç-beş kadeh içip lafladım. Odaya her göz atışımda Grace Harris beni o koyu, hüzünlü bakışlarıyla süzüyordu. Nedenini merak ettim, galiba beni biriyle karıştıyordu. Yağlarını belli etmeyen bu menekşe gözlü dilberlerin çoğu yarı kördürler, bilirim: Ola ki odanın öbür ucunu göremiyordur. Geç ol- muştı ama nasılsa zamanım kısıtlı değildi, içmeyi sürdürdüm. Bir ara Harry tuvalete gitti, ben de birkaç dakika barın başında

yalnız kaldım, nedense çok uzun geldi bu süre. O sırada odanın öbür ucunda birileriyle konuŖan Grace Harris yanıma yaklağtı. Burnumun dibine kadar sokulup kar beyazı elini koluma dayadı. "Zavallı çocuk," diye mırıldandı, "zavallıcık."

Ne çocuğum ne de zavallı, bir an önce defolup gitse dedim içim- den. Grace'in yüzünden zekâ fığkırır ama ben o gece o yüzde büyük bir hüznün ve müthiş bir kötücüllük okudum. "Ŗpe gidiyor gibisin," dedi hüznünlü bir sesle. Sonra elini, ceketimin yeninden çekip odadan çıktı, galiba evine gitti, çünkü bir daha görmedim onu. Harry tuvalet- ten döndüğünde olup bitenden söz etmedim, ben de fazla kafa yor- mamaya karar verdim. Umduğumdan uzun kaldım partide, eve geç trenlerden biriyle döndüm.

Banyo yaptığımı, pijamamı giyip yattığımı anımsıyorum. Gözle- rimi yumar yummaz sözü edilen ipi gördüm. Ucunda cellatın ilmiği vardı, zaten Grace Harris'in ne demek istediğini bağtan anlamığım: Kendimi asacağım içine doğmuğtu. Ŗp ağır ağır bilincime iniyordu sanki. Gözlerimi açtım, sabah yapacağım zorunlu iğleri düğündüm,

gözlerimi yine kapadığımda, bir anlık bir boğluktan sonra ip, bir kırıktan savrulmuşçasına önüme sarktı, boğlukta asılı kaldı. O gece, uyumak üzere gözlerimi her yumuşumda, uyku körlüğün çaresizliğini devralmışım gibi geldi bana. Gözle görülür dünya yittiğine göre, düşsel ipin o karanlığı kaplaması engellenemezdi. Yataktan kalkıp ayağı kata indim, Lin Yutang'ı açtım. Daha birkaç sayfa okumuştum ki Mr. Marston'ın çiçeklerin arasında yürüdüğünü duydum. Galiba neyi seyretmek istediğini anlamıştım artık. Ürktüm. Işığı söndürüp yerimden kalktım. Pencerenin dışarıya karanlıktı, onu göremiyordum. Acaba evde ip var mıydı? Aklıma oğlumun küçük kayığının halatı geldi - kayık ayağıdaki yüklüktü. Yüklüğe indim. Testere tezgâhının üstündeydi kayık, halatı uzundu, birinin kendini asmaasına yetecek uzunlukta. Doğru yukarı, mutfaka koştum, bir bıçak alıp halatı kestim. Sonra bulduğum gazeteleri fırına tıkip havalandırmayı çalıştırdım, halatı yaktım. Daha sonra da en üst kata koşup yatağıma girdim. Kurtulmuşum.

Böyle deliksiz bir uyku çekmeyi ne kadar olmuştum bilmem. Yine de sabahleyin bir tuhaflık vardı üstümde, pencereden baktığımda hava çok güzeldi ama ben isteksizdim. Gök, güneş ışığı, her şey bulanık ve uzak görünüyordu, hepsine çok uzaktan bakıyordum gibi. Marston ailesine bir daha rastlamak içime hiç gelmiyordu, o yüzden sekiz on treninden vazgeçip daha geç saatteki bir trene atladım. İp imgesi, kafamın bir yerindeydi hâlâ, yolculuk sırasında bir-iki kere gördüm. Sabahı zor atlattım da öğlen içten çıkarken sekreterime ikindide dönmeyeceğimi bildirdim. Nathan Shea ile Üniversite Kulübü'nde buluşacaktık, ben erken gidip barda bir martini içtim. Arkadaşıma alışkanlıklarının hiç sekmediğini anlatan yağlı bir beyin yanında duruyordum, içimden onun başına bir çanak dolusu patlamış mısır geçirmek geliyordu ama içimi usulca yudumladım, barmenin saatine baktım, beyaz menta kremi çiğesinin boynunda asılıydı. Shea geldiğinde onunla da iki kadeh yuvarladım. Cinin uyuşturması sayesinde öğle yemeğini başarıyla atlattım.

Park Caddesi'nde vedalaştık. Martinilerim o anda ihanet ettiler bana, ipi yine gördüm. Güneşli bir ikindinin saat ikisiydi olsa olsa, ama hava bana karanlık geliyordu. Corn Kambiyoy'a gittim, beş yüz dolarlık bir çek bozdurdum. Sonra Brooks Brothers'dan çeyizli bo-

MERHEM

yunbağlan, bir kutu puro alıp yukarı kata, takım elbiselere bakmaya çıktım. Mağazada topu topu birkaç müşteri vardı, onların arasında yalnızmış izlenimini uyandıran bir genç kız ya da kadın dikkatimi çekti. Galiba kocasına bir şeyler almak için bakmıyordu. Saçları açık kumraldı, teni incecik kâğıtları andırır duruluktaydı. Hava çok sıcaktı ama o sıcaktan etkilenmemiş görünüyordu, Rye'dan ya da Greenwich'ten trenle gelirken evde yaptığı banyonun tazeliğini nasılsa koruyabilmiş gibiydi. Kollarıyla bacakları çok güzeldi, yüzündeyse akıllı başlı, çakacı, hatta ev kadınımsı bir hava vardı ve bu hava, kollarıyla bacaklarının çekiciliğini pekiştiriyordu sanki. Yürüdü, asansörü çağırdı. Ben de koşup yanında dikildim. Ayağı birlikte indik, onun ardından Madison Caddesi'ne kadar yürüdüm. Kaldırım kalabalıktı, yanında yürüyordum. Bana bir kerecik baktı, onu izlediğimi anladı, yine de ben onun kolay kolay çevreden yardım istemeyecek bir kadın olduğundan emindim. Köşede durdu, trafik lambasının değişmesini bekledi. Ben de yanında usulca bekledim. Ona çok ama çok usul bir sesle, "Madam, lütfen elimi ayak bileğinize dolamama izin verir

miydiniz? Tek isteğim bu madam, hayatımı kurtaracaksınız," dememek için kendimi nasıl tutabilirdim? Bir daha başını çevirmedi, ama korktuğunu sezmiştim. Karşı kaldırıma geçti, ben de geçtim, bu arada kafamın içindeki bir ses yalvarıp duruyordu. "Lütfen elimi ayak bileğinize dolamama izin verin. Hayatımı kurtaracaksınız. Yalnızca elimi ayak bileğinize dolamak istiyorum. Bedelini ödemeye hazırım." Cüzdanıma davranıp kâğıt paraları çıkardım.

Derken kulağımın dibinden birinin bana seslendiğini duydum. Bizim işyerine girip çıkan bir satıcıydı, bir reklam ajansında çalışıyordu, onun bildik gevrek sesiydi bu. Cüzdanı cebime sokup sokağın karşı kaldırımına geçtim, kalabalığa karışmaya çalıştım.

Park Caddesi'ne, Lexington'a yürüdükten sonra sinemaya girdim. Havalandırma aygıtından gelen pis, soğuk esinti, Chicago'dan ya da Uzak Batı'dan gelen erkenci trenlerin nicedir kulak verdiğim uğultusuna benziyordu. Girişteki salon boştu, bir saraya ya da bir liseye adım atmış gibiydim. Yukarı çıkan dar merdiven birdenbire görkemle ilişkisini kesti, yana kıvrıldı. Sahanlık kirli, duvarlar çıplaktı. Merdivenden çıkınca balkona saptım, orada karanlıkta artık hiçbir şeyin beni kurtaramayacağını, hiçbir güzel kızın yeni pabuçla-

rıyla yoluma çıkmayacağını düşündüm.

Eve trenle döndüm ama Orpheo'nun Yeri'ne, sonra da sinemaya katlanamayacak kadar yorgundum. İstasyondan arabamla döndüm eve, arabayı garaja park ettim. Ta ordan evdeki telefonun çaldığını duyuyordum, bahçede durup zil sesinin kesilmesini bekledim. Oturma odasına girdiğimde çocukların gitmeden önce duvarlarda bıraktıkları kirli el izlerini gördüm, izler yere yakın olduklarından öpmek için çömeldim.

Sonra uzun süre oturma odasında oturdum. Uykuya dalmışım, uyandığımda saat epey geçti, öbür evler karanlıktı. Işığ yaktım. Di- kizci bu saatte terliklerini, bornozunu giyiyor olsa gerekti, arka avlu- larda, bahçelerde sinsice dolaşmaya başlamadan önce. Mrs. Marston dizüstü çökmüş dua ediyordu herhalde. Ben de Lin Yutang'ımı aldım, okumaya başladım. Barstow'lann köpeğinin havladığını duydum. Telefon bir daha çaldı.

Rachel'in sesini duyar duymaz "Sevgilim!" diye haykırdım. "Sevgilim! Birtanem!" Ağlıyordu. Seal Limanı'ndaymış. Bir haftadır yağmur yağıyormuş, Tobey'nin ateşi kırka çıkmış. "Şu anda yola çıkıyorum," dedim. "Yarın orada olurum. Yarın sabah varmış olurum. Sevgilim!"

Hepsi bu. Bitmişti işte. Hepsi geçmişti. Bir valiz hazırladım, buzdolabını çözüp bütün gece araba sürdüm. O günden beri mutlu- yuz. Bildiğim kadarıyla Mr. Marston hava karardığında evimizin önünde bir daha görünmedi, ama ben onu istasyonda ve Gehir kulü- bünde sık sık gördüm. Kızı Lydia gelecek ay evleniyor, karasarı su- ratlı karısı da hayır işlerinde gösterdiği başarıdan ötürü yakınlarda ödüllendirildi. Yani herkes iyi.

ÇEVİREN : TOMRİS UYAR

■76

RAYMOND CARVER 1 Kameriye

O SABAH Teacher's'ı göbeğime döküyor ve yalayıp içiyor. O gün öğ- leden sonra kendini pencereden aşağı atmaya kalkıyor.

Diyorum ki, "Holly, bu böyle devam edemez. Artık sona ermeli."

Yukarıdaki süit odalarından birinde oturuyoruz. Seçebileceğimiz başka boş odalar da vardı. Ama bizim bir süite ihtiyacımız vardı, içinde rahatça hareket edebileceğimiz ve konuşabileceğimiz bir yere. Bu yüzden sabah otelin ofisini kilitleyip yukarıda bir süite taştık.

O diyor ki, "Duane, bu beni mahvediyor."

Buz ve su ile Teacher's içiyoruz. Sabah ile öğlen arası bir süre uyumuşuz. Sonra o kalkıyor ve iç çamaşırlarıyla pencereden aşağı at- lamakla tehdit ediyor beni. Kalkıp onu tutmam gerekiyor. Sadece iki kat yukarıdayız. Ama hiç belli olmaz.

"Yetti artık," diyor. "Daha fazla dayanamayacağım."

Elini yanağına koyup gözlerini yumuyor. Bağımlı ileri geri sallıyor ve inliyor.

Onu böyle görmek beni öldürecek.

"Neye dayanamıyorsun?" diyorum, kuşkusuz bildiğim halde.

"Bunu sana bir kere daha anlatmam gerekmiyor," diyor. "Kont- rolü kaybettim. Gururumu kaybettim. Bir zamanlar gururlu bir ka- dındım."

Otuzunu henüz doldurmuş, çekici bir kadın. Uzun boylu, siyah saçları ve yeşil gözleri var, tanıdığım tek yeşil gözlü kadın. Eskiden ona yeşil gözleri hakkında bir şeyler söyledim ve o da bana gözleri yüzünden kendisinin özel bir şeyler yapmak için yaratılmış olduğuna inandığını söylerdi.

Bilmez miyim!

Her şey yüzünden kendimi kötü hissediyorum.

AÇağda ofiste çalan telefonun sesini duyuyorum. Bütün gün bo- yunca çaldı durdu. Kestirdiğim zamanlar bile çaldığını duyuyordum. Gözlerimi açıp tavana bakıyor ve çalığımı dinliyor ve bize neler ol- makta olduğunu düşünüyordum.

Belki de yere bakmam gerekiyordu.

"Kalbim kırıldı," diyor. "Tağ kesildi. Hiç iyi değilim. Bundan kö- tüsü de olamaz, yani hiç mi hiç iyi değilim."

"Holly," diyorum.

Buraya ilk tağındığımız ve yönetici olarak işe alındığımız zaman, yırtık diye düşünmüştük. Kira vermeyecek, eşyaları bedava kullanaca- cak ve üstelik ayda üç yüz dolar kazanacaktık. Böyle bir teklif geri çevrilmez.

Holly muhasebe işlerine bakıyordu. Rakamlarla arası iyiydi ve kulübeleri kiralama işini de o üstlenmişti. İnsanları seviyordu, insan- lar da onu seviyordu. Ben saha işlerine bakıyor, çimleri biçip yabancı otları ayıklıyor, yüzme havuzunu temizliyor, ufak tefek tamir işleriyle ilgileniyordum.

İlk yıl her şey yolunda gitti. Bazı geceler başka işlerde çalışıyor- dum ve yol almaya başladık. Planlarımız vardı. Sonra bir sabah. Bilmiyorum. Şu ufak tefek Meksikalı hizmetçi temizlik yapmak için içeri girdiğinde, kulübelerden birinin banyosuna henüz birkaç karo döşemiştik. Onu işe alan Holly'ydi. Karşılaştığımız zamanlar konu- Şurduk ama bu ufaklığın daha önce hiç farkına varmamıştım. Hatır- lıyorum, bana Bayım derdi.

Her neyse, öyle ya da böyle.

Şönte o sabahtan sonra ona dikkat etmeye başladım. Düzgün beyaz dişleri olan, derli toplu, ufak tefek bir şeydi. Ağzını seyrededim.

Bana adımla hitap etmeye başladım.

Bir sabah banyo musluklarından birinin lastiğini değiştiriyorum, o içeri girip her hizmetçinin yaptığı gibi TV'yi açıyor. Yani temizlik yaparlarken. Yaptığım işi bırakıp banyodan çıktım. Beni görünce Şa- Şırdı. Bana gülümsüyor ve adımla söylüyor.

Holly bağmı sallıyor.

"Ėçimde bir Ėeyler öldü," diyor. "Ölmesi uzun sürdü ama sonunda öldü iğte. Sen her Ėeyi öldürdün, tıpkı bir balta alıp kesmiğsin gibi. Her Ėey kirlendi artık."

Ėçkisini bitiriyor. Sonra ağlamaya bağlıyor. Ona sarılmaya kalkı- Ėıyorum. Ama fayda etmiyor.

Ėçkilerimizi tazeliyorum ve pencereden dığarı bakıyorum.

Ofisin önünde yabancı eyalet plakası tağıyan iki araba park etmiğ, sürücüleri kapıda durmuğ konuğuyorlar. Biri ötekine söylediği Ėeyi bitiriyor ve kulübelere bakıp çenesini çekiğtiriyor. AĞağıda bir de kadın var, yüzünü cama yaslamığ, ellerini gözlerine siper ederek içeri bakıyor. Kapıyı zorluyor.

AĞağıdaki telefon çalmaya bağlıyor.

"Biraz önce benimle seviğirken bile onu düğünüyordun," diyor Holly. "Bu çok acı, Duane."

"Holly," diyorum.

"Gerçek söylediğim Duane," diyor. "Benimle tartıÇma," diyor.

Odanın içinde bir ağağı bir yukarı yürüyor, üstünde külotu, sut- yeni ve elinde içkisi var.

Holly diyor ki, "Sen evliliğin dığına çıktın. Öldürdüğün Ėeyse güven."

Dizlerimin üstüne çöküp yalvarmaya bağlıyorum. Fakat Juanita' yi düÇünüyorum. Korkunç bir Ėey bu. Bana ya da elâleme ne olacak bilmiyorum.

Diyorum ki, "Holly, tatlım, seni seviyorum."

Park yerinde birisi korna çalıyor, duruyor ve ardından tekrar ça- lıyor.

Holly gözlerini siliyor. göyle diyor: "Bana bir içki hazırla. Bu çok sulu olmuğ. Bırak o lanet olası kornalarım çalsınlar. Umurumda değil. Ben Nevada'ya tağınıyorum."

"Nevada'ya tağınma," diyorum. "Saçma sapan konuğuyorsun," diyorum.

"Saçma sapan konuğmuyorum," diyor. "Nevada'nın nesi saçma

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

sapan? Sen burada temizlikçi kadınınla kal. Ben Nevada'ya gidiyorum. Ya oraya giderim ya da kendimi öldürürüm."

"Holly!" diyorum.

"Holly'ymiş!" diyor.

Kanepeye oturup dizlerini çenesinin altına çekiyor.

"Bana başka bir içki hazırla, orospu çocuğu!" diyor. Diyor ki, "Siktir et şu korna çalanları. Gitsinler pisliklerini Travelodge'da yap-sınlar. Senin temizlikçi kadının şimdi orada mı temizlik yapıyor? Bana başka bir içki hazırla, orospu çocuğu!"

Dudaklarını gerip o bakışıyla bakıyor bana.

Çökmek tuhaf iş. Geriye baktığımda bütün önemli kararlarımızın içerken alınmış olduğunu görüyorum. Çökiyi bırakmak konusunda konuştuğumuz zaman bile mutfak masası ya da piknik masasına al-tılık bira paketi ya da viskiyle otururduk. Buraya taşınıp yönetici olarak işe başlamaya karar vereceğimiz zaman birkaç gece boyunca oturup içki içmiş, işin artılarını ve eksilerini tartışmıştık.

Teacher's'ın sonunu bardaklarımıza boşaltıp buz ve su ekliyorum.

Holly kanepeden kalkıyor ve boylu boyunca yatağa uzanıyor.

Diyor ki, "Bu işi onunla bu yatakta mı yaptın?"

Söyleyecek sözüm yok. Çımadaki bütün sözcüklerin bittiğini his-sediyorum. Ona bardağını uzatıp sandalyeye oturuyorum. Çökümü içiyor ve hiçbir şeyin artık asla eskisi gibi olamayacağını düşünüyorum.

"Duane?" diyor.

"Holly?" diyorum.

Yüreğim daralıyor. Bekliyorum.

Holly benim gerçek aşkımdı.

Juanita ile yaptığım şey haftanın beş günü saat on ile on bir arasında oluyordu. Temizleme işi sırasında hangi kulübedeyse orada oluyordu. Çalıştığı yere giriyor ve arkamdan kapıyı kapatıyordum.

Fakat çoğunlukla on bir numarada oluyordu. ganslı odamız on birdi.

Birbirimize karşı sevecendik fakat hızlıydık. Gıyidi.

Holly'nin bunu hoğgörüp geçiğtirebileceğini düğünüyordum. Tek

80

KAMERĖYE

I

yapması gereken bir kere denemek, diye düğünüyordum.

Ben kendimi gece iğine vermiğtim. Bu iÇi bir Ėebek bile becere- bilirdi. Fakat iğler hızla yokuğ ağağı inmeye bağlamığtı. Artık içimizde hiç istek kalmamığtı.

Havuzu temizlemekten vazgeçmiğtim. Ėçi yeÇil yosun ile dolmuğ ve bu yüzden müğteriler artık havuzu kullanmaz olmuğtu. Artık mus- lukları tamir etmez, karoları değiğtirmez, gereken yerlere boya ile ya- ma yapmaz olmuğtum. ĖĖin gerçeği Ėu ki, ikimiz de kendimizi iyice içkiye vermiğtik. Kafanı bir kere takmaya gör, alkol çok zaman ve emek alır.

Holly de müğterileri doğru dürüst kaydetmez olmuğtu. Ya gerek- tiğinden fazla para alıyor ya da alması gerekeni almıyordu. Bazen içinde yalnız tek yatak bulunan bir odaya üç kiği yerleğtiriyor ya da çift kiğilik büyük yataklı bir odayı tek kiğiye veriyordu. Ėikâyetler kesilmiyor, bazen küfürleğmeler oluyordu inanın. Ėnsanlar, bavullarını toplayıp bağka yere gidiyorlardı.

Demeye kalmadı, yöneticilerden bir mektup geldi. Sonra bir tane daha, bu seferki taahhütlüydü.

Telefonla arıyorlar. Ėehirden birileri buraya gelecek.

Biz artık umursamıyorduk; gerçek bu. Günlerimizin sayılı oldu- Ėunu biliyorduk. Hayatımızın bokunu çıkarmığtik ve iyice bir silke- lenmeye hazırlanıyorduk.

Holly akıllı kadındır. Bunu ilk o fark etti.

Derken o cumartesi sabahı, durumumuza yenilik getirmeyen tar- tığmalarla geçen bir geceden sonra uyandık. Gözlerimizi açtık ve bir- birimize Ėöyle iyice bir bakabilmek için yatakta yüz yüze döndük. O zaman ikimiz de anladık durumu. Bir Ėeyin sonuna gelmiğtik ve yap- mamız gereken, her Ėeye yeniden bağlayabileceğimiz bir nokta bul- maktı.

Kalktık, giyindik, kahve içtik ve bu konuğmayı yapmaya karar verdik. Hiçbir Ėey bizi engellememeliydi. Ne telefon zili ne de müğ- teriler.

Teacher's'ı o zaman çıkardım ortaya. Kapıyı kilitledik; buz, bar- daklar ve ĖiĖeyle yukarı kata çıktık. Önce renkli TV izledik, biraz gü- lüğüp eğlendik ve ağağıda çalan telefonlara kulak asmadık. Yemek

81

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

KAMERİYE

için dışarı çıkıp otomattan peynirli cips aldık.

Matrak bir "her şey olabilir" noktasına gelmiştik, her şeyin olup bittiğini fark ettiğimiz şu anda.

"Hatırlıyor musun?" diyor Holly. "Evlenden öncesini, daha çocuk olduğumuz zamanları? Büyük planlarımız ve umutlarımız oldu mu zamanları?" Dizlerini ve içkisini tutarak yatakta oturuyor.

"Hatırlıyorum, Holly," diyorum.

"Sen benim için ilk değildin, biliyorsun. İlk Wyatt vardı. Düğün- ne biliyor musun, Wyatt. Senin adın Duane. Wyatt ve Duane. O yıl- lar da kim bilir nelerin özlemini duyuyordum? Sen benim her şeyim- din, tıpkı o şarkıdaki gibi."

Diyorum ki, "Sen muhteşem bir kadınsın, Holly. Karşıma başka fırsatlar çıktığını biliyorum."

"Ama onları kullanmadım!" diyor. "Evliliğin dışına çıkamaz- dım."

"Holly, lütfen," diyorum. "Artık kapatalım tatlım. Birbirimize eziyet etmeyelim. Şimdi ne yapmamız gerekiyor?"

"Dinle," diyor. "Yakın dışarıda Tenace Tepeleri'ni geçtikten sonra geldiğimiz o eski çiftlik yerini hatırlıyor musun? Araba ile öyle dolaşıyorduk. O dar toprak yolda ilerliyorduk, hava sıcak ve tozlu. Gittik, gittik, o eski eve geldik ve sen bir bardak suyunuz var mı diye sordun. Aynı şeyi şimdi yapabileceğimizi düşünabiliyor musun? Bir eve gitmek ve bir bardak su istemek?"

"O yağlı insanlar artık ölmüş olmalı," diyor, "bir mezarda yan yana yatıyor olmalı. Bizi pasta yemek için içeri davet etmişlerdi, ha- tırlıyor musun? Ve sonra bize çevreyi göstermişlerdi. Arkada bir yer- de karımıza çıkan kameriyeyi. Arkalarda, ağaçların altındaydı. Ha- fıç bombeli bir dam vardı, boyası solmuştu ve basamaklarını yo- sunlar kaplamıştı. Kadın demişti ki, yıllar önce, yani uzun bir zaman önce, pazar günleri oraya müzik çalmak için adamlar gelirmiş ve in- sanlar oturup onları dinlemiş. Şey yağanınca bizim de onlar gibi olacağımızı düşünmüştüm. Onurlu. Ve bir arada. İnsanlar bizim ka- pımıza geleceklerdi."

Hemen bir şey söylemiyorum. Sonra diyorum ki, "Holly, bunlara, biz de dönüp bunlara bakacağız. Diyeceğiz ki, 'Havuzu bir sürü

pislikle dolmuş o moteli hatırlıyor musun?'" Diyorum ki, "Ne dedi- ğimi anlıyor musun, Holly?"

Fakat Holly elinde bardağı ile yatakta öyle oturuyor.

Anlamadığımı görebiliyorum.

Pencereye gidiyorum ve perdenin arkasından bakıyorum. Aşağıda birisi bir şeyler söylüyor ve ofis

kapısını sarsıyor. Olduğum yerde kalıyorum. HoUy'den bir iÇaret gelsin diye dua ediyorum. Holly bu iÇareti versin diye dua ediyorum.

Bir arabanın çalıÇtığını duyuyorum. Ardından bir baÇkasının. Farlarını binaya doğru yakıyorlar ve geri geri gidip trafiğin içine ka- nÇıyorlar.

"Duane," diyor Holly.

O, bu konuda da haklı çıktı.

ÇEVİREN : ZAFERARACAGÖK

82

83

AGNESE, "Cehennemine dibine kadar yolun var!" bile demeksizin böyle çekip gitmekten bana haber verebilirdi. Kusursuz olduğumu iddia etmiyorum, ama bana neyin özlemine duyduğunu söyleseydi, üzerinde konuşabilirdik. Oysa tam tersine, iki yıllık evlilikten sonra bir tek kelime bile demeksizin, üstelik bir sabah benim evde olmadığım bir anı kollayarak gizlice çekti gitti, tıpkı daha iyi bir ev bulan hizmetçilerin yaptığı gibi. Çekti gitti ve ben hâlâ beni bırakıp gittikten altı ay sonra bile nedenini anlamıyordum.

O sabah, semt pazarında alışveriş yaptıktan sonra (alışveriş yapmak benim çok hoşuma gider, fiyatları öğrenirim, ne istediğimi bilirim, pazarlık etmek ve konuşmak, yiyeceklerin tadına bakmak, onlara dokunmak bana keyif verir, bifteğin hangi hayvandan, elmanın hangi bahçeden geldiğini bilmek isterim), yemek odasındaki perdeye dikmek için bir buçuk metre püskül almak üzere yeniden dışarı çıktım. Gerektiğinden fazla harcamak istemediğimden, Umiltâ sokağındaki küçük bir dükkânda aradığım püskülü bulmadan önce epey dolaşmıştım. On biri yirmi geçe eve döndüm, yemek odasına girdim, amacım püskülün renginin perdeye uyup uymadığına bakmaktı, girer girmez masanın üzerindeki mürekkep hokkası, kalem ve mektubu gördüm. Doğruyu söylemek gerekirse, ilk fark ettiğim şey masa örtüsündeki leke oldu. "Şuraya bak, ne pasaklı... örtüyü lekelemiş," diye düşündüm. Hokkayı, mektubu ve kalemi kaldırıp örtüyü aldım, mutfığa gittim ve limonla bastıra bastıra ovalayarak sonunda lekeyi çıkardım. Sonra yemek odasına döndüm, örtüyü yerine koydum, ancak o anda mektubu hatırladım. Bana yazılmıştı: Alfredo. Mektubu açtım ve okudum: "Temizlik yaptım. Öğlen yemeğim kendin pişir,

84

FAZLA KARIŞTIRMA

nasılsa alışkınsın. Elveda. Ben annemin evine dönüyorum." Bir an hiçbir şey anlamadım. Sonra mektubu tekrar okudum ve en sonunda anladım: Agnese iki yıllık evlilikten sonra beni terk etmiş, çekip gitmişti. Her zamanki alışkanlığımla, mektubu diğer mektupları ve faturaları koyduğum komodinin çekmecesine koydum, pencerenin yanında bir sandalyeye oturdum. Ne düşüneceğimi bilemiyordum, buna hazır değildim ve olan bitene inanamıyordum. Bunları düşünürken, gözüm yer döşemesine takıldı ve küçük beyaz bir tüy gördüm, herhalde Agnese toz alırken fırçadan kopmuş ve yere düşmüştü. Tüyü aldım, pencereyi açtım ve dışarı attım. Sonra Çapkımı aldım ve evden çıktım.

Yürürken kötü bir huyum vardır, kaldırımın bir karesine basar, diğerine basmadan geçerim, yine böyle yaparak bir yandan yürüyor, bir yandan da kendi kendime, Agnese'nin beni yaralamak ister gibi, haince çekip gitmesi için ona ne yapmış olabileceğimi soruyordum. İlk aklıma gelen, Agnese'nin ufacık bile olsa beni ihanetle suçlayıp suçlayamayacağı oldu. Hemen cevapladım: Asla. Zaten kadınlarla çok fazla ilişkim yok, onları anlamam, onlar da beni anlamazlar, üstelik evlendiğim günden beri, benim için artık var olmadıkları söylenebilir. Bu konuda Agnese beni sık sık kıskırtmaya çalışırdı: "Eğer başka bir kadma âşık olursan ne yaparsın?" diye sorardı. Ben de, "İmkânsız; seni seviyorum ve bu duygu ömür boyu sürecek," diye yanıtlardım.

şimdi, tekrar düşündüğümde, o "ömür boyu" sözcüğünün onu mutlu etmediğini, aksine, suratını

astığını ve suskunlaştığım hatırlar gibi oldum. Konuya tamamen farklı bir açıdan bakmayı deneyerek Agnese'nin beni para yüzünden, yani para konusundaki davranış biçimim yüzünden bırakmış olup olmadığını irdelemek istedim. Ama bu kez de vicdanımın rahat olduğunu fark ettim. Para söz konusu olduğunda, doğru, ona çok fazla para vermiyordum ama paraya ne ihtiyacı vardı ki? Ben her zaman yanındaydım, ödemeye hazırdım. Davranış biçimime gelince, pek de kötü sayılmazdı: Siz değerlendirin biraz. Haftada iki kez sinema, iki kez kafe, üstelik ister dondurma yesin, ister sadece kahve içsin, bunun hiç önemi yoktu, ayda iki tane magazin dergisi, her gün gazete; kıyın opera bile; yazın Marino' ya, babamın evine sayfiyeye. Bunlar eğlence için harcananlar; elbi-

selere gelince, Agnese'nin bu konuda ıkâyet etme ihtimali daha azdı. Herhangi bir eye ihtiyacı olduğunda, bir sutyen, bir çift çorap ya da bir eğarp ben hep hazırdım. Onunla birlikte mağazalara gider, onunla birlikte gerekeni seçer, hiç itiraz etmeksizin ödemeyi yapardım. Aynı ey terziler ve apkacılar için de geçerliydi. Bana, "Bir apkaya ihtiyacım var, bir elbiseye ihtiyacım var," dediğinde, "Hadi gidelim, sana eğlik edeyim," diye yanıtlamadığım an olmamıÇtır. Ayrıca, Agnese'nin g beğenir bir tip olmadığını da kabul etmek gerekir: Evliliğimizin ilk yılından sonra, kendine elbise yaptırmaktan ne- redeyse tamamen vazgeçti. Hatta bazen, o ya da bu giysiye ihtiyacı olduğunu hatırlatan ben olurum. Ama o geçen yıl aldıklarının yeterli olduğunu, eksik eyleri umursamadığını söylerdi, öyle ki ben sonun- da, bu yönü ile diğer kadınlara benzemediğini, iyi giyinmek gibi bir kaygı tağımadığını dĞnmeye bağladım.

Yani gönül ve para iÇi değildi bu iğ. Bir tek avukatların karakter uyuğmazlığı dedikleri seçenek kalıyordu. Kendi kendime, iki yıl içinde tek bir tartıÇma bile yağamadığımıza göre, bir tek küskünlük bile olmadığına göre, ne tür bir karakter uyuğmazlığından söz edile- bileceğini sordum. Her zaman birlikteydik, eğer böyle bir uyuğmazlık söz konusu olsaydı, ortaya çıkardı. Üstelik Agnese bana hiç itiraz etmezdi, hatta hiç konuğmadığı bile söylenebilir. Bazen kahvede ya da evde olduğumuz gecelerde, g bela ağzını açardı, hep ben konu- Đurdum. nkâr etmiyorum, konuğmak, dinlenmek benim hoğuma gi- der, özellikle ili dığlı olduğum biriyle birlikteysen. Sakin, düzgün, iniğsiz ıkığsız, akılcı, akıcı bir biçimde konuğurum ve ele aldığım konuyu bağtan sona tüm yönleriyle değerlendiririm. Tercih ettiğim konular ise ev iğleriyle ilgili olanlardır. Fiyatlar, mobilyaların düzeni, mutfak, termosifon, özetle saçma sapan eylerden söz etmekten hoğlanırım. Bunlardan söz ederken hiç yorulmam; öylesine büyük bir keyifle konuğurum ki, sık sık aynı yönleriyle konuyu en bağından tekrar ele aldığımı fark ederim. Bir kadınlara konuğulması gereken konular bunlar değil midir? Bağka neden söz etmek gerekir ki? Ayrıca Agnese beni dikkatle dinledi, en azından bana öyle gelirdi. Sadece bir kez, ona elektrikli ofbenin nasıl alığtığını anlatırken uyuyakal- dığını fark ettim. Onu uyandırarak, "Ne oldu? Sıkılıyor musun yok- sa?" diye sorduğumda, "Yok, yok, yorgunum, dün gece hiç uyuma-

86

"

FAZLA KARIĞTIRMA

dim," diye cevaplamığtı.

Genellikle kocalar ya ofislerine, ya dükkânlarına giderler, yapacak hiçbir ey bulamazlarsa arkadaşlarıyla gezintiye çıkarlar. Ama Agnese benim için her eydi, ofisim, dükkânım, arkadaşlarım. Onu bir dakika dahi yalnız bırakmıyordum, belki ağıracaksınız, ama yemek yaparken bile yanından ayrılmıyordum. Mutfak iğlerini çok severim ve her gün, her öğünden önce, bir önlük takar ve Agnese'ye yardım ederdim. Hemen hemen her iÇten birazcık yapardım: Patatesleri soyar, fasulyeleri ayıklar, sebzeleri ve etleri doğrar, yemeklere bakardım. Ona öylesine kusursuz bir biçimde yardım ediyordum ki, bana, "Bak, sen yap... bağım ağrıyor... biraz uzanacağım," derdi. O zaman yemeği kendi bağıma piğirirdim, hatta yemek kitabı sayesinde yeni eyler denemeye de

bağlamıştım. Ne yazık ki Agnese iğtahlı biri değildi; hatta son günlerde iğtahu iyice kesilmişti ve neredeyse yemeklere hiç dokunmuyordu. Bir kez bana Çaka olarak, "Erkek doğmakla yanlış yapmışsın... sen bir kadınsın... üstelik tam bir ev kadını," demişti. Bu söylediklerinde doğru bir yan olduğunu kabul etmem gerek: Gerçekten de yemek pişirmenin dığmda, yıkamak, ütölemek, dikiş dikmek ve hatta boş zamanlarımda tülbentlerin kenarlarım oyalamak çok hoşuma gider. Daha önce de söylediğim gibi onu hiç yalnız bırakmıyordum: Bir arkadaşı ya da annesi geldiğinde bile; hatta nereden aklına geldiye bilmiyorum, İngilizce dersleri almaya karar verdiğinde bile, ben de bu zor dili öğrenmeye çabalamıştım. Ona o kadar yapmıştım ki, bazen kendimi gülünç hissettiğim bile oluyordu; bana bir kafede, alçak sesle söylediği Çeyi iyi anlamadan, onun peçine takıldığım ve girmeye çalıştığım yerin kadınlar tuvaleti olduğunu bana görevlinin hatırlattığı o gün olduğu gibi... Sık sık bana, "ğuraya gitmem gerekiyor... Seni ilgilendirmeyen falanca kişiyi görmem gerekiyor," derdi. Ama ben ona, "Ben de geliyorum... Zaten yapacak bir Çeyim yok," derdim. Bu yanıt üzerine, "Benim için, gelsen de gelmesen de fark etmez, ama seni uyarıyorum, sıkılırsın," derdi. Oysa hayır, hiç sıkılmazdım, sonra ona bunu söylerdim: "Gördün *' mü, sıkılmadım." Uzun lafın kısası, yapığık ikizler gibiydik.

Bunları düşünerek ve Agnese'nin beni niçin terk ettiğini kendi

kendime sorarak, babamın dükkânına vardım. Minevra Meydanı ya-

kınlarında kutsal eğyaların satıldığı bir dükkândır. Babam hâlâ genç

bir adam: siyah kıvrık saçlı, kara bıyıklı bir adam ve bıyıklarının altında asla ne anlama geldiğini çözemediğim bir gülümseme. Kim bilir belki de rahipler ve dindar kişilerle birlikte olmaya alıştığından, tatlı mı tatlı, sakın ve iyi huyludur. Onu iyi tanıyan annem aslında çok sinirli olduğunu, ama göstermediğini söyler. Her neyse, kutsal cüppeler ve ayin taçlarıyla dolu vitrinlerin arasından geçerek doğru- dan yazı masasının bulunduğu depoya girdim. Her zaman olduğu gibi, bıyıklarını ısırarak ve düşünerek hesap yapıyordu. Ona nefes nefese, "Baba, Agnese beni terk etti," dedim. Gözlerini kaldırdı, bana bıyık altından gülümsüyormuş gibi geldi; ama bu bir kuruntudan ibaret olabilir. "Üzuldüm, çok üzuldüm... nasıl oldu?" dedi.

Ona neler olduğunu anlattım. "Tabii ki çok üzgünüm... Ama tek bilmek istediğim beni niçin terk ettiği," diyerek sözlerimi bitirdim.

gırmış bir halde, "Anlamıyor musun?" diye sordu.

"Hayır."

Bir an sessiz kaldı ve bir solukta, "Alfredo, üzgünüm, ne söyle- yeceğimi bilemiyorum... Sen benim oğlumsun, senin gereksinimlerini karşıyorum, seni seviyorum... Ama karınla ilgili sorunları kendin çözelisin," dedi.

"Evet ama niçin beni terk etti?"

Kafasını salladı: "Senin yerinde olsam bu işi fazla karıştırmam... Boş ver... Nedenlerini bileceksin ne olacak?"

"Benim için çok önemli... Her şeyden çok."

O anda içeriye iki rahip girdi; babam ayağa kalktı ve onları kar- şılamaya gitti, bu arada bana, "Daha sonra gel... Konuşuruz... şimdi işim var," dedi. Ondan başka bir şey bekleyemeyeceğimi anladım ve çıktım.

Agnese'nin annesinin evi uzak değildi, Vittorio Caddesi'ndeydi. Ayrılığının sırrını bana açıklayabilecek tek kişinin Agnese'nin bizzat kendisi olduğunu düşündüm ve ona gittim. Merdivenleri koşarak çık- tım, beni salona aldılar. Agnese'nin yerine annesi geldi, tahammül edemediğim bir kadındır, o da esnaf, siyaha boyanmış saçları ve al yanaklarıyla sahte, sinsî gülümsemesiyle tahammül edilmez bir tip. Sabahlıktı. Göğsünde bir gül vardı. Beni gördüğünde sahte bir ki- barlıkla, "Ooo, Alfredo, hangi rüzgâr attı seni buralara?" dedi.

"Neden geldiğimi biliyorsunuz anne. Agnese beni terk etti."

böyle Çeyler oluyor."

"Nasıl böyle söyleyebilirsiniz?"

Bir an bana baktı ve, "Sizinkilere söyledin mi?" diye sordu.

"Evet, babama."

"O ne dedi?"

Babamın ne söylediği onu ne ilgilendirirdi ki? Keyifsizce yanıtladım: "Babamı bilirsiniz... Fazla karığtırma, diyor."

"Doğru söylemiğ evladım... Fazla karığtırma."

"Ama," dedim, yaram yeniden depreğmiğti. "Niçin beni bıraktı?"

Ona ne yaptım? Niçin söylemiyorsunuz?"

Sinirden titreyerek konuğurken, gözüm masanın üzerine takıldı.

Masanın üzerinde, tam ortası beyaz nakığlı bir örtü ve nakısın üzerinde kırmızı karanfillerle dolu bir vazo vardı. Ancak örtü iyi ortalan-

mamığtı. Ne yaptığımı düğünmeksizin, mekanik bir biçimde, vazoyu İ

kaldırdım ve örtüyü ortaladım. Bu sırada Agnese'nin annesi bana gü

lümseyerek bakıyor, soruma yanıt vermiyordu. Bu hareketi yaptıktan

sonra: "Bravo... Ėimdi örtü ortalandı... Ben farkına varmamığtım bi-

le, ama sen hemen gördün... Bravo... Ėimdi gitsen iyi olur evladım."

j Ayağa kalktı, o arada ben de kalktım. Agnese'yi görüp göreme-

yeceğimi sormak istiyordum, ama faydasız olduğunu anladım; onu

görürsem, serinkanlılığımı yitirip aptalca bir Çey yapmaktan ya da

söylemekten korkuyordum. Sonunda oradan ayrıldım ve o günden

beri karımı görmedim. Kim bilir belki bir gün, benim gibi bir kocanın

kolay bulunmayacağını anlayarak geri döner. Ama neden beni terk

ettiğini söylemeden, eğikten adımını atamaz.

ÇEVİREN : BETÜLPARLAK

IAN Paris'teki odada, odadaki tek koltukta arkasına yaslanmış otu- yor, Marina'nın banyoda işini bitirmesini bekliyordu. Biraz zaman alacaktı bu, çünkü Marina kremleniyordu -tam yedi değışik krem kullandığını söylemişti Ian'a- her yanına ovuşturuyor ovuşturuyor sürüyordu. Bedeni onun için değerliydi.

Birkaç dakika yalnız kalabildiğine memnundu Ian. Son zaman- larda epeyce önemli günler geçirmişti; en önemlisinin bugün olaca- ğını ve geleceğinin bugüne bağlı olduğunu düşünüyordu.

Son birkaç sabaktır, kahvaltı için dışarı çıkmadan önce Schu- bert'in Si bemol majör sonatını dinlemişti, bu parçayı eskiden bil- mezdi. Birkaç pop müzik kaseti dışında Anthony'nin evindeki tek müzik buydu. Bu evdeki ilk günlerinde Ian onu Çiltenin altından bulup çıkarmıştı.

CD'yi çalmak üzere ayağa kalktığında gözü gardırobun aynasın- daki yansısına ilişti ve kendini Lucian Greud'un tablolarındaki insan- lardan birine benzetti: ince, kahverengi bir yağmurluk giymiş orta yaşlı bir adam, benzi kül rengi, saksıdaki solmuş çiçeğin yanında di- kiliyor, ağız kilolu; gözlerindeki o tuhaf umut ifadesi ya da karışın- dakinin hoşuna gitme arzusu insanı Çatırtıyor. Mizah duygusunu yi- tirmemiş olsa gülebilirdi Ian.

Müziğin sesini açtı. Yakındaki bir okuldan gelen sesleri bastırı- yordu müzik. Çocuk sesleri ona kızını hatırlattı, kızı Çu sırada Lon- dra'daki büyükannesinin yanında kalıyordu. Ian'ın karısı Jane hasta- neye yatırılmıştı. Bunu Marina'yla konuşması gerekiyordu; Mari- na'nın bu olaydan henüz haberi yoktu. Ian'ın karısının lafını duymak istemiyor, o da bu konuyu açmak istemiyordu. Ama konuşmadıkça

90

GÜN BOYU GECE YARISI

katısının gölgesi üzerinden -her ikisinin üzerinden- eksik olmayacak

ve her Çeyin üzerine çökecekti.

lan bir pop çocuğuydu, klasik müziği düşünmek onu ürkütürdü,

ama yine de Schubert'in sonatını istekle dinliyor, ara sıra odada bir

ağacı bir yukarı yürüyordu. Bu sonatı sık sık dinliyor olsa da müziğin

açılımını hatırlayamıyordu; müziğin kendisine ne söylediğini de

bilemiyordu, çünkü sonatın yarattığı belirgin bir izlek yoktu. Bunun

kendisinin asla anlayamayacağı bir müzik olduğunu düşünmek hoşuna

gidiyordu; sanki böyle olması müziğin önemli bir parçasıydı: Hem

zihninin uyarılması ve meğgul edilmesi hem de sakinleğbilme yeteneğini hâlâ koruyor olmak Ian'ın içini rahatlatıyordu. Bazı sa-
bahlar uyandığında o müziği dinlemek isteğiyle dolup tağıyordu.
Ian'ın en yakın arkadağı ve iğ ortağı Anthony'ye ait olan bu daire-
de Marina ile birlikte on gün geirmiğlerdi; Anthony'nin de bir Fransız
sevgilisi ya da metresi vardı. Rue du Louvre'da bulunan daire, y-
ryĞlere çıkmak, müzelere ve barlara gitmek için çok uygun bir ko-
numdaydı, ama altıncı kattaydı. Daracık, eğri büğrü ahĖap basamak-
ları tırmanmak Marina'ya gitgide g geliyordu. Aslında günde bir
kereden çok çıkmıyorlardı dığarı. Hava temiz ve pırıl pırıldı, ama
dondurucu bir soğuk vardı. Bir tek yeri dığında ev soğuktu, o yer de
evdeki tek koltuğun durduğu, duvara bitiğik elektrikli Ėminenin ya-
nydı.

Marina ile arasında ne vardı? Birbirlerini yalnızca istemiğler
miydi? Bilmiyordu bunu, Ėimdi bile bilmiyordu. Elinden gelen tek
Ėey, bu budala, harika, bencil ağklarının her i ekiğini, her haykırığını
alabildiğine yağayıp bu soruya yanıt bulmaktı. Her ikisi de ancak o
zaman devam edip edemeyeceklerini ğreneceklerdi.

Marina çırılçıplak, eliyle midelerini tutarak içeri girdiğinde Ian so natı iki kez dinlemiğti bile. Marina
giyinmek üzere Ėilteye oturdu. Ian günlerce, aylarca, yıllarca Marina'nın özlemini ekmiğti,
Ėimdiyse o sırada konuğmakta olup olmadıklarını bile hatırlayamıyordu.

^ "Ğyeceksin," dedi Marina'ya.

" "Giyecek bir Ėeyim yok!"

Marina gebe olduğundan eteklikleriyle pantolonlarının içine sı-
Ėamaz olmuğtu. Ian da Londra'dan ayrılırken yanına iki pantolonla 

gömlük almıŒtı, bunlardan biri genellikle Marina'nın sırtında olu-

Jl L

9i

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

yordu. Karısıyla paylaştığı evden eşyalarını alıp gitmeyi düşünmek - özellikle de karısı evde yokken- kendisini hırsız gibi hissetmesine neden olmuştu. Yirmi yıl önceki öğrencilik günlerinde sahip oldu- ğundan daha az şeye sahipti şimdi.

"Üst bağı almamız gerek," dedi lan.

"Ne kadar paramız kaldı?"

"Kredi kartlarından biri hâlâ geçerli. En azından dün gece öyleydi."

"Sonra nasıl ödeyeceğiz onu?"

"Ben işe girerim."

;

Marina homurdandı. "Öyle mi?"

Londra'dan ayrılmadan önce başvurduğu bir işten gebeliği yüzünden geri çevrilmişti Marina.

"Belki ruhsatsız içki satan bir dükkânda. Neden gülüyorsun?"

"Sen -ki o kadar kibar, o kadar gururlusun- birayla fındık fıstık mı satacaksın?"

"Seni güç durumda bırakmamak önemli benim için."

"Ben her zaman başımm çaresine baktım," dedi Marina.

"şimdi bakamazsın."

"Bakamam mı?"

"Anthony'den borç alabilirim. Bugün öğleden sonra geleceğini unutmadın, değil mi?" dedi lan.

"Durmadan ondan para isteyemeyiz."

"Seni seviyorum," dedi lan.

Marina ona baktı. "Ne iyi."

Dün akşam Luxembourg Bahçeleri yakınındaki bir lokantaya yüz rüyerek gitmişler ve Parislilerin yemekleri ne kadar ciddiye aldığını- dan söz etmişlerdi. Garsonlar öğrenci değil, profesyonel garsonlardı, yemekler de bol kepçe ve eski modaydı, seyretmek için değil de gerçekten yenilsin diye hazırlanmışlardı. Yağlılar göğüslerine kocaman peçeteler takıyorlar, çocuklar da sandalyelerin üzerine konulan minderlere oturuyorlardı.

"Genç kızken hayalim buydu," demişti Marina, "yaşamak ve çalıışmak üzere Paris'e gelmek."

İlan da, "Paris'te yaşıyoruz şimdi," diye yanıtlamıştı onu. "Yani öyle sayılır."

92

GÜN BOYU GECE YARISI

"Böyle olacağını hiç düşünmemiştim. Bu koşullar altında," dedi Marina.

Marina'nın sesindeki burukluk İlan'a onu tuzağa düşürmüş olduğu hissettirdi; belki Marina da aynı şeyi hissetmişti. Hiç konuşma - dan geri dönerlerken İlan onun kim olduğunu, her katmanını merak etti. Her ikisi de altındaki insanı bulup ortaya çıkarmak için birbirle - rini tabaka tabaka soyuyor, kazıyorlardı, sanki böyle yaparlarsa işe yarar tek gerçek ortaya çıkacaktı. Oysa sonunda bir bağkasmın her şeyiyle birlikte yaşamak zorunda kalıyordunuz.

İlan ile Marina, bir yıl kadar önce bir iş gezisi bahanesiyle Paris'e gelmişlerdi, bunun dışında yalnızca ara sıra buluşmuşlardı . Bu on gün, birlikte geçirdikleri en uzun süreydi. Marina başka gençlerle birlikte kaldığı evdeki odasını hâlâ tutuyordu. Onun gebeliği o evde ki kadınları kıskandırıyor, kafalarını karıştırıyordu, erkekler de çocuğun babasının adını gizlediği için merak tan ölüyorlardı.

İlan karısını terk edince Marina ile birlikte Anthony'nin Londra' daki evinde birkaç gün birlikte kalmışlardı. Anthony yalnız yaşıyordu; evi ferah ve beyaz boyalıydı, zemini son moda uzun parke döşeliydi. Açık renkli, pahalı birkaç kanepenin dışında ev boş sayılırdı, oyuncuların az sonra boy göstereceği bir sahneye benziyordu. Ama İlan kendini davetsiz konuk gibi hissetti ve Anthony'ye oradan gitmek istediğini söyledi. Beş yıl önce ikisi bir film yapım şirketi kurmuşlardı. Ancak İlan neredeyse üç ay işe gelememişti. Anthony'ye maaşını dondurmasını söylemiş, kentte sarhoş dolaşmış, kendisini tanımayan kaçıklarla serseriler dışında kimseyle konuşmamıştı. Kendinizi onul - maz derecede hasta ederseniz ancak şimdiye ulaşabilirsiniz; gidecek başka yeriniz yoktur. Ama insanın kendini tüketmesi güçtür, zaman alır; Anthony de onu bundan vazgeçilmişti. İlan yeniden işe dönmeyeceğini bilmiyordu. Ne yaptığının farkında değildi. Anthony'nin Paris'e gelmesinin bir nedeni de buydu, İlan'ın kararını öğrenmek istiyordu.

İlan, Anthony'nin kendisine ne kadar cömert davranmış olduğunu unutmamıştı. İlan ile Marina onun ısrarıyla ve masrafları ödemesi sayesinde Paris'e gelebilmiş ve evinde kalabilmişlerdi.

"Gidin görün bakalım, birlikte olmak istiyor musunuz?" demişti onlara. "Gösterdiğiniz kadar kalın orada. Sonra da bana haber verin."

93

GÜN BOYU GECE YARISI

"Herkes bana Marina'yı terk edip Jane'e dönmemi öğütledi. Jane'in ne kadar iyi biri olduğunu söyleyip duruyorlar. Bunu yapamam, ama herkes benim budala olduğumu düşünüyor..."

"Budalaysan budalaysın, herkesin canı cehenneme," demişti Anthony.

İmdi Marina giyinirken, Ian birbirlerinden kopmalarının yakın olduğunu biliyordu. Paris'te yaşıyacaklarını yaşıyorlardı, aralarında hatırı sayılır bir soğukluk vardı. Son birkaç gündür Marina Londra'ya dönmekten, kendine küçük bir daire bulmaktan, işe girmekten ve çocuğunu tek başına yetiştirmekten söz eder olmuştu. Bunu pek çok kâdın yapıyordu artık; bir gurur meselesi gibi olmuştu bu. Ian işsiz olacaktı. Ian'sız da idare edebileceğini bilmek önemliydi Marina için; Ian anlıyordu bunu. Ama eğer açlıkları, belli bir açıdan bakıldığında, tehlikeli bir bağımlılık gibi görünüyorsa, kendisi her zaman buna inanmasa bile birlikte bir şansları olduğuna Marina'yı ikna etmesi gerekiyordu, Ian tartışmak istemiyordu; her şey berbat gidiyordu ve alnında yazılı olan buydu. Ama bir yanı sıra pes etmeye hazır değildi. Kadere inanmak, kendi iradesinin olmadığına inanmaya çalışmaktı; Ian bunu da istemiyordu.

"Karnım aç," dedi Marina.

"Yiyelim o zaman."

Onun ayağa kalkmasına yardım etti.

"Bağım dönüyor," dedi Marina.

"Oturmak istediğin zaman hemen bana haber ver, sana iskemle getiririm."

"Olur. Teşekkür ederim." Ian onu tuttu, karnının üzerinden öne eğildi.

"Yanımda olduğun için çok memnunum," dedi Marina.

"Beni istediğin sürece yanında olacağım."

Marina aynada kendine baktı. "Penguene benziyorum."

"O zaman tundranın karşısına yollanalım."

"Benimle alay etmesene."

"Gıcittiysem özür dilerim."

"Yine bağlamayalım," dedi Marina.

Göğüsleri dolmuş, yanakları kızarmış, kollar, bacakları ve kal- çaları kalınlaşmıştı, Ian'ın yalnızca inceliğini ve gençliğini sevmiş

olmasından korkuyordu. Kendini bitkin de hissediyordu, yirmili yaş - larının sonunda, isteği dışında yaşamının bir başka bölümüne geçmiş gibiydi. Genellikle uzanıp yatmak istiyordu. Bacaklarının solgun cildinin altından damarları görünüyordu; her akşam lan'dan ağrıyan ayak bileklerini ovmasını istiyordu. Ama cildi pürüzsüz, uzun saçları pırıldı. Etileri sarkm ıyordu. Gergindi, sonuna kadar gerilmişti; ve sağlıklıydı.

Merdiveni indiklerinde Marina soluk soluğa kalmıştı, ama dışarı çıktıkları için ikisi de memnundu.

Ian Paris'te dolaşmaktan hoşlanıyordu; galerilerin sıralandığı sokaklar, küçük objelerle dolu dukkânlar, duyularına önem veren insanların kenti. Sakin görünüyordu, Londra'nın, yeniden moda olan kalitesiz telaşı, taçkınılığı ve fiyatlarıyla karşılaştınca ince bir zevke boğulmuş gibiydi burası. Londra'daki ajansların duvarlarında, yeni sanatçıların, o yun yazarlarının, Çarkı sözü yazarlarının, oyuncuların, dansçıların, mimarların tamtımlarıyla dolu dergiler ve afişler dizilmiş olurdu; insanın gözüne sokarcasma, kinik, rahatsız edici ve kav gacı özellikleriyle İngilizlerin yeni tarzıydı bu. Orada lokantal ar her gün açık olurdu, aÇıbaÇlan da ünlü. Gece yansı Soho'da ve Covent Garden'da kalabalıkları yarararak ilerleyebilirdiniz ancak, tıpkı karnavaldaymış gibi. Bir sevgilisi olup da yerleşik düzene geçene kadar lan bunlarla hiç ilgilenmemişti.

Ian yürürken karşıdan iyi giyimli, orta yaşlı bir adamın geldiğini

gördü, kızı yaÇında bir genç kızı elinden tutmuÇtu. KonuÇup gülüÇü - yorlardı; lan kızın okula geç kalmıÇ olduğunu, babasının da onu oku la götürmekte olduğunu tahmin etti; bu adam için dünyada daha öneml i bir Çey yoktu. Ğlgili, yüreklendirici, cömert, her zaman mev cut; lan böyle bir

baba olmak isterdi. Çocuklar kendilerine kulak ve rilmesine gereksinim duyarlardı, bunu biliyordu. Ama Ian'ın bu dü Güncelerini deĝirtmesi

gerekecekti; Çimdi, bir baÇka kuÇ akta, kendi kendisinin babası olamazdı.

Bir mesafe olurdu. Kızının, "Babam çe kip gitti. Zaten hiçbir zaman

burada olmamıÇtı," dediğini duyar gibi | oldu. Elinden geleni yapacaktı,

ama bu aynı Çey deĝildi; istemedен baÇansız olmuÇtu.

lan döndü ve Marina'nı n kendisine yetiÇmesini bekledi. Marina, sık sık yaptıĝı gibi baÇını önüne eğmiÇti, baÇında ponponlu bir gri

94

95

yün Çapka vardı. Uzun siyah giysisinin üzerine bileklerine kadar uza- nan kürk yakalı bir manto almış, ayaklarına lastik ayakkabılar geçirmişti. Marina yanına gelince lan onun koluna girdi.

Marina'nın cüssesine alışmıştı. Bir çocukları olacağını günlerce unuttur gibi olmuştu, ama sonra, durup dururken, bunun insanı nasıl da etkileyebileceğini düşününce dehşete kapılmaya başlamıştı, bir- birlerinden kaçamayacakları gerçeği de vardı bunun yanında. Bağ- langıçta kürtajdan söz etmişlerdi; ama ikisi de umudun böyle kaba bir biçimde yok edilmesinin yükünü taşıyamazdı. Birbirlerini sevi- yorlardı, ama birlikte yaşayabilirler miydi? İşte bu düşünce, lan'ın hayatını cehenneme çeviriyordu. Eğer bu işte başarılı olamazsa yal- nızca yuvasını bir hiç uğruna yıkılmış olmakla kalmayacak, elindeki her şeyi yitirecekti, kendisi dışındaki her şey.

Marina'nın neleri üstlenmek zorunda kaldığını düşündü: Her şeyin ne kadar korkunç olduğunu söyleyip homurdanan, hortlakların saldırısına uğramış gibi uykusunda inleyip bağırarak lan'ı üstlenmişti; lan'ın korkularını ve kuşkularını; apansız sevinçlerini; budalalıklarını, bilgeliklerini, bilirbilmezliğini; kendisini ne kadar güldürdüğünü ve ne kadar öfkelenbildiğini. Başkalarının ne çok şeyini üstleniyorduk! Karşımızdaki insanın gözümüze ilişmesi âçık olmak sayılabili-yorsa, tutkumuzun hedefi kimdi peki? Marina ile lan uzun ve yakın bir bakışta yaşıyorlardı.

Her gün gittikleri kafede Marina masaya otururken lan gidip kahvaltı ısmarladı. Fransızca konuşmaya çalışmamasına Marina kız- masın diye alçak sesle İngilizce konuşuyordu. Fransızca'yı yirmi beş yıl önce öğrenmişti, şimdi konuşmak için çabalaması ve beceriksizliği gurur kırıcıydı.

Kafeye giren Parislileri, kahvelerini kafalarına dikip çörekleri mi- delerine indirmelerini, işlerine koşmalarını seyretti lan. Marina elleri- ni karnının altına dayamış oturuyordu. Bebek uyanık olmalıydı, çün- kü oğlan -bebeğin erkek olacağını öğrenmişlerdi- karnını tekmeli- yordu. Kimi zaman -kanımın derisi öylesine incelmış ve gerilmişti ki- çatlayacak gibi oluyordu Marina, sanki oğlan tekmeleme-ye dışarı çıkacaktı. Başka korkuları yanında -bebek kör ya da otistik olabilirdi- karnında yeni yeni sancılar, titremeler ve zonklamalar da oluyordu. Bunlar sıradan korkulardı; lan bütün bunları bir başka ka-

96

GÜN BOYU GECE YARISI

dınla birlikte bir kez daha yaşamıştı, ama bunu Marina'ya anımsatmak istemiyordu. Yerine otururken, "Bugün her günküden daha güzel görünüyorsun," dedi. "Gözlerin epeydir bu kadar parlak olmamıştı."

"Hayret," dedi Marina.

"Neden?"

"Çok güç geçiyor."

"Biraz öyle," dedi lan. "Ama kolaylaşacak."

"Öyle mi?"

Elbette ki yeni bir çocuk sahibi olmak karığık duygular doğuru- yordu Ian'ın içinde. Hastaneden kızlarıyla birlikte döndükten sonra Jane'le evlerinde oturmalarını hatırladı. ĖĖinden bir hafta izin almığ ve Jane'le kendisinin son beğ yıldır birbirleriyle ne kadar az zaman geçirmiÇ olduklarının farkına varmığtı. Bir zamanlar aynı korkuları tağımığlardı; bu ağktı, bir süre için. Birbirlerinden hoşlanmamaya bağlamamak için uzak durmaya çalığtıklarını Ėimdi anlıyordu. Ian, Jane'in sözcüklerini kullanmak istemiyor, Jane de onun görüğlerini benimsemek istemiyordu. Kızları, özellikle de hiddetlendiğinde, onların geçimsizliklerini, aralarındaki kapatılmaz uçurumu söyleyen, anımsatan biri olmuğtu ve öyle de kaldı. Kızını, yanında Jane olmadan görmek için sabırsızlanıyordu Ian.

"Bugün neden böyle huzursuzsun?" dedi Marina, kahvelerini içerlerken. "Gözlerini uzaklara dikip bakıyorsun. Sonra da karatavuk gibi kafam sağa sola savuruyorsun. Acaba ne tür bir solucan gördün? Oysa bir Ėey yok, öyle değil mi?"

"Yok. Yalnızca... Bugün öğleden sonra Anthony ile konuğmalı- yım.. ve ne söyleyeceğime karar veremedim."

"Ya da ne yapacağına."

"Haklısın."

"Geri dönmek istemiyor musun?"

"Bilmiyorum." Hiç konuğmadan çöreklerine yağ sürdüler. "Bu- rada her Ėey biraz anlamsız görünmeye bağladı. Anthony değiğmiğ," dedi Ian.

"Ne anlamda?"

"Bu konuya devam etmemi istemiyorsun, öyle değil mi?"

"Ama sohbetlerimizden zevk alıyorum ben," dedi Marina. "Sesini duymak hoşuma gidiyor... Her sözcüğüne kulak vermesem de."

lan ona Çirketi kendilerinin, keyif olsun diye çalıştırmış oldukla- rını anlattı. Mesai saatleri dışında çalışmak ya da salt para için proje kabul etmemişlerdi. Son beş yılda üç tane konulu film yap- mışlardı, bunlardan biri başarılı olmuş, yatırdıkları parayı geri almış- lardı. Televizyon için birkaç belgesel çekmişlerdi. Ama son zaman- larda, lan'la bu konuyu tam olarak görüşmeden, Anthony pahalı bir Amerikan komedi projesini üstlenmişti, Londra'da çekilecek olan fil- mi huysuz ve yeteneksiz biri yönetecekti.

Anthony filmcilikte ve televizyonda yeni arkadaşlar edinmişti. Manchester United'ın kendi sahasındaki maçlarını seyretmeye uçakla gidiyor ve yöneticinin locasında oturuyordu. New Labor'm akşam yemeklerine katılıyordu; lan onun Parti'ye para yardımında bulundu- ğunu tahmin ediyordu. Bahçesinin bir ucundaki ırmakta alabalık üre- ten yeni arkadaşıyla böbürleniyordu Anthony, ancak lan onun, taba- ğında önüne pişirilmiş olarak gelmedikçe alabalığı tanıyacağından kuşkuluydu.

Son yirmi yıldır lan mesleğindeki insanların çoğuyla tanışmıştı. Tipik bir evlattı, dinlemekten, beğenmekten zevk alıyordu; akıl ho- caları vardı. Bu arkadaşlarından çoğu, ki çoğunluğu basit ailelerden geliyorlardı, şimdi on dokuzuncu yüzyılın büyük sanayicileri gibi göz alıcı bir lüks içinde yaşıyorlardı. Gazete editörleri, film yönetmenleri, yayınevlerinin yönetim kurulu başkanları, televizyon şirketlerinin patronları, kıdemli gazeteciler ve profesörlerdi bunlar. Boş vakitlerinde, ki bolca boş vakitleri vardı, çeşitli tiyatro, film ve sanat etkinliklerinin yönetim kurullarına başkanlık ediyorlardı. Erkeklerin ellili yaşlarının başları, akıllarına geleni yaptıkları, meraklarını geliştirmekle, zamanlarını kendi isteklerine adamakla geçirdikleri bir dö- nemdi.

lan'ı Çağırta, kendisinden on yaş büyük olan bu kuşağın huysuz, muhalif, başına buyruk kişiler oluyordu. Nasıl olduysa Thatcher on- lara iktidar kazandırmıştı. Thatcher'ın peşinden gidenler sağa yönel- mişler ve kendilerini merkezde bulmuşlardı. Solcu politikalarının so- nucunda, toplumsal hoşgörü ve uyum eksikliği olmuştu. Bunun di- ğında puro içiyorlar, hafta sonlarında kent dışındaki evlerine Goförleri tarafından arabayla götürülüyorlardı; manzaraya karşı dostlarıyla otururken o yörenin kadınları mutfakta çalışıyorlar, kendileriye Gö-

98

GÜN BOYU GECE YARISI

valyelikleri konusunda söyleniyorlardı. Kendilerini gazetelerde gör- düklerinde yeniyetmeler gibi zevk alıyorlardı bundan. Vali olmak is- tiyorlardı.

"Entelektüel cesaretlerini yitirmişler," dedi lan.

"Sen bazen bütün bunları geleceğimiz olarak görüyorsun," dedi Marina.

"Yeni Geyle bulunması gerektiğinin farkındayım," dedi lan. "Ama bunların ne olduğunu bilmiyorum."

lan Marina'ya baktı. Karısının sözünü açmaya hazır hissediyordu kendini.

"Eninde sonunda Londra'ya dönmemiz gerekecek," dedi. "Her- halde pek yakında ve... her Geyle yüz

yüze geleceğiz. Bunu hem yap- mak istiyorum hem de yapmak istemiyorum."

"Nereye gideceğiz?" dedi Marina. "Benim hiçbir Çeyim yok, se- nin paran karının evinde, üstelik iÇsizsin."

"Eh..."

Marina'nın kendisine güvendiğine ve her Çeye karÇın ne yaptığını bildiğini düÇündüğüne emindi lan. ğimdi onun sevimli yüzüne, çöreğini didikleyen uzun parmaklarına bakarken Marina'nın iç guru- runu düÇündü. Marina'nın muhteÇem olduğunu düÇünüyorsa bunun nedeni onun dediğim dedik olması değil, sakın olmasıydı. Asla hu- zursuzluk çıkarmazdı; yaptığı hiçbir Çeyde gereksiz bir yan yoktu.

Gelecekte ve kendilerine ortak bir yaÇam kurmak için yapabile- cekleri Çeylerden söz etmeyi bırakmıÇlardı; sanki birer çocuk olmuÇ- lardı ve kendilerine bunun anlatılmasını bekliyorlardı. Paris'te, içle- rinden geldiği gibi boÇ boÇ dolaÇıyorlar, ellerindeki kent rehberlerine bakıyorlar, galerileri, müzeleri ve parkları geziyorlar, akÇamları da restoranlara gidiyorlardı.

Eğer Marina'yı sevecekse, Jane'le böyle bir Çey yapamayacak bir adam olmaktan kurtulup Marina'yla yapabilecek bir adama dönüÇ- meliydi. Ve çok hızlı olmalıydı bu dönüÇüm. Marina'yı kaybetmeden olmalıydı. Eğer bu kadınla geçinemezse hiçbir kadınla geçinemeye- cek demektir, o zaman iÇi bitmiÇti.

"Gidelim mi?" dedi Marina.

Ian onun ceketini giymesine yardım etti. Seine'in üzerindeki tahta köprüden karÇıya geçerken banklardan birine oturup Pont Neuf ü

seyrederek manzaranın tadım çıkardılar. Karısından söz açmak için en uygun zamanın gelmiş olduğunu düşündü lan; ama vazgeçip Marina'nın koluna girdi, yollarına devam ettiler.

Musee d'Orsay'ın önündeki meraklıların oluşturduğu kuyruğun kısa sürede ilerleyeceğini biliyorlardı. İnsanların güzel şeyler görmek için duydukları bu açlık lan'ı Çağdırtmıştı.

Çeride Marina dolaşırken lan kendini, Rodin'in Cehennem'in Kapıları heykelinin yanı başındaki Balzac'ın beyaz mermer heykelinin önünde buldu. Delikanlılığından beri pek çok kez görmüştü bu heykeli, ama şimdi birden gülmesi geldi. Balzac kendine bakmayan, saçları başı darmadağın biri olmalıydı, paraya tutkundu mutlaka, yoksa Rodin'in yaptığı gibi gözlerini ölümsüzlüğe dikmemişti. lan'ın hatırlayabildiği kadarıyla Balzac hızlı yaşamış, pek mutlu olmamıştı; tutkusu biraz gülünçtü; ya da belki dar görüşlü ve düşüncesizdi. Ama yine de boş durmamış, deneyimini güçlü ve duygulu bir şeye çevirmiş bir adamdı o.

Rodin'in Balzac'ı güçlü bir adam olarak canlandırdığı su götürmezdi, lan gürültüsünün ve enerjisinin kendi ürkek annesini ne kadar korkutmuş olduğunu düşündü; lan'a durmadan "sakinleş" derdi. lan'ın hayatta olması bile dehşete düşürüyor gibiydi kadını. Marina'nın yanındayken de lan kendi öfkesinden ürkerdi, kendi gücünden, bir erkek olmanın doğurabileceğine inandığı zarardan ve bu yüzden Marina'nın ağızını geri çekebileceğinden. Saldırgan erkekler yirminci yüzyılda ne kadar çok kötülüğe neden olmuşlardı! Kendisi de karısına zarar vermemiş miydi? Yine de, şimdi Rodin'in gözünden Balzac'a bakarken şöyle düşündü: Hadım edilmiş bir melek olmaktansa canavar olmak daha iyi. Yirminci yüzyılın trajedisi faşizm ve komünizm idiyse, her ikisinin de mağlup edilmiş olması bir zaferdi. İnsanlığımızı suçluluk hissetmeden kaybederiz, ama dozu fazlaysa telafisi olanaksızdır!

Müzeden çıkarken ne kadar hızlı yürüdüğünü fark etti ve ne kadar çevik ve şevkli olduğunu. Rodin ile Balzac kendisine iyi gelmişlerdi.

Restorana girerlerken Marina burasının pahalı bir yer olduğunu işaret etti, ama lan onu içeri itip, "Boş ver, gel yiyip içelim şimdi!" dedi.

100

GÜN BOYU GECE YARISI

Marina ona soran gözlerle baktıysa da lan, Rodin'in heykelini bir muska gibi ya da çocukluğunda bastırılmış kalan bir çocuğunun anısı gibi aklında tutarak konuşmak istiyordu. Dünyayı zorlayabilir ve dünya hayatta kalabilirdi. Herhalde gençken fazla Beckett okumuştun. Joyce okumuş olsaydı daha iyi olurdu kendisi için.

"Bunu duymak istemediğini biliyorum ama," dedi, "karım..."

"Evet? Konu ne?"

Marina'yı huzursuz etmişti bile.

"Hastanede. Hapla birlikte alkol almıŒ... ve bayılmıŒ. Sanırım bunu ben ona bebekten söz ettikten sonra yapmıŒ. Bizim bebeğimiz- den. Anlarsın."

"Öldü mü?"

"Ölmesi kurtuluŒ gibi görünebilirdi belki. Ama hayır. Hayır. Çok korkunç bir Œey bu yaptığı, herkese karŒı, özellikle de kızımıza karŒı. Ben de çok ŒaŒırdım, çünkü benden hoŒlandıđını sanmıyordum. O anda kafası karıŒmıŒ olmalı. Sonsuza kadar bana yapıŒıp kalamaya- cağını anlamak zorunda. Bu konuyu uzatmak istemiyorum. Sadece senin bilmeni istedim."

Marina bir süre konuŒmadı.

"Ona acıyorum," dedi sonra. Ağlamaya bağladı. "Hiç bitmeyece- ğini sandığın bir aĒkı kaybetmek ve bu darbenin altından kalkmak zorunda olmak. Ne korkunç, korkunç, korkunç!"

"Evet, ama..."

"Aynı Œeyi bana yapmayacağına nasıl emin olabilirim?"

"Anlamadım?"

"Onu terk ettiğin gibi beni de terk etmeyeceğini nereden bilece- ğim?"

"Ben böyle bir Œeyi... alıŒkanlık haline mi getireceğim?"

"Bir kez yaptın. Belki birkaç kez. Nereden bileyim?"

lan hakaret etmemek için kendini güç tuttu. Ağzını açsaydı kor- kunç Œeyler söyleyebilirdi ve birbirlerini anlamazlardı. Ama Marina ile konuŒmaya devam etmek zorundaydı.

"Sürekli olarak," diye sözünü sürdürdü Marina, "benden bıkıp karına dönmenden korkuyorum."

"Asla böyle bir Œey yapmam, asla. Neden yapayım?"

"Birbirinizi tanıyorsunuz siz."

"Belli bir yaştan sonra," dedi lan, "her şey sonsuzluk burcuna girer, herhalde en iyi davranış yolu da budur. Artık tereddütlerle yitirecek zamanım yok benim."

"Ama sen zayıfsın," dedi Marina. "Kendin mücadele etmiyorsun. İnsanların seni yönetmesine izin veriyorsun."

"Kimin?"

"Benim. Anthony'nin. Karının. Sen karından hep korkardın."

"Haklısın," dedi lan. "Gçimden hep başkalarının gösterecekleri iyiliğe sırtımı dayamak geliyor."

"Salt böyle yaparak hayatta kalamazsın." lan'a bakmıyordu Marina. "Senin zayıflığın insanların aklını karıştırıyor."

"Ben bir hayal ürünü değilim, herkes gibi zayıf yanlar -ayrıca da güçlü yanlar- olan sefil bir insanım. Ama seninle olmak istiyorum ben. Bundan eminim." Hesabı ödedi. "Çıkıp biraz yürümek istiyorum," dedi. "Anthony'ye ne söyleyeceğim üzerinde biraz düşünmek ihtiyacımdayım. Sonra evde görüşürüz."

Marina onun elini tuttu. "Aklının ve zekânın ve... düşüncelerinin ziyan olması çok yazık olur. Haydi öp beni."

lan dışarı çıktı, Marina'yı not defteriyle baş başa bıraktı. Soğuk havada amaçsızca dolaştı. Çok geçmeden Anthony ile buluşacağı kafe vardı, buluşmalarına daha bir saat vardı; bira ve kahve içip oturdu.

Bir kadınla birlikte olmanın zorluklarını Anthony'nin anlayacağını düşünüyordu. Ama bir iş ortağı olarak Anthony'nin sabırlı olacağından pek emin değildi. lan pervasızca davranmıştı; hatta çılgınca. Şimdi Anthony'nin ona pek ihtiyacı yoktu. lan kendi karısını hayatından nasıl çıkarıp attıysa, Şimdi Anthony de ona aynı şeyi yapabiliirdi.

Kafede otururken Anthony'nin, Çoförünün kullandığı Mercedes' le geldiğini gördü. Anthony arabasını gönderdikten sonra saçlarını düzeltti, üzerindeki tozları silkeledi. Yanında genç bir kadın vardı, ona birtakım talimatlar veriyordu. Herhalde yeni asistanıydı. Kız kal-dırımında bir ağı bir yukarı yürüyerek telefonla konuşurken Anthony kafeden içeri girdi.

Üzerinde iyi kesimli koyu renk bir takım elbise vardı; saçları bo-yalıydı. Uzun boylu ve zayıftı; pek bir şey içmedi. Kafasının karışık olması ve kadınlarla nasıl geçineceğini bilememesi dışında pek bir

kusuru yoktu. Ian onu birkaç kadınla tanıştırmayı denemişti. Anthony bir kez ecstasy hâpı (hâpı Ian vermişti, ona da postacı) kullandıktan sonra uyuşturucuya bağılandı - çoğunlukla da ecstasy almışlardı, yanında da kokain, havalarını bulmak için; sonra da Ca-nabis, sakinleşmeleri için; bu iş bir yıl sürmüştü, ta ki ilk gece duydukları zevki bir daha asla tadamayacaklarını anlayana kadar; Ian şimdi sakinleştiriciden başka bir şey kullanmıyordu.

"Nerede o?" diye sordu Anthony, çevresine bakınarak. "Nasıl görünüyor?"

"Evde. Harika görünüyor. Şu var ki... ona Jane'den söz ettim."

Anthony oturup bir omlet ısırladı. "Lanet olası Çantacı bir bağı belası," diye homurdandı.

"Ona nasıl söyleyeceğim diye korkmaktan deli oluyordum," dedi Ian. "Jane'in nasıl olduğunu bana söyleyebilir misin?"

Anthony'den bu olayla ilgilenmesini istemişti. Anthony nasıl öğreneceğini bilirdi.

"Bedensel olarak bir rahatsızlığı yok," dedi Anthony. "Elbette çok üzgün ve morali bozuk, ama atlatacaktır. Bugün hastaneden çıkıyor."

"Ne dersin? Gidip göreyim mi onu?"

"Bilmiyorum."

"Şu sıra fazlasıyla aklım bağında. Sakinleştiricilerim nerede?"

"Şarlatana hapların kendim için olduğunu söyledim. Vermek istemedi. Yeterince sakin olduğumu söyledi."

"Demek getirmedi?"

"Hayır,"

"Ah, Anthony."

Anthony çantasını açıp içinden çıkardığı küçük bilgisayara masanın üzerinde yer açtı. "Dinle," dedi. "Göğü vardı. Ian'ın son günlerdeki uyuşturucu Anthony'ye uygun değildi. "Göğüme... işimize yarayacak bir yönetmen konusunda senin tavsiyene ihtiyacım var. Galiba onu tanıyorsun."

Ian düğüncesini söylerken Anthony bilgisayara geçirdi, Ian onun pek de düğün yazmadığını fark etti; Anthony'nin parmakları tuşlara göre fazlasıyla tombuldu. Ian bu aleti hiçbir zaman anlayamayacağını biliyordu, tıpkı annesinin, videolarla ve bilgisayarlarla uğraşma-

yacak kadar yağlandığine karar vermiş olması gibi. Ian yine de, sanmak istediğim kadar budala mıyım acaba, diye düşündü. Fikirleri pek de kötü değildi.

Ian ile Anthony çabucak konu değiştirip Ian'ın hoşlandığı futbola geçtiler. Ian İngiliz gazetelerini takip edememişti; sonuçları öğrenmek istiyordu. Anthony, Manchester United ile Chelsea'nın maçını izlemek için Stamford Bridge'e gittiğini anlattı.

"Galiba beni kıskandırmak istiyorsun," dedi Ian.

"Gelecek sefer sen de gelsene."

"Doğrusu Londra'yı özleyorum."

Uykusu kaçtığımda Ian bir taksiye binip Londra'da dolaştığını hayal etmekten hoşlanırdı. Yolu West End'den ve Trafalgar Meydanı'ndan geçirdi, Mall'den aşağı iner, Buckingham Sarayı'nın önünden geçirdi, sağ tarafında bir yeraltı mağarası gibi aydınlatılmış olan Green Park olurdu; Hyde Park Corner'ın tehlikelerini atlatıp Minema' dan (gizemli bir İspanyol filmi oynardı orada) ve Harvey Nichols'un vitrininin önünden geçirdi. Gün aslını bilmeseydi, Londra'nın liberal ve özel bir yer olduğunu düşünebilir insan! Ian bu kısa sürgün döneminin getirdiği yoksunluklardan usanmaya başlamıştı.

Marina uyuyor mu yoksa Paris'te geziniyor mu diye merak etti. Birden aklına onun Paris'ten ayrılıp Londra'ya dönmüş olabileceği geldi. Acaba bu düşüncem, duyduğum tedirginliğe bir son vermek için kapıldığım bir dilek mi, diye düşündü, Gün'den eve koşup Marina'yı avutmak geldi.

"Amerikan projesi nasıl?" diye sordu Ian.

"Yazın çekilecek."

"Sahi mi?"

"Elbette. Sana söylemiştim, parayı bulmak güç olmadı."

Anthony'nin kendisini hor gördüğünü hissediyordu ama aynı zamanda ona karşı teklifsizdi de.

"Benim hoşlandığım filmleri neden çekmediğini hiç bilmiyorum," dedi.

"Boşanıyordun. Sonra da ortadan kayboldun. Şimdi neden yapıyorsun onları? Geliştirecek para var."

"Marina ile benim oturacak yerimiz yok."

Anthony, hâlâ kaldırımında bir aşağı bir yukarı dolaşmakta olan

GÜN BOYU GECE YARISI

asistanını camdan iğaret etti.

"O sana bir ev bulur. Londra'ya dönersen seni yarın bir otele yer- leğtiririm, evin de pazartesi günü hazır olur... Tamam mı?" lan yanıt vermedi. "Ayrılmakla doğruyu yaptın," dedi Anthony, "hem Jane'den hem de Londra'dan ayrılmakla."

"Jane hep benim yeteri kadar gayret göstermediğimi söylerdi. Bazen, aklımın bağıka yerde olduğı... doğruyu aslında. Ama Jane'le altı yıl yağıadım ben."

"Birisıyla birlikte olup olmayacağına karar vermek için yeterince uzun bir süre olduğı kesin. Sen yaptın bunu. Bitti. Özgürsün," dedi Anthony.

Anthony'nin bu olayı böyle dürüst bir çerçeveye oturtma biçimi- minden hoşlanıyordu lan.

"Bunca zamanı o kadar mutsuz geçirdiğim için içim piğımanlık dolu," dedi.

Anthony içini çekti. "Sonsuza kadar o mutsuzluğı tutunamazsın."

"Hayır," dedi lan. "Romantik ağıka da inanıyorum artık. Böyle düğındüğüm için de kendimi budala gibi hissediyorum. Karğıındaki-ni yüceltmenin nesi yanlığı? Mastürbasyon yerine Rembrandt, ne dersin?"

"Neden hem yüceltip hem de düzüğmeyesin?" dedi Anthony. "Pi- casso'ya baksana." Masanın üzerinden lan'a doğru eğildi. "Marina ile nasıl gidiyor?"

"Hayatımın iğkencesi. Soğuk hindi, psikoz ve ölüm - hepsi bir- den. Ben de kendimi anlamaya çalışıyorum ve elimden ne gelebile- ceğini. ğimdi kafam o kadar karığık değil. Pes etmek istemiyorum."

"Neden pes edesin? Sana nasıl hayran olduğunu görmek için ona bir bakman yeterli. Böyle apaçık belli olan Ğeyleri insanın göreme- mesi ne tuhaf. lan, Ğirkette pek çok Ğey oluyor. Geri dönmene çok se- vinirim. Hemen. Pazartesi diyelim istersen." Anthony ona bakıyordu. "Ne düğıünüyorsun?"

"Gerçekten bilmek istiyor musun?"

"Evet."

lan bu konudan Marina'ya hiç söz etmediğinin farkına vardı. Onun görüğünü pek sormazdı zaten. Her Ğeyi tek bağına yapmaya

alıyordu. Belki onun yardımını isteyebilse, belki ona başvurmayı öğrenebilse Marina da kendini daha çok her şeyin içinde hissedirdi. Belki de aşk, sorunların değil tokuydu.

"Marina'nın görüşünü alırım."

"Giyi," dedi Anthony.

Ian konuşmayı sürdürmek istiyordu ama Anthony bir randevusuna geç kalmıştı. Daha sonra da sevgilisiyle buluşacaktı. Ian gitmek üzere ayağa kalktı.

"Bu sıralar biraz para sıkıntısı çekiyorum."

"Tamam."

Anthony çek defterini çıkartıp bir çek yazdı. Sonra da Ian'a biraz nakit para verdi. Dışarı çıkınca Anthony Ian'ın asistanı olan kızla tanıştı, Ian kızın Anthony hakkında ne bildiğini merak etti. Anthony kıza, Ian'ın pazartesi günü işine döneceğini söyledi. Anthony ile genç kadın arabaya bindiklerinde Ian onlara kaldırımdan el salladı.

Geri yürürken Ian evde olmak istediğini düşündü, beğendiği bir evde, sevdiği kadın ve çocuklarla birlikte. Günlük, sıradan şeylere vermek istiyordu kendini. Belki de artık elinin altındaydı bu şeyler. Bunları elde edince başka şeyler düşünebilirdi ve yararlı olabilirdi.

Anahtarı kilide soktu, binaya girdi, merdivenleri koşarak çıktı. Zile üst üste bastı. Hava soğuktu ama o terliyordu. Bir daha çaldı zili. Cebinde anahtarlarını aradı. Sonunda kapıyı açıp koridorda ilerledi. Oda karanlıktı. Işığı yaktı. Marina yatağın üzerine uzanmıştı. Doğrulup oturdu.

ÇEVİREN : İLKNUR ÖZDEMİR

106

TRUMAN CAPOTE | Benim Anlatışım

BİLGİYORUM, çok kötü şeyler söylüyorlar benim için; ister benden yana çıkm, ister onlardan, orası kendi bileceğiniz iş. Ben sadece Eunice ile Olivia-Ann'a karşı söyleyeceklerimi yazıyorum; iki sağlam gözü olan herkes kimin akıllı, kimin deli olduğunu kolayca görür sanırım. Benim istediğim ABD halkının olan biteni bilmesi, o kadar.

Olan biten: Pazar günü, 12 Ağustos, bu yıl, Eunice babasının Ç Savaş'tan kalma kılıcıyla beni öldürmeye kalktı, Olivia-Ann da otuz santimlik bir domuz bıçağıyla önüne gelen her şeyi kesti, doğradı. Buna gelene kadar daha neler neler var.

Talihsizliğim altı ay önce Marge'la evlendiğim zaman başladı. Yaptığım ilk yanlış hareket de budur zaten. Mobile'de, dört günlük bir arkadaşlıktan sonra evlenmiştik. Ökimiz de on altı yaşındaydık; Marge, amcamın kızı Georgia'ya konuk gelmişti. şimdi düşünüyorum da, öyle bir kıızı nasıl

beğenmiŒim, sevmiŒim, aklım almıyor. Güzel değil, vücut yok, üstelik de kafasız mı kafasız. Ama Marge sarıŒındır, doęuŒtan sarıŒın, herhalde buna, sarıŒınlıęına kapılmıŒ olacağım. Evet, evlenmemizin üstünden üç ay geçti geçmedi, bir de baktım, Marge frlverdi; gebe; yaptığım ikinci yanlıŒ hareket. Sonra bağırıp çağırmaaya, eve, annemin yanına gideceğim diye direktmeye bağladı - ama annesi yoktu, yalnız bu iki halası vardı, Eunice ile Olivia-Ann. Sonunda beni Cash and Carry'deki güzelim iŒimden çıkarıp buraya, Admiral's Mill'e, bu kötü, pis yere getirdi.

L-N istasyonunda trenden indiğimiz gün bardaktan boŒanırcası-na yağmur yağıyordu; bizi karŒılamaya çıkan oldu mu sanıyorsunuz? Üstelik kırk bir sent verip bir de telgraf çekmiŒtim. DŒnn: Karım gebe, yağmur altında tam on kilometre yol yürümek zorundayız.

Marge'ın canı çıktı, çünkü sırtım ağrıdığı için ben pek az Gey taçına- biliyordum. Bu evi ilk gördüğüm zaman çok beğenmiştim doğrusu; saklayacak değilim. Kocaman, san bir ev, önünde sıra sıra sütunlar, bahçeyi çevreleyen, kırmızı beyazlı japongülleri, bütün bunlar göz alıcı Geylerdi.

Eunice ile Olivia-Ann geldiğimizi görmüş, bizi karşılamak için hole çıkmışlardı. Ah, bir kerecik olsun görebilseydiniz onları. Gnanın Şakkadak düğüp öldürdünüz! Eunice Goyla koskocaman, yağlı, Giğman bir Gey, yalnız poposu yüz kilo gelir. Hava yağmurlu da olsa, açık da olsa, evin içinde hep eski moda bir gecelikle dolaşır, adını kimono takmış onun, ama pis bir fanile gecelikten başka bir Gey değil. Sonra tütün çığner, öte yandan kibarlığa da pek düğkün olduğu için ağzındaki tütünleri kimseye göstermeden tükürmeye çalışır. Gkide bir okumuşluğundan, bilgeliğinden söz açar, beni küçük düğürmek, üzme isteğiyle yapar bunu, ama ben hiç aldırman, çünkü onun her sözcüğü teker teker hecelemeden çocuk dergilerini bile okuyamadığını pek iyi bilirim. Yalnız Gunu da söylemeli: Çıkarma toplama yapmakta, para saymakta kimse yanamaz Eunice'le; Washington'un D.C. bölgesindeki işyerlerinde çalışmış bir insanın başka türlü olması da beklenemez zaten. Çok parası yoktur demek istemiyorum bu sözle! Kendisi yok der, ama var, biliyorum, iyice biliyorum, çünkü bir gün yan verandadaki çiçek saksılarının birinde bin dolara yakın para buldum, oraya saklanmış. Bir sentine bile dokunmadım, ama Eunice yüz dolar çalmış olduğumu söylüyor; yalan, hem de kuyruklu yalan. Admiral's Mill'de herkes Eunice'in ağzından çıkan sözleri tepeden gelen birer emir gibi karşılar, çünkü herkes ona borçludur; Eunice tutup Charlie Carson'un (gözleri kör, doksanlık, yatalak bir adam, 1896'dan beri yerinden kıpırdamıyor) kendisini sırtüstü yere yıkıp bilmem ne halt ettiğini söylese, bütün kasabalılar Gncil'e el basıp Eunice'in doğru söylediğine yemin ederler.

Olivia-Ann daha da kötü; bu bir gerçek! Yalnız, Eunice kadar sinirli değil; anadan doğma aptal çünkü, tavan arama kapatılıp üstüne kilit vurulacak yarım akıllılardan. Soluk renkli, sıska mı sıska, üstelik bıyıklı bir kadın. Çoğu zaman bir kenara oturup elindeki otuz santimlik domuz bıçağıyla sopa yontar, ya da birine bir hınzırlık eder, Mrs. Harry Steller Smith'e yaptığı gibi. Bunu kimseye söylemeyece-

108

BENİM ANLATIĞIM

ğime söz vermiştim, ama insanın hayatı tehlikeye girince sözün filan bir değeri kalmıyor.

Mrs. Harry Steller Smith, Eunice'in kanaryasıydı; adı, kocakarı ilaçları yapıp satan Pensacola'lı bir kadından geliyordu; Eunice her hastalığı geçiren bir ilaç alırdı ondan. Bir gün oturma odasında bir gürültü duydum, kapıyı açıp baktım, ne göreyim istersiniz. Olivia-Ann eline koca bir tavan süpürgesi almış, Mrs. Harry Steller Smith'i pencereden dışarı kışkırtıyor, kafesin kapısı ise ardına kadar açık. O anda içeri girmemiş olsaydım, bu işi onun yaptığını kimse bilmeyecekti. Eunice'e söyleyeceğimden korkarak iyice açıldı bana, zavallı bir hayvanı böyle kafese tıkmak hoş bir Gey değilmiş, üstelik Mrs. Harry Steller Smith'in ötüğü de sinirine dokunuyormuş. Sonunda ben onun haline acıdım, o da bana iki dolar verdi; ikimiz bir olup Eunice'e söyleyecek bir yalan uydurduk. Parayı kabul etmezdim ama, baktım, almazsam içi rahat etmeyecek, üzülecek, eh, ne yapayım, ister istemez aldım.

Bu eve geldiğim gün Eunice'in söylediği ilk sözcükler Günler ol- muştı: "Demek bununla evlenmek için kaçtın bizden, ha, Marge?"

Marge Göyle dedi: "Çok yakışıklı, hem de güzel, değil mi, Eunice Hala?"

Eunice beni tepeden tırnağa bir süzdü: "Söyle, arkasını dönsün."

Ben arkam dönük dururken, Eunice, "Yazık," dedi, "süprüntünün en kötüsünü seçmişsin. Buna erkek bile denmez."

Hayatımda kimse beni bu kadar açağılamamıştı! Doğrusu pek sağlam yapılı, etli canlı bir insan sayılmazdım,ama daha iyice büyü- müş, gelişmiş değildim ki.

"Neden denmesin! Elbette erkek," dedi Marge.

Olivia-Ann'ın ağzı bir karış açıktı, neredeyse sinek kaçacaktı içi- ne; birden canlanıp atıldı: "Ablamın söylediğini duydun. Erkek bile denmez buna. Şu süprüntüye bak, erkeğim diye dolaşıyor! Ne erkeği! Diği bu, diği!"

Marge Göyle dedi: "Unutuyorsunuz, Olivia-Ann Hala, bu benim kocam, doğacak çocuğumun babası."

Eunice çirkin bir ses çıkardı, sonra, "Gyi," dedi, "iyi ya, ben senin yerinde olsam, böyle bir kocayla hiçde övünmezdim."

Ne hoş bir karışılama, değil mi? Hem de Cash and Carry'deki gü-

zelim işimi bırakmış gelmişim!

Ama o akşam olanların yanında bunun sözü bile edilmez. Blue- bell sofrayı topladıktan sonra, Marge sesini elinden geldiğince tatlı- laştırarak, otomobili alıp Phoenix City'ye sinemaya gidip gidemeyeceğimizi sordu.

"Sen aklını kaçırmış olmalısın," dedi Eunice; sanki sırtındaki ki- monoyu istemiştik.

"Sen aklım kaçırmış olmalısın," dedi Olivia-Ann.

"Saat altı," dedi Eunice, "hem sen benim bu erkek bozmasına, bu süprüntüye, yepyeni gibi elden düşürdüğüm 34 model Chevrolet'mi kullanıracakımı sanıyorsan, iyice aklını kaçırmış olmalısın."

Bu gibi sözler Marge'ı hemen ağlatır.

"Üzülme, Çekerim," dedim, "aldırma, ben zamanında ne Cadil- lac'lar kullandım."

"Hıh," dedi Eunice.

"Elbette," dedim.

"Değil otomobil kullanmak," dedi Eunice, "bir sabanın ucundan tuttuysa bu süprüntü, ben oturup tam bir düzine, neft yağmda kızarı- tılmış fare yerim."

"Kocam için böyle sözler söylemenize göz yumamam," dedi Marge. "Çok ayıp ediyorsunuz! Biliyorum, bütün bunlar yabancı bir yerde, yabancı bir adamla evlendim diye."

"Sana uygun zaten, tam sana göre," dedi Eunice.

"Böyle Çeyler söyleyerek aklımızı çeceğini sanma, ikiÇer tane gözümüz var bizim," dedi Olivia-Ann; sesi tıpkı çiftleşmeye hazırla- nan eÇeklerin anırtısına benziyordu.

"Biz öyle kolay kolay kandırılacaklardan değiliz," dedi Eunice.

"Ben sadece Çunu anlamanızı istiyorum," dedi Marge, "bu adam- la, ölünceye kadar ayrılmamak üzere evlendim, tam üç buçuk ay ön- ce. Kime isterseniz sorun. Sonra, Eunice Hala, karÇınızdaki özgür bir insan, bir beyaz, üstelik daha on altı yaÇında. Sonra George Far Sylvester babası için bu gibi sözler söylenmesinden hiç de hoşlanmaz sanırım."

George Far Sylvester doğacak çocuğumuzun adıydı. Yaman bir ad, değil mi? Ama Çu anda hiçbirine ilgi duymuyorum, hiçbiri yok gözümde.

"Bir kızın başka bir kızdan çocuğu olur mu?" dedi Olivia-Ann; açıkça hakaret ediyordu bana, erkeklik gururumla oynuyordu. "Her gün yeni yeni Çeyler görüyor insan hayatta."

"Ah, sus artık," dedi Eunice. "Sinemadan da Phoenix City'ye gitmekten de umudunuzu kesin, boğuna çene yormayalım." Marge hıçkırdı: "Oh-h-h, ama Judy Garland oynuyor." "Üzülme Çekerim," dedim, "aldırma, ben o filmi on yıl önce gördüm, Mobile'de."

"Yalanın daniskası denir buna," diye bağırdı Olivia-Ann. "Ah, sen ne ahlaksızsın, sen. Judy film çevirmeye bağlayalı on yıl olmadı daha." Olivia-Ann elli iki yıllık hayatı boyunca (kendisi kaç yaşında olduğunu kimseye söylemez, ben Montgomery'deki nüfus memurluğundan mektupla edindim bu bilgiyi), bir tek film görmüş değildir, ama tam sekiz sinema dergisine abone. Postanede çalışan Mrs. De-lancey'nin dediğine göre, Sears and Roebuck firmasından postayla yaptığı alışveriş bir yana bırakılırsa, Olivia-Ann'a sinema dergilerinden başka hiçbir Çey gelmezmiş. Gary Cooper'ın hayranıdır; hayranlık ama ne hayranlık, hastalık gibi; yalnız bu artistin fotoğraflarıyla dolu bir sandığı, iki de bavulu var odasında.

Masadan kalktık; Eunice yuvarlana yuvarlana pencereye gidip bahçedeki tespihağacma baktı: "Kuğlar tünemeye bağlamış - yatma zamanımız geldi demektir. Sen odana çık, Marge, bu centilmenin ya-tağı arka verandada."

Eunice'in ne demek istediğini anlayabilmem için tam bir dakika düşünmem gerekti.

Sonra Göyle sordum: "Yani beni karımla bir odada yatılmayacak mısınız Çimdi?"

Bunun üzerine ikisi birden haykırmaya başladılar.

Derken Marge'ın sınırları bozuldu, bastı çığılığı: "Susun, susun, susun! Daha fazlasına dayanamam artık. Haydi, benim küçük sevgilim - haydi, git, nerede derlerse orada yat. Yarın bir Çeyler düğünü-rüz..."

"Anlaşılın," dedi Eunice, "hiç akıl kalmamış bu kızcağızda, iyice oynatmış."

"Zavallı yavrucak," dedi Olivia-Ann; kolunu Marge'ın beline doladı, sonra kızı kapıya doğru götürdü; "zavallı yavrucak, böylesine"

genç, böylesine günahsız. Haydi, gidelim de, başını göğsüme dayayıp doya doya bir ağla."

Mayıs, haziran, temmuz aylarını, ağustosun da ayağı yukarı ilk yarısını, arka verandada, açıkta geçirdim, ne bir cebinlik, ne bir şey. Marge dersiniz - bir kerecik bile ağzını açıp da beni odasına istediğini söylemedi! Alabama'nın bu yanları bataklık; bir sokuğa mandayı öldürecek sivrisinekler var; ya böcekler, kanatlı hamam böcekleri; ya koca koca tarla fareleri, hani içlerinden birini tutup bir marşandizin önüne bağlasanız, çektiği gibi götürür; buradan ta Timbuctoo'ya kadar. Ah, o küçük, doğmamış George olmasaydı arada, ben çoktan kaçmış gitmiştim bu evden. İlk geceden bugüne dek Göyle beş saniye yalnız kalamadım Marge'la. Birinden biri hemen koşar yanımıza; geçen hafta az kaldı saçlarını başlarını yolacaklardı; Marge odasına kapanıp kapıyı kilitlemiş, beni de ortalarda görememişler, çılgın gibi saldırdılar sağa sola. Oysa ben ayağında pamuk balyalarını hazırlayan zencileri seyrediyordum, ama inadına sesimi çıkarmadım, Eunice kilitli odada Marge'la ikimizin bir işler becerdiğimizi sanıp sınırından çatlasın patlasın diye. O günden sonra gözcüler kadrosuna Bluebell'i de kattılar.

Üstelik bu üç buçuk ayı beş parasız geçildim; şu anda sigara alacak param bile yok cebimde.

Eunice işe girmemi istediği için her gün başımın etini yedi, söyledi durdu, bir gün olsun bırakmadı arkamı. "Bu süprütü neden gidip kendisine Göyle doğru dürüst bir iş bulmuyor?" Siz de dikkat etmişsinizdir herhalde, bana hiç doğrudan doğruya söz söylemez, yüsek huzurlarında yalnız bile olsam, o gene yanımızda üçüncü bir insan varmış da onunla konuşuyormuş gibi davranır. "Erkeğin kıyısından geçmişse, gidip karısının ekmeğini kazanmaya baksın, sırtını bana dayayıp yan gelmeye utanmıyor, bir de onu besliyorum." Sırası gelmişken şunu da söyleyeyim bari: Tam üç ay on üç gündür hağlama patatesle, yemek artıklarıyla yaşıyorum; iki kere Dr. A. N. Carter'a gittim. Gskorpit hastalığına yakalanmış olup olmadığını, o da kestiremedi bir türlü.

Çalışmama gelince, sorarım size, benim gibi yetenekli bir adam, Cash and Carry'de çalışmış, başarı göstermiş bir adam, Admiral's

112

BENİM ANLATIĞIM •

!

Mili gibi bir yerde ne iş tutabilir? Tek, bir tek dükkân var burada, onun da sahibi Mr. Tubberville adında, tembel mi tembel, malını satmaya bile üşenen bir herif. Morning Star Baptist Kilisesi'nin papazlığı da boş değil aksi gibi, iğrenç, moruk bir papazları var, adı Shell; geçenlerde Eunice ona uğrayıp benim ne zaman öleceğimi sordu. Kulaklarımla duydum verdiği cevabı, ömrümün çoğunu yaşamışım, öyle dedi.

Ama beni en fazla üzen şey, Eunice'in Marge'ı kandırması olması. Kızı bayağı düğman etti bana, hem de sözcüklerle anlatılamayacak bir düğmanlık. Öyle ki yanına gittiğim zaman beni itelemeye filan başladı, ama Göyle bir-iki tokat yiyince, aklı başına geldi. Karım bana saygısızlık, terbiyesizlik

edecek de, ben hiç sesimi çıkarmayıp öylece duracağım, olacak Gey mi!

Düğmanlar dört bir yanı çevirmiğ: Bluebell, Olivia-Ann, Eunice, Marge, sonra bütün Admiral's Mill halkı (342 kiği). Dost: hiç yok. ĖĖte dün, 19 Ağustos, Pazar günü, beni öldürmeye kalktıklarında durum böyleydi.

Her yanı boğucu bir sessizlik sarmığtı, hava son derece sıcaktı. Kavga tam saat ikide bağladı. Bunu iyice biliyorum, çünkü Eunice'in bir guguklu saati var, her ötüğünde aklımı bağımdan alıyor. Oturma odasındaki piyanoda bir Ėarkı bestelemekteydim, kimseye bir zararım dokunmuyordu; bu piyanoyu Olivia-Ann için satın almığ Eunice, bir de öğretmen tutmuğlar, her hafta ta Georgia'dan, Columbus'dan gelir- miğ adam. Benimle arkadaşlık etmenin kendisi için tehlikeli olacağını hissettiği güne kadar, postanedeki Mrs. Delancey ile pek iyiydi aramız; onun anlattığına göre, bu Georgia'lı piyano öğretmeni, derse geldiği günlerden birinde, sanki arkasından Adolf Hitler kovalıyormuğ gibi, bir fırlamığ bu evden dığarı, atlamığ Ford'una, kaçmığ gitmiğ, gidiğ o gidiğ, bir daha hiç görünmemiğ Admiral's Mill'de. Dediğim gibi, oturma odasında, kimseye bir zarar vermeden, kendi kendime serin- lemeye çalığıyordum; birden Olivia-Ann daldı içeri; saçlarına bigudi- ler sarmığtı; bağırmaya bağladı: "Kes Ėu gürültüyü! Bir dakika rahat bırakmaz mısın sen insanı? Hem kalk benim piyanomun bağından. Senin piyanon değil ya, benim piyanom, Ėu anda kalkmazsan, eylül ayının ilk pazartesi günü kendini yargıcın karĖısında bulursun."

Ne olacak, kıskanıyor işte, anadan doğma müzisyenim diye, bire- birinden güzel Çarkılar uyduruyorum diye, kıskanıyor beni, çekemi- yor.

"Bak, ne hale sokmuşsun fildişi tuşlarımı, Mr. Sylvester," diyerek piyanoya doğru atıldı, "hepsi gevşemiş, yerlerinden oynamış, güm güm vuruyorsun sersem gibi, beğendin mi yaptığını şimdi!"

Ben bu eve geldiğim zaman piyano çoktan kılığını bulmuştu, o da bunu pek iyi bilirdi ya, neyse.

göyle dedim: "Bakıyorum da sizden hiçbir şey gizlenmiyor, Miss Olivia-Ann, ama hani benim de, kendime göre, bildiğim bazı şeyler var da, tuhaf değil mi, bana onları hatırlatıyorsunuz. Belki de o benim bildiğim şeyleri başkaları pek merak ediyorlardır, öğrenmek isterler. Ne oldu acaba Mrs. Harry Steller Smith, nereye gitti dersiniz?"

Mrs. Harry Steller Smith'i hatırladınız mı?

Bir an durdu, boğ kafese baktı. "Bana söz vermiştiniz," dedi; sonra birden mosmor oldu yüzü.

"Belki vermişimdir, belki de vermemişimdir," dedim, "Eunice'i öyle aldatmakla çok kötü bir iş yapmıştınız, aramızda sıkı bir dostluk var diye sustum ben şimdiye kadar, dostluğumuz sona ererse, belki de bundan sonra susmam."

Evet, efendim, gürültüsüz patırtısız, güzel güzel çıkıp gitti. Ben de piyano çalmayı bırakıp odanın ortasındaki kanepeye uzandım; korkunç bir şeydir o kanepesi; Eunice onun takımını 1912'de, Atlanta'da, tam iki bin dolara almış, hem de peşin para - kendisi öyle der. Yarı kara, yarı zeytin yeşili pelüşle kaplıdır bu takım; ıslak tavuk tüyü kokar. Odanın köşelerinden birinde kocaman bir masa durur; üstünde de Miss E ile O-A'nın sevgili anneleri ile sevgili babalarını gösteren iki fotoğraf vardır. Baba yakışıklı bir adam doğrusu, ama, aramızda kalsın, bana ailesine zenci kanı karışmış gibi geliyor. Geç Sa-vaş'ta yüzbaşıymış, bunu hiçbir zaman unutmayacağım, çünkü kaputunun yanında sallanan kılıç hayatımda önemli bir rol oynadı. Anne tıpkı Olivia-Ann gibi yarım akıllı bir kadın, fotoğrafından öyle anlaşılıyor, ama kızından çok daha hoş.

Tam uykuya dalacağım sırada Eunice'in sesini duydum; "Nerede? Nerede?" diye haykırıyordu. Sonra birden onu kapının önünde

114

BENİM ANLATIĞIM

gördüm, ellerini koca kalçalarına dayamış, gözlerini bana dikmişti; yarıdakıları arkasına toplanmışlardı: Bluebell, Olivia-Ann, bir de Marge.

Birkaç saniye Eunice kocaman, çıplak ayağını hızlı hızlı, kızgın kızgın yere vurdu; üstünde Niagara Çağlayan'ın fotoğrafı olan bir kartpostalla Çiğdem yüzünü yelpazeledi.

"Nereye saklamış parayı?" dedi. "Kendisine güvenmemden, evimin içinde serbestçe dolaşmasına

göz yummamdan yararlanıp aÇırdığı yüz dolarımı nereye saklamıŒ?"

"Bu kadarı da çok fazla artık," dedim; ama sıcaaktan bunalımıŒtım, bitkindim, yerimden kıpırdayacak halim yoktu.

"Fazla mı, eksik mi sonra görürüz onu," dedi, konuŒurken gözleri yuvalarımdan fırlayacaktı nerdeyse. "Benim cenaze paramdı o, paramı isterim. Sen bunun ölülerin cebinden para çalacak kadar düŒük bir insan olduğunu anlayamamıŒ miydin?"

"Belki de o çalmamıŒtır," dedi Marge.

"Sen hiç karıŒma bu iŒe, küçüğüm," dedi Olivia-Ann.

"O çaldı paramı, yüzde yüz eminim," dedi Eunice. "Görmüyor musun gözlerini - nasıl kara kara, suçlu suçlu bakıyor!"

Esneyerek Œöyle dedim: "Yasaların söylediğine göre, bir insan baŒka bir inŒam haksız yere suçlarsa, kendi suçlu düŒer, hem de ko- dese tıklılır bu yüzden."

"Tanrı bilir hırsızlara vereceği cezayı," dedi Eunice.

"Ah, abla," dedi Olivia-Ann, "Tanrıya bırakmayalım onu ceza- landırmayı."

Bunun üzerine Eunice benim üstüme doğru yürüdü; kirli, fanile geceliğinin eteği yerde sürünüyordu. Olivia-Ann hemen onun arkası- na takılmıŒtı; Bluebell sanki bir yerine bir Œey olmuŒ gibi keskin bir çığlık attı, hani belki ta Eufala'dan bile duymuŒlardır o çığlığı; Marge ellerini kenetlemiŒ, inliyor, tuhaf sesler çıkarıyordu.

"Oh-h-h," diye hıçkırdı, "ne olur, geri ver Œu parayı, küçük sev- gilim."

"Et tu Brute?" dedim; William Shakespeare'dendir bu söz.

"Haline bakın Œunun," dedi Eunice. "Bütün gün böyle aylak aylak yatıyor, hiç yormak istemiyor kendini."

"Acınacak Œey," diye gıttıtladı Olivia-Ann.

"Sanki şu zavallı kızcağz değil de bu doğuracak." Eunice'di ko- nuşan.

Bluebell yüz paralık aklıyla atıldı: "Yalan mı?"

"Kendi hallerine bakmadan bana söz söylüyorlar," dedim.

"Evimde üç ay yan gelip oturduktan sonra, bu süprüntü bir de ba- na hakaret mi ediyor?" dedi Eunice.

Kolumdaki sigara külüne bir fiske vurdum, sonra ağır ağır Çunları söyledim: "Dr. A. N. Carter'ın dediğine göre bende iskorpit varmış, çok tehlikeli bir hastalık, en küçük bir heyecanlanma bile yasak - yoksa ağzımdan köpükler saçarak dört bir yana saldırır, önüme geleni ısırır mıyım."

Bunun üzerine Bluebell Çöyle dedi: "Neden gitmiyor geldiği çöplüğe, Mobile'e, Miss Eunice? Canım çıkıyor ona hizmet etmekten, bıktım artık."

Kömür karası zenci iyice tepemi artırmıştı, bir an gözlerim karar- dı. Sonra hiç heyecanlanmadan yerimden kalktım, gidip askılıktaki Çemsiyeyi aldım, alır almaz da dönüp Bluebell'in kafasına indiriver- dim, bir daha, bir daha, Çemsiye iki parça oldu.

"Benim ipek Çemsiyem, japon Çemsiyem," diye haykırdı Olivia- Ann.

ü

Marge çılgınlığı bastı: "Bluebell'i öldürdün, zavallı Bluebell'i öl- dürdün!"

Eunice, Olivia-Ann'ı kapıya doğru itti: "Aklını kaçırdı, Çekerim! KoÇ! KoÇ, Mr. Tubberville'i çağır!"

"Ben hiç sevmem Mr. Tubberville'i," diye kestirip attı Olivia- Ann. "Gidip kendi domuz bıçağımı getireceğim." Tam kapıdan çıka- cağı sırada bir kaleci gibi atılıp sarıldım beline, yere yuvarlandık, ço- cuk oyuncuğu değil bu, ölüm var için ucunda. Ama sırtım hâlâ ağrıyor.

"Öldürecek onu!" diye bir haykırdı Eunice, bütün ev zangır zan- gır sarsıldı. "Hepimizi öldürecek! Ben söyledim sana bunu, Marge. Çabuk, kızım, çabuk babamın kılıcını getir!"

Çöyle böyle, Marge koÇup kılıcı getirdi, Eunice'e verdi. Bir de ka- dınların kocalarına bağlılığından söz açarlar! Bu yetmezmiş gibi, Olivia-Ann karnıma bir diz atmaz mı, gözlerimde ÇimÇekler çaktı, kollarım gevşedi. Az sonra Olivia-Ann'ın bahçede bağıra bağıra ila- hiler söylediğini duyduk.

116

BENİM ANLATIĞIM

Gözlerim görkemli gelişini

gördü Tanrı'nın; Gazap üzümünün yığıldığı

bağbozumunu çiğneyerek...

Bu sırada Eunice babasının kılıcını savura savura odanın içinde dört dönüyordu; ben nasıl olmuştum olmuştum piyanonun tepesine tırman- mıştım. Derken Eunice bana doğru gelip piyanonun iskemlesine çıktı, o titrek, her yanı ayrı oynayan iskemle onun gibi bir canavarı nasıl çekti, bir türlü akıl erdiremedim.

"Gn oradan aĞağı, pis korkak, ikiye bölüvereceğim Çimdi," diyerek kılıcı savurdu; bu söylediklerimi her zaman kanıtlayabilirim, tam bir santim derinliğinde yaram var, kılıç yarası.

O arada Bluebell kendine gelmiş, usulca kapıdan çıkarak ön bah- çeye, Olivia-Ann'ın yanına koğmuştu; ilahileri birlikte okumaya bağ- ladılar. Anlaşılan, beni öldürmek için ayin yapıyorlardı, hani Marge düğüp bayılmasaydı, öldüreceklerdi de.

Marge'm bana yaptığı tek iyilik de bu oldu zaten.

Sonrasını pek iyi hatırlayamıyorum; bir ara kapıda Olivia-Ann'ı gördüm, elinde otuz santimlik domuz bıçağı vardı, arkasında bir yığın insan, komçular duruyordu. Birden yerde yatan Marge'ı gördüler; herkes onun başına toplandı; derken kızı kaldırıp dışarı çıkardılar, odasına, yatağına götürdüler galiba. Her neyse, onlar dışarı çıkar çık- maz kapıyı kapatıp arkasına eĞyaları yığıdım.

Bütün pelüş koltukları, kocaman maun masayı -yalnız o bir-iki ton gelir- askılığı, daha bir sürü Çeyi yığıdım üst üste. Pencereleri sür- meledim, perdeleri kapattım. Bu iğleri yaparken koca bir Sweet Love kutusu geçti elime, beğ dolarlık kutulardan; ağzına kadar da dolu, çeÇit çeÇit Çeker; Çu anda, çikolatadan yapılma, içi kremalı bir kiraz çiğnemekteyim. Arada bir gelip kapıyı yumrukluyor, haykırıyor, söy- leniyorlar. Ah, evet, bambağka bir Çarkı söylemeye bağladılar Çimdi. Bana gelince - zaman zaman piyanonun başına geçip neÇeli Çarkılar çalıyorum, kendilerinden korktuğumu sanmasınlar diye.

Ç EVİ R E N : MEMET FUAT

RAMPART durağında otobüsten inip Coronado'ya yürüdüm, sonra yo- kuğu tırmanıp evimin ön kapısının önünde durdum. Kollanmış ısıtan güneşin altında öylece durdum bir süre. Sonra anahtarı bulup kapıyı açtım ve üst kata çıkmaya başladım.

"Kim o?" diye sordu Madge.

Cevap vermedim. Ağır ağır çıkmayı sürdürdüm. Çok solgun ve güçsüzdüm.

"Kim o? Kim var orada?"

"Telaşlanma benim Madge."

Merdivenin üst basamağında durdum. Yeşil, ipekten yapılmış es- ki bir elbise giymiş, kanepeye oturmuştu. Elinde bir bardak şarap, buzlu, öyle severdi.

"Canım!" diye üstüme atıldı. Sevinmiş görünüyordu, öptü beni.

"•Oh Harry gerçekten sen misin?"

"Belki. Dayanabilirsem. Yatak odasında kimse var mı?"

"Saçmalama! Gçki ister misin?"

"Gçemezsin dediler. Haşlanmış tavuk, rafadan yumurta yemem gerek. Liste verdiler."

"Orospu çocukları. Otur. Banyo yapmak ister misin? Bir şeyler ye."

"Hayır, dur biraz oturayım."

Koltuğa çöktüm.

"Ne kadar para kaldı?" diye sordum.

"On beş dolar."

"Çabuk harcamışsın."

"ğey-"

118

BULUŞMA

"Kira durumu nedir?"

"Gçki hafta. Gç bulamadım Harry."

"Biliyorum. Arabayı göremedim. Araba nerde?"

"Kötü haber. Birine ödünç verdim, önünü çarpmışlar. Sen dön- meden yaptırtmayı düşünmüştüm. Köğedeki tamircide."

"Araba çalıyıyor mu?"

"Evet, önünü düzeltsinler istedim."

"Önü çarpık olsun. Radyatöre ve farlara bir Çey olmamışsa öyle kullanırsın."

"Allahağkına Harry! Doğru olanı yapmaya çalışıyordum!"

"ğimdi dönerim."

"Harry, nereye gidiyorsun?"

"Arabaya bakacağım."

"Yarın bakarsın. Ğyi görünmüyorsun Harry. Otur konuşalım."

"ğimdi dönerim. Beni bilirsin. Yarım kalan işlerden hoşlanmam."

"Of Harry!"

Merdivenlerden inmeye başladım. Sonra tekrar yukarı çıktım.

"On beğ doları ver."

"Of Harry. Off!"

"Ğkimizden biri bu gemiyi batmaktan kurtarmalı. Bu sen olmaya- cağına göre!"

"Yemin ederim Harry. Her sabah yataktan kalkıp iş aramaya git- tim. Hiçbir Çey yok."

"On beğ doları ver."

Madge çantasını alıp karıştırmaya başladı.

"Bu akşam için bir ĞiĞe Çarap alacak kadar para bırak bana, bu Ği- Ğe bitmek üzere. Senin dönüşünü kutlamak istiyorum."

"Biliyorum Madge."

Çantasından bir onluk dört birlik çıkarıp uzattı. Çantayı elinden kapıp ters yüz ettim. Ğçinde ne varsa yatağı sağıldı. Bozuk paralar, küçük bir ĞiĞe porto, bir birlik bir de beğlik. Beğliğe uzandı ama on- dan hızlı davrandım. Doğrulup yüzünü tokatladım.

"Orospu çocuğu! Hiç değiğmemiğsin. Pis herifin birisin hâlâ."

"O yüzden ölmedim ya."

"Bir daha bana vurursan giderim."

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

"Sana vurmaktan hoşlanmadığımı bilirsin güzelim." "Bana vurmak kolay, gidip bir erkeğe vursana, vuramazsın değil mi?"

"Ne ilgisi var şimdi?"

Beğliği alıp ağı indim.

Tamirci köşeydi. Ben içeri girerken Japon bir herif arabaya yeni takılmış ön kafese yıldız boya sürüyordu. Basma dikildim.

"Tanrım, gerçek bir Rembrandt olmuş bu," dedim.

"Araba sizin mi bayım?"

"Evet. Borcum ne?"

"Yetmiş beş dolar."

"Ne?"

"Yetmiş beş dolar. Bir bayan getirdi arabayı buraya."

"Orospunun biri getirdi onu buraya. Bana bak, arabanın kendi yetmiş beş dolar etmezdi, hâlâ etmez. Bu kafesi hurdacıdan beş dolara kaptın."

"Bakın bayım, bayan dedi ki-"

"Kim?"

"ğey, kadın dedi ki-"

BULUĞMA

"Ben ondan sorumlu değilim. Hastaneden yeni çıktım. Sana ara da sırada ödeyebilirim, ancak henüz bir işim yok ve arabaya ihtiya-

cım var. şimdi hemen ihtiyacım var. Eğer bulursam sana ödeme yapa-

bilirim. Bulamazsam yapamam. Bana güvenmiyorsan araba sende

kalsın. Gidip ruhsatını getiririm. Nerde oturduğumu biliyorsun. Göster sen ruhsatı getireyim."

"şimdi ne verebilirsin?"

"Beş dolar." «

"Çok az."

"Söyledim ya! Hastaneden yeni çıktım. ĞĞ bulunca öderim, ya kabul edersin ya da arabayı sana bırakırım."

"Peki," dedi. "Sana güveniyorum. Beğliği ver."

"Bu beğliği ne kadar zor kazandığımı bir busen."

"Nasıl?"

"Boğver."

O beğliği aldı ben de arabayı. Çalığtı. Yarım depo benzin bile

120

vardı. Yağını, suyunu dert etmedim. Tekrar araba kullanmak nasıl olacak diyerek biraz turladım. Ėyi bir duyguydu. Sonra içki satan dükkânın önüne çektim.

"Harry!" dedi pis önlüklü yağlı adam.

"Oh, Harry!" dedi karısı.

"Nerelerdeydin?" diye sordu pis önlüklü yağlı adam.

"Arizona. Toprak iğleri ile ilgili."

"Gördün mü Sol," dedi kadın, "zeki biri olduğunu söylemiğtim sana. Kafası çalığan adam belli olur."

"Tamam," dedim, "iki altılık Miller Ėięe bira istiyorum, hesaba yazın."

"Bir dakika," dedi yağlı adam.

"Problem ne? Hesabımı her zaman ödemedim mi? Canımı sık- mayın."

"Senden Ėikâyetçi değiliz Harry. Senin kadın. 13,75'lik alığveriğ yaptı."

"13,75 mi? Lafı bile edilmez. Ben daha önce hesabı yirmi sekiz dolara çıkarıp sonra kapatmadım mı?"

"Evet Harry, ama-"

"Ama ne? Alığveriğimi bağka yerden mi yapayım? Bu hesabı ta- kayım mı? Allanın cezası iki altılık için değer mi?"

"Peki Harry, tamam," dedi yağlı adam.

"Gi, poGete koy. Bir paket Pall Mall iki de Dutch Masters."

"Tamam Harry, tamam..."

Sonra tekrar basamakları çıkıyordum. Üst kata vardım.

"Oh Harry, bira almıGsın! Gçme Harry. Ölmeni istemiyorum yav- rum!"

"Biliyorum Madge, istemezsin. Ama bu doktorlar bir boktan an- lamazlar. ğimdi bana bir bira aç. Yorgunum. Çok koğturdum. Allanın cezası hastaneden çıkalı daha iki saat oldu."

Madge bir ĞiĞe bira ve bir bardak Ğarap ile döndü. Topukluları ayağındaydı ve bacak bacak üstüne atınca donu göründü. Sıkı hatun- du. Yüzünü hesaba katmazsan.

"Arabayı aldın mı?"

"Evet."

"O ufak tefek Japon iyi bir çocuk değil mi?"

"Giyi olmak zorundaydı."

"Ne demek istiyorsun? Arabayı tamir etmemi mi?"

"Tamam, tamam, iyi çocuk. Buraya getirdin mi onu?"

"Harry, mesele çıkarma. Ben o Japonlarla düzümlemem!"

Ayağa kalktı. Karnı hâlâ düzdü. Kalçaları, bacakları, kığı tam sevdiğim gibiydi. Ne kancık! Yarım Gişe birayı başıma diktim, ona doğru yürüdüm.

"Senin için çıldırdığımı biliyorsun Madge, bebeğim. Senin için katil olurum, biliyorsun değil mi?"

Giyice yaklaştım ona. Hafifçe tebessüm etti. Bira Gişesini fırlatıp ayağa kalktım, elindeki Çarap bardağını aldığım gibi bir dikişte içtim. Haftalardır ilk kez kendimi iyi hissediyordum. Birbirimize yaklaştık. Kırmızı, vahşi dudaklarını yaladı. Sonra iki elimle sertçe ittim onu. Kanepeye yığıldı.

"Seni orospu! Goldbarth'da 13,75'lik bir hesap açtın, değil mi?"

"Bilmiyorum."

Elbisesi kalçalarına çıkmıştı.

"Seni orospu!"

"Bana orospu deme!"

"13,75!"

"Benim bir şeyden haberim yok!"

Üstüne çıktım, yüzünü yakalayıp dudaklarından öpmeye başladım. Göğüslerini, kalçalarını, bacaklarını okudum. Ağlıyordu.

"Bana... orospu... deme... deme, deme... Seni sevdiğimi biliyorsun Harry!"

Sonra ayağa fırlayıp halının ortasında durdum.

"Seni parçalayacağım yavrum!"

Madge güldü.

Onu kaldırıp doğru yatak odasına taşıdım, yatağa fırlattım.

"Harry, hastaneden daha yeni çıktın!"

"Òyi ya! Œki haftalık sperm birikimimi sana nakledeceğim demek- tir."

"Ağzını bozma!"

"Siktir!"

Yatağa sıçradım, elbiselerimi sıyırmığım.

122

BULUğMA

Elbisesini yukarı kaldırdım, bir yandan onu öpüp okđayarak. Etlı kadındı.

Kilotunu çıkardım sonra. Eskiden olduğu gibi, ierdeydim.

Sekiz, on kere, ağır, yumuğak vurdum. Sonra "O pis Japonla dü- züğtüğümü düğünmüyorsun değil mi?" diye sordu.

"Sen pis olan her Œeyi düzersin diye düçünüyorum."

Kendini geriye çekip beni dığarı attı.

"Ağzına sıçayım!" diye bağırdım.

"Seni seviyorum, Harry, seni sevdiğimi biliyorsun; böyle konuğ- tuğun zaman beni üzüyorsun!"

"Tamam, yavrum, pis bir Japonu düzmeyeceğini biliyorum. ğaka ediyordum."

Madge bacaklarını açtı, tekrar içeri girdim.

"Oh! Erkeğim, çok uzun zaman oldu!"

"Emin misin?"

"Ne demek bu? Yine mesele mi çıkarmaya alığıyorsun!"

"Hayır, hayır! Seni seviyorum güzelim."

Dudaklarından öptüm, alttan alığmayı sürdürüyordum.

"Harry," dedi.

"Madge," dedim.

Haklıydı.

Çok uzun zaman olmuştu.

Ėhtiyara 13,75 artı iki altılık artı sigara artı puro borcum vardı. Los Angeles hastanesine 225 dolar ve o pis Japona da 70 dolar ayrıca ufak tefek gaz, elektrik, su faturaları ve birbirimize kenetlendik ve duvarlar üstümüze kapandı.

Oradaydık.

ÇEVİREN : AVİP ARDO

123

ĞKĞ ARKADAĞ, Laçen'le Hıdır, Merkala'daki plajda yürüyorlardı. Ka- yaların yanında bir kız duruyordu; rüzgâr djellaba'sım* savuruyordu. Laçen'le Hıdır onu görünce durdular. Öylece kalıp kızı seyrettiler. Laçen, "Tanıyor musun bunu?" dedi. "Hayır. Onu hiç görmedim." Laçen, "Hadi yanına gidelim," dedi. Belki kızın yanında bir adam vardır diye gözleriyle plajı taradılar ama kimseyi göremediler. Laçen, "Bir yosma," dedi. Kızın yanına iyice yaklaştıklarında, çok genç olduğunu gördüler. Laçen güldü. "Kolay iş," dedi. Hıdır, "Yanında ne kadar para var?" diye sordu. Laçen, "Ona para ödeyeceğimi mi sanı- yorsun?" diye bağırdı.

Hıdır, Laçen'in kızı dövmek niyetinde olduğunu anladı. ("Bir yosmaya parasını ödemezsen onu dövmen gerekir.") Hıdır bu fikirden hiç hoşlanmadı, çünkü bunu daha önce de birlikte yapmışlardı; sonrasında bağları hep derde girmişti. Kızın ablası ya da ailesinden başka biri polise gidip şikâyetinde bulunuyor, sonunda herkes hapsi boyluyordu. Hapiste kapalı kalmak Hıdır'ı çok sinirli yapıyordu. Bundan kaçınmaya çalışıyordu; çoğu zaman da bağıyordu bunu. Laçen'le Hıdır arasındaki fark, Laçen'in içki içmekten, Hıdır'ınsa ke- yif içmekten hoşlanmasıydı. Keyif tiryakileri kafalarının sakın kal- masını isterlerdi; oysa içkiciler böyle değildi. Her şeyi kırıp dökmek isterdi onlar.

Laçen kasıklarını ovuşturdu, yere tükürdü. Hıdır onun, biraz son- ra kızla oynayacağı oyunun provasını yaptığını, kızı ne zaman, nerede yere yatıracağını planlamakta olduğunu anladı. Endişelenmeye

* Bağlıklılık; bağliklı pelerin, (ç.n.)

124

LAÇEN'LE HİDIR'IN ÖYKÜSÜ

bağladı. Kız bağıını öbür yana çevirdi. Djellaba'sımın eteğini eliyle tu- tup bastırarak rüzgârda savrulmasını engellemeye çalışıyordu. Laçen, "Sen bekle burda," dedi. Kızın yanına gitti; Hıdır, konuşurken kızın dudaklarının oynadığını gördü çünkü kızın peçesi yoktu. Kızın bütün dişleri altındandı. Hıdır altın dişli kadınlardan nefret ederdi, çünkü on dört yaşındayken Zehra adında, kendisine hiç önem vermeyen altın dişli bir yosmaya tutulmuştu. Kendi kendine, "Kız Laçen'in olsun," dedi. Üstelik, mesele çıktığı zaman onların yanında bulunmak istemiyordu. Laçen ıslıkla kendisini çağırıcaya kadar hareketsiz bekledi. Sonra onların bulunduğu yere gitti. Laçen, "Hazır mısın?" diye sordu. Kızı kolundan kavrayıp kayaların yanından yürümeye bağladı. Hıdır, Laçen'e, "Geç oldu. Benim gitmem gerek," dedi. Laçen Çağırılmıştı ama bir şey söylemedi. Hıdır, Laçen'e bakıp onu uyarmaya çalışarak, "Bağka zaman," dedi. Kız, sanki Hıdır'ı utandırarak onun da gelmesini sağlayabilirmiş gibi hınçla güldü.

Hıdır, gitmemeye karar verdiği için memnundu. Mendoub'un in- cir bahçesinin oradan geçerken kendisine bir köpek havladı. Köpeğe tağ attı; tağ köpeğe isabet etti.

Ertesi sabah Laçen, Hıdır'ın odasına geldi. Gözleri içtiği şaraptan kan çanağına dönmüştü. Yere oturdu, köşesi düğümlemiş bir mendil çıkardı. Düğümü açtı, kucağına bir altın yüzük düğtü.

Yüzüğü alarak Hıdır'a uzattı. "Senin için. Ucuza aldım." Hıdır, Laçen'in bu yüzüğü gerçekten almasını istediğini anladı; yüzüğü parmağına taktı, "Allah sana uzun ömürler versin," dedi. Laçen eliyle çenesini kaşıyarak es- nedi. Sonra, "Bana baktığını gördüm; yürüyerek tağ ocağına geldiği- mizde oranın en uygun yer olacağını düğündüm. Ama sonra polisin bizi alıp Bou Haç Haç'a götürdüğü geceyi anımsadım; bana bakışını anımsadım. Dönüp geldim, kızı orada bıraktım. Süprüntü!"

"Demek hapse girmedin, bu yüzden de sarhoğ oldun?" dedi Hıdır; sonra güldü.

Laçen, "Bak bu doğru," dedi. "Ğğte sana yüzüğü bunun için ver- dim."

Hıdır bu yüzüğün en azından elli dirhem edeceğini biliyordu; çok parasız kalırsa yüzüğü satabilirdi. Bunu yaparsa Laçen'le olan ar- kadağlığı da sona ererdi ama başka ne çare var ki!

Bazen Laçen eline bir ĞiĞe Ğarap alıp akğamları onu ziyarete ge-

lirdi. Gdris keyif çubuğunu tttürürken o da Çarabını içerde; saat on ikide program bitinceye kadar radyo dinlerlerdi. Sonra, çok geç bir saatte Dradeb sokaklarından geçerek Laçen'in bir arkadaşının gece bekçiliği yaptığı garaja giderlerdi. Dolunay olduğu zamanlarda, orta- lık sokak lambalarının verdiği aydınlıktan daha parlak bir ıGığa bürü- nürdü. Ay olmayınca sokaklarda da kimsecikler olmazdı; birkaç ak- Çamcı kahvesinde insanlar birbirlerine hırsızların eskiden yaptıklarını, Gimdi hırsızların sayısının nasıl da artmış olduğunu anlatırlardı. Bunun nedeni, hiçbir yerde hemen hemen hiç kimsenin iG bulamama- sı, köylülerin vergilerini verebilmek için ineklerini, koyunlarını sat- mak, sonra da kente göç etmek zorunda kalmasıydı. Laçen'le Hıdır, yapılacak bir iG çıktığı zaman, arada sırada çalışıyorlardı. Biraz para- ları vardı; her zaman karınlarını doyuruyorlardı; sonra Laçen, kendi- sine bazen bir GiÇe Gspanyol Çarabı alacak parayı bile çıkarabiliyordu. Hıdır'ın keyfi daha büyük bir sorun yaratıyordu; çünkü polis keyife karGı çıkardığı yasayı ne zaman uygulamaya kalkacak olsa, keyif bulmak zorlaGıyor, fiyatı yükseliyordu. Sonra polis keyif yerine si- lahların ve asilerin peGine düğtüğü için piyasada keyif bollaGınca, yükselmiş olan fiyat inmiyordu. Hıdır içtiği keyfi azaltmıyordu; ama artık odasında kendi basma içiyordu. Kahvede içmeye kalkarsan, her zaman keyfini evde unutmuş, seninkinden içmek isteyen biri çıkıyor- du. Hıdır, Cafe Nacah'taki arkadaşlarına keyif içmeyi bnaktığını söy- lemiÇti; kendisine bir çubuk uzatıldığı zaman da hep reddediyordu.

AkÇam, erken saatte odasına döndüğünde pencereyi açtı; kentin uykulu sesleri içeriye doluyordu; yaz olduğu için insanların sesleri sokakları doldurmuştu; Hıdır satın almış olduğu iskemleye oturdu, ayaklarını kaldırıp pencerenin pervazına dayadı. Böyle oturunca key- fini içerken gökyüzünü seyredebiliyordu. Laçen gelirdi, konuGurlardı. Arada sırada birlikte Emsallah'a, orada mezbanın yanında, iki kız kardeşin yarım akıllı anneleriyle birlikte oturduğu barraca'ya* gi- derlerdi. Anneyi sarhoğ edip içerideki odaya yatırılırlardı. Sonra da kızları sarhoğ eder, hiç para vermeden geceyi onlarla geçirirlerdi. Konyak pahalıydı ama gene de yosmalara ödeyecekleri para kadar pahalıya oturmuyordu onlara.

* Baraka; oluklu sacdan yapılmış gecekodu, (ç.n.)

LAÇEN'LE HİDİR'İN ÖYKÜSÜ

Yaz ortasında, Sidi Kacem gelince, hava birden çok ısındı. İnsanlar evlerinin çatılarına çarÇaflardan çadırlar kurarak yemeklerini orada piÇirip orada yatmaya bağladılar. Geceleyin Hıdır bütün çatıları görebiliyordu; her çatıda rüzgârda GiÇerek sallanan çarÇaflardan oluş- muş bir kubbe vardı; çarÇafın arasından tenekenin içinde yanan ateğin kırmızı ıGığı görünüyordu. Gündüzleri, beyaz çarÇafların oluşturduğu bu denizin üzerinde parlayan ıGık Hıdır'ın gözlerini kamaÇtırıyordu; odasında dolaGırken, pencerenin önünden geçtiğinde artık dıÇarıya bakmamayı öğrenmişti. Daha pahalı bir odada, ıGığı kesecek güneçlik perdeleri olan bir odada oturmayı isterdi. DıÇarıda, gökyüzünü dolduran parlak ıGıktan korunmanın hiçbir yolu yoktu; Hıdır alacakaranlığı özlemle bekliyordu. Gün batmadan keyif içmek âdeti değildi. Keyif içmeyi gündüzleri hiç sevmiyordu; her Çeyden çok da havanın sıcak, ıGığın parlak olduğu yaz günlerinde içmeyi hiç sevmiyordu. Yeni gelen her gün bir öncekinden daha sıcak olmaya bağlayınca, kendisine birkaç gün

yetecek keyif ve yiyecek almaya, hava serinleyinceye kadar odasına kapanmaya karar verdi. O hafta iki gün limanda çalışmıyordu, biraz parası vardı. Yiyecekleri masanın üstüne koyup kapıyı kilitledi. Sonra anahtarı kilitten çıkardı, masanın çekmecesine attı. Pazar sepetinin içindeki paketlerin, konserve kutularının arasında gazeteye sarılmıyış kocaman bir keyif destesi duruyordu. Gazeteyi açtı, bir dal çekip kokladı. Ondan sonraki iki saat boyunca yere oturdu; yaprakları dallardan kopardı, ekme tahtasının üstünde kıydı, karıyırdı, harmanladı, sonra gene kıydı; bunu tekrar tekrar yaptı. Bir keresinde, güneş tam üstüne vurunca, sıcaktan kurtulmak için yerini değiştirmek zorunda kaldı. Güneş indiğinde kendisine üç-dört gün yetecek kadar keyif hazırlamıyordu. Yerden kalktı, kucağında kesesi ve çubuğuyla iskemlesine oturdu, içmeye koyuldu; bu arada radyoda, o saatte hep olduğu gibi Soussi bakkallar için Çlöh müziği çalınıyordu. Kahvelerde insanlar çoğu zaman yerlerinden kalkıp radyoyu kapatırlardı bu müzic çaldığı zaman. Oysa hep aynı aksak tempoyu sürdüren naqous* nedeniyle keyif tiryakileri severlerdi bu müziği.

Müzik uzun süre çaldı; Hıdır, Tiznit'teki pazarı ve kerpiç duva-

fren kasnağı), (ç.* Vurmalı müzik yapmakta kullanılan yuvarlak madeni nesne (çoğu zaman bir n.)

rından dıÇarıya ağaç gövdeleri tağan camiye düğündü. Gözlerini yere indirdi. Odanın içinde hâlâ gün ıÇığı vardı. Gözleri fal tağı gibi açıldı. Döğemenin üzerinde küçük bir kuÇ sessizce yürüyordu. Hıdır yerinden fırladı. Keyif çubuğu yere düğtü ama lülesi kırılmadı. KuÇ daha kıpırdamaya vakit bulamadan Hıdır avucunu üstüne kapadı. Ėki avucuyla birlikte kavradığı zaman bile kuÇ hiç hareket etmedi. Hıdır kuğa baktı, onun Ėimdiye dek gördüğü en küçük kuÇ olduğunu düğündü. Bağı griydi, kanatlan siyahbeyazdı. KuÇ kendisine bakıyordu, hiç de korkmuğ gibi görünmüyordu. Hıdır kuğu kucasına koyarak is- kemleye oturdu. Ellerini üstünden kaldırdıktan sonra bile kuÇ öylece, hareketsiz durdu. "Bir yavru kuÇ bu, uçmayı bilmiyor," diye düğündü Hıdır. Art arda birkaç çubuk dolusu keyif içti. KuÇ yerinden hiç kıpırdamadı. Güneğ batmığtı, akĖam ığığında evler yavaÇ yavaÇ ma- vileğiyordu. Bağparmağıyla kuğun baÇını okĖadı. Sonra küçük parmağına takılı olan yüzüğü çıkarıp kuğun bağındaki yumuğacık tüylerin üzerinden geçirdi. KuÇ buna hiç tepki göstermedi. "Kuğların sultanına altından bir yaka," dedi Hıdır. Biraz daha keyif içip gökyüzünü seyretti. Sonra karnı acıkmaya bağladı; kuğun da biraz ekmek kırıntısı yemek isteyebileceği geçti aklından. Çubuğunu masanın üstüne bıraktı, yüzüğü kuğun bağından çıkarmaya çalığtı. Yüzüğü dıÇarıya doğru çekti; kuÇ kanatlarını çırpı, direndi. Hıdır bir an için yüzüğü bıraktı, o anda kuÇ kucaktan dosdoğru gökyüzüne uçuverdi. Hıdır sıçrayıp ayağa kalktı, kuğu seyre koyuldu. Uçup bütünüyle gözden kaybolunca gülümsedi. "Piç kurusu!" dedi fısıldayarak.

Yemeğini hazırlayıp yedi. Bundan sonra iskemlesine oturup çu- buğunu içti, kuğu düğündü. Laçen geldiğinde olanları ona anlattı. "O süre boyunca hep bir Ėey çalma fırsatını yakalamak için bekliyor- muğ!" dedi. Laçen biraz içkiliydi, bunlara kızdı. "Demek yüzüğümü çaldı!" diye bağırdı. "Ah," dedi Hıdır. "Senin yüzüğün mü? Onu bana verdiğini sanıyordum."

Laçen ona, "Ben daha delirmedim," dedi. Hâlâ kızgın bir durum- da çıkıp gitti; bir haftadan uzun bir süre hiç uğramadı. Laçen'in odaya girdiği sabah Hıdır onun gene yüzükten söz açacağından emindi; bir gün önce bir arkadağından satın almığ olduğu bir çift ayakkabıyı hemen ona doğru uzattı. "Bunlar ayağına oluyor mu bak bakalım?" diye sordu. Laçen iskemleye oturdu, ayakkabıları ayağına geçirdi,

128

LAÇEN'LE HİDİR'İN ÖYKÜSÜ

baktı ki tam oluyor. Hıdır ona, "Altılarını değiğtirmek gerek ama üst- leri yeni gibi," dedi. Laçen de "Üstleri iyi," dedi. Deriyi yokladı; bağ- parmağıyla öbür parmaklar arasında sıkığtırıp ezerek baktı. Hıdır, "Al senin olsun," dedi. Laçen buna sevinmiğti; o gün yüzükle ilgili hiçbir Ėey söylemedi. Ayakkabılan odasına getirdiğinde dikkatle inceledi; pençe yaptırmak için gerekecek parayı gözden çıkarmaya karar verdi.

Ertesi gün bir Ėspanyol ayakkabıcıya gitti; adam ayakkabılan on beğ dirheme onarmayı kabul etti. "On," dedi Laçen. Uzun bir pazar- lıktan sonra ayakkabıcı fiyatı on üçe indirdi; Laçen de ayakkabıları orada bırakarak bir hafta sonra gelip alacağını söyledi. Aynı gün öğ- leden sonra Sidi Bouknadel'den geçerken bir kız gördü. Ėki saat ya da daha uzun bir süre konuğtular; duvarın yanında birbirlerine çok yakın durmamaya dikkat ediyor, konuğtuklarını kimse anlamasın diye bakığlarını yere indirmiğ, öyle duruyorlardı. Kız Meknes'liydi; Laçen bu yüzden onu daha önce görmemiğti. Kız o mahallede

oturan teyze- sini ziyarete gelmiŒti; kısa bir süre sonra kız kardeŒi de Meknes'ten oraya gelecekti. Bu kız Laçen'e, o yıl gördüğü en iyi Œey gibi göründü; gene de kızın burnundan ve ağızından emin olamazdı çünkü peçesi her Œeyi örtüyordu. Kızı ertesi gün aynı yerde kendisiyle buluŒmaya ikna etti. Bu kez Hafa boyunca uzun uzun yürüdüler; Laçen kızı- zm bu iŒe gönlü olduğunu anladı. Ama kız teyzesinin evinin nerede olduğunu Laçen'e bir türlü söylemiyordu.

Laçen kız odasına ancak iki gün sonra getirebildi. Beklediği gibi çok güzel çıktı. O gece çok mutlu oldu Laçen, ama sabahleyin kız gidince, onun yanından hiç ayrılmak istemediğini anladı. Teyzesinin evinin nasıl bir yer olduğunu, bütün bir gününü nasıl geçireceğini bilmek istiyordu. Böylece Laçen için kötü bir süreç baŒlamıŒ oldu. Yalnızca onunla birlikteyken, onu yatağa soktuğu zaman, bir yanında kız, bir yanında, yastığının yanı baŒında, kolayca ulaŒabileceği bir yerde de konyak ŒiŒesi varken mutlu oluyordu. Her gün, kız gittikten sonra, yeniden ona dönmeden önce kızın buluŒabileceği bütün erkek- leri aklından geçirerek öylece yatıyordu. Bundan söz ettiği zaman kız güldü, bütün vaktini teyzesi ve artık Meknes'ten gelmiŒ olan kız kar- deŒiyle geçirdiğini söyledi. Gene de Laçen bu konuda endiŒelenmek- ten kurtaramıyordu kendini.

' Ancak iki hafta geçtikten sonra anımsayabildi gidip ayakkabılarını almayı. Ayakkabıcıya giderken yolda bu sorununu nasıl çözebileceğini düşünüyordu. Hıdır'ın kendisine yardım edebileceği geçti aklından. Kızla Hıdır'ı bir araya getirip baş başa bırakabilirse, Hıdır olanları daha sonra ona anlatırdı. Kız, Hıdır'ın kendisini yatağa atmasına izin verirse, o zaman kesinlikle bir yosmaydı; o zaman ona bir yosma gibi davranmak gerekirdi. Laçen de onu önce iyice bir döver, sonra da başlıyordu; çünkü kız bütünüyle bir yana atılamayacak kadar iyiydi. Ama gerçekten kendisine mi ait, yoksa başkalarıyla da yatıp kalkıyor mu, Laçen'in bunu bilmesi gerekti.

Ayakkabıcı ayakkabılarını eline verdiği zaman yepyeni olduklarını görünce sevindi. On üç dirhemi ödeyip ayakkabıları evine götürdü. O gece, kahveye gitmek üzere dışarıya çıkarken giymeye çalıştığı anda, ayağına olmadıklarını gördü. Çok dar geliyordu ayakkabılar, yeni tabanları dikerken ayakkabıcı kalıbı daraltmıştı. Eski ayakkabılarını giydi, dışarıya çıkıp kapıyı ardından çarparak kapattı. O gece kızla kavga etti. Kızın ağlamasını durdurabilmek için Şafak sökünceye dek uğraştı. Güneş doğduğunda kız hâlâ uyuyordu; Laçen kollarını başının altında kavuşturmuş tavanı seyrediyor, ayakkabıların kendisine on üç dirheme patladığını, şimdi bütünü gününü onları satmaya çalışarak geçireceğini düşünüyordu. Kızı erkenden başından savdı; elinde ayakkabılarla Bou Araçia'ya girdi. Ayakkabılara kimse sekiz dirhemden fazla vermiyordu. Öğleden sonra Joteya'ya gidip bir asmanın gölgesine oturdu, satıcılarla alıcıların gelmesini bekledi. Dağlı bir adam sonunda on dirhem teklif etti, Laçen de ayakkabıları ona sattı. Parayı cebine yerleştirirken, "Boşu boşuna üç dirhem kaybettim," dedi. Kızın başını, ama ayakkabıcıyı suçlamak yerine, kabahatin Hıdır'da olduğunu düşünüyordu.

O gün öğleden sonra Hıdır'la görüştü; ona, akşam yemeğinden sonra yanında bir arkadaşıyla odasına geleceğini söyledi. Sonra eve dönüp konyak içti. Kız geldiğinde Şişeyi bitirmişti; sarhoğ olmuştu, kendini hiç olmadığı kadar mutlu hissediyordu. Kız peçesini çıkarıp başına bağlayınca, "Çıkarma," dedi. "Dışarı çıkıyoruz." Kız hiçbir şey söylemedi. Arka sokaklardan dolaşarak Hıdır'ın odasına vardılar.

Hıdır iskemlesine oturmuş radyo dinliyordu. Bir kızın geleceğini hiç ummamıştı; kızın peçesini çıkardığını görünce kalbi başını ağ-

LAÇEN'LE HİDİR'İN ÖYKÜSÜ

ntacak kadar hızlı çarpmaya başladı. Kıza iskemlesini verdi ama dönüp bir daha hiç bakmadı; yatağın üstüne oturup yalnızca Laçen'le konuşmaya başladı; Laçen de kıza hiç ilgi göstermiyordu. Biraz sonra yerinden kalktı. "Sigara almak için dışarıya gidiyorum," dedi. "Hemen dönerim." Kapıyı arkasından kapadı; Hıdır hemen koşup kapıyı kilitledi. Kıza gülümsedi, sonra kızın yanına, masaya oturdu, yüzüne baktı. Arada, bir çubuk keyif içiyordu. Laçen'in neden bu kadar geciktiğini merak ediyordu. Sonunda kıza, "Geri dönmeyecek, biliyor musun?" dedi. Kız güldü, omuzlarını silkti. Hıdır yerinden fırladı, kızın elinden tutup yatağa götürdü.

Sabahleyin giyinirken kız ona Otel Sevilla'da kaldığını söyledi. Medina'nın tam ortasında bir

Müslüman oteliydi bu. Hıdır kızı oraya götürüp bıraktı. Kız ona, "Bu gece gelecek misin?" diye sordu. Hıdır kağlarını çattı. Laçen'i düğünüyordu. "Gece yarısından sonra beni bekleme," dedi. Eve dönerken Cafe Nacah'a uğradı. Laçen oradaydı. Gözleri kan çanağı gibiydi; bütün gece uyumamıya benziyordu. Hıdır, onun kendisini beklemekte olduğu duygusuna kapıldı çünkü o kahveye girer girmez Laçen hemen yerinden kalkıp qahouaji' nin* parasını ödemişti. Dradeb anacaddesi boyunca bir tek söz etmeden yürüdüler; Merkala plajına kıvrılan yola gediklerinde, gene hiç konuşmadan o tarafa yöneldiler.

Sular çekilmişti. Islak kumların üstünde yürüdüler; ayaklarını küçük dalgalar yalıyordu. Laçen bir sigara içti, suya taşlar attı. So- nunda konuştu: "Nasıldı?"

Hıdır omuz silkti, sesini olabildiğince titreşimsiz tutmaya çalışıyordu. "Bir gece için fena değildi," dedi. Laçen, dikkatsiz davranarak, "Çki gece için de," demek üzereydi. Ama sonra Hıdır'ın o geceden söz etmek istemediğini anladı; demek ki Hıdır için çok önemliydi bu. Yüzüne baktığı zaman Hıdır'ın kızı kendine almak istediğini kesinlikle anladı. Kızı çoktan kaybettiğinden emindi artık, ama bunu ta bağından niçin düğünemediğini bilemiyordu. Kızı Hıdır'a götürmek isteğinin gerçek nedenini anımsayamıyordu şimdi.

"Sırf sana iyilik etmek için mi getirdiğimi sanıyorsun onu?" diye bağırdı. "Yok sidil** Senin gerçekten dost olup olmadığını anla-

* Kahveci, (ç.n.) ** Efendim, (ç.n.)

mak için bıraktım onu seninle. şimdi görüyorum işte ne biçim arkadaş olduğunu! Akrepisin sen!" Hıdır'ı giysilerinden yakalayıp suratının ortasına yumruğunu indirdi. Hıdır arkaya doğru sarsılarak birkaç adım attı, dövmeye hazırlandı. Laçen'in gerçeği anladığını, artık söylenecek hiçbir şeyin kalmadığını, dövmekten başka çare olma- dığını anlıyordu. Gkisi de kanlar içinde, soluk soluğa kaldıklarında, Hıdır yıldırım çakması kadar kısa bir anda Laçen'in yüzünü gördü; bağıının dönmekte olduğunu, gözlerinin iyi görmediğini anladı. Geri çekildi, bağıını eğdi, bütün gücüyle Laçen'e doğru koştı; Laçen den- gesini kaybetti, kumlara yığıldı. Sonra Hıdır ayakkabısının topuğuy-la onun bağıına çabucak bir tekme indirdi. Onu orada yatar durumda öylece bırakarak evine döndü.

Kısa süre sonra Laçen yanı bağıında, kumların üzerinde kırılan dalgaların sesini duydu. "Onu öldürmeliyim," diye düğündü. "Yüzü- ğümü sattı. şimdi gidip öldürmeliyim onu." Ama bunu yapmak ye- rine, giysilerini çıkardı, denize girdi; yıkanmayı bitirince bütün gün kumlara yatıp güneşlendi, uyudu. Akşam olunca gitti, iyice sarhoğ oldu.

Saat on birde Hıdır, Otel Sevilla'ya gitti. Kız, ön kapıya yakın bir yerde, hasır koltuğa oturmuş onu bekliyordu. Hıdır'ın yüzündeki ya- ralara dikkatli dikkatli baktı. Hıdır, peçesinin altından onun gülümse- diğini gördü.

"Dövdünüz mü?" Hıdır bağıyla evet işareti yaptı. "O nasıl?" Hıdır omuzlarını silkti. Bu kızın gülmesine neden oldu. "Hep sarhoğtu zaten," dedi. Hıdır onun koluna girdi, birlikte caddeye çıktılar.

ÇEVİREN : YURDANURSALMAN

132

JORGE LUIS BORGES | Araya Giren

...kadınların aşkına değip geçerken...

2 Samuel 1:26

BU HİKÂYEYİ ilk olarak Nilsenler'in küçüğü Eduardo'nun 1890'larda Moron havalisinde bir yerlerde uykusunda ölen ağabeyi Cristiân'ın ölüsü bağıında beklerken anlattığını söylerler (Bence uzak bir olasılık). Gerçekte, hikâyeyi o bir türlü sabaha ermek bilmeyen, hayal meyal gecenin bir saatinde, iki yudum mate arasında biri bir bağıkasından duymuş, sonra da Santiago Dabove'ye anlatmış olmalı; ben de ondan dinledim. Aynı hikâyeyi yıllar sonra, olayın geçtiği Turdera'da bir kere daha duydum. Hikâyenin ikinci ve daha ayrıntılı biçimi, küçük çetlemeler ve çelişmeler dığıında, Santiago'nun anlattığına çok uyuyordu. Hikâyeyi aktarmamın nedeni şu: Bence hikâye, geçen yüzyılın sonlarında Buenos Aires'in kenar mahallelerinde yağıayan o yumruğuna tükürmüş kabadayların kişilik özelliklerini yansıtan kısa, ama trajik bir belge niteliği taşıyor. Olduğu gibi anlatacağımı umut ediyorum, ama daha bağılamadan görüyorum ki, gene yazarlığım tutacak, kimi yerlerini vurgulamaktan ya da belli ayrıntılar eklemekten kendimi alamayacağım.

Oturdukları yer olan Turdera'da Nilsenler denirdi onlara. Oranın rahibi bana, kendisinden önceki

rahabin bu insanların evinde koyu renk ciltli, kara matbaa harfleriyle dizilmiŒ, okunmaktan lime lime olmuŒ bir Ėncil gördüğünü -çok ŒaŒmıŒ buna- söylemiŒti. Ėncil'in arka iç kapak sayfasında elyazısıyla yazılmıŒ ad ve tarihler olduğu da iliŒmiŒ gözüne. Evdeki tek kitapmıŒ bu Ėncil; Nilsenler'in bir gün her Œeyin yitip gittiği gibi yitip gidecek olan geliŒigzel aile tarihçesi... Œoktan yıkılan o eski, dört bir yöne doğru baçını almıŒ geniŒleyen ev,

sıvasız tuğladandı. Kemerli girişten bakıldığında kırmızı tağlarla dö- Ğenmiş bir avlu, onun ilerisindeyse ikinci, toprak bir avlu görünürdü. Ğurasını belirtmek gerek, pek az kiĞi evden içeri adımını atabilmişti. Nilsenler pek kimseyle görüĞmezlerdi. Hemen hemen hiç eĞyası ol- mayan odalarında ranzalarda yatarlardı. Paralarını atlara, kenarları gümüĞ iĞlemeli koĞum takımlarına, kısa kabızlı kamalara, bir de ke- senin ağızını iyice açtıktan sonra sarhoĞ kavgaları çıkardıkları cumartesi gecesi eğlentileri için giyinip kuĞanmaya harcarlardı. Her ikisinin de uzun boylu olduklarını biliyorum, kızıl saçlıydılar. Büyük olasılıkla admı bile duymadıkları Danimarka ve Ğrlanda'nın kanı dolağırdı bu iki Arjantinli kardeĞin damarlarında. Mahallelerinde bu "Kızıl- kafalar"dan korkulurdu; kardeĞlerden hiç değılse birinin kavgada adam

öldürdüğüne kesin gözüyle bakılıyordu. Küçük kardeĞin Juan Iberra'yla bayağı sıkı bir dövüĞ yaptığı söylenir ki, bu da bu iĞlerden anlayanlara bakılırsa az Ğey değıldir. Hayvan tüccarı, arabacı, at hırsız, ara sıra da profesyonel kumarbazdı bu iki kardeĞ. Ğçki içip kumar oynadıklarında har vurup harman savurmaları dıĞında cimrilik-leriyle ünlüydüler. Kimlerden olduklarını, nereden geldiklerini bilen yok. Bir yük arabaları, bir de öküz için boyundurukları vardı.

DıĞ görünüşleri Costa Brava'nın adını kötüye çıkararak öteki ka- badayılarinkinden farklıydı. Bu ve bilmediğimiz daha bir sürü baĞka Ğey, aralarındaki sıkı bağı anlamamıza yardımcı oluyor. KardeĞlerden biriyle arayı bozmak iki düĞmanı birden göze almak demektir.

Nilsenler kadınlarla düĞüp kalkmayı severlerdi, ama o zamana kadar, kadın kaçamaklarını karanlık köĞelerde ya da kerhanelerde sürdürmüşlerdi. Bu yüzden Cristian, Juliana Burgos'u eve getirdiğinde bu olay uzun süre dillerden düĞmedi. Doğruya doğru, böylece bir hizmetçi kazanmış oluyordu, ama parasını ona dünyanın en çirkin taklit mücevherlerini almaya ve eğlentilerde onunla gösteriĞ yapmaya harcadığı da bir gerçektir. O zamanlar ucuz kiralık evlerde düzenlenen, hiç kimsenin manidar ayak figürleri yapmasına kesinlikle göz yumulmayan ve gene o zamanlar, çiftlerin birbirlerinden en az on-on iki santim uzak durarak dans ettiği kıytırık eğlentilerdi bunlar. Juliana, esmer, gözleri hafifçe çekik bir kızdı; bir bakmanız yeterdi, hemen gülümseyiverirdi. Hoyratlığın ve ilgisizliğin kadınları yıpratığı bu yoksul mahalle için hiç de fena sayılmazdı Juliana gibi bir kız.

ARAYA GİREN

Önceleri, Eduardo da onlarla birlikte Ğuraya buraya gitti. Daha sonra bir aralık Kuzey'e, Arrecifes'e bir iĞ yolculuğu mu ne yaptı, oradan gelirken de yanmda bir kız getirdi. Ama kızı bir-iki gün sonra sepetledi. Suratı asıldı; köĞedeki meyhanede yalnız baĞına içki içmeye baĞladı, kimselerle konuşmaz oldu. Cristiân'm kadınına yakmıştı abayı. Olup bitenleri belki de ondan önce fark eden mahalleli, ellerini ovuşturup için için sevinerek iki kardeĞin birbirlerine düĞmesini beklemeye koyuldular.

Bir gece geç saatte köĞedeki meyhaneden eve dönen Eduardo, Cristiân'm iri doru atının evin önündeki direğe bağı olduğunu gördü. Ğçeride avluda, ağabeyi pazarlık elbiselerini giymiĞ, onu bekliyordu. Kadın girip çıkıyor, mate getirip götürüyordu. Cristiân, Eduardo'ya, "Fariaslar'a

gidiyorum, bu gece orada büyük eğlence var. Juliana bu- rada seninle kalacak; istersen onu kullanabilirsin," dedi.

Sesinin tonu yarı buyurgan, yarı dostçaydı. Eduardo ağabeyine gözlerini dikip bir süre hiç kıpırdamadan durdu, ne yapacağını GaÇır- mıÇtı. Cristiân ayağa kalktı, "Allahaısmarladık," dedi - yalnızca erkek kardeÇine; eÇyadan baÇka bir Çey olmayan Juliana'ya değil- atına bindi ve hiç istifini bozmadan yola koyuldu.

O geceden sonra Juliana'yı paylaÇtılar. Costa Bravalılara bile "bu kadarı olmaz" dedirten bu garip ortaklığın ayrıntıları neydi, bunu kimse bilemeyecek. Bu düzen haftalarca sürdü, ama daha fazla süre- mezdi. Ğki kardeÇ kendi aralarında, seslenmek için bile olsa kadının adını ağızlarına almıyorlardı. Buna karÇın sürekli tartıÇma nedenleri arıyor ve buluyorlardı. Birkaç parça derinin satıÇı yüzünden tartıÇtılar, ama aslında baÇka bir Çey için tartıÇıyorlardı. Cristiân sesini gitgide yükseltirken Eduardo sustu. Farkında olmadan birbirlerini kol- luyorlardı. Kabadayı kısmı arasında, erkek, hiç kimseye -kendine bile- kadının, Çehyet ve sahiplenmenin ötesinde bir önemi olduğunu itiraf edemez, oysa iki kardeÇ âÇık olmuÇlardı. Bu onları utandırıyor ne de olsa.

Bir gün öğleden sonra Eduardo, Lomas'taki alanda Juan Iberra'ya rastladı. Iberra onu eline geçirdiği dilberden dolayı kutladı. ĞÇte, Edu- ardo galiba o zaman dersini vermiÇ onun. Hiç kimsenin -kendi yüzüne karÇı- Cristiân'la alay etmesine göz yumamazdı.

Kadm her iki erkeğin isteklerini de bir hayvanın yumuÇakbağlı-

lığıyla yerine getiriyordu; ama kardeşlerden birini, büyük olasılıkla küçüğünü yeğlediğini de pek gizleyemiyordu. Ne de olsa, kendisini paylaşmayı reddetmemekle birlikte paylaşma önerisini ilk getiren o değildi.

Günün birinde, Juliana'ya birinci avluya iki iskemle çıkarmasını, sonra da bir süre ortalarda görünmemesini söylediler, konuşacak önemli şeyleri vardı. Juliana, erkeklerin konuşmasının uzun süreceğini düşünerek Göyle bir kestirmek üzere uzandı, ama çok geçmeden gelip onu uyandırdılar. Bir çuvala, cam boncuklu tespih ve anasından yadigar kalan haç da dahil olmak üzere bütün eşyalarını doldurmasını söylediler. Hiçbir açıklamada bulunmadan onu öküz arabasına bindirdiler ve uzun, yorucu, sessiz bir yolculuğa çıktılar. Yağmur yağmıyordu; yollar çamurluydu. Moron'a yaklaştıkları sırada Şafak sö- küyordu. Onu oranın kerhanesini işleten kadına sattılar. Önceden anlaşılmıştı zaten; Cristiân parayı alıp cebine koydu, sonra da karde- Şiyle paylaştı.

Turdera'ya geri döndüklerinde, o zamana kadar bu korkunç aşkın aşında (aynı zamanda yerleşik bir düzendi de bu) tutsak olan Nilsen- ler, erkekler arasında kendi erkekçe yaşamlarını yeniden sürdürmeye başladılar, cumartesi gecelerinin içki âlemlerine döndüler. Belki de zaman zaman kurtulduklarını sandıkları oluyordu, ama sık sık -her biri kendi başına- anlaşılabilir ya da çok anlaşılır bir biçimde ortadan kayboluyorlardı. Yıl sonuna doğru, küçük kardeş kentte işi çıktığını söyleyerek gitti. Bunun üzerine Cristiân hemen Moron'a yollandı; Eduardo'nun alacalı kısırağının kerhanenin önündeki direğe bağlı ol- duğunu gördü, Şeriye girdi Cristiân; evet, işte kardeşi buradaydı, sı- rasını bekliyordu. Cristiân'ın, kardeşine, "Böyle giderse atları çok yoracağız. Onu elimizin altında tutalım daha iyi," dediği söylenir.

Kerhanenin sahibiyle konuştu, kemerinin cebinden bir avuç para çıkarıp verdi ve iki kardeş kızı alıp götürdüler. Juliana, Cristiân'ın atına binmişti. Eduardo onları birlikte görmeye dayanamadığı için atını mahmuzladı.

Yukarıda anlattığım yaşama döndüler yeniden. Buldukları çözüm başarısızlıkla sonuçlanmıştı, birbirlerini aldatıyorlardı çünkü. Neredeyse Kabil'in gölgesi karışacaktı işe ya, Nilsenler'in arasındaki sevgi bağı çok büyüktü -birlikte ne sıkıntıları, ne tehlikeleri göğüs-

136

ARAYA GİREN

lemislerdi kimbilir!- kızgınlıklarını başkalarından çıkarıyorlardı. Ya- bencilardan, köpeklerden, aralarına ikilik sokan Juliana'dan.

O yıl mart ayı sona ererken sıcaklar henüz hafiflemiş değildi. Bir pazar günü (pazarları erken yatılır) Eduardo köşedeki meyhaneden dönerken, Cristiân'ın öküzleri boyunduruğa aldığını gördü. Cristiân, "Hadi gel. Pardo'nun oraya birkaç parça deri götürmemiz gerek. Ara- baya yükledim derileri, gece serinliğinden yararlanmış oluruz," dedi.

Pardo'nun dükkânı Güney'de, içerilerde bir yerdeydi yanılmıyor- sam; önce eski kağıt yolundan

gittiler, sonra bağka bir yola saptılar. Gece çökmüğ, manzara yayılmığ, geniğlemiğti sanki.

Boyları oldukça yüksek bir saz öbeğinin çevresinden dolağtılar; Cristiân daha yeni yaktığı sigarayı yere fırlattı ve sakin bir sesle, "Haydi iÇe koyulalım kardeğim," dedi. "Birazdan akbabalar doluğur buraya. Bugün öğleden sonra öldürdüm onu. Bütün incik boncuğuy-la ĐuracıĐa bırakıverelim. Artık bize zararı dokunamaz."

AĞlamamak için kendilerini zor tutarak kucaklağtılar. Aralarında bir bağ daha vardı artık - acımasızca kurban ettikleri kadın ve onu unutmak için duydukları ortak istek.

ÇEVİREN : FATİH ÖZGÜVEN

1.

Benzin göstergesinin ibresi birdenbire sıfıra doğru gitti ve spor arabanın genç sürücüsü arabanın amma da benzin yediğini söyledi. "ĞnĞallah geçen seferki gibi benzinimiz tükenmez," diye belirtti genç kız (aĞağı yukarı yirmi iki yaĞındaydı) ve sürücüye bunun daha önce nerelerde baĞlarına geldiğini anımsattı. Genç adam bundan kaygı duymadığı karĞılığını verdi, çünkü onunla birlikte baĞına gelen her Ğey onun için bir serüvenin çekiciliğine sahipti. Genç kız bu görüşte değildi: Bir anayolda ne zaman benzinleri tükense, hep kendisi için ve yalnızca da kendisi için bir serüven oluyordu, çünkü genç adam gizleniyor ve genç kadın da diĞiliğın verdiği çekiciliğı kötü yolda kullanmak zorunda kalıyordu; el sallayarak bir arabayı durduruyor, kendini en yakın benzin istasyonuna götürüyor, soma bir baĞka ara- bayı durduruyor ve bir kutu benzinle dönüyordu. Genç adam onu arabalarına alan sürücülerin çok antipatik olmuĞ olmaları gerektiğini, çünkü görevinden bir angaryaymıĞ gibi söz ettiğini belirtti. Genç kız (beceriksiz bir cilveyle) sürücülerin bazen çok sempatik olduklarını, ama yanında benzin kutusu olduğundan ve hiçbir Ğey yapmaya giriĞemeden onlardan ayrılmak zorunda bulunduğundan bundan hiç yararlanamadığı karĞılığını verdi. "Domuz," dedi genç adam. Kız, eğer bir domuz varsa, bunun kendisi değil, o olduğuyantını verdi. Arabasında tek baĞına olduğunda yollarda Allah bilir kaç kadın dur- durmuĞtu onu! Genç adam arabayı,sürerken, kolunu kızın omzuna attı ve onu alnından nazikçe öptü. Kızın kendisini sevdiğini ve kıs- kandığım biliyordu. Kıskançlık pek hoĞ bir karakter özelliğı değildir, ama aĞırırıya kaçılmazsa (ve yanında alçakgönüllülük de olursa), bü-

138

I

OTOSTOP OYUNU

tün sakıncalarına karĞın, dokunaklı bir yanı vardır kıskançlığın. En azından böyle düĞünüyordu genç adam. Yalnızca yirmi sekiz yaĞında olduğuy için, kendini yaĞlı biri olarak görüyor ve bir erkeğın kadınlar üzerine bilebileceğı her Ğeyi bildiğini düĞünüyordu. Yanında oturan genç kızda değer verdiği Ğey, gerçekte, Ğimdiye değın kadınlarda en ender olarak bulduğı Ğey, yani saflıktı.

Genç adam yolun sağında beĞ yüz metre ötede bir benzin istasyo- nu olduğuy gösteren levhayı fark ettiğinde, ibre sıfıra gelmiĞti bile. Kız gönlünün ne kadar rahatladığını henüz söylememiĞti ki, genç adam sola sinyal verdi ve arabayı benzin pompalarının bulunduğu toprak sekiye doğru sürdü. Ancak pompaların önünde büyük bir petrol tankeri duruyor ve geniĞ çaplı bir hortumla pompalan dolduruyor-du. "Beklememiz gerekecek," dedi genç adam ve arabadan indi. "Çok vakit alır mı?" diye bağırdı benzinci çırağına. "Bir-iki dakika," diye karĞılık verdi benzinci. "Biliriz biz bu bir-iki dakikaları," dedi genç adam. Dönüp yeniden arabada oturmak istiyordu, ama genç kızın öte- ki kapıdan inmiĞ olduğunu fark etti. "ğöyle bir tur atacağım," dedi kız. "Nereye gidiyorsun?" diye sordu genç adam, onu kasten güç duruma düĞürmek için. Onu tanıyalı bir yıl olmuĞtu, ama genç kız önünde hâlâ kızarırdı ve onun bu utangaç halinden pek hoĞlanıyordu; öncelikle, bu utangaç halleri onu daha önce tanıdığı kadınlardan ayırdığı için, ikinci olarak da, kızın utangaçlığını bile kendisi için değerli kılan evrensel gelip geçicilik yasasından haberli olduğuy için.

2.

Genç kız ona bir ağaç kümesi önünde durmasını rica etmek zorunda kalmaktan (birkaç saat boyunca durmadan araba sürüyordu) nefret ediyordu. Adam, yapmacıklı bir Gaçkınılıkla, niçin durması gerektiğini sorduğunda, hep kızıyordu. Utangaçlığının gülünç ve modası geçmiş olduğunu biliyordu genç kız. Ğinde birçok kez utangaçlığı yüzünden onunla alay ettiklerini ve onu kasten kırdıklarını gözlemlemişti. Yüzünün kızaracağı düşünmesine kapılır kapılmaz yüzü hemen kızarıveriyordu. Arkadaşlık ettiği kadınların çoğunun baçardığı gibi, kendini gövdesinde kaygı tasa duymadan rahat hissetmeyi ar-

139

zu ediyordu. Hatta kendince, özgür bir kendini inandırma yöntemi bulmuştu: Her insanın doğuştan tıpkı büyük bir binadaki yüzlerce odadan kendine ayrılmış olan bir tanesini alması gibi milyonlarca mevcut gövdeden birisini aldığı yineliyordu kendi kendine. Demek oluyor ki gövde rastlantısal ve kişisel olmayan bir şeydi; ödünç alınan hazır giysi gibi bir şeydi. Bunu kendine bin bir biçimde durmadan yineleyip duruyor, ama böyle hissetmeyi bir türlü başaramıyor-du. Şu ruh ve gövde ikiliği ona yabancıydı. Gövdesiyle o denli çok bir aradaydı ki onu kaygı duymadan hissedemiyordu.

Aynı kaygıyı, bir yıldır tanıdığı ve birlikte mutlu olduğu genç adamın yanında bile duyuyordu; hiç kuşkusuz bu mutluluk, adamın onun ruhunu gövdesinden hiç ayırmamasından ve kendisinin de onunla gövde ve ruh bir bütün olarak yaşamışından ileri geliyordu. Mutluluk ikiliğın olmamasındaydı, ancak mutlulukla kuşku arasında öyle pek çok uzaklık yoktur, ve genç kız kuşkuyla doluydu. Sözgelimi, aklına çoğu kez daha çekici kadınların olduğu (bunlar kaygı duymuyorlardı) ve bu tür kadınlardan birini tanıyan ve tanıdığı da gizleyemeyen genç adamın günün birinde bunlardan biri için kendi- sini terk edeceği geliyordu. (Elbette, genç adam, bu tür kadınlardan yaşadığı yıllar boyunca yeterince tanıdığını belirtiyor ama genç kız onun sandığından daha da genç olduğunu biliyordu.) Onun tümüyle kendisinin olmasını istiyor ve kendisini bütün varlığıyla ona vermek istiyordu, ama ona her şeyi vermeye ne kadar çok çabalarsa, pek derin olmayan, yüzeysel bir aşkın ya da flört etmenin gerektirdiği şeyleri genç adamdan esirgediği duygusuna da o kadar çok kapılıyordu. Kendisini ciddiliği hafiflikle birleştirememekle kınıyordu.

Ama şimdi kaygılanmıyor ve böyle düşünceleri aklına hiç getir- miyordu. Kendini iyi hissediyordu. Tatillerinin ilk günüydü (bütün bir yıl boyunca düşleyip durduğu on beş günlük tatil), gök maviydi (bütün yıl kaygıyla göğün gerçekten mavi olup olmayacağını merak etmişti) ve genç adam onunla birlikteydi. Adamın, "Nereye gidiyor- sun?" demesi üzerine, yüzü kızardı ve tek bir sözcük söylemeden arabayı terk etti. Anayolun kenarında tam bir yalıtılmışlık içinde bulunan benzin istasyonunun çevresini dolaştı; yüz metre kadar ötede (daha sonraları gidecekleri doğrultuda) bir koru vardı. Bu yöne doğru atıldı ve kendini bir huzur duygusuna bıraktığı olarak, bir çalının

140

OTOSTOP OYUNU

ardında gözden kayboldu. (Sevilen kişinin varlığının verdiği sevinci bile, bütünlüğü içinde, duymak için yalnız olmak gerekir.)

Derken korudan çıktı ve yeniden yolda yürümeye başladı; bulunduğu yerden benzin istasyonu görünüyordu; koca petrol tankeri git- mişti bile. Spor araba benzin pompasının kırmızı şeridine doğru iler- ledi. Genç kız yol boyunca yürüyor ve zaman zaman da arabanın gelip gelmediğini görmek için arkasına bakıyordu. Sonunda arabayı fark etti; durdu ve meçhul bir arabaya el sallayan bir otostopçu gibi elini salladı. Spor araba fren yaptı ve tam kızın yanında durdu. Genç adam cama doğru eğildi, camı açtı, gülümsedi ve "Nereye gidiyorsunuz, küçükhanım?" diye sordu. "Siz Bystrica'ya mı gidiyor- sunuz?" diye sordu kız da cilveli bir gülümsemeyle. "Lütfen binin," dedi adam, kapıyı açarak. Genç kız bindi ve araba yola koyuldu.

3.

Genç adam kızın keyifli olduğunu görmekten her zaman hoşnutluk duyuyordu; bu pek sık olmuyordu; kızın oldukça ağır işi (hoş olmayan bir ortam ve ücret almadan yaptığı, saatler süren fazla mesailer) ve üstelik evde hasta bir annesi vardı. Çoğu kez yorulduğu için, sınırları sağlam değildi, güven duygusu eksikti ve kendini kolaylıkla korkuya ve iç sıkıntısına kaptırıyordu. Bu nedenle genç adam onun her neşe belirtisini bir ağabeyin sevecen ilgisiyle karşılıyordu. Ona gülümsedi ve "Bugün talihliyim. Beş yıldır araba kullanıyorum, ama böylesine güzel bir otostopçuyu hiç arabaya almadım," dedi.

Genç kız arkadaşından gelen en küçük iltifatı minnet duygusuyla karşılıyordu; bu duygunun sıcaklığını biraz olsun muhafaza etmek için, "Yalan söylemeyi iyi biliyorsunuz," dedi.

"Yalancıya benziyor muyum ben?"

"Kadınlara yalan söylemekten hoşlanır görünüyorsunuz," dedi ve farkında olmadan sözlerine eski kaygısından bir şeyler karıştı, çünkü arkadaşının kadınlara yalan söylemekten hoşlandığına gerçekten inanıyordu.

Kızın kıskançlık nöbetleri çoğu kez canını sıkıyordu, ama bu kez sözlerini kolayca duymazdan geldi, çünkü bu söz ona değil meçhul

bir sürücüye yönelmişti. Beylik bir soru sormakla yetindi:

"Canınızı mı sıkıyor bu?"

"Kız arkadaşınız olsaydım canımı sıkardı," dedi. Sözleri genç adam için incelikli ve öğretici bir mesaj içeriyordu; ancak sözünün sonu yalnızca meçhul sürücüye yönelmişti: "Canımı sıkıyor, çünkü sizi tanımıyorum."

"Bir kadın yabancı biri hakkında bir şeyi, kendi erkek arkadaşının hakkındaki bir şeyden her zaman daha kolayca bağlar." Bu da genç adamın kıza verdiği incelikli ve öğretici mesajdı. "Birbirimize yabancı olduğumuza göre iyi anlaşabileceğiz demektir."

Genç kız bu sözdeki örtülü didaktik nüansı anlamamış gibi yaptı ve sözünü yalnızca meçhul sürücüye yöneltmeye karar verdi.

"Birbirimizden birkaç dakika sonra ayrılacağımıza göre, neye yarar bu?"

"Neye yaramayacakmış?" diye sordu genç adam.

"Bystrica'da ineceğimi pekâlâ biliyorsunuz."

"Peki ya sizinle birlikte inersem?"

Bu söz üzerine genç kız gözlerini genç adama doğru kaldırdı ve onun en yürek parçalayıcı kıskançlık saatlerinde kafasında canlandırdığı gibi olduğunu fark etti. Adamın kendisine (meçhul otostopçuya) karşı takındığı ve kendisini o denli çekici kılan gönül okuyucu tavırdan ürüntüye kapılmıştı. Bu nedenle meydana okuyan bir kışkırtıcılıkla karşılık verdi:

"Beni ne yapacağınızı çok merak ediyorum?"

"Bu kadar güzel bir kadınla ne yapacağımı çok düşünmem gerekmez," dedi adam çapkınca ve bu kez de sözünü otostopçudan çok genç kıza yöneltir gibiydi.

Bu gönül okuyucu sözler onun için genç adamı suçüstü yakalamış olmak gibi, ağzından hileyle bir itiraf koparmak gibiydi, kendini ani ve yoğun bir nefret duygusuna kaptırdı ve:

"Kendinizden biraz fazla emin değilsiniz siz?" dedi.

Adam genç kıza inceliyordu. Genç kızın inatçı yüzü büzülmüştü; onun için garip bir acıma duydu ve onun her zamanki bildik yüz ifadesini (çocuksu ve saf dediği yüz ifadesini) yeniden bulmasını diledi. Ona doğru eğildi, kolunu omzuna attı ve oyuna bir son vermek istediğinden yavaşça adını söyledi.

Ama genç kız kendini adamm kolundan kurtardı ve:

"Biraz fazla ileriye gidiyorsunuz!" dedi.

"Afedersiniz küçükhanım," dedi adam, terslenmiş bir halde. Sonra, tek sözcük söylemeden gözlerini önündeki yola dikti.

4.

Genç kız kendini bu kıskançlıktan ona kaptıracağı kadar çabuk kurtardı. Bütün olup bitenlerin bir oyundan başka bir şey olmadığını bilecek kadar sağduyu sahibiydi; hatta arkadaşını bir kıskançlık nöbeti yüzünden terslediği için kendini biraz gülünç bile buluyordu. Arkadaşının bunun farkına varmasını istemiyordu. Bereket versin ki, eylemlerinin anlamını eylem olup bittikten sonra değiştirebilmek gibisinden mucizevi bir yeteneğe sahipti ve bu yeteneği kullanarak genç adamı kızgınlıktan değil de, gelgeç, yani tatillerinin ilk gününe böylesine uyan bir oyunu sürdürebilmek için terslemiş olduğu hüküme vardı.

Böylelikle, yeniden, az önce fazla atak sürücüyü terslemiş olan, ama bunu sırf ele geçirilmeyi geciktirmek ve onu daha heyecanlı kılmak için yapan otostopçu kimliğine büründü. Genç adama doğru hafifçe döndü ve gönül alıcı bir sesle, "Sizi kırmak istememiştim, beyefendi," dedi. "Bağışlayın, bundan sonra size dokunmayacağım," diye sürdürdü sözünü.

Kendisini anlamadığı ve onu arzuladığı anda kendisi olmaya karşı çıktığı için genç kıza kızıyordu adam. Kız rolünü sürdürmekte ısrar ettiği için de, adam öfkesini genç kızın temsil ettiği otostopçudan çıkardı; birdenbire kendi rolünün gerektirdiği kişiliğe büründü: Genç kızın hoşuna gitmek için dolambaçlı bir biçimde söylediği çapkınca sözlerden vazgeçti ve kadınlarla ilişkilerinde, irade gücü, si-nizm, kendine güven gibi erkekliğin en kaba yanlarını vurgulayan sert erkeği oynamaya başladı.

Bu rol, genç kız için duyduğu sevecen ilgiyle tümüyle çelişiyor- du. Şüphesiz bir gerçek ki, onu tanımadan önce, kadınlara karşı incelikten çok kabaca davranmıştı, ama o zaman bile katı ve çeytani fikirli bir adam olmamıştı, çünkü ne bir irade gücü ne de acımasızlık göster-

misti. Bununla birlikte, bu tip bir adama benzemiyorsa da, eskiden, bu tip bir insana benzemeyi çok arzu etmişti. Bu kuşkusuz oldukça naif bir arzuydu, ama elden ne gelirdi: Çocukça arzular yetiğkin zihninin bütün tuzaklarından kaçarlardı ve kimi zaman yağlılığın geç dönemlerine değin sürerler. Bu çocukça arzu da kendisine sunulan rolde cisimleşme fırsatını yakalamıştı.

Genç adamın alaycı mesafeliği kıza çok iyi uyuyordu; bu mesafelik onu kendisinden kurtarıyordu. Çünkü kız, her şeyden önce, kıskançlığın ta kendisiydi. Genç adam yalnızca kapalı çehresini göstermek üzere baştan çıkarıcılık yeteneklerini sergilemeyi bıraktığı an, kızın kıskançlığı yatmıştı. Kendini unutabilir ve rolüne verebilirdi.

Rolü? Rolü neydi onun? Kötü edebiyattan çıkarılmış bir rol. Arabayı durdurmuştu, ama şuraya ya da buraya gitmek için değil, direkt- siyonda oturan adamı baştan çıkarmak için durdurmuştu; çekicilikle- rinden yararlanmayı ustalıklı bilen adı bir otostopçudan başkası değildi. Genç kız, bu gülünç roman kahramanının kimliğine kendisini de başırtan ve büyüleyen bir kolaylıkla bürünmüştü.

Böylelikle birbirlerinin yarandaydılar: bir sürücü ve bir otostopçu; yani birbirlerini tanımayan iki kişi.

5.

Genç adamın hayatta bulamadığına en çok yerindiği şey, tasassuzluktu. Hayat yolu acımasız bir kesinlikle çizilmişti: Günde sekiz saatini almakla kalmıyor, toplantıların ve ev çalışmasının neden olduğu zorunlu sıkıntı da günün geri kalan saatlerine sızıyordu; hatta bu sıkıntı, çok sayıda meslektaşının bakışları altında, hiçbir zaman gizli kalmayan ve birçok vesileyle de dedikoduların ve tartışmaların hedefi olan özel hayatına ayırdığı sınırlı zamana da sızıyordu. Gki haftalık tatil bile hiçbir kurtuluş ya da serüven duygusu sağlamıyordu; sıkı sıkıya planlar yapmanın gri gölgesi buraya da düşmüştü; tatil yerlerinin azlığından ötürü, Tatra'staki bir odayı altı ay önceden tutmak zorunda kalmış ve bunun için de, her yerde var olan ruhu bütün yapıp ettiklerini izlemekten bir an bile geri kalmayan çalıştığı firmasının sendika komitesinden bir tavsiye mektubu alması gerekmişti.

144

OTOSTOP OYUNU

Sonunda bütün bunları kabullenmişti, ama kimi zamanlar gözlerinin önüne, bütün bakışları altında takip edildiği ve hiçbir zaman uzaklaşmadığı bir yolun korkunç görüntüsü geliyordu. Şu anda bu görüntü yeniden belirdi ve garip bir fikir çağırmasıyla, düşsel yol onun için arabasını sürdüğü gerçek yolla karıştı; bu garip ve kısa çağırması onu aniden çılgınca bir davranışa sürükledi:

"Nereye gittiğinizi söylemişsiniz?"

"Bystrica'ya."

"Peki, orada ne yapacaksınız?"

"Randevum var."

"Kiminle?"

"Bir beyle."

Spor araba büyük bir kavğağa yaklaşıyordu. Genç adam iğaret levhasını okuyabilmek için yavaşladı; sonra sağa saptı.

"Peki randevunuza gitmezseniz ne olur?"

"Bu sizin hatanız olur ve benimle ilgilenmeniz gerekir."

"Nove Zamky yoluna saptığımı görmediniz mi?"

"Doğru mu bu? Aklınızı mı kaçırdınız siz!"

"Korkacak bir şey yok! Sizinle ilgileneceğim," dedi genç adam.

Oyun birdenbire yeni bir nitelik kazandı. Araba yalnızca düşsel hedeften -Bystrica'dan- değil, sabahleyin gitmek üzere yola çıktığı gerçek hedeften de uzaklaşıyordu; yani Tatras'tan ve ayırtılmıģ olan odadan. Böylece kurmaca yağıntı gerçek yağıntının sınırlarını aş- yordu. Genç adam hem kendinden hem de hâlâ hiç sapmamıģ olduğu o acımasız düz yoldan uzaklaşıyordu.

"Ama bana Tatras'a gittiğinizi söylemiştiniz," dedi kız Çağırarak.

"Gitmek istediğim yere giderim ben, küçükhamm. Özgür bir in- sanım ve istediğimi ve hoşuma gideni yaparım."

6.

Nove Zamky'ye vardıklarında gece olmaya bağlıyordu.

Genç adam daha önce burada hiç bulunmamıģtı ve kentin yolla- rını öğrenmesi biraz vaktini aldı. Yoldan gelip geçenlere otelin nerede olduğunu sormak için birkaç kez durdu. Sokaklar kazılmıģtı ve

birçok kez yanlış sokaklara saptıktan ve yollarını yitirdikten sonra - kendilerine soru yöneltilen yoldan geçenlere inanılacak olursa- aslında oldukça yakın olan otele sonunda varmaları bir çeyrek saatlerini aldı. Otelin çekici hiçbir yanı yoktu, ama kentteki tek oteldi ve genç adam da araba sürmekten bıkip usanmıştı. Kıza, "Beni burada bekleyiniz," dedi ve arabadan dışarı çıktı.

Arabadan bir kez çılınca, yemden kendisi oldu. Birdenbire, hiç mi hiç aklına getirmedığı bir yerde kendini bulmak canını sıkıyordu; bunu yapmaya onu hiç kimse zorlamadığı ve doğrusunu söylemek gerekirse bunu kendisi de istemediği için can sıkıntısı daha da artıyordu. Yaptığı çılgınca davranış için kendisini kınıyordu, ama bir süre sonra artık kaygılanmamaya karar verdi: Tatra'staki oda ertesi güne kadar bekleyebilirdi ve tatillerinin ilk gününü biraz alıçılmadık bu- seyle kutlamada da hiçbir kötülük yoktu.

Dumanlı, kalabalık ve gürültülü yemek salonunu geçti ve danışma masasını sordu. Ona, merdivenin yanındaki, holün sonunu gösterdiler; burada anahtarlarla kaplı bir levhanın altında solgun sarı saçlı bir kadın oturuyordu. Güç bela son boğ odanın anahtarını elde edebildi.

Genç kız da, bir kez yalnız kalınca, rolünden sıyrıldı. Ama o bu yol değişikliğine kızmış değildi. Arkadaşına öylesine bağlıydı ki, onun yaptığı hiçbir şeyden kuşulanmıyor ve yaşamının her anını ona güvenle veriyordu. Derken, genç adamın yolculukları sırasında karşılaştığı başka genç kadınların onu, şimdi kendisinin yaptığı gibi, bu arabada beklemiş olduklarını aklından geçirdi. Gariptir ki, bu düşünce onu üzmüyordu; gülümsüyordu; bu kez, bu yabancımlın kendisi olması, güzel bir şey gibi görünüyordu ona. O kadar kışkandığı, şu sorumsuz ve uygunsuz yabancı kadınlardan birisiydi kendisi şimdi. Böylelikle onları yenilgiye uğrattığına, silahlarını eline geçirme fırsatı bulduğuna ve onun da erkek arkadaşına, ona vermeyi henüz başardığı şeyleri, yani hafifliği, tasasızlığı, töretanmazlığı verdiğiğine inanıyordu. Bütün kadınların yerine yalnızca kendisinin geçebileceğini ve böylelikle de sevdiğinin bütün dikkatini (yalnızca kendisinin) üstüne çekip onu tümüyle kendine saklayabileceğini düşününce ilginç bir tatmin duyuyordu.

Genç adam arabanın kapısını açtı ve genç kıızı otelin yemek sa-

146

OTOSTOP OYUNU

lonuna götürdü. Gürültü patırtının, kirin pasın ve sigara dumanlarının ortasında, bir köşede, boğ olan tek masayı fark etti.

7.

"Bakalım şimdi benimle nasıl ilgileneceksiniz?" diye sordu genç kız, kışkırtıcı bir ses tonuyla.

"Bir aperitif alır mıydınız?"

Genç kız alkole pek düşkün değildi; ara sıra biraz şarap içiyor ve porto şarabını çok seviyordu. Ama bu kez mahsus, "Votka," dedi.

"Mükemmel," dedi genç adam, "umarım sarhoğ falan olmazsınız."

"Peki ya olursam?" dedi genç kız.

Genç adam karşılık vermedi ve garsonu çağırdı, iki votka ve iki biftek sipariş etti. Birkaç dakika sonra, garson iki bardak getirdi ve bardakları önlerine koydu.

Genç adam bardağını kaldırdı ve, "gerefimize!" dedi.

"Daha esprili bir kutlama bulamaz mıydınız?"

Genç kızın oyununda, onu kızdırmaya bağlayan bir şeyler vardı; şimdi yüz yüze otururlarken, onu bir yabancıya dönüştüren şeyin yalnızca sözleri olmadığını, onun bütün kişiliğinin davranışlarına ve miklerine vancaya değiştiğini anladı. Çok iyi tanıdığı ve bir şey tiksinti duyduğu şu tür kadınlara, yerinilesi bir tıpatıplıkla benziyordu genç kadın.

Bu nedenle (bardağı ileriye uzattığı elinde hâlâ tutarak) kutlama sözünü değiştirdi.

"Pekâlâ, size içmiyorum," dedi, "ama hayvanların en iyi niteliklerini insanların en kötü nitelikleriyle birleştiren sizin türünüze içiyorum."

"Benim türümden söz ettiğinizde, bütün kadınlardan mı söz etmek istiyorsunuz?" diye sordu genç kız.

"Hayır, yalnızca size benzeyenlerden."

"Ancak, bir kadını bir hayvana benzetmek bana pek de esprili bir şey gelmiyor."

"Pekâlâ," diye karşılık verdi genç adam, bardağım hâlâ ilerde tu-

tarak, "o zaman sizin benzerlerinize değil, sizin ruhunuza içeceğim; kabul mü? Kafanızdan karnınıza indiğinde yanıp tutuşan ve karnınız- dan kafanıza tekrar çıktığında sönen ruhunuza."

Genç kız bardağını kaldırdı.

"Kabul, karnıma inen ruhuma."

"Küçük bir düzeltme daha yapmak istiyorum," dedi genç adam, "daha çok ruhunuzun indiği karnınıza içelim."

"Karnıma," dedi genç kız ve karnı (onu adıyla andıklarında) bu çağrıya adeta karşılık verdi; genç kız karnının her bir santimini his- sediyordu.

Derken garson biftek getirdi. İkinci bir votka ve soda siparişi et- tiler (bu kez genç kızın göğüslerine içtiler) ve konuşmaları bu garip ve ciddilikten uzak minvalde sürüp gitti. Genç adam arkadaşının hafifmeğrep bir kadın gibi davranmayı bu kadar iyi bağarmasına gitgide daha çok kızıyordu; bunu böylesine iyi yapabildiğine göre, diyordu kendi kendine, gerçekte kendisi de onlardan biri. Aslında, içine sızmış olan, bir yerlerden çıkıp gelmiş bir bağkasmın ruhu değildi; genç kızın böylelikle cisimleştirdiği kişi, kendisiydi; ya da en azından varlığının kilit altında tutageldiği ama bu oyun bahanesinin kafesinden çıkardığı parçasıydı. Kuşkusuz bu oyunu oynarken kendini yadsıdığına inanıyordu; ama aslında olan bunun tam tersi değil miydi? Onu kendisi kılan, onu kurtaran bu oyun değil miydi? Hayır, onun karşısında oturan, arkadaşının gövdesini taşıyan bir bağka kadın değildi; arkadaşının ta kendisiydi, oydu tamı tamına. Ona gitgide artan bir tiksintiyle bakıyordu.

Ama bu yalnızca tiksinti değildi. Genç kız erkek arkadaşına zih- nen ne kadar yabancı olursa, genç adam fiziksel olarak onu o kadar çok arzuluyordu. Kızın ruhunun yabancılığı dikkatleri onun kadın gövdesine çekiyordu. Dahası, bu yabancılık gövdesini, sanki bu gövde şimdiye kadar onun için yalnızca acıma, sevecenlik, ilgi, sevgi ve heyecan sisi içinde var olmuş gibi; sanki bu sis içinde yitip gitmiş gibi (evet, sanki gövdesi yitip gitmiş gibi!) yeniden bir gövde kılıyordu. Genç adam hayatında ilk kez kız arkadaşının gövdesini gördüğüne inanıyordu.

Sodali üçüncü votkadan sonra, genç kız kalktı ve cilveli bir gül- lümsemeyle, "Afedersirüz," dedi.

148

OTOSTOP OYUNU

"Nereye gittiğinizi sorabilir miyim, küçükhanım?" "Gzin verirsiniz, içeyeceğim," dedi ve masaların arasından geçerek restoranın dibindeki kadife perdeye doğru yöneldi.

8.

Genç kız adamı ağzından çıkan bu sözcükle -elbette oldukça za- rarsız ama genç adamın şimdiye değin ondan hiç iğitmediği bu söz- cükle- afallatmış olmaktan memnundu. Oynadığı kadının kişiliğini hiçbir şey bu sözcüğün üzerine cilveyle konulan vurgu kadar dile ge- tirmiyordu; evet,

memnundu, keyfi yerindeydi; oyun onu büyütüyor- du; ona imdiye değin hiç duymadığı yepyeni heyecanlar veriyordu; sözgelimi, sorumsuz bir tasasızlık duygusu.

Atacağı her adımda tedirginlik hisseden o, birdenbire tümüyle rahatlamı duyuyordu kendini. Kendini aniden dalmı bulduğu bu bakasının hayatı, edep duygusundan uzak, yaamöyküsel özellikleri olmayan, geçmisiz ve geleceksiz, bağlanmasız bir hayattı; görül- medik biçimde özgür bir hayattı. Otostopçu olunca, her eyi yapabi- lirdi; her eye izin vardı onun için; her eyi söyleyebilir, her eyi ya- pabilir, her eyi duyabilirdi.

Salonu geçerken bütün masalardan kendisini gözledikleri dikka- tini çekti; bu da tanımadığı yeni bir heyecandı: Gövdesinin ona ver- diği edep dıı zevkti bu. ęu ana değin, göğüslerinden utanan ve on- ların gövdesinde bir çıkıntı yaptıklarını ve görülebilir olduklarını dü- ününce ho olmayan bir terbiyesizlik duygusuna kapılan on dört ya- ında bir yeniyetme olma kimliğinden kendini hiçbir zaman tümüyle kurtaramamıtı. Güzel olmaktan ve biçimli bir vücuda sahip olmaktan gururlandığı halde, bu gurur edep duygusuyla hemen bastırılıyordu: Kadın güzelliğinin her eyden önce cinsel kışkırtma gücüyle harekete geçtiğini çok iyi hissediyordu ve bu da onun için ho olmayan bir eydi. Gövdesinin yalnızca sevdiği adama hitap etmesini diliyordu: Erkekler sokakta göğüslerine baktığında, ona bu bakışlar yalnızca kendisine ve sevdiğine ait olan en gizli yakınlık duygusunu biraz lekeliyormu gibi geliyordu. Ama imdi, otostopçuydu, yazgısı ol- mayan kadındı; kendini akının sevecen zincirlerinden kurtarmış ve

gövdesinin bilincine yoğun biçimde varmaya bağlıyordu. Onu gözle- yen bakışlar kendisine ne kadar yabancı olurlarsa, bu gövde de o ka- dar kışkırtıya kapılıyordu.

Son masanın yanından geçiyordu ki, hiç kuşkusuz insan sarraflı- ğıyla gösteriş yapmak isteyen sarhoş bir adam, ona Fransızca olarak: "Küçükhanım, kaç?" diye seslendi.

Genç kadın bu sözün ne anlama geldiğini anladı. Göğüslerini ile- riye doğru çıkardı ve kalçalarını bir o yana, bir bu yana sallayarak bu am yoğun biçimde yaşıdı ve sonra da perdenin ardında kayboldu.

9.

Garip bir oyundu bu. Gariplik de, sözelimi, genç adamın meçhul sürücü rolünü çok iyi oynamasına karşın, bir an olsun kız arkadaşında otostopçuyu görmekten kendini alamamasından ileri geliyordu. Gerçekte dayanılmaz olan da buydu. Kız arkadaşını bir adamı baştan çıkarmakla meğulken görüyor ve bu sahneye katılmanın; kendisini aldatırken (ve ileride aldatacağı zaman) neye benzeyeceğini, neler söyleyeceğini yakından görmeyen hüznü ayrıcalığını yaşıyordu. Kız arkadaşının sadakatsizliğine kendisi de bir bahane olmanın çelişkili onurunu duyuyordu.

Şişkin kötüsü, genç adam onu sevmekten çok ona tapıyordu. Ken- dine hep genç kızın sadakat ve saflık sınırları içinde bir gerçekliği ol- duğunu ve bu sınırların ötesinde hiç var olmadığını söyleyip durmuş- tu, bu sınırların ötesinde o, suyun kaynama noktasında su olmaktan çıkması gibi, kendisi olmaktan çıkardı. Onun bu korkunç sınırı bu kadar doğal bir zarafetle aşımını görünce, öfkesinin kabardığını his- sediyordu.

Genç kız tuvaletten döndü ve "Adamın biri bana, 'Küçükhanım, kaç?' dedi," diyerek yakındı.

"Bunda Şaşılacak bir yan yok! Bir fahişeye benziyorsunuz."

"Bana vız geldiğini biliyor musunuz bunun?"

"O zaman gidin o adamla!"

"Ama burada sizinle olduğuma göre."

150

OTOSTOP OYUNU

"Onun yanına daha sonra gidebilirsiniz. Gidin de anlağın onunla."

"Hoşuma gitmiyor o."

"Ama bir gecede birkaç adama sahip olmak sizi hiç rahatsız et- mez ki."

"Niçin etsin? Eğer yakışıklı adamlarsa onlar."

"Onlara art arda mı, yoksa hepsine bir arada mı sahip olmayı yeğlersiniz?"

"Her ikisini de yeğlerim."

Konuşma gitgide kabalaşmıyordu; kız buna biraz şaşkınlıkla bakıyordu, ama karşılık çıkılmıyordu. İnsan oyununda bile özgür değildir, oyuncu için oyun bir tuzaktır. Eğer yalnızca bir oyun söz konusu olsaydı ve onlar da birbirleri için iki yabancı kişi olsaydılar, otostopçu çoktan kendini hakarete uğramış hissederek çekip giderdi; ama bir oyundan kaçmanın çaresi yoktur. Bir takım, maçın sonundan önce sahadan kaçamaz, satranç tahtasındaki taşlar tahtanın karelerinden dışarı çıkamazlar; oyun sahasının sınırları saptanmıştır. Genç kız, sırf bir oyun söz konusu olduğu için, her şeyi kabul etmek durumunda olduğunu biliyordu. Oyun ne kadar öteye götürülürse, oyunun o kadar oyun olacağını ve kendisinin de bu oyunu uslu uslu oynamak zorunda kalacağını biliyordu. Akli yardıma çağırarak kaçma dönmüş ruhunu oyuna mesafe koymak ve onu ciddiye almamakla uyarmak da hiçbir işe yaramıyordu. Bu bir oyun olduğu için, ruhu korkuya kapılmıyor, kendini savunmuyor ve kendini bir uyuşturucuya bırakır gibi oyuna bırakıyordu.

Genç adam garsonu çağırdı ve parayı ödedi. Sonra, kalktı ve "Gidelim," dedi.

"Nereye gideceğiz?" diye sordu kız, anlamamış gibi yaparak.

"Soru sormayı bırak da gel!"

"Benimle nasıl konuşuyorsun böyle!"

"Bir fahişeye böyle konuşurum."

10.

Ėyi aydınlatılmamığ merdiveni çıktılar; sahanlıkta, biraz akırke- yif bir grup adam tuvaletin önünde bekliyordu. Genç adam kolunu uzatıp kız arkadan kavradı, öyle ki eliyle kızın bir göğsünü avcunun içine aldı. Tuvaletin yanındaki adamlar bunu fark ettiler ve açık saçık sözler fısıldağmaya bağladılar. Genç kız kendini arkadaşının kolundan kurtarmak istedi, ama genç adam ona, "Sakin ol!" diye bağırdı. Adamlar bu durum karĖısında hep birlikte bir Ėamata kopardılar ve genç kıza ağza alınmayacak birkaç laf attılar. Genç adamla kız birinci kata vardılar. Adam odanın kapısını açtı ve ığığı yaktı.

Ėçinde bir masa, bir sandalye ve bir de lavabo bulunan iki yataklı küçük bir odaydı. Genç adam kapının sürgüsünü itti ve genç kıza doğru döndü. Genç kız adamın karĖısında, gözlerinde küstahça bir Ėehvanilik parıltısıyla, meydan okuyan bir tavırla duruyordu. Genç adam ona bakıyor ve bu Ėehvet düğkünü yüz ifadesinin ardında, se- vecenlikle sevdiği o bildik yüz çizgilerini keğfetmeye çabalıyordu. Bu aynı objektiften iki görüntüye bakmak gibiydi, birinin arasından öbürünün görüldüğü üst üste konulmuğ iki görüntü. Üst üste konul- muğ bu iki görüntü ona arkadaşında her Ėeyin bulunabileceğini, ru- hunun korkunç derecede amorf olduğunu, bu ruhta sadakatsizlik ka- dar sadakatin, masumluk kadar ihanetin, iffetlilik kadar hoppalığın yer alabileceğini söylüyordu. Bu vahĖi karığım ona bir çöp yığnında bulunabilecek alacalı renkler kadar iğrenç geliyordu. Ėki görüntü hâlâ birbirinin içinde görünmeyi sürdürüyor ve genç adam arkadağı ile öteki kadınlar arasındaki farkın tümüyle yüzeysel bir fark olduğunu, ve arkadaşının, gönlünün ta derinliklerinde, bütün düğünceleri, bütün duyguları, olası bütün kötü yanlarıyla öteki kadınlara benzediğini an- lıyordu. Bu ise gizli kuğkularını ve kıskançlık nöbetlerini doğrulu- yordu. Kimi dığ çizgilerin onun kiğiliğini dığa vurur gibi bir izlenim yaratması, ona bakan bağka bir kimsenin, yani kendisinin kapıldığı bir yanılsamadan bağka bir Ėey değildi. Sevdiği kadın arzularının, soyut düğüncelerinin, beslediği güvenin yalnızca bir ürünümüğ gibi geliyordu ona; oysa, Ėimdi önünde duran gerçek kadın, insanı umut- suzluğa sürükleyecek kadar bağka, insanı umutsuzluğa sürükleyecek

152

OTOSTOP OYUNU

kadar yabancı ve okbiimliydi. Ondan nefret ediyordu.

"Ne bekliyorsun? Soyunsana!" dedi.

Genç kız cilveyle baÇını eğdi ve "Gerekli mi bu?" diye karĖılık verdi.

Bu sözü söyleyiğindeki ton kulağına çok bildik geldi, sanki bağka bir kadın bu sözü ona yıllar önce söylemiğti, ama artık kim olduğunu anımsamıyordu. Onu ağağılamak istiyordu. Otostopuyu değil, onu, arkadaşım. Oyun sonunda hayatla karığıyordu. Otostopuyu ağağılamayı oynamak, artık arkadaşını bir ağağılama bahanesinden bağka bir Ėey değildi. Bunun bir oyun olduğunu unutmuğtu. Önünde duran kadından nefret ediyordu. Gözlerini ona dikmiğti, derken, cüz- danından elli kronluk bir banknot çıkardı ve onu kıza uzattı.

"Yeter mi?"

Genç kız elli kronu aldı ve "Pek cömert değilsiniz," dedi.

"Daha fazlasına değmezsın," diye karÇılık verdi genç adam.

Kız kendini genç adama yasladı:

"Bana karÇı iyi davranmıyorsun. Daha kibar olman gerek. Biraz çaba harcasana!"

Genç kız kollarını adamın omuzlarına attı ve dudaklarını onun dudaklarına götürdü. Ama genç adam parmaklarını ağzına koydu ve onu yavaÇça itti.

"Ben yalnızca sevdiğim kadınları öperim."

"Peki beni sevmiyor musun?"

"Hayır."

"Kimi seviyorsun?"

"Seni ilgilendirir mi bu? Soyun!"

11.

Daha önce hiç böyle soyunmamıÇtı. Utangaçlık, panik duygusu, baÇ dönmesi, genç adamın önünde soyunduğunda duyduğu (ve ka- ranlıkta gizleyemediği) her Çey kayboluvermiÇti. Onun önünde kendinden emin, küstah, ıÇıklara bürünmüÇ bir halde duruyordu ve o za- mana değin bilmediği yavaÇ, kıkırtıcı bir soyunmanın jestlerini böyle birdenbire keÇfetmiÇ olmasına ÇaçırmıÇtı. Gözlerini adamın gözle-

153

rinden ayırmadan, giysilerini tutkulu bir tavırla bir bir çıkarıyor ve bu soyunma eyleminin her bir aşamasının tadını çıkarıyordu.

Ama sonra, genç adamın önünde birdenbire çırılçıplak kaldığı- da, kafasından bu oyunun daha fazla sürdürülmeyeceği; üstündeki giysileri çıkarmakla maskesini de çıkarmış olduğu ve çıplak kaldığı düşüncesi geçti; bu da artık kendisi olduğu ve genç adamın şimdi ona doğru bir adım atıp, bir el hareketi, her şeyi silecek ve kendisinden sonra yalnızca en mahrem sevişme anları gelecek bir el hareketi yap- ması gerektiği anlamına geliyordu. Böylelikle onun önünde çıplaktı ve oyun oynamayı bırakmıştı; kendini utanmış hissediyordu ve yüzünde şimdi gerçekten kendisine ait olan gülümseme, utangaç ve Çağ- kın gülümseme belirdi.

Ancak genç adam kımıldamadan duruyordu, oyunu ortadan kal- dırmak için hiçbir jest yapmıyordu. Genç kızın bu denli bildik olan gülümsemesini görmüyor; önünde yalnızca nefret ettiği arkadaşının güzel yabancı gövdesini görüyordu. Nefret Çehvet duygularını her türlü duygusallık kılıfından arıtıyordu. Genç kız ona yaklaşmak istedi, ama adam ona, "Olduğun yerde kal, seni iyice görmek istiyorum," dedi.

Genç adam şimdi yalnızca tek bir şeyi, ona bir fahişeymişine davranmayı arzuluyordu. Ama şimdiye değin hiçbir fahişeyle ilişkisi olmamıştı ve fahişeler üzerine edindiği bilgileri de okuduğu kitaplar- dan ve surdan burdan elde etmişti. Bu nedenle gözünün önüne gelen ilk görüntü, bir piyanonun parlak kapağı üzerinde dans eder, siyah iç çamaşırılı çıplak bir kadın oldu. Otel odasında hiç piyano yoktu, yalnızca duvara dayalı ve üstü örtülü küçük bir masa vardı. Genç adam arkadaşına oraya çıkmasını emretti. Genç kız yalvarır gibi bir hareket yaptı, ama adam ona, "Sana para ödedik," dedi.

Genç kız arkadaşının bakışlarında okuduğu sarsılmaz karar önünde, oyunu sürdürmeye çabaladı, ama artık bunu yapamıyor ve nasıl yapacağını da bilmiyordu. Yağlı gözlerle masanın üstüne çıktı. Masa ancak bir metreye bir metre boyutlanıyordu ve topaldı; bu ma- sanın üstünde ayakta dururken dengesini yitirmekten korkuyordu.

Ama genç adam bu çıplak gövdeyi önünde dikilir görmekten memnundu ve kızın utangaç güvensizliği adamı daha da buyurgan kılıyordu. Başka adamların da bu gövdeyi görmüş olduklarını ve gö-

OTOSTOP OYUNU

receklerini aklından geçirdiği için, kızın gövdesini tüm pozisyonlarda ve tüm açılardan görmek istiyordu. Kaba ve Çehvet düşkünyüdü. Genç kıza daha önce ağzından çıktığını hiç iğitmediği sözler söylüyordu. Genç kız direnmek, oyundan kaçmak istiyordu. Onu ilk adıyla çağırdı, ama genç adam kendisiyle böyle senli benli konuşmaya hakkı olmadığını söyleyerek kıızı susturdu. Genç kız sonunda çılına dönmüş bir halde ve gözlerinde yağlar boyun eğdi. Öne doğru eğildi ve adamın arzusuna göre çömeldi, asker selamı verdi, sonra bir twist numarası yapmak üzere kalçalarını bir o yana, bir bu yana salladı; ama yaptığı ani bir hareketle masa örtüsünü yere kaydırды ve az daha düşüyordu.

Adam genç kıızı yakaladı ve yatağa sürükledi.

Onunla cinsel iliğkide bulundu. Genç kıız bu talihsiz oyunun sonunda bitmiğ olduğunu, yeniden önceki gibi olacaklarını ve birbirlerini gerçekten seveceklerini düğününce sevindi. Dudaklarını adamın kine bastırmak istedi, ama genç adam onu itti ve yalnızca sevdiği kadınları öptüğünü yineledi. Genç kıız hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya bağladı. Ama adam ağlamasına bile izin vermedi, çünkü adamın gitgide artan öfkeli tutkusu, kıızın sonunda ruhunun iniltilerini boğan gövdesini yavaş yavaş ele geçiriyordu. Kısa bir süre sonra yatağın üzerinde, birbiriyle mükemmel birleğmiğ, Ğehvetten kıvranan ve birbirine yabancı iki gövde vardı. Ğimdi olup bitenler, dünyada her Ğeyden çok korktuğu, her zaman kaygı duyarak kaçınmaya çalığtığı Ğeydi; duygu ve sevgi olmadan seviğmek. Genç kıız yasak sınırını ağtığını ve bu sınırın ötesinde bundan böyle en küçük karđı koyma duygusuna kapılmadan ve tam bir ruh birlikteliğiyle ilerlediğini biliyordu. Yalnızca zihninin uzak bir köğesinde, Ğimdiye değin böylesine bir zevki, bu seferki kadar yoğun bir zevki duymadığını düğününce bir çeğit dehđet duygusuna kapılıyordu.

12.

Derken her Ğey bitti. Genç adam kendini kıızdan uzaklağtırdı ve yatağın üzerinde asılı duran uzun kordonu çekerek ıçığı söndürdü. Kıızın yüzünü görmek istemiyordu. Oyunun sona ermiğ olduğunu biliyordu ama her zamanki iliğkilerinin dünyasına geri dönmeyi hiç mi

155

hiç arzu etmiyordu. Bu dönüştü korkuyordu. Kızın gövdesiyle her türlü temastan kaçınarak, onun yanında karanlıkta yatıyordu.

Bir süre sonra boğuk hıçkırık sesleri işitti; genç kızın eli, çekin- gen çekingen, çocukça bir tavırla kendi eline dokundu. Kız elini geri çekti, tekrar dokundu ve sonra yalvarıp yakaran, hıçkırıklara boğulan ve onu ilk adıyla çağırarak, "Ben benim, ben benim..." diyen buses işitildi.

Genç adam susuyor, kımıldamıyor ve arkadaşının iddiasındaki bilinmeyenin yine bir bilinmeyenle tanımlandığı hüznü dayanık- sızlığı gayet iyi anlıyordu.

Hıçkırıklar yerini uzun bir ağlamaya bıraktı; genç kız gene uzun zaman bu, "Ben benim, ben benim, ben benim..." diyen heyecan ve- rici totolojiyi yineleyip durdu.

Derken adam genç kızı avutabilmek için yardıma acıma duygu- sunu çağırdı (bu duyguyu uzaktan çağırması gerekmişti, çünkü elinin altında, yakınlarda hiçbir yerde yoktu). Önlerinde hâlâ on üç günlük bir tatil vardı.

ÇEVİREN : SERDAR RİFAT KIRK OĞLU

156

BERNHARD SCHLINK 1 Benzin İstasyonundaki Kadın

1

Bu rüyayı bir zamanlar gerçekten görmüş müydü, yoksa baştan beri sadece hayalinde mi canlandırmıştı, artık bilmiyordu. Onu hangi res- min, hangi hikâyesinin ya da hangi filmin yarattığını da bilmiyordu. On beş, on altı yaşlarındayken olmuş olmalıydı; o zamandan beri rüya ona eşlik ediyordu. Eskiden okuldaki bir ders ya da anne babasıyla geçirdiği bir tatil günü sıkıcı geldiğinde, sonraları iş görüşmelerinde ya da tren yolculuklarında kendisini yorgun hissettiği anlarda, dosyalarını bir kenara koyup başını arkaya yaslar ve gözlerini kapa- tarak onu hayalinde canlandırırdu.

Rüyasını birkaç kez bir-iki arkadaşına ve birbirlerini sevip ayrıl- dıktan yıllar sonra yabancı bir kentte karşılaşmış, günü birlikte dola- şarak ve gevezelik ederek geçirdiği bir kadına anlatmıştı. Rüyasının gizli kalmasını istediğinden değildi bu. Onu daha sık anlatması için bir sebep yoktu. Ayrıca rüyanın ona niçin eşlik ettiğini de bilmiyordu; kendisiyle ilgili bir şeyi açığa vurduğunu biliyor, ama bunun ne olduğunu bilmiyor ve rüyayı başka birinin görebileceği düşüncesi canını sıkıyordu.

2

Rüyada, bir otomobille uçsuz bucaksız, ıssız bir düzlükte yol alıyor. Yol düz; kimi zaman bir çukurlukta ya da bir tepenin ardında kaybo- luyor, ama o, yolu ufuktaki dağlara dek gözüyle izleyebiliyor. Güneş tam tepede duruyor ve kızgın hava asfaltın üzerinde dalgalanıyor.

Uzun süredir karşı yönden hiçbir araç gelmiyor ve onun da önüne sollayacağı bir araç çıkmıyor. Karayolu tabelalarına ve haritaya göre bir sonraki yerleşme 60 mil ileride, dağlarda herhangi bir yerde ya da dağların ötesinde, sağında solunda, görebildiği mesafe dahilinde hiç ev yok. Ama sonra, yolun sol tarafında bir benzin istasyonu beliriyor. Büyük, kumlu bir alan, ortada iki benzin pompası, onların arkasında üstü kapalı verandasıyla iki katlı ahşap bir ev. Fren yapıyor, benzinciye doğru kıvrılıyor ve benzin pompasının önünde duruyor. Arabasının arkasından yükselen toz bulutu yeniden dağılıyor.

Bekliyor. Tam inip evin kapısını çalmak istediği anda kapı açılıyor ve dışarı bir kadın çıkıyor. Rüya hayalinde canlandırmaya başladığında kadın henüz bir kız ve yıllar içinde, otuzu ile kırkı arasında yaşlanması duruncaya dek, genç bir kadın oluyor. Kendisi kırkını ve ellisini geçtiği halde, o aynı genç kadın olarak kalıyor. Çoğu zaman kot pantolon ve kareli bir gömlek, kimi zaman da ayak bileklerine dek inen, ağarmış kot mavisi ya da rengi atmış mavi çiçek desenli, dalgalanan bir elbise giyiyor. Orta boylu, güçlü kuvvetli, ama şişman olmayan, yüzü ve kolları çillerle kaplı, kumral saçlı, çakır gözlü ve geniş ağızlı bir kadın. Kararlı adımlarla geliyor ve kararlı hareketlerle sol eliyle benzin tabancasını kavırıyor, sağ eliyle pompanın kolunu çeviriyor ve depoyu dolduruyor.

Sonra rüya bir sıçrama yapıyor. Onun kadını, kadının onu nasıl selamladığını, nasıl baktıklarını, birbirleriyle ne konuştuklarını, kadının onu kahve ya da bira içmek için davet edip etmediğini ya da ona kalıp kalamayacağını sorup sormadığını, nasıl olup da kadının onunla yatak odasına çıktığını, bütün bunları hiçbir zaman hayalinde canlandırmadı. Onu ve kendisini, seviştiikten sonra dağınık yatakta yatarken görüyor, hepsi de açık yeşile çalan maviye boyalı duvarları, yeri, dolabı ve komodini görüyor, demir yatağı ve bir jaluzinin yine yeşile çalan mavi renkteki ahşap çeritleri arasından güneşin duvarlara, yere, mobilyalara, çarçafa ve ikisinin bedenine yansıttığı aydınlık çeritleri görüyor. Bu sadece bir resim, hareketli ve sözlü bir sahne değil, sadece renk, ışık, gölge, çarçafın beyazı ve bedenlerinin biçimi. Rüya kaldığı yerden ancak akşam devam ediyor.

Arabasını evin kenarına, kadının açık kasalı kamyonetinin yanına park etmiş. Evin arkasında da üstü kapalı bir veranda, domates ve

158

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

kavun yetiğen birkaç sebze tarhi ve kadının kumdan korunmak için inç ettiği ve içinde çilek, böğürtlen türü meyveler yetiştirdiği bir sera var. Seranın arkasında, öbek öbek çalılıkları ve onlarca ya da yüzlerce yıldır kışın tağdığı suyla tağlı zemini üç-dört metre ağındırmış kuru bir dere yatağıyla çöl uzanıyor. Kadın bunu ona, suyu derin bir kuyudan çıkan tulum baya götürdüğünde göstermiş. şimdi verandada oturuyor ve havanın kararmasını seyrediyor. Kadının mutfakta iş yaptığını duyuyor. Eğer bir araba gelirse yerinden kalkacak, evin içinden geçecek ve benzin pompasını kullanacak. Kadın mutfakta lambayı yaksa da, açık kapıdan verandanın zeminine ışık düşse de ayağa kalkacak; evin holündeki, iki benzin pompası arasında duran ve alanı aydınlatan lambanın düğmesini açacak. Lambanın bütün gece yanıp yanmayacağını ve yatak odasını aydınlatıp aydınlatmayacağını soruyor kendisine, bu gece ve ertesi gece ve gelecek tüm geceler boyunca.

Bize eGlik eden rüyalar çoğu zaman sürdüğümüz hayatın zıddıdır. Maceraperest biri evine dönmenin, kökleğmiğ biri ise yola koyulma- nın, uzak ülkelerin ve büyük eylemlerin rüyasını görür.

Bu rüyanın sahibi sakin bir hayat sürüyordu. Sıradan, sıkıcı bir hayat değildi; Ğngilizce ve Fransızca biliyor, yurt içinde ve dığında bağarılara koğuyor, karĐı çıkılmasına rağmen inançlarına sadık kalıyor, zor durumların ve çatığmaların üstesinden geliyordu ve ellilerinin sonundayken hayat dolu, bağarılı ve dünyaya ayak uydurmuğ biriydi. Ğster iğte, ister evde, ister tatilde olsun, hep biraz gergindi. Yapılması gerekeni telağla ya da bağtan savma yaptığından değildi bu. Görevine konsantre olmasının ve düğüncede çözüm ile gerçekte çözümün asla aynı anda gerçekteğmemesinden kaynaklanan sabırsızlığının bir sonucu olarak, birini dinlerken, cevap verirken ve çalığırken sükûnetinin altında bir gerilim titreğiyordu. Gerilimi bazen azap verici bir Ğey, ama bazen de bir enerji, canlandırıcı bir kuvvet olarak hissediyordu.

Cazip biriydi. Ğnsanlarla ve nesnelerele uğrağtığında, sevimli bir

biçimde dalgın ve sakar olabiliyordu. İnsanlara ve nesnelere dalgın ve sakar davranmasının doğru olmadığını bildiğinden, bir gülümsemeyle af diliyordu. Bu, yüzüne yakışıyordu; ağzının çevresinde kırılğan, gözlerinin çevresinde mahzun bir çeyi ortaya çıkarıyor ve af di- lediğinde bir düzelme vaadi olmayıp bir beceriksizlik itirafı olduğun- dan, gülümsemesi sıkılğan ve kendisine yönelik bir alayla dolu olu- yordu. Karısı, cazibesinin ne ölçüde doğal olduğunu, dalgın ve sakar tarzıyla cilveleşip cilveleşmediğini, gülümsemesinin sahte olup ol- madığını, kırılğanlık ve mahzunluğunun diğerinde onu avutma arzusu uyandırdığını bilip bilmediğini kendisine sorup duruyordu. Ama cevabını bulup çıkaramıyordu. Gerçek şuydu ki o bunun farkında de- ğilmiş gibi görünürken, cazibesi ona doktorların, polislerin, sekreter- lerin ve tezgâhtarların, çocukların ve köpeklerin sempatisini kazan- dırıyordu.

Cazibesi artık karısını etkilemiyordu. Karısı, uzun süre insanın elinin altında olan bir çey nasıl yıpranırsa, onun cazibesinin de öyle yıprandığını düşünüyordu. Ama günün birinde onun cazibesinden bıktığını fark etti. Bıkmak. Kocasıyla Roma'da tatildaydı, onunla Na- vona Meydanı'nda oturuyor ve kocası, bazen onun da bağıını okşadı- ğı, aynı sevecen ve dalgın hareketlerle, sürtünen, sevmek isteyen bir köpeğin bağıını okşuyor ve bu arada karısını okşarken takındığı, el ha- reketlerine eşlik eden o sevecen-utangaç gülümsemenin aynını takı- mıyordu. Onun cazibesi, sadece bir kendisini sakınma ve yoksun bı- rakma yöntemiymiş. Kocasının, taciz edildiğini bildirme yoluyla bu.

Kocasma bundan dolayı sitem etmiş olsaydı, bu sitemi anlama- yacaktı. Evlilikleri alışkanlıklarla ve kurallarla doluydu ve bağıarılı olmasının nedeni tam da buydu. Bütün iyi evlilikler alışkanlık ve ku- rallardan beslenmez mi?

Karısı doktordu. Üç çocukları küçükken de hep çalışmış, büyü- düklerinde, kendisini araştırmalara vererek profesör olmuştu. Onun ya da kocasının içi asla aralarına girmemişti; bütün zaman darlığına rağmen, kutsal zamanlar, çocuklara ayırdıkları zamanlar ve birbirle- rine ayırdıkları zamanlar olarak paylaşmışlardı günlerini. Her yıl yaptıkları iki haftalık tatile de, çocukları her zaman emanet ettikleri dadıya bırakıp birlikte çıkıyorlardı. Bütün bunlar, zaman kavramıyla disiplin altına alınmış, kurallara bağlanmış bir ilişki gerektiriyor ve

160

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

kendiliğindenliğe fazla yer bırakmıyordu; bunu görüyorlardı, ama ar- kadaşları arasında, kendiliğindenliğin birbirlerine daha çok değil, da- ha az zaman ayırmaları sonucunda ortaya çıktığını da görüyorlardı. Hayır, onlar hayatlarını, alışkanlık ve kuralları içinde büsbütün makul ve tatmin edici biçimde düzenlemişlerdi.

Sadece sevişme alışkanlıkları ortadan kalkmıştı. Ne zaman ve niçin, bilmiyordu. Uyandığı, yatakta yanında karısının çiğmiş yüzünü gördüğü, terinin keskin kokusunu kokladığı, ıslıklı nefesini içtiği ve bunları itici bulduğu sabahı hatırladı. Kapıldığı dehşeti de anımsıyordu. Eskiden onun çiğmiş yüzünü çirin, terinin keskin koku- sunu heyecan verici ve nefesinin ıslığını eğlendirici bulurken, bir-

denbire bütün bunlar nasıl itici gelebilirdi? Kimi kez ıslığa, karısını uyandırırken çaldığı bir melodinin cantus firmus'u* olarak katlanırdı. Sevişmeleri o sabah değil, ama onu izleyen herhangi bir zamanda bitmişti. Gkisi de diğerinin atacağı bir ilk adıma yanaşmaktan haz du- yacağı halde, böyle bir adım ikisinden de gelmedi. Azıcık haz, ancak ikinci adıma yetecek kadar, ama birincisine yetmeyen azıcık haz.

Bununla birlikte aynı odada yatmaya devam ettiler. Kadın kendi çalışma odasında, erkek de boş duran çocuk odalarından birinde ya- tabilirdi. Ama birlikte soyunma, uykuya dalma, uyanma ve kalkma alışkanlıklarından dolayı, böyle bir kopuşa ikisi de hazır değildi. Er- kekten daha sert, temkinli, atik, ama aynı zamanda biraz çekingen bir yanı olan kadın da değildi. Artakalan alışkanlıkları da yitirmek iste- miyordu. Ortak yaşamlarını yitirmek istemiyordu.

Yine de günün birinde bitmişti. Günün birinde evliliklerinin gü- müş yıldönümünü, konuk listesini, konukların kalacağı yerleri, lo- kantada yiyecekleri yemeği, vapurla yapacakları geziyi planlıyorlardı. Birbirlerine baktılar ve yaptıklarının doğru olmadığını anladılar. Kutlanacak bir şeyleri yoktu. On beş yıllık evliliği, belki yirmi yıllı- ğını da kutlayabilirlerdi. Ama bilmedikleri herhangi bir tarihte ağıkları yok olmuş, buharlaşmıştı ve yaşamı birlikte sürdürmek bir yalan olmasa da, kutlamak bir yalan olurdu.

(Lat.) Sabit, değışmez Çarkı, (ç.n.)

İnsan birine ikinci kez âşk olabilir mi? ikincisinde onu, fazlasıyla yakından tanımıyor mudur? Âşk olmak, ötekini henüz tanımamayı, ötekinde, insanın kendi arzularının izini düşüreceği beyaz alanların olmasını gerektirmez mi? Yoksa izdüşümün gücü, gerektiğinde, ide- alindeki imgelerin izini ötekinin sadece beyaz alanlarına değil, tersine onun bitmiş renkli haritasına da yansıtacak kadar kuvvetli midir? Yoksa izdüşümsüz âşk var mıdır?

Adam bu soruları soruyordu kendisine, ama bunlar onu Çığır- maktan çok eğlendiriyordu. Sonraki haftalarda basma gelenler, ister izdüşüm olsun ister deneyim, güzeldi ve o da bundan zevk almıştı. Karısıyla sohbetten, bir film ya da konser için randevulaşmaktan ve yeniden bağladıkları âşk yürüyüşlerinden zevk alıyordu. İki bahardı. Bazen karısını enstitüden alıyor, onun kendisine doğru gelişini seyretmekten hoşlandığından, onu doğrudan girişte değil, elli metre ileride, sokağın köşesinde bekliyordu. Karısı geniş adımlarla yürüyor, kocasının gözlerini dikerek gelişini izlemesinden sıkıldığı için acele ediyor, sol eliyle tuttuğu saçlarını utangaç bir tavırla kulağının arkasına atıyor ve ürkek, tuhaf bir tebessümle gülüyordu. Adam, bir zamanlar âşk olduğu genç kızın utangaçlığını yeniden fark ediyordu. Duruşu ve yürüyüşü de değişmişti ve eskiden olduğu gibi, her adımda kazağının altında memeleri hopluyordu. Bunu yıllar boyunca niye görmediğini sordu kendisine. Neler kaçırmıştı! Gözlerindeki perdenin tekrar kalkmış olması ne kadar iyiydi! Soma onun bu kadar güzel kalmış olması. Onun kendi karısı olması.

Hâlâ sevişmiyorlardı. En başta vücutları birbirine yabancılaş- mıştı. Ama birbirlerine yeniden alışırken de, uyandıkları, yürüyüşe çıktıkları, yemekte karşı karşıya ya da sinemada yan yana oturdukları anlarda da ilişkileri sevecen dokunuşların ötesine geçemiyordu. Erkek, önceleri sevişmenin de sırası geleceğini ve bunun mutlaka gü- zel olacağını düşünüyordu. Sonra buna gerçekten sıra gelip gelmeye- ceğini, gerçekten güzel olup olmayacağını ve aslında ikisinin de hâlâ bunu isteyip istemediğini sordu kendisine. Yoksa artık yapamaz mıydı? Evliliğin kötü gittiği yıllarda başka kadınlarla, bir keresinde

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

bir çevirmenle, bir keresinde de bir meslektaşıyla, her ikisi de bol al- kolden sonra ve ertesi sabah tamamen yabancılaşma ve utanç duyduğu iki gece ve arada bir, genellikle yolculukları sırasında, otellerde keyifsiz mastürbasyon anları yaşamıştı. Sevmeye, arzulama ve sevişme arasındaki doğal ilişkiyi unutmamış mıydı? İhtiyarını mı kaybetmişti? Cinsel gücünü kendisine kanıtlamak için mastürbasyon yapmaya kalktığında başaramadı.

Yoksa karısının ve onun yapması gereken, kendilerine biraz za- man mı tanımaktı? Acele etmeleri için bir nedenleri olmadığını ve bir ay sonra, bir hafta sonra ya da bir gün sonra sevişebilecekleri gibi, bunun bir yıl sonra da olabileceğini söylüyordu kendisine. Ama his- settikleri başkaydı. Sevişme sorununu çözmek istiyordu ve bunun düşünceyle çözümlü ile gerçekte çözümlü aynı anda gerçekleşmediğinden bu konuda da sabırsızdı. Aslında yaşadıkça sabırsızlığı artıyor- du.

Önünde çözülmemiş olarak duran Gey, kolayca çözebileceğini bilse bile rahatsız ediyordu onu. Önünde duran her Gey, gelecek hafta ve gelecek yaz, yeni bir araba alımı ve çocukların Paskalya ziyareti, biraz çözülmemiştik ve huzursuzluk barındırıyordu içinde. Amerika yolculuğu bile.

Karısının fikriydi bu. İkinci bir balayı; yaşıadıkları Gey ikinci bir evlilik değil miydi? Gençlik yıllarında Kanada'yı, Quebec'ten Vanco- uver'a ve daha da ileriye Seattle'a kadar trenle geçmeyi, sonra arabayla Los Angeles ve San Diego'ya kadar kıyıda ağağı inmeyi düşünmüşlerdi. Önceleri yolculuk onlara pahalı gelmiş, sonraları haftalar sürecektir böyle bir tatili çok uzun bulmuşlar ve uzun tren ve araba yolculuğunun çocuklar için sıkıcı olacağını düşünmüşlerdi. Ama şimdi baş başa yola çıkabilirler, dört ya da beş ya da altı hafta tatil yapabilirler ve keseleri her türlü yataklı vagona ve her türlü lüks otomobile uygundu; eski düşünce gerçekleştirmenin zamanı gelmemiş miydi?

Mayıs ayında yola çıktılar. Quebec'te nisan havası vardı; yağmur kısa aralıklarla yağıyor, arada bulutlar hızla dağılıyor ve ıslak damlar güneşte ıçıldıyordu. Tren Ontario Ovası'nda yeryüzü ile gökyüzünün buluştuğu yere kadar uzanan yeşil tarlalardan, yeşil ve mavi bir dün- yadan geçiyordu. Kayalık Dağlar'daki bir kar fırtınasında, tren bir kar yığınına saplandı ve kar temizleme aracı gelene kadar bir gece geçti.

O gece seviştiler. Trenin hareketi ve salimini, tıpkı sıcak bir günün ya da ılık bir banyonun etkisi gibi, bedenlerini hazır hale getirmişti. Yol ortasında durduklarında kaloriferin ısısı düşüyor, vagonun çevresinde fırtına uğulduyor ve zemin ile pencereden kompartımana soğuk sızıyordu. Birlikte yatağa sokuldular, bir sıcaklık kozasına bürününceye kadar güldüler, titrediler, sarıldılar ve öylece kaldılar. Arzu erkeğin üstüne apansız çullandı ve arzusunun geçeceği korkusuyla aceleci davrandı ve sevişmeleri bittiğinde mutluydu. Karısı gecenin ortasında onu uyandırdı; sevişmeleri sakin bir soluma gibiydi. Sabahleyin, yaklaşan kar temizleme aracını selamlayan lokomotifin düdüğüyle uyandı. Pencereden karlara ve gökyüzüne, mavi ve beyaz bir dünyaya baktı. Mutluydu.

Birkaç gün Seattle'da kaldılar. Konaklama ücretine kahvaltının da dahil olduğu ev, Kraliçe Anne Tepesi'nin kente ve körfeze bakan yamacında yer alıyordu. Çok katlı binaların arasından, gündüzleri rengârenk, akşamaları yanan farlarıyla dip dibe dizilen araçların oluşturduğu yoğun trafiğin seyrek de olsa hızlandığı, çok şeritli bir otoyol görüyorlardı. Bir yanıla yukarıya, öbür yanıla aşağıya akan bir ırmak gibi diye düşündü. Kimi zaman bir polis arabasının ya da ambulansın, öteki arabaları kenara iten sirenlerinin sesi odalarına kadar geliyordu ve uyuyamadığı ilk gece, tepesinde yanıp sönen kırmızı ve mavi ışıklarıyla kendisine yol açan aracı görmek için, her seferinde kalkmış ve pencereden bakmıştı. Kimi zaman bir geminin limana girerken ya da limandan çıkarken çaldığı düdüğün sesi de duyuluyordu odalarından. Bunlar, rüzgârdan çimmiç rengârenk yelkenleriyle irili ufaklı yelkenlilerin sardığı, çeşitli renklerde konteynerlerle dolu

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

yük gemileriydi. Sürekli güçlü bir rüzgâr esiyordu.

Uyku tutmayınca, uyumakta olan karısını seyre daldı. Onun yüzünü, kırışıklarını, gıdısının, kulaklarının ve gözlerinin altından sarkan derileri gördü. çimmiç yüz, keskin koku ve ıslıklı nefes ona artık itici gelmiyordu. Trendeki son sabah, karısını eskiden olduğu gibi ıslık çalarak uyandırmış, mutlulukla yüzünü ellerinin arasına almış, avuçlarında hissetmiş ve seviştikten sonra da, yorganın altındaki ağık ve ter kokusunu mutlulukla koklamıştı. Karısını tekrar böyle uyandırmaması, ağık yağamlarının alıçkanlıklarını unutmamış olması ve bunlardan keyif alması, karısının da hiçbir şeyi unutmamış olması ne güzeldi! Dünyalarının yeniden aydınlanması!

Sevgilerinin, birbirleri için hissettiklerinden daha fazlasını içeren bir dünya yaratmış olduğunu kavradı. Birbirleri için hissettiklerini yitirdiklerinde de, o dünya orada duruyordu. Renkleri

siyahbeyaza kaçmıŒtı, ama rengi kaçan dünya, onların dünyası olarak kalmıŒtı. O dünyanın düzeni içinde ve onun sayesinde yaŒamıŒlardı. Ve Œimdi o dünya yeniden renklenmiŒti.

Planlar yapıyorlardı. Bu da karısının fikriydi. Evde deŒiŒlik yapsalar mıydı? Çocukların gittikçe seyrekleŒen ziyaretleri ve günün birinde baŒlayacak olan torun ziyaretleri için, üç çocuk odası yerine bir oda yetmez miydi? Kocası, kitaplarını okuyabileceği ve yıllar önce planladığı, malzeme de topladığı kitabını yazabileceği büyük bir odası olmasını istememiŒ miydi hep? Artık iddialı birer oyuncu olacak halleri olmasa da, birlikte tenis öğrenseler miydi? Kocasının sözünü etmiŒ olduğu, altı ay Brüksel'de çalıŒma teklifi ne durumdaydı, hâlâ geçerli miydi? ŒĒinden izin alsa da birlikte altı aylığına Brüksel'e taŒınsalar mıydı? Adam karısının aklına gelen fikirlere ve coŒkusuna seviniyordu. O da fikirlerini söylüyordu. Ama aslında hayatlarında hiçbir Œeyin deŒiŒmesini arzu etmiyor, ancak bunu söylemek istemi- yordu.

ÇözülmemiŒ olan karŒısında duyduğu ve anlamının ne olduğunu, nereden geldiğini, yaŒlandıkça neden büyüdüğünü bilmediği o kor- kusundan söz etmek istemiyordu. DeŒiŒimleri reddetmesinde yatı- yordu bu; çözülmemiŒ olan Œeyin yükünün, her deŒiŒimle birlikte ađırlaŒtıđını hissediyordu. Ama neden? DeŒiŒimlerin zaman almasın- dan, zamanın da sürekli artan bir hızla akıp gitmesinden ve elinden

kaçmasından mı? Zaman niçin sürekli artan bir hızla akıp gidiyor? Şu anda yağmamakta olan zaman, bitmeye yaklaşması nedeniyle birinci yarısından daha hızlı geçmesi gibi, insanın ömrü azaldığından, yağ arttıkça zaman daha mı hızla akıp gider? Yoksa bu hedeflere mi bağlıdır? İnsan sabırsızlıkla en sonunda başarılı olmayı, saygı görmeyi, zengin olmayı beklediği için midir ki gençlik yıllarında zaman ona fazla uzun gelir ve sonraki yıllarda, beklenecek hiçbir şey kalma- dığı için delice bir hızla akar gider? Yoksa, bir yoldan ne kadar sık geçilirse o kadar hızlı geçilmesi gibi, insan bütün günlerin seyrini za- ten bildiği için midir ki ilerleyen yağla birlikte günler daha hızlı ge- çer? Ama öyleyse, aslında değişimleri istemiş olmalıydı. Ya da kalan ömrü değişimlerle yitirilmeyecek kadar azalmış mıydı? Ama o kadar da yağlı değildi ki!

Karısı, itirazlarının gerisinde genel bir ret olduğunu fark etmedi. Ama özellikle anlamsız bir itirazı özellikle inatla sürdürünce, karısı sınırlı bir gülüşle, aslında ne istediğini sordu. Son yıllardaki gibi yağmaya devam etmeyi mi?

6

Büyük bir araba, klimalı, CD çalarlı ve her türlü elektronik zıvalığı olan bir spor araba kiraladılar. Bir kısmını severek dinledikleri, di- şerlerini geliştiren seçtikleri bir yığın CD satın aldılar. Pasifik'i ilk kez gördükleri buruna ulaştıklarında, karısı Schubert'in bir senfonisini koydu. Ona kalsa, üniversitede öğrencilik yıllarının müziğini çalan Amerikan radyosunu dinlemeye devam ederdi. Karısıyla birlikte yağmurda inip ayakta dikilmek yerine, arabada oturmayı tercih eder- di. Fakat senfoni yağmura, gri gökyüzüne ve yuvarlanan kurşuni dal- galara uyuyordu ve karısının içine daldığı bu sahneyi bozmaya hakkı olmadığı duygusuna kapıldı. Arabayı karısı kullanmış ve kumsala giden küçük yolu bulmuştu. Bagajda mavi bir muşamba örtü olduğu aklına gelmiş, kocasını ve kendisini bununla sarmalamıştı. Kumsalda duruyor, denizi kokluyor, Schubert'i, martıları ve örtünün üstüne düşen yağmuru dinliyor ve batıda, yağmur bulutlarının gerisinde, batmaya yüz tutmuş güneşin ışıyla aydınlanan bir parça gökyüzü

166

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

görüyorlardı. Hava serin olmasa rağmen nemli ve ağırdı.

Bir süre sonra muşambanın altında kalmaya daha fazla dayana- madı, bir an yağmurda kararsızca durdu, kumda yürüyerek denize gitti ve suya girdi. Su soğuk, ıslanan ayakkabılar ağırdı, ıslak pantolon bacaklarına ve karnına yapıştıyordu; vücudun sudaki hafifliğinden eser yoktu, yine de o kendisini hafif hissediyor, elleriyle suya vuruyor ve kendisini dalgalara bırakıyordu. Geçinden geldiği gibi davranmasının karısında yarattığı hayranlık, akşam yatağa girdiklerinde hâlâ sürüyordu. O ise, daha çok ürkmüş ve utanmıştı.

Her gün açağı yukarı 100 mil güneye indikleri bir yolculuk ritmi yakaladılar. Sabahları tembellik ederek geçiriyor, sık sık duruyor, ulusal parkları ve bağlık alanları geziyor ve saatlerce kumsalda yürü- yorlardı. Akşamları karışlarına ne çıkarsa razı oluyorlardı, kâh oto- yolda büyük odalı,

kokusundan dezenfekte edildiği anlağılan, tele- vizyonun insan boyunda bir yere vidalanmığ olduğu salağ bir motele, kâh gecelemeve kahvaltının da dahil olduğu mahalle içinde bir eve. Akđamları ikisi de erkenden halsiz düğüyordu. Her defasında bir ki- tapla ya da bir ĞiĞe Ğarapla erkenden yatağa girmeleri, adamın gözle- rinin kendiliğinden kapanmaya yüz tutması ve bağucu lambasını sön- dürmesi bitkinliklerini doğruluyordu. Ancak bir akđam gece yarıda doğru uyandığında, karısının hâlâ kitap okumakta olduğunu gördü.

Adam bazen bir yerde beklerken, karısının ona doğru geliğini seyredebileceği sahneler yaratıyordu. Gittikleri bir lokantanın önünde arabadan iniyor, arabayı park eden karısını lokantanın giriğinde bekliyordu. Ya da kumsalda önden koğuyor, dönüyor ve onun yolunu gözlüyordu. Karısının endamını ve yürüyüşünü görmek her zaman güzeldi, ama bu onu hüzünlendiriyordu.

7

Oregon'da kıyı ve yol sis içindeydi. Sabahları havanın öğle vakti daha iyi olacağını umut ediyor, akđamları ise umutlarını ertesi güne bı- rakıyorlardı. Ama sis gene yolu kaplamığ, ormanları ve çiflikleri bü- rümüş oluyordu. Eğer harita, içinden geçtikleri, çoğu kez birkaç ev-

167

den oluşan yerleşmeleri göstermemiş olsaydı, onları rahatlıkla gözden kaçırabilirdi. Bazen bir-iki saat boyunca, tek bir eve rastlama- dıkları, karşı yönden kimsenin gelmediği ya da önlerine sollanacak bir aracın çıkmadığı ormanlardan geçiyorlardı. Bir keresinde indiler ve çalınan motorun gürültüsü, yolun iki yanındaki sık ağaçların arama dağıldı, yitip gelmedi, orada kaldı ve sisin içinde boğuldu. Motoru susturdular ve hiçbir şey duyulmaz oldu, ne fundalıktan bir çıtırtı, ne bir kuş, ne bir araba, ne de deniz.

Son yerleşmeyi epeyce geride bıraktıklarında ve bir sonraki yerleşmeye 30 mil kaldığında, tabelanın biri bir benzin istasyonunu haber verdi. İşte, istasyon oradaydı, çakıl kaplı büyük bir alan, iki benzin pompası, bir lamba ve alanın arkasında belli belirsiz bir ev. Adam frene bastı, benzinciye doğru kıvrıldı ve benzin pompasının önünde durdu. Beklediler. Adam evin kapısını çalmak için arabadan indiğinde kapı açıldı ve dışarı bir kadın çıktı. Alanı geçerek geldi, selam verdi, benzin tabancasına el attı, pompa kolunu çevirdi ve depoyu doldurmaya bağladı. Arabanın yanında duruyor, sağ elinde benzin ta- bancasını tutuyordu ve sol elini kalçasına dayamıştı. Kadın, adamın gözlerini kendisinden ayırmadığını gördü.

"Benzin tabancası bozuk, onun için bırakamıyorum. Ama camları hemen temizlerim."

"Burası ıssız değil mi?"

Kadın ona Çararak ve dikkatle baktı. Artık genç değildi ve dikka- ti, fazla sık ilikiye girmiş ve fazla sık hayal kırıklığına uğratılmış bir kadının dikkatiydi.

"Son yerleşme 20 mil geride kaldı ve bir sonraki 30 mil ileride; bu durumda... Demek istiyorum ki kendinizi burada yalnız hissetmi- yor musunuz? Burada tek başınıza mı yaşıyorsunuz?"

Kadın onun bakışındaki ciddiyeti, dikkati ve Çekati görerek gü- lümsedi. Bakışından büyülenmemek için alayla gülümsedi. O da bu gülüşe neÇeyle ve bir sonra söyleyeceği sözün mahcubiyetiyle gülerek karşılık verdi.

"Güzel bir kadınsınız."

Yüzündeki çillerden pek anlaşılmasa da kadın biraz kızardı ve gülümsemesi dondu. Birden ciddileşti. Güzel mi? Her ne kadar er- keklerin hâlâ hoşuna gitse de, onlarda hâlâ arzu ve gurur uyandırsa

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

da ve onları hâlâ ürkütebilse de, güzelliği geçmişti ve o bunu biliyor- du. Kadın onun yüzüne dikkatle baktı.

"Evet, burası ıssız, ama ben buna alıştım. Ayrıca..." Durakladı, gözleri aÇağıya, benzin tabancasına gitti, yeniden başını kaldırdı ve onun yüzüne baktı, artık yüzü iyice kızarmıştı, dimdik duruyordu ve

inatçı bir ifadeyle özlemini açığa vurdu. "Ayrıca hep yalnız kalacak değilim."

Bir an öylece, dimdik, yüzü kızarmış halde onunla göz göze kaldı. Sonra depo doldu, kadın depoyu kilitledi, arabadan geri gekildi ve benzin tabancasını yerine astı. Eğildi, kovadan bir sünger aldı, silcekleri yukarı kaldırdı ve camı temizlemeye bağıladı. Adam onun, kucağındaki haritayı inceleyen, ona selam vermek ve gülümsemek için kısaca başını kaldıran ve tekrar haritasına dalan karısını nasıl merakla süzdüğünü gördü.

Kadın camları temizlerken yanında aylak aylak durmak hoş değildi. Ama aynı zamanda ona bakmak, onu seyretmek hoşuna gitmişti. Kadın ne kareli gömlek ve kot pantolon, ne de ağarmış mavi renkli bir elbise giymişti, üzerinde petrol şirketinin ambleminin renginde koyu mavi bir tulum, tulumun içinde de beyaz bir tişört vardı. Güçlü kuvvetliydi, ama hareketleri yumuşaktı. Hareketlerinde, vücudunun gücünden ve yumuşaklığından aldığı zevki yansıtan bir zarafet vardı. Tulumun askısı omzundan kayıyor, parmağıyla tekrar yukarı itiyor ve bu onu mahrem bir hareket gibi etkiliyordu.

Camların temizliği bitip de kadına parayı verdiğiğinde ve kadın paranın üstünü getirmek için eve yürüdüğünde, o da kadınla birlikte yürüdü. Gıcırdayan çakılların üstünde birlikte atılan birkaç adımdan sonra kadın elini onun koluna götürdü.

"Benimle gelmenize gerek yok, paranın üstünü getiririm."

8

Böylece alanın ortasında, arabası ile kadının evinin arasında kalakaldı. Kadın içeri girdi, kapı kapandı.

Karar vermek için ne kadar zamanım var, diye düşündü. Bir dakika? Üç dakika? Paranın üstünü ne kadar zamanda hazır edecek? Ne

169

kadar düzenli biri? Kâğıt ve bozuk paralan özenle yerleştirdiği ve bir gözünden birkaç bozukluk, diğer gözünden birkaç kâğıt para alacağı bir kasası mı var? Acele mi ediyor, yoksa bir dakika, sonra bir dakika daha uzarsa sevineceğini biliyor mu?

Yere baktı ve çakılların sisten ıslanmış olduğunu gördü. Ayakka- bısının burnuyla bir taçı ters çevirdi; taçın altının da ıslak olup olma- dığını bilmek istiyordu. Islaktı. Yanında çalıŖanlara, düŖünme ile ka- rar vermenin ayrı Ŗeyler olduğunu, düŖünmenin ne doğru bir karar, ne de herhangi bir karar doğurmasının Ŗart olmadığını, karar vermenin, insanın elini kolunu bağlayacak kadar karmaŖık olabileceğini ve zor durumlara sokabileceğini öğretmişti. Her zaman, düŖünmek zaman ister, karar vermek ise cesaret derdi ve Ŗu anda eksikliğini duyduğu Ŗeyin düŖünecek zaman değil, aksine karar verme cesareti olduğunu biliyordu. İnsanın verdiği kararlar gibi, vermediği kararlarını, hayatın bir yerlere kaydettiğini de biliyordu. Burada kalmaya karar vermezse, yola devam etmeye karar vermemiş bile olsa, yola devam edecekti. Burada kalmak; ona ne demeliyim? Ona, burada kalıp ka- lamayacağımı mı sormalıyım? O ne cevap vermeli? Canı evet demek istese bile, sorumlun ona yükleyeceği sorumluluğu reddetmesi gerek- tiği için, hayır demek zorunda kalmayacak mı? O, kapıdan tekrar dı- Ŗarı çıkarken, ben çantam ve bavulumla burada durmalıydım ve araba çekip gitmiş olmalıydı. Ama ya beni istemezse? Ya da beni Ŗimdi ister de sonra istemezse? Ya da ben daha sonra artık kalmak istemez- sem? Hayır, böyle bir Ŗey olmaz. Eğer birbirimizi Ŗimdi istersek, da- ima isteriz.

Arabaya gitti. Karısına, yanıldıklarını, gönülden isteseler bile ar- tık evliliklerini yoluna sokamayacaklarını söylemek istiyordu. Son haftalarda sevincinin içinde hep bir hüznü olduğunu ve yağamını bu hüznü sürdürmek istemediğini. Kadını tanımadığı, kadın da onu ta- nımadığı halde, bu kadın için her Ŗeyi göze almasının delilik olduğu- nu. Mantıklı ve mahzun olmaktansa, deli olmayı tercih ettiğini.

Arabaya varmasına birkaç adım kalmışken, karısı baçını kaldırdı. Onun geliğini izledi, sürücü koltuğuna uzanarak camı ağağı indirdi ve bir Ŗeyler söyledi. Ama o ne dediğini anlamadı. Karısı haritada büyük kumulları bulunduğunu tekrarladı. Kahvaltı ederken, büyük kumulların bir zamanlar görmüş oldukları fotoğraflarını hatırlamışlar,

170

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

onları haritada aramışlar ve bulamamışlardı. Karısı Ŗimdi bulmuştu onları. Fazla uzakta değillerdi ve akęama oraya varmış olurlardı. Ka- rısının yüzü ıŖıl ıslıdı.

Karısının küçük Ŗeylerden duyduğu sevinç; bununla ne kadar sık hayrete düŖürmüş ve mutlu etmişti onu. Ve sevincini yansıtan sokul- ganlığı! Karşısındakilerin iyi olduğu, iyi olan Ŗeye sevinecekleri ve iyilikle tepki verecekleri beklentisiyle dolu, çocukça bir sokulganlıktı bu. Karısını yıllardır böyle görmemişti, sokulganlığı ancak son haftalarda geri gelmişti.

Karısının sevincini gördü. Karısı ona hayranlıkla bakıyor, bakığ- larıyla onu kuŖatıyordu. Acaba

tamam mıydı? Acaba gidebilirler miydi?

Kafasını salladı, koçmak istiyormuşçasına hızla yürüdü, arabaya bindi ve motoru çalıştırdı. Arkasına bakmadan benzin istasyonundan uzaklaştı.

9

Karısı, kumulları haritada nasıl bulduğunu, sabah neden bulamadıklarını anlatıyordu. Akşam ne zaman varacaklarını ve nerede kalabileceklerini. Ertesi gün ne kadar yol almaları gerektiğini. Kumulların ne kadar yüksek olduğunu.

Bir süre sonra bir Geyleğin yolunda gitmediğini fark etti. Kocasını arabayı yavaş sürüyor, dikkatle sise bakıyor, söylediklerine arada bir onaylayıcı ya' da yüreklendirici bir homurtuyla eğlik ediyordu; konuşmaması sorun değildi, ama kilitlenmiş ağzı ve kasılmış yanakları bir sorun olduğunu gösteriyordu. Karısı, "Bir Geylek mi var?" diye sordu. Motorda ya da tekerleklerde? Sisli havada ve yolda? Bunlardan başka bir Geylek mi? Önce sakın sakın, cevap alamayınca endişeyle sordu. Kendisini iyi hissetmiyor muydu? Ağrısı mı vardı? Arabayı sağa, çimenlerin üstüne çekerek durduğunda, karısı, kalbinde ya da kan dolaşımında bir sorun olduğundan emindi. Kaskatı kesilmiş halde, elleri direksiyonda, bakışları dosdoğru karşıya dikili, öylece oturuyordu.

171

"Bırak beni," dedi ve "Sadece bir dakikaya ihtiyacım var," diye devam etmek istedi, ama konuşması, ağzını kapatmasına, yanaklarını kasma ve gözyaşlarını tutma neden olan gerginliği çözüldü. Onlarca yıldır hiç ağlamamıştı. Hıçkırığı boğmak istiyordu, ama boğma iniltiye, inilti feryada dönüştü. Kollarıyla, özür dilediğini, gösteren; gafil avlandığını ve ağlamak istemediğini, ama başka türlü yapamadığını açıklayan hareketler yaptı. Ama ardından, gözyaşları özür dileme ve açıklama ihtiyacını alıp götürdü ve orada öylece, elleri kucağında, başı önünde ve gövdesi sarsılarak oturdu, hüngür hüngür ağladı. Karısı onu kollarına aldı, ama o kendisini onun kollarına bırakmadı, nasıl oturuyorsa öylece oturdu. Ağlaması bitmek bilmeyince, karısı bir sonraki kasabada bir otel ve belki de bir doktor aramaya karar verdi. Onu kaldırmak ve yan koltuğa itmek istiyordu, ama o yan koltuğa kendiliğinden geçti.

Karısı direksiyonda yola koyuldular. O ağlamaya devam ediyordu. Rüyası için, hayatın ona yaptığı teklifler için, bu teklifleri reddettiği ve onlardan kaçtığı için, hayatındaki geri getirilemez ve telafi edilemez şeyler için ağlıyordu. Hiçbir şey geri gelmez, hiçbir şeyi telafi edemezdi. İstediklerini daha ısrarla istemediği ve çoğu zaman neyi istediğini bilmediği için ağlıyordu. Evliliğinde zor ve kötü olan kadar, güzel olan şeyler için de ağlıyordu. Birbirlerinde yarattıkları hayal kırıklıkları ve son haftalarda paylaştıkları umutlar ve beklentiler için ağlıyordu. Güzel olan ve mutlu eden her şeyde nasıl geçicilikten başka bir şey görmüyorsa, aklına gelen hiçbir şeyin ümitsiz, acısız bir yanı yoktu. Ağk, iyi gittiği dönemde evlilik, çocuklarla geçen güzel yıllar, meslekten alınan keyif, kitaplardan ve müzikten duyulan coşku, bütün bunlar geçip gitmişti. Anıları, gözünün önüne peş peşe resimler getiriyor, ama o bir resme doğru dürüst bakmadan, resmin üstüne bir damga vuruluyor ve damgada kalın harflerle ve kaim bir çerçeve içinde şu yazı yer alıyordu: "Geçti."

Geçti? Öyle basit bir şekilde, onun haberi olmadan ve o için için de olmadan geçmemişti. Sevgileriyle yarattıkları dünyayı bizzat o parçalamıştı. Bundan sonra dünya olmayacaktı, renklisi yerine siyahbeyaz bir resim de değil, hiç resim olmayacaktı.

Gözünde yağ kalmamıştı. Tükenmişti ve içi bomboştü. Sanki geçip gitmiş olan evliliği, sanki kaybettiği karısı uğruna ağlamış oldu-

BENZİN İSTASYONUNDAKİ KADIN

ğunun bilincine vardı.

Karısı karğıdan ona baktı ve gülümsedi. "Ee?"

Yerin adını, nüfusunu ve deniz seviyesinden yüksekliğini gösteren bir tabelayı geçtiler. Birkaç yüz kişinin yaşadığı küçük bir yer, diye düşündü. Denizden yüksekliği sadece birkaç metre; sisten görülme de deniz yalanda olmalı.

"Durur musun lütfen?"

Karısı kenara yanağtı ve durdu. ğimdi, diye düğündü, Ğimdi. "Ben burada ineceğim. Seninle devam etmiyorum. Davranığımın çok tuhaf olduğunu biliyorum. Daha da iyi bilmem gerekirdi. Ama daha da iyi nasıl bilebilirdim, bunu da bilmiyorum. Yıkıntılar içinde doğrulmaya çalığıyoruz. Ben seninle yıkıntılar içinde doğrulamak istemiyorum. Sadece bir kere daha denemek istiyorum."

"Neyi? Neyi denemek istiyorsun?"

"Hayatı, ağkı, yeni bir bağlangıcı, her Ğeyi iğte." Karısının yadır- gayan, incinmiğ bakığları karđısında, söyledikleri kendisine bile ço- cukça geliyordu. Karısı ona ne yapacağını, burada ne yapacağını, neyle geçineceğini, evdeki hayatının ne olacağını sorsaydı hiçbir ce- vap veremeyecekti.

"Hadi kumullara gidelim. Canın istediği zaman çekip gidebilirsin. Seni tutamam. Eğer çok derin bir kuyuya düğmediysen, bırak ko- nuğalım. Belki haklısın ve aramızda olanla ya da artık olmayanla he- nüz gerçekten yüzleğmedik. Öyleyse yüzleğelim." Karısı elini onun dizine koydu. "Tamam mı?"

Haklıydı. Hiç olmazsa kumulların yakınındaki kasabaya gidip her Ğeyi konuğamazlar mıydı? En azından karısına, onu burada bırakarak yola devam etmesini, sadece tek bağına kalacağı birkaç güne ihtiyacı olduğunu ve en geç uçak kalkana kadar geleceğini söyleyemez miydi? Ayrıca karısına rüyasını ve benzin istasyonundaki kadını anlatması gerekmez miydi? Bu dürüstçe olmaz mıydı?

"Ancak Ğimdi çekip gidebilirim. Lütfen bagajı açar mısınız?"

Karısı kafasını iki yana salladı.

Arabadan indi, öteki tarafa geçti, karısının oturduğu sürücü kol- tuğunun kapısını açtı ve kapı ile koltuk arasındaki küçük kolu çekti. Bagaj kapağı açıldı. Bavulunu ve çantasını çıkarıp yere koydu. Sonra bagaj kapağını kapattı ve kapıya yaklağtı. Kapı hâlâ açıktı. Karısı

ona baktı. Kapıyı hafifçe ve sakın bir şekilde kapattı, ama karısının yüzüne çarpıyormuş gibi geldi. Karısı ona bakmaya devam etti. Buvulunu ve çantasını aldı; yürümeye hazırdı. Bir adım attı ve ikinci adımı atıp atamayacağını bilemedi ve ikinci adımı attığında bir adım daha, sonra bir adım daha atıp atamayacağını bilemedi. Durursa arkasına dönmek, arabaya yürümek ve binmek zorunda kalırdı. Karısı gazlayıp gitmezse yürümeye devam edemezdi. Git, diye rica etti, git. Sonra karısı motoru çalıştırdı ve hareket etti. Ancak arabanın sesi duyulmaz olduğunda arkasına döndü. O anda zaten sis de arabayı yutmuştu.

10

Bir motel buldu ve bir aylığına ucuz bir kira için pazarlık etti. Büyük bir tezgâhı, resopal masaları, plastik oturma yerleri ve müzik dolabı olan bir lokanta buldu. Çok içki içti, zaman zaman ağrı ne geldi, zaman zaman da, kendisine bir gün için yeterince ağlamış olduğunu söylemese yeniden ağlamaya başlayacak gibi oldu. Burası kasabanın tek lokantasıydı ve bütün akşam bir kulağı kırıkta bir arabanın gelmesini, birinin inmesini ve çakılların üzerindeki yürüyüşünden gelen karısı olduğunu anlamayı bekledi. Geçmiş özlem ve korkuyla dolu olarak bekledi bunu.

Ertesi sabah denize yürüdü. Kumsalda yine sis vardı, gökyüzü ve deniz kurşuni, hava sıcak, nemli ve bunaltıcıydı. Sanki önünde daha çok zaman varmış duygusuna kapıldı.

ÇEVİREN : ALİ ÖZDAMAR

174

KAZUO ISHIGURO | Bir Aile Yemeği

FUGU, Japonya'nın Pasifik kıyılarında avlanan bir balıktır. Annem bu balıktan yiyerek öldüğünden beri Fugu'nun benim için özel bir önemi var. Zehir, balığın cinsel salgı bezlerinde, kolayca zedelenebilen iki ince kesenin içinde bulunur. Balık temizlenirken bu iki kesenin dikkatle çıkarılması gerekir, çünkü en ufak bir dikkatsizlik sonucu zehir balığın damarlarına sızar... Ne yazık ki bu işlemin başarısıyla yaşıyor yapılmadığını söyleyebilmek kolay değildir. Bu işin kanıtı yemeğin sonunda ortaya çıkar. Annemin başına geldiği gibi.

Fugu zehirlenmesi çok acı verir; çoğunlukla ölümcüldür. Balık akşam yemeğinde yenmişse, acı uykusunda yakalar insanı. Kurban birkaç saat acıyla kıvrılıp durur ve sabah olurken ölür. Bu balık Japonya'da savaştan sonra çok sevilir oldu. Sıkı kurallar uygulamaya konulana dek, bu tehlikeli kесе çıkarma işlemini insanların kendi mutfaklarında yapıp komşularını ziyafete çağırmaları moda olmuştu.

Annem öldüğünde Kaliforniya'da yaşıyordum. O sıralar anne ve babamla ilişkilerim biraz gergindi; bu nedenle iki yıl sonra Tokyo'ya dönüncüye kadar annemin ölümüne ilişkin ayrıntıları öğrenemedim. Annem hiç fugu yemezdi, fakat hatırladığı eski bir okul arkadaşının çağrısı üzerine bir seferliğine bozmuştu kuralını. Havaalden eve giderken babam yolda anlattı bu ayrıntıları. Eve vardığımızda güneşli bir sonbahar günü sona eriyordu.

"Uçakta yemek yedin mi?" diye sordu babam. Çay odasında yer- de oturuyorduk.

"Hafif bir yemek verdiler," dedim.

"Aç olmalısın. Kikuko gelir gelmez yemeğe otururuz."

Babam geniŞ, keskin hatlı çenesi ve çatık siyah kaslarıyla görü-

nüsü heybetli bir adamdı. şimdi geçmişe dönüp düşündüğümde onu Çu-En-Lay'a çok benzettiğimi anımsıyorum. Babam böyle bir ben - zetmeden hoşlanmazdı herhalde, çünkü ailedeki saf samuray kanından gurur duyardı. Karşılıklı konuşma ortamındaki genel görünüşü, insanın rahat bir biçimde konuşmasına cesaret veren türden değildi. Yorumladığı her şeyi konuşmaya nokta koyar havada söyleme huyu işi daha da zorlaştırırdı. Karşısında otururken o anda bir çocukluk anısı canlandı belleğimde: "Yağlı bir kadın gibi dırdır ettiğim" için birkaç kez kafama vurmuştu. Konuşmamız havaalanından bu yana kaçınılmaz biçimde uzun suskunluklarla bölünüyordu. Bir süredir ikimiz de konuşmuyorduk.

"girketin başına gelenlere üzuldüm," dedim. Düşünceli biçimde başımı salladı.

"Aslında Girketin öyküsü orada bitmedi," dedi, "Girket battıktan sonra Watanabe intihar etti. Onursuz yaşamak istemedi."

"Anlıyorum."

"On yedi yıldır ortaklık. İlke ve onur sahibi bir insandı. Çok saygı duyardım ona."

"GG dünyasına geri dönecek misin?"

"Emekliliğimi yaşıyorum. Yeni girişimlere atılamayacak kadar yaşıyım. Bugünlerde iş yaşamı çok farklı. Yabancılarla iş yapmak, onların yolunu izlemek... Bu noktaya nasıl geldik, anlamıyorum. Watanabe de anlamamıştı." Geç çekti. "Gyi adamdı, ilke sahibi bir insandı."

Çay odası bahçeye bakıyordu. Çocukken hayaletli olduğuna inandığım eski kuyuyu oturduğum yerden, yeşillik katmanları arasından görebiliyordum. Güneş iyice alçalmış ve bahçenin büyük bir bölümünü gölgede bırakmıştı.

"Her neyse, eve dönmeye karar vermene sevindim," dedi babam, "umarım kısa bir ziyaret olmaz bu."

"Ne yapacağımı tam olarak bilemiyorum."

"Öncelikle geçmişti unutmaya hazır olduğumu bilmeni isterim. Annen de hep geri gelmeni istemişti. Davranışın huzursuz etmişti onu."

"Gyi dileklerin için teşekkürler; dediğim gibi, ne yapacağımdan henüz emin değilim."

"Düşündükçe aslında kötü niyetle hareket etmediğin kanısına"

vardım," diye sürdürdü babam konuşmasını. "Bazı etkileşimler seni yolundan saptırdı; birçok gencin başına geldiği gibi."

"Önerdiğin üzere bunları unutsak daha iyi."

"Nasıl istersen. Biraz daha çay?"

Tam o sırada bir kız sesi yankılandı evin içinde.

"Sonunda Kikuko geldi," dedi babam ayağa kalkarak .

Aramızda yağ farkı olmasına karşın, kız kardeşim ve ben her zaman birbirimize yakın olmuştuk. Beni yeniden görmek onu çok heyecanlandırmıştı benziyordu, çünkü sinirsel bir kıkırdama atağına kapıldı bir süre. Fakat babam onu Osaka ve üniversite yağamına ilişkin soru yağmuruna tuttuğunda biraz yatıyordu. Kısa ve biçimci yanıtlar verdi sorulara. Sonra bana dönüp birkaç soru sordu, fakat sorularının istenmeyen konulara yol açacağından korkarak sakınır gibi bir hali vardı. Az sonra karşılıklı konuşmalar Kikuko 'nun gelişinden önceki dakikalara oranla daha da azaldı. Babam ayağa kalkarak, "Yemekle meğul olmam gerekiyor," dedi, "bu işler bana kaldı, bağışlayın. Kikuko ilgilenir seninle."

Babam odadan çıkınca kız kardeşim görünür biçimde gevşedi. Birkaç dakika sonra Osaka'daki arkadaşlarından ve üniversitedeki derslerinden söz ederek dilediği gibi konuşuyordu. Sonra birden bahçede yürümemizi önererek verandaya doğru yürüdü. Orada, bir kenarda bırakılmış saman örgülü sandalları ayaklarımıza geçirip bahçeye çıktık. Güneş batmak üzereydi.

"Yarım saattir sigara için kıvranıp duruyorum," dedi bir sigara yakarak.

"Neden içmedin öyleyse?"

Eve doğru bir el hareketi yaparken yaramazca sırıttı.

"Evet, anlıyorum," dedim.

"Biliyor musun, bir erkek arkadaşım var artık."

"Öyle mi?"

"Fakat ne yapacağım konusunda duraksıyorum. Henüz kararımı vermedim."

"Anlaşılır bir durum bu."

"Amerika'ya gitmek için planlar yapıyor. Ben üniversiteyi bitirince beni de götürmek istiyor."

"Anlıyorum. Peki sen gitmek istiyor musun?"

"Gidersek birilerine takılacağız, yani otostop yapacağız." Bağı- parmağını salladı Kikuko. "Bunun tehlikeli olduğunu söylüyorlar, ama ben Osaka'da yaptım, bir Geş olmadı."

"Senin duraksamanın nedeni ne?"

"Osaka'da çok arkadaşım var. Orada yaşamaktan hoşlanıyorum. Bunların tümünü arkamda bırakıp gidebilir miyim, henüz bilmiyo- rum. Erkek arkadaşım Suichi'ye gelince, evet, hoşlanıyorum ondan, ama zamanımın çoğunu onunla geçirmeyi istediğimden emin değilim. Anlıyor musun?"

"Hem de çok iyi."

Tekrar sırtıttı, sonra önümden yürüyüp kuyuya varıncaya kadar ilerledi. Ben arkasından yetiştiğimde dönüp, "Bu kuyunun hayaletli olduğunu söyledin, anımsıyor musun?" dedi.

"Evet, anımsıyorum."

Ökimiz de kenarından kuyunun içine baktık.

"Annem o gece gördüğün Geşin sebze pazarındaki yağlı kadın ol- duğunu söylediler bana," dedi Kikuko, "fakat ben ona hiç inanmadım ve hiçbir zaman tek başıma gelmedim buraya."

"Annem bana da aynı Geş'i söylediler. Hatta o yağlı kadının o gece- ki hayaletin kendisi olduğunu kabullendiğini de söylemişti bana. Sö- züm ona kestirmeden gitmek için bizim bahçeyi seçmiş. Bu duvarları aşarken epey zorlanmıştı herhalde."

Kıkırdarak güldü Kikuko, sonra kuyuya sırtını dönüp bakışla- rını bahçede dolağırdı.

"Annem seni hiç suçlamadı; biliyor musun?" dedi değişik bir ses tonuyla. Yanıt vermedim. "Seni iyi yetiştiremedikleri için kendilerini, yani kendisini ve babamı kusurlu bulduğunu söylediler bana hep. Beni büyütürken daha dikkatli olduklarını, bu nedenle de benim çok iyi bir evlat olduğumu da anlatırdı." O yaramaz sırtması gene geri gelmişti yüzüne. "Zavallı annem," dedi.

"Evet, zavallı annemiz."

"Kaliforniya'ya dönecek misin?"

"Bilmiyorum; düşünmem gerek."

"Kız arkadaşına ne oldu? Vicky'ye?"

"Glikimiz hepten noktalandı," dedim. "Kaliforniya'da pek bir Geş kalmadı benim için."

"Sence benim oraya gitmem gerekir mi?"

"Bilmem; neden olmasın? Orayı seversin herhalde." Eve doğru baktım. "Az sonra içeri girsek iyi olur," dedim, "babamın yardımı ih- tiyacı olabilir."

Fakat kardeşim bir kez daha kuyunun içine bakıyordu. "Hayalet falan göremiyorum," dedi yankılanan sesiyle.

"girketin batması babamı sarstı mı?"

"Bilmiyorum. Kapalı kutudur babam, belli etmez." Sonra birden doğruldu ve bana dönüp, "Yağlı Watanabe'nin ne yaptığından söz etti mi sana?" dedi.

"Onun intihar ettiğini söyledi."

"Hepsi bu değil, ailesini de götürdü yanında; karısını ve iki küçük kızını."

"Sahi mi?"

"Hepsi uykudayken havagazım açmıŒ, sonra da bir et bıçağı sap- lamıŒ karnına."

"Evet, babam az önce Watanabe'nin ilke sahibi bir adam olduğu- nu söylüyordu."

"Hastalıklı bir düŒünce," dedi kardeşim kuyuya arkasını dönerek.

"Dikkat et! Kuyuya düŒeceksin."

"Hayalet falan yok bunun içinde; hep yalan söyledin bana."

"Hayaletin kuyuda olduğunu söylemedim ki!"

"Nerede öyleyse?"

Ėkimiz de ağaçlara ve çalılara baktık. Bahçeye karanlık çökmek üzereydi. Birkaç metre ilerdeki küçük bir açıklığı gösterdim.

"ĖŒte, tam orada görmüŒtüm."

"Neye benziyordu?"

"Ėyi seçemedim, karanlıktı."

"Fakat bir Œey görmüŒ olmalısın."

"Yağlı bir kadındı; orada durmuŒ bana bakıyordu."

Ėpnotize olmuŒ gibi o yere bakıyorduk.

"Beyaz bir kimono giymiğti," dedim, "saçının bir kısmı dağılmığ, uçuğuyordu."

Kikuko dirseğiyle koluma vurdu. "Sus artık! Gene beni korkut- maya çalığıyorsun." Yere attığı sigarasına bastı; izmaritin üzerine çamların iğne yapraklarını ittirdi ayağıyla. O yaramaz sırtmasını

tekrar takınarak, "Yemek hazır mı, bakalım," dedi.

Babam mutfaktaydı; bize Göyle bir bakıp yaptığı işi sürdürdü.

"Babamız tek basma Yağmaya bağıladığından bu yana iyi bir ağıcı oldu," dedi Kikuko gülererek. Babam döndü ve soğuk bakışlarla süzdü onu.

"Hiç de gururlandığım bir beceri değil bu," dedi, "gel de yardım et."

Kardeşim bir an hareketsiz kaldı, sonra ilerleyip bir çekmecede asılı duran bir önlüğü aldı.

"Sadece Çu sebzeler pişecek, öbürleri tamam," dedi babam. Sonra birkaç saniye bana baktı. Elindeki çubukları tezgâha bırakarak, "Uma- rım evi gezmek istersin," dedi arkasından. "Görmeyeli epey oldu."

Mutfaktan çıkarken dönüp Kikuko'ya baktım, fakat arkası dönüktü.

"Giyi bir kız o," dedi babam yavaşıca.

Odadan odaya babamı izledim. Evin ne kadar büyük olduğunu unutmuşum. Kayar kapılar açılıyor, odalar ortaya çıkıyordu, boş odalar.

"Bu ev tek başına Yağayan biri için çok büyük," dedi babam, "odaların çoğunu kullanmıyorum artık."

Derken babam bir odaya daha girdi. Gazete ve kitaplarla doluydu burası. Duvarlarda tablolar, vazolarda çiçekler vardı. Odanın bir köşesinde, alçak bir masanın üzerindeki bir şey dikkatimi çekti; yak- laştığımda bunun çocukların yaptığı türden plastik bir savaş gemisi modeli olduğunu gördüm. Bir gazetenin üzerinde duruyordu. Çevre- sinde sağa sola açılmış irili ufaklı gri plastik parçaları vardı.

Babam güldü; masanın yanına gelip gemiyi eline aldı. "girketin batmasından bu yana çok boş zamanım oluyor," dedi, tekrar güldü; bu kez biraz tuhaftı gülüşü. Bir an hoş bir durgunluk kapladı yüzünü. "Daha çok boş zaman."

"Bu garip geliyor bana," dedim, "sen her zaman çok meşgul biriydin."

"Belki de gereğinden fazla meşgul biriydim," dedi gülümseyerek bana bakarken, "belki de daha dikkatli bir baba olmam gerekirdi."

Güldüm. Babam düşünceli bir tavırla bir süre daha gemi modeline bakmayı sürdürdü, sonra başını kaldırarak, "Sana söylemeyi dü-

GünmemiŒtim, ama sanırım söylesem daha iyi olacak," dedi. "Annenin ölümünün kaza olmadığına inanıyorum. Onun üzüldüğü çok Œey vardı; bazı hayal kırıklıkları da."

Œkimiz de plastik gemi modeline bakıyorduk.

Sonunda, "Herhalde," dedim, "annem sonsuza dek burada yaŒa- yacağımı beklemiyordu."

"Anlamadığın belli. Bazı ana babaların nasıl düŒündüğünü anla- mıyorsun. Olay sadece çocuklarından ayrı kalmaya katlanmak zo- runda kalmaları değildir; bu zorunlu ise, kendilerinin anlamadığı Œeyler yüzünden ayrı kalmayı tercih ederler."

SavaŒ gemisini elinde evirdi, çevirdi. "Buradaki Œu küçük gam- botlar daha iyi yapıŒtırılabilirdi, değil mi, ne dersin?"

"Belki, bence iyi görünüyor."

"SavaŒ sırasında bir süre buna benzer bir gemideydim. Oysa be- nim gözüm hep hava kuvvetlerindeydi. Œöyle düŒünürdüm: DüŒman gemimizi vurduğunda yapabileceğin tek Œey suda çırpınıp kurtarıl- mayı beklemektir, fakat uçakta her zaman iŒ bitiren bir silah vardı." Gemiyi masaya koydu. "SavaŒ yanlısı olduğumu sanmıyorum."

"Hayır, savaŒ bir Œey ifade etmiyor bana."

Odaya göz atarken, "Yemek hazır olmalı," dedi, "açsındır herhal- de."

Yemek, mutfağın yanındaki loŒ bir odada bekliyordu bizi. Tek ıŒık kaynağı masanın üzerinde asılı büyük bir lambaydı; odanın diğer köŒeleri gölgede kalmıŒtı. Yemeğe bağlamadan önce bağ eğerek bir- birimizi selamladık.

Çok az konuŒuluyordu. Yemeğe iliŒkin nazik bir yorum yaptı- ğımda kardeŒim kıkırdadı. Daha önceki sinirsel hali geri gelmiŒ gi- biydi. Babam birkaç dakika konuŒmadı; sonunda, "Ülkeye dönünce kendini bir garip hissetmiŒ olmalısın," dedi.

"Evet, biraz."

"Belki de Amerika'dan ayrıldığın için Œimdiden piŒmansın."

"Biraz, fazla değil. Arkamda pek bir Œey bırakmadım; sadece bir- kaç boŒ oda."

"Anlıyorum."

Babamın yüzüne baktım. LoŒ ıŒıkta taŒ gibi ve ürkütücü görünü- yordu. Sessizlik içinde yemeyi sürdürdük.

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

Bu arada gözüm duvarda asılı bir fotoğrafa takıldı. Babamın omuzunun üzerinden karanlığa bakıyordum.

"Bu fotoğraftaki kim? Beyaz kimonolu olan?"

Babam elindeki çubukları masaya bıraktı. Önce fotoğrafa, sonra bana baktı. "Annen," dedi, "anneni tanıyamadın mı?"

"Annem mi? Karanlıkta iyi göremedim."

Birkaç saniye sessizlik oldu. Sonra Kikuko ayağa kalktı, fotoğrafı duvardan alarak elime verdi.

"Çok yağılı görünüyor," dedim.

"Ölümünden kısa bir süre önce çekilmişti," dedi babam.

"Karanlıktı, iyi seçemedim."

Babam elini uzattı. Fotoğrafı ona verdim; dikkatle baktı, sonra Kikuko'ya verdi. O da boyun eğresine bir kez daha ayağa kalkarak fotoğrafı duvardaki yerine geri koydu.

Masanın ortasında kapağı henüz açılmamış büyücek bir kap duruyordu. Babam eğilip kapağını kaldırdı. Bir buhar bulutu çıktı ve kıvrılarak lambaya doğru yükseldi. Babam kabı bana doğru iterek, "Aç olmalısın," dedi; yüzünün bir yanı gölgede kalıyordu.

"Teşekkür ederim," diyerek çubuklarımla uzandım. Buhar elimi yaktı. "Nedir bu?"

"Balık."

"Çok güzel kokuyor."

Çorbanın içinde Çerit biçiminde kesilmiş balık dilimleri vardı; neredeyse top olacak gibi kıvrım kıvrımdılar. Birini alıp kâseme koydum.

"Daha alsana, çok var."

Biraz daha alıp kabı babama doğru ittim. Birkaç parça alıp kâseline koyarken izledim onu. Sonra ikimiz de Kikuko'nun kendi kâseline balık koymasını izledik.

Babam hafifçe başını eğdi. "Aç olmalısın," dedi gene. Balıktan bir parça alıp yemeye bağladı. Ben de bir parça seçip ağzıma götürdüm. Yumuşak ve hoş bir et dokusu duyumsadım dilimde.

"Çok güzel," dedim, "ne balığı bu?"

"Sadece balık."

"Çok lezzetli."

182

BĞR AĞLE YEMEĞĖ

Üçümüz de sessizlik içinde yemeyi sürdürdük. Birkaç dakika geçti.

"Biraz daha?"

"Yeterince var mı?"

"Hepimize yeter." Babam kabın kapağını kaldırdı. Buhar bir kez daha yükseldi. Eğilip kâselerimize biraz daha aldık balıktan.

"Bu son parça," dedi babam, "sen al."

"TeÇekkür ederim."

Yemeği bitirdiğimizde babam doygun bir tavırla kollarını açarak gerindi. "Kikuko," dedi, "çay yapsana."

Kardeğim ona baktı; hiçbir Çey demeden odadan çıktı.

Babam ayağa kalktı. "Burası sıcak oldu; yan odaya geçelim."

Ben de ayağa kalkıp çay odasına geçerken onu izledim.

Büyük, kayar kapılar açık bırakıldığından bahçeden hafif bir esinti geliyordu. Bir süre sessizce oturduk.

"Baba," dedim sonunda.

"Evet?"

"Kikuko bana Bay Watanabe'nin kendisiyle birlikte ailesinin de canına kıydığını söyledi."

Babam baÇını eğerek gözlerini indirdi. Birkaç dakika düÇünceye dalmıÇ gibi durdu. Sonra, "Watanabe iÇine çok bağlıydı," dedi, "Çir- ketin batması çok sarstı onu. Sanırım bu olay onun düÇünme yetisini zayıflattı."

"Yaptığı hata mıydı sence?"

"KuÇkusuz hataydı. Sen aksini mi düÇünüyorsun?"

"Hayır, elbette hayır."

"Ğnsanın iÇi dıÇında baÇka Çeyler de vardır."

"Evet, öyle."

Tekrar sessizlik çöktü. Bahçeden çekirgelerin sesi geliyordu. Karanlığa doğru baktım. Kuyu artık görünmüyordu.

"ğimdi ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu babam. "Bir süre ülkede kalacak mısınız?"

"Doğruyu söylemek gerekirse o kadar uzun vadeli düşünmedim."

"Kalmak istersen, yani bu evde demek istiyorum, kapılar sana açık. Tabii yağlı bir adamla birlikte oturmaya aldırılmazsan."

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

"Teğekkür ederim. Düğünmem gerek."

Bir kez daha dığardaki karanlığa baktım.

"Fakat hiç kuğkusuz bu ev artık çok kasvetli," dedi babam, "çok geçmeden Amerika'ya dönersin herhalde."

"Belki; henüz bilmiyorum."

"Kuğkusuz dönersin."

Babam bir süre ellerinin üzerini inceledi, sonra bağmı kaldırıp iç çekti. "Kikuko baharda okulunu bitiriyor," dedi, "belki o da eve döner. Ğyi bir kız o."

"Belki de."

"Ğğler yoluna girer o zaman."

"Evet, eminim girer."

Bir kez daha sessizlik çöktü. Kikuko'nun çaylarımızı getirmesini bekliyorduk.

ERNEST HEMINGWAY | Aydınlık ve Temiz Bir Yer

ÇEVİREN : HALUKERDEMOL

SAAT epey geçti; kahvede, elektrik ığığının altındaki ağacın yapraklarının gölgesinde oturan yağlı adamdan başka kimse kalmamıştı. So- kak gündüzleri tozlu olur, ama akğamın çiyi tozları yatığtırdı. Yağlı adam sağır olmasına rağmen gecelerin sessizliğini gündüzün gürül- tüsünden ayırt edebildiğ için, geç saatlere kadar orada oturmaktan hoşlanırdı. Kahvenin iki garsonu adamın hafif çakırkeyif olduğunu ve aslında iyi bir müşteri olduğu halde çok sarhoğ olduğunda para vermeden çıkıp gittiğini bildikleri için onu gözetlemekteydiler.

Biri diğesine, "Geçen hafta intihara kalkıştı," dedi.

"Neden?"

"Umutsuzluğ düğmüğ."

"Neden ama?"

"Nedeni yok."

"Nedeni olmadığını nereden biliyorsun?"

"Parası çok da ondan."

Kapının yanındaki bir masanın başına oturmuşlar, rüzgârın hafif- çe salladığı ağacın yapraklarının gölgesinde oturan yağlı adamınki dışında boş masaların doldurduğu terası seyrediyorlardı. Sokaktan bir kızla bir asker geçti. Sokak lambasının ışığı bir an askerin yakasındaki pirinç numaranın üstünde parladı. Kız acele adımlarla askerin yanında yürüyordu. Başları açıktı.

"Devriyelere yakalanacak."

"Gösterdiğini elde ettikten sonra varsın yakalansın, ne fark eder ki?"

"Akli varsa hemen bir yere girer. Devriyeler geceli beş dakika oldu. Mutlaka enselenir yoksa."

Gölgede oturan yağlı adam kadehiyle tabağa vurdu. Garsonlar-

184

185

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

dan genci adamın yanına seğırtti.

"Buyrun?"

Yağlı adam garsona baktı. "Bir brendi daha."

"Sarhoğ olacaksınız," dedi garson. Yağlı adam garsona baktı. Garson çekildi.

Arkadağına, "Bütün gece oturacak galiba," dedi. "Benim de uy- kum geldi doğrusu. Saat üçten önce yatağına girmek kısmet olmuyor. Keğke geçen hafta öldürseydi kendini."

Garson içerden brendi Ğiğesiyle yeni bir kadeh alıp yağlı adamın yanına gitti, kadehi doldurdu.

"Geçen hafta öldürecektin kendini," dedi sağır adama. Yağlı adam parmağı ile iğaret ederek, "Biraz daha," dedi. Garson bardağı tağana kadar doldurdu. "Teğekkür ederim," dedi yağlı adam. Garson Ğiğeyi içeri götürdü. Sonra arkadaşının yanına dönüp oturdu.

"Kafayı bulmuğ," dedi.

"Her gece sarhoğ zaten."

"Kendini neden öldürmek istediğini biliyor musun?"

"Nereden bileyim?"

"Nasıl yapmığ?"

"Kendini asmığ."

"Ğpi kim kesmiğ?"

"Yeğeni."

"Neden kesmiğ?"

"Ruhunun selameti için."

"Kağ parası var adamın?"

"Çok."

"Sekseninde falan olmalı."

"Öyle sanırım."

"Artık evine gitse. Saat üçten önce yatağına girdiğim olmuyor. Bu saatte de yatılır mı yani?"

"Hoğlandığı için böyle geç saatlere kadar oturuyor."

"Yalnız da ondan. Ben yalnız değilim ama. Yatakta beni bekle- yen bir karım var."

"Onun da zamanında bir karısı vardı."

"Kadın artık onun içine yaramaz."

"Belli olmaz. Karısı olsaydı daha iyi olurdu."

186

AYDINLIK VE TEMĖZ BĖR YER

"Yeğeni bakıyor adama."

"Biliyorum. Ėpi onun kestiğim söyledin ya."

"Bu kadar yağlanmak istemezdim. Berbat bir Ėey yağlılık."

"Her zaman değil. Bu temiz bir adam. Bak, içerken içkisini dök- müyor. Hem de sarhoğ olduğu halde. Bak."

"Bakmak istemiyorum. Evine gitse artık. alığan insanları Ėu ka- darcık düğündüğu yok."

Yağlı adam baçını kaldırıp meydana baktı, sonra garsonlara dön- dü.

Bardağını göstererek, "Bir brendi daha," dedi. Acelesi olan gar- son, adamm yanına gitti.

Akılsız insanların sarhoğlara ya da yabancılara karđı sergiledikleri bir tavırla, "Bitti," dedi. "Bu akĖam tamam. Ėimdi kapatacağız."

"Bir tane daha," dedi yağlı adam.

"Olmaz. Bitti." Garson elindeki bezle masanın kenarını silerek bağım salladı.

Yağlı adam kalktı, önündeki tabakları saydı, cebinden meğin bir cüzdan çıkardı, itiklerinin parasını ödedi. Yanm peseta da bahĖiĖ bıraktı.

Garson, adamın sokakta yürümesine baktı. Sendeleyerek ama dimdik yürüyen çok yağlı bir adam.

Acelesi olmayan garson, "Neden biraz daha oturmasına engel ol- dun?" diye sordu. Kepenkleri indiriyorlardı. "Saat daha iki buçuk bile değil."

"Gidip yatmak istiyorum."

"Bir saat ne fark eder ki?"

"Benim için çok önemli."

"Bir saat sadece bir saattir."

"Sen de yağlıymığsın gibi konuğuyorsun. Bir ĖiĖe alıp evinde iç- sin."

"Ama bu aynı Ėey değil ki."

Karısı olan garson, "Doğru, aynı Ėey değil," dedi. Adamın hak- kını yemek istemiyordu. Yalnızca acelesi vardı kendisinin.

"Ya sen? Her zamanki saatinden önce evine gitmeye korkmuyor musun?"

"Bana hakaret mi ediyorsun?"

ERKEKLERİN HİKAYELERİ

AYDINLIK VE TEMİZ BİR YER

"Ne münasebet, sadece Çaka ettim."

Acelesi olan garson, "Hayır," dedi. "Güvenim var."

Yağlıca garson, "Gençsin, güveniyorsun ve bir de iğün var," dedi. "Her Çeyin var senin."

"Ya senin neyin eksik ki?"

"İğün bağıka her Çeyim."

"Bende olan her Çey var sende de."

"Hayır. Benim hiç güvenim olmamıştı. Genç de değilim artık."

Yağlı garson, "Ben de o geç saatlere kadar kahvede oturmak is- teyenlerden biriyim," dedi. "O, yatmak istemeyenlerden biri. Gece- leyin ışığa ihtiyacı olanlardan biri."

"Ben eve gidip yatmak istiyorum."

"İkimiz farklı insanlarız," dedi yağlı garson. Giyinmişti. "Güzel Çeyler olsa da bu yalnızca bir gençlik ve güven sorunu değil. Her ak- Çam kepenkleri istemeye istemeye indiriyorum. Belki bir ihtiyacı olan çıkar gelir diye düşünüyorum."

"Sabaha kadar açık olan barlar var ya!"

"Anlamıyorsun. Burası temiz ve hoş bir yer. İyi aydınlatılmış bir yer. Işığı çok güzel, sonra yaprakların gölgesi de var."

"İyi geceler," dedi genç garson.

"İyi geceler." Yağlı garson ışığı söndürüp kendi kendine konu- maya devam etti. Işık çok önemli, ama mekânın da temiz ve hoş ol- ması gerek. Müziğe gerek yok. Müzik kesinlikle olmamalı. İnsan bir bar tezgâhı önünde bütün kişiliğiyle ayakta duramaz. Oysa bu saat- lerde yalnızca oraları açık. Neden korkuyordu? Aslında bu korku değildi. Çok iyi bildiği bir hiçlikti bu. İnsan da bir hiçti. Gereken yal- nızca buydu: ışık, biraz da temizlik ve düzen. Bazılan bunun içinde yağlar ve bunu hissetmezlerdi. Ama kendisi her Çeyin nada y pues nada y pues nada y pues olduğunu biliyordu. Hiçlikle olan hiçimiz, senin adın hiç olsun, hiçin hiç yapılacak hiç krallığında. Bugün gün- lük hiçimizi ver ve bize hiçlerimizi bağla, bizim bize karşı hiç iğ- leyenlerin hiçlerini bağladığımız gibi. Bizi hiçliğe terk etme, fakat bizi hiçten kurtar. Hiçbir Çey olmayan hiçbir Çey, adın kutlu olsun. Yağlı garson parıl parıl bir buharlı kahve makinesi gördüğü bir barın önünde gülümseyerek durdu.

Barmen, "Ne istemiştiniz?" diye sordu.

"Nada. Hiç."

Barmen, "Otro loco mas," diyerek sırtını döndü. "Bir kaçık daha."

Garson, "Bir fincan kahve," dedi.

Barmen kahveyi verdi.

Garson, "Iğık çok parlak ve güzel, ama barın üstü parlatıl mamığ," dedi.

Barmen adamın yüzüne baktı ama yanıt vermedi. Konuğmak için çok geçti.

"Bir fincan daha ister misiniz?" diye sordu.

"Teğekkür ederim, istemem," diyen garson dığarı çıktı. Barlardan nefret ederdi. Temiz ve iyi aydınlatılmığ bir kahve bambağka bir Ėey di. Artık daha fazla düğünmeden evine, odasına gidecekti. Yatağına yatacak ve ancak gün ığırken dalabilecekti. Kendi kendine, belki de uykusuzluk hastalığıdır, dedi. Herhalde bunu çeken çok insan vardır.

ÇEVİREN : MEHMET HARMANCI

188

189

